

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA CELJE

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

VITANJE

2026 – 2035

Štev.: 09–37/26

OSNUTEK

VSEBINA

1	SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	3
1.1	OPIS NARAVNIH RAZMER	3
1.1.1	Lega	3
1.1.2	Relief.....	4
1.1.3	Podnebne značilnosti.....	5
1.1.4	Hidrološke razmere.....	5
1.1.5	Matična podlaga	5
1.1.6	Tla	5
1.1.7	Krajinski tipi, gozdnatost.....	5
1.1.8	Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	7
1.1.9	Živalski svet	11
1.2	POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	15
1.3	ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	16
1.4	DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE.....	17
1.5	GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM.....	18
1.5.1	Lovstvo	18
1.5.2	Kmetijstvo	19
1.5.3	Poselitev	20
1.5.4	Infrastruktura.....	20
1.5.5	Druge aktivnosti v prostoru	20
1.6	POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	20
1.7	UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	21
1.8	ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	21
2	PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	22
2.1	SPLOŠNI OPIS FUNKCIJ V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI.....	22
2.2	FUNKCIJE GOZDOV.....	23
2.2.1	Ekološke funkcije gozda	23
2.2.2	Socialne funkcije.....	28
2.2.3	Proizvodne funkcije gozda.....	32
3	OPIS STANJA GOZDOV	33
3.1	GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	33
3.2	LESNA ZALOGA	34
3.2.1	Način ugotavljanja tarif	36
3.3	PRIRASTEK.....	37
3.3.1	Način ugotavljanja prirastka	37
3.4	RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	38

3.5	TIPI SESTOJEV	39
3.6	OHRANJENOST GOZDOV	40
3.7	KAKOVOST DREVJA	40
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA	41
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA	41
3.10	ODMRLO DREVJE	42
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	43
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI	43
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	44
4.2.1	Posek	44
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela	51
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic	53
4.2.4	Opravljenjena dela za krepitev funkcij gozdov	54
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2015 – 2024.....	55
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2015 - 2024	55
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	57
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDOV	57
5.1.1	Lesna zaloga, prirastek, možni posek	57
5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI	61
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz oz. zgradb sestojev	61
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	62
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI	63
6.1	SPLOŠNI CILJI	63
6.2	USMERITVE	64
6.2.1	Splošne usmeritve	64
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	65
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer pristoživečih živali	75
6.2.4	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi.....	75
6.2.5	Usmeritve za delo s semenskimi objekti.....	76
6.2.6	Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo ter vzdrževanje gozdnih prometnic	76
6.2.7	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	84
6.2.8	Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih	87
6.3	UKREPI	87
6.3.1	Možni posek.....	88
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	91
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer pristoživečih živali.....	92
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	93
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic.....	93

7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	94
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	95
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	100
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV.....	100
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	101
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred 02 Podgorski bukovi gozdovi	101
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred 03 Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	110
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah.....	119
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred 06 Toploljubna bukovja	128
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja	136
9.2.6	Rastiščnogojitveni razred 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.....	145
9.2.7	Rastiščnogojitveni razred 13 Gozdovi s posebnim namenom	154
9.2.8	Rastiščnogojitveni razred 14 Varovalni gozdovi	158
10	LITERATURA	164
11	NAČRT SO IZDELALI	168
11.1	SODELAVCI PRI IZDELAVI NAČRTA.....	168
12	PRILOGE.....	170
12.1	PRILOGE V NAČRTU.....	170
12.1.1	Seznam tarif po odsekih	170
12.1.2	Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih	174
12.1.3	Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov	178
12.1.4	Splošne varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot	181
12.1.5	Podrobnejše varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot.....	182
12.1.6	Konkretne varstvene usmeritve na območjih naravnih vrednot	186
12.1.7	Pregled naravnih vrednot	189
12.1.8	Konkretne varstvene usmeritve za ohranjanje ekološko pomembnih območij.....	190
12.1.9	Pregled območij Natura 2000 vrst in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov	191
12.1.10	Habitatni tipi	192
12.1.11	Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Vitanje	194
12.1.12	Konkretne in podrobnejše usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami	199
12.1.13	Konkretne usmeritve za varstvo kulturne dediščine	205
12.1.14	Pregled gozdnih cest	208
12.1.15	Ostale priloge.....	209
12.2	LOČENE PRILOGE.....	210
12.2.1	Tabelarni del	210
12.2.1	Opisi odsekov	210

13 KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA	211
13.1 KARTNI DEL	211
13.1.1 Pregledna karta	211
13.1.2 Karta tipov drevesne sestave gozdov.....	211
13.1.3 Karta rastišč.....	211
13.1.4 Karta kategorij gozdov	211
13.1.5 Karta rastiščnogojitvenih razredov	212
13.1.6 Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst	212
13.1.7 Karta funkcij gozdov	212
13.1.8 Karta ukrepov	213
13.1.9 Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del	213
13.1.10 Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek.....	213
13.1.11 Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila....	213
13.1.12 Karta požarne ogroženosti gozdov.....	214
13.2 PROSTORSKI DEL NAČRTA	214
13.2.1 Stanje in razvoj gozdnih površin.....	214
13.2.2 Večfunkcionalna območja.....	214
13.2.3 Intenzivnost gospodarjenja.....	215
13.2.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi	215
13.2.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja	216
13.2.6 Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in za ohranitev biotske raznovrstnosti	216
13.2.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	217
13.2.8 Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov.....	218
13.2.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru.....	218

KAZALO PREGLEDNIC

<i>Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih</i>	3
<i>Preglednica 2/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin</i>	6
<i>Preglednica 3/D-GZ: Površina in delež rastiščnih tipov v GGE</i>	7
<i>Preglednica 4: Kakovosti oziroma ohranjenosti habitatov posameznih vrst in skupin prostoživečih divjih živali</i>	14
<i>Preglednica 5: Spemembe gozdnih površin v posameznih ureditvenih obdobjih</i>	15
<i>Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah</i>	15
<i>Preglednica 7: Površina gozdov v občinah znotraj GGE</i>	15
<i>Preglednica 8/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov leta 2026</i>	16
<i>Preglednica 9/D-LS: Razvoj posestne sestave</i>	16
<i>Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami</i>	16
<i>Preglednica 11/ SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)</i>	17
<i>Preglednica 12: Pregled lovišč v GGE Vitanje</i>	19
<i>Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami</i>	23
<i>Preglednica 14: Pregled območij Natura 2000 ter evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov vezanih na gozdni prostor znotraj GGE Vitanje</i>	24
<i>Preglednica 15: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Vitanje</i>	25
<i>Preglednica 16: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Vitanje</i>	27
<i>Preglednica 17: Objekti kulturne dediščine v GGE Vitanje</i>	30
<i>Preglednica 18/OD: Semenski sestoji v GGE Vitanje</i>	32
<i>Preglednica 19/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (v ha)</i>	33
<i>Preglednica 20/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih</i>	33
<i>Preglednica 21/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih</i>	34
<i>Preglednica 22/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah</i>	35
<i>Preglednica 23: Metodologija ugotavljanja lesne zaloge</i>	35
<i>Preglednica 24/D-LZU b: Način ugotavljanja lesne zaloge</i>	36
<i>Preglednica 25/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih</i>	37
<i>Preglednica 26/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah</i>	37
<i>Preglednica 27/D-RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev</i>	38
<i>Preglednica 28/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah</i>	38
<i>Preglednica 29/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev</i>	39
<i>Preglednica 30/TIP: Tipi drevesne sestave gozdov</i>	39
<i>Preglednica 31/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah</i>	40
<i>Preglednica 32/K: Kakovost drevja</i>	40
<i>Preglednica 33/PŠD: Poškodovanost drevja</i>	41
<i>Preglednica 34: Delež objedenosti po višinskih razredih in skupinah drevesnih vrst v letu 2024 v PE Celjsko Bistriška kotlina</i>	42

<i>Preglednica 35/OD: Odmrlo drevje v GGE</i>	<i>42</i>
<i>Preglednica 36/REV2-RGR: Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim posekom</i>	<i>45</i>
<i>Preglednica 37 P-GGE: Realizacija poseka v obdobju 2016-2025.....</i>	<i>46</i>
<i>Preglednica 38/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 2006 do 2025.....</i>	<i>46</i>
<i>Preglednica 39/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE Vitanje</i>	<i>46</i>
<i>Preglednica 40/VP: Posek po vrstah poseka za zasebne gozdove (tekoča evidenca poseka)</i>	<i>47</i>
<i>Preglednica 41/VP: Posek po vrstah poseka za državne gozdove (tekoča evidenca poseka)</i>	<i>47</i>
<i>Preglednica 42/VP: Posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti (tekoča evidenca poseka)</i>	<i>47</i>
<i>Preglednica 43/VP: Posek po vrstah poseka za vse gozdove skupaj (tekoča evidenca poseka) ...</i>	<i>48</i>
<i>Preglednica 44/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst.....</i>	<i>49</i>
<i>Preglednica 45/ PDR: Posek po debelinskih razredih</i>	<i>49</i>
<i>Preglednica 46/ VPD: Posek po letih in vrstah donosov (v m³)</i>	<i>50</i>
<i>Preglednica 47: Letni evidentirani posek</i>	<i>50</i>
<i>Preglednica 48/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela – zasebni in državni gozdovi v GGE Vitanje.....</i>	<i>51</i>
<i>Preglednica 49/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela – gozdovi lokalnih skupnosti in skupaj vsi gozdovi v GGE Vitanje.....</i>	<i>52</i>
<i>Preglednica 50/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2016 – 2025 po namenu</i>	<i>55</i>
<i>Preglednica 51: Gibanje površine po posameznih lastniških kategorijah v obdobju od 1986 – 2026</i>	<i>57</i>
<i>Preglednica 52/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1986 do 2026 za zasebne gozdove .</i>	<i>57</i>
<i>Preglednica 53/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1986 do 2026 za državne gozdove ..</i>	<i>58</i>
<i>Preglednica 54/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2006 do 2026 za gozdove lokalnih skupnosti.....</i>	<i>58</i>
<i>Preglednica 55/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1986 do 2026 za vse gozdove</i>	<i>58</i>
<i>Preglednica 56/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) 1986 – 2026.....</i>	<i>59</i>
<i>Preglednica 57/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - zasebni gozdovi.....</i>	<i>59</i>
<i>Preglednica 58/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - državni gozdovi.....</i>	<i>59</i>
<i>Preglednica 59/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) – gozdovi lokalnih skupnosti</i>	<i>60</i>
<i>Preglednica 60/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) za celotno GGE.....</i>	<i>60</i>
<i>Preglednica 61/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge</i>	<i>60</i>
<i>Preglednica 62/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem</i>	<i>61</i>
<i>Preglednica 63/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) – zasebni gozdovi.....</i>	<i>88</i>
<i>Preglednica 64/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - državni gozdovi.....</i>	<i>88</i>
<i>Preglednica 65: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka</i>	<i>90</i>
<i>Preglednica 66/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah</i>	<i>91</i>

<i>Preglednica 67/D-FU: Načrtovani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti ...</i>	93
<i>Preglednica 68/EP1: Bruto/neto možni posek.....</i>	95
<i>Preglednica 69/EP1: Prikaz prihodkov od lesa</i>	95
<i>Preglednica 70/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Vitanje</i>	96
<i>Preglednica 71/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Vitanje za zasebne gozdove in gozdove lokalnih skupnosti.....</i>	97
<i>Preglednica 72/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Vitanje za državne gozdove</i>	98
<i>Preglednica 73/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Vitanje za gozdove lokalnih skupnosti</i>	99
<i>Preglednica 74/LP: Lastniške kategorije znotraj posameznih rastiščnogojitvenih razredov</i>	100
<i>Preglednica 75/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	101
<i>Preglednica 76/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi.....</i>	102
<i>Preglednica 77/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	102
<i>Preglednica 78/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	102
<i>Preglednica 79/K: Kakovost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	103
<i>Preglednica 80/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	103
<i>Preglednica 81/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi.....</i>	104
<i>Preglednica 82/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	104
<i>Preglednica 83/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 – 2026 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi.....</i>	104
<i>Preglednica 84/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 2005 - 2025 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi.....</i>	105
<i>Preglednica 85/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi.....</i>	105
<i>Preglednica 86: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi.....</i>	108
<i>Preglednica 87/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi.....</i>	108
<i>Preglednica 88/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	108
<i>Preglednica 89/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	109
<i>Preglednica 90/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	110
<i>Preglednica 91/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	111
<i>Preglednica 92/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja.....</i>	111
<i>Preglednica 93/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	111
<i>Preglednica 94/K: Kakovost drevja RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja.....</i>	112

<i>Preglednica 95/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>112</i>
<i>Preglednica 96/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>113</i>
<i>Preglednica 97/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja.....</i>	<i>113</i>
<i>Preglednica 98/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 – 2026 v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>113</i>
<i>Preglednica 99/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 - 2026 v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>114</i>
<i>Preglednica 100/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>114</i>
<i>Preglednica 101: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>117</i>
<i>Preglednica 102/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>118</i>
<i>Preglednica 103/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>118</i>
<i>Preglednica 104/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja.....</i>	<i>118</i>
<i>Preglednica 105/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>119</i>
<i>Preglednica 106/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>120</i>
<i>Preglednica 107/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>120</i>
<i>Preglednica 108/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>120</i>
<i>Preglednica 109/K: Kakovost drevja RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah.....</i>	<i>121</i>
<i>Preglednica 110/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah.</i>	<i>121</i>
<i>Preglednica 111/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>122</i>
<i>Preglednica 112/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>122</i>
<i>Preglednica 113/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 - 2026 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>123</i>
<i>Preglednica 114/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 – 2026 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>123</i>
<i>Preglednica 115/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>123</i>
<i>Preglednica 116: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>126</i>
<i>Preglednica 117/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>127</i>
<i>Preglednica 118/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>127</i>
<i>Preglednica 119/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>127</i>

<i>Preglednica 120/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>128</i>
<i>Preglednica 121/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 06 Toploljubna bukovja.....</i>	<i>128</i>
<i>Preglednica 122/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>129</i>
<i>Preglednica 123/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 06 Toploljubna bukovja.....</i>	<i>129</i>
<i>Preglednica 124/K: Kakovost drevja v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>130</i>
<i>Preglednica 125/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>130</i>
<i>Preglednica 126/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 06 Toploljubna bukovja.....</i>	<i>130</i>
<i>Preglednica 127/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 06 Toploljubna bukovja...</i>	<i>131</i>
<i>Preglednica 128/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 - 2026 v RGR 06 Toploljubna bukovja.....</i>	<i>131</i>
<i>Preglednica 129/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1995 - 2025 v RGR 06 Toploljubna bukovja.....</i>	<i>131</i>
<i>Preglednica 130/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>132</i>
<i>Preglednica 131: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja.....</i>	<i>134</i>
<i>Preglednica 132/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja.....</i>	<i>134</i>
<i>Preglednica 133/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>135</i>
<i>Preglednica 134/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 06 Toploljubna bukovja..</i>	<i>135</i>
<i>Preglednica 135/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja</i>	<i>136</i>
<i>Preglednica 136/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja</i>	<i>136</i>
<i>Preglednica 137/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja.....</i>	<i>137</i>
<i>Preglednica 138/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja</i>	<i>137</i>
<i>Preglednica 139/K: Kakovost drevja v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja.....</i>	<i>138</i>
<i>Preglednica 140/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja</i>	<i>138</i>
<i>Preglednica 141/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja.....</i>	<i>139</i>
<i>Preglednica 142/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 - 2026 v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja.....</i>	<i>139</i>
<i>Preglednica 143/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 - 2026 v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja</i>	<i>140</i>
<i>Preglednica 144/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja</i>	<i>140</i>
<i>Preglednica 145: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja</i>	<i>143</i>
<i>Preglednica 146/D-U-MP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja</i>	<i>143</i>

<i>Preglednica 147/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja.....</i>	<i>144</i>
<i>Preglednica 148/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja.....</i>	<i>144</i>
<i>Preglednica 149/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.....</i>	<i>145</i>
<i>Preglednica 150/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.....</i>	<i>145</i>
<i>Preglednica 151/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.....</i>	<i>146</i>
<i>Preglednica 152/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.....</i>	<i>146</i>
<i>Preglednica 153/K: Kakovost drevja v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.....</i>	<i>147</i>
<i>Preglednica 154/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.....</i>	<i>147</i>
<i>Preglednica 155/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.....</i>	<i>147</i>
<i>Preglednica 156/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.....</i>	<i>148</i>
<i>Preglednica 157/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1995 - 2025 v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.....</i>	<i>148</i>
<i>Preglednica 158/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 - 2026 v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.....</i>	<i>148</i>
<i>Preglednica 159/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.....</i>	<i>149</i>
<i>Preglednica 160: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.....</i>	<i>152</i>
<i>Preglednica 161/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.....</i>	<i>152</i>
<i>Preglednica 162/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.....</i>	<i>153</i>
<i>Preglednica 163/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.....</i>	<i>153</i>
<i>Preglednica 164/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom.....</i>	<i>154</i>
<i>Preglednica 165/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom.....</i>	<i>155</i>
<i>Preglednica 166/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom.....</i>	<i>155</i>
<i>Preglednica 167/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom.....</i>	<i>155</i>
<i>Preglednica 168/GFR1: Razvoj gozdnih fondov 1996 - 2026 v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom.....</i>	<i>156</i>
<i>Preglednica 169/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 - 2026 v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom.....</i>	<i>156</i>
<i>Preglednica 170/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom.....</i>	<i>156</i>
<i>Preglednica 171/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 14 Varovalni gozdovi.....</i>	<i>158</i>

<i>Preglednica 172/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	159
<i>Preglednica 173/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	159
<i>Preglednica 174/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 14 Varovalni gozdovi.....</i>	159
<i>Preglednica 175/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	160
<i>Preglednica 176/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	160
<i>Preglednica 177/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 – 2026 v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	161
<i>Preglednica 178/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1995 - 2025 v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	161
<i>Preglednica 179/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	161
<i>Preglednica 180: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	163
<i>Preglednica 181/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	163
<i>Preglednica 182/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi.....</i>	163

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, D-GZ1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PŠD, RGR, PDV, PDR, GFR2, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4

GRAFIKONI

<i>Grafikon 1: Gibanje števila prebivalcev v posameznih letih</i>	18
<i>Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja</i>	50
<i>Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev</i>	61
<i>Grafikon 4: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	105
<i>Grafikon 5: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	115
<i>Grafikon 6: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah</i>	124
<i>Grafikon 7: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	132
<i>Grafikon 8: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja</i>	140
<i>Grafikon 9: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami</i>	149

KARTE

<i>Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote</i>	4
<i>Karta 2: Krajinski tipi v GGE Vitanje</i>	6
<i>Karta 3: Pregled lovišč v GGE Vitanje</i>	19
<i>Karta 4: Pregled revirjev v GGE Vitanje</i>	21

POVZETEK

Skupna površina gozdnogospodarske enote Vitanje (v nadaljevanju: GGE) znaša 6.389,85 ha, od tega je gozdov 4.413,68 ha, gozdnatost pa znaša 69 %. Povprečna površina zasebne gozdne posesti znaša 5,2 ha.

V načrtu GGE Vitanje so po stanju dne 1.1. 2026 ugotovljeni naslednji gozdni fond:

Površina gozdov po lastniških kategorijah – LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	2.959,32	1.279,38	174,98	4.413,68
Delež (%)	67	29	4	100

V preteklem ureditvenem obdobju beležimo zmanjšanje gozdne površine in sicer iz 4.425,67 ha na 4.413,68 ha oz. za 0,27 %. Glavni vzrok za zmanjšanje so krčitve gozdov.

Gospodarjenje z gozdovi je v veliki meri odvisno od lastništva gozdov. V GGE prevladujejo zasebni gozdovi. Njihova površina se je zmanjšala za 7,16 ha. Površina državnih gozdov se je zmanjšala za 26,97 ha. Površina gozdov lokalnih gozdov se je povečala za 22,14 ha.

Gozdni fond po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov – D–KG

Lastništvo	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od LZ		% od	
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	PR
Skupaj											
Večnamenski gozdovi	3.884,69	370	80	450	8,32	2,11	10,43	22,8	22,6	22,8	98,4
GPN, ukrepi so dovoljeni	323,62	320	0	320	5,22		5,22	13,3		13,3	81,8
GPN, ukrepi niso dovoljeni	53,51	462	15	477	7,72	0,31	8,03	0	0	0	0
Varovalni gozdovi	151,86	71	179	250	0,79	2,81	3,6	8,9	9,8	9,6	66,3
Skupaj vsi gozdovi	4.413,68	357	77	434	7,82	1,96	9,78	21,8	21,5	21,7	96,4
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	2.726,39	381,00	88	469	8,68	2,33	11,01	24	23,3	23,8	101,7
GPN, ukrepi so dovoljeni	123,49	298	0	298	4,73	0,00	4,73	20,2	0,0	20,2	127,1
GPN, ukrepi niso dovoljeni	0,28	193	0	193	4,04	0,00	4,04	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	109,16	79	181	260	0,9	2,83	3,73	10,4	12	11,5	80,1
Skupaj vsi zasebni gozdovi	2.959,32	366,00	88	454	8,23	2,25	10,48	23,7	22,4	23,5	101,8

POVZETEK

Lastništvo Gospodarska kategorija	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od LZ			% od
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	PR
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	1.075,15	335	66	401	7,52	1,72	9,24	20,7	20,3	20,6	89,4
GPN, ukrepi so dovoljeni	149,92	332	0	332	5,64	0,01	5,65	7,6	0	7,6	44,7
GPN, ukrepi niso dovoljeni	13,72	626	59	685	11,04	1,19	12,23	0	0	0	0
Varovalni gozdovi	40,59	52	175	227	0,55	2,77	3,32	2,3	3,5	3,3	22,4
Skupaj državni gozdovi	1.279,38	328	62	390	7,12	1,55	8,66	18,6	18,6	18,6	83,8
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	83,15	461	1	462	6,65	0,03	6,68	12,2	11,9	12,2	84,2
GPN, ukrepi so dovoljeni	50,21	341	0	341	5,15	0,00	5,15	15,2	0,0	15,2	100,7
GPN, ukrepi niso dovoljeni	39,51	407		407	6,59	0,00	6,59	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	2,11	18	156	174	0,18	2,37	2,55	23,1	16,1	16,8	114,8
Skupaj vsi gozdovi lokalnih skupnosti	174,98	409	3	412	6,13	0,04	6,17	10,2	15,0	10,2	68,0

Na osnovi stanja gozdov, poudarjenosti splošno koristnih funkcij in v skladu s splošnimi usmeritvami v GGE Vitanje (usklajeno z usmeritvami celjskega območnega načrta z dobo veljavnosti (2021–2030), smo določili najvišji možni posek in potrebna gojitvena ter varstvena dela.

Načrtovana gojitvena in varstvena dela NGDL

	Enota	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lok. skupnosti		Skupaj	
		dej.	s pon.	dej.	s pon.	dej.	S pon.	dej.	s pon.
Priprava sestoja	ha	17,78	16,78	6,20	6,20	0,00	0,00	23,98	22,98
Priprava tal	ha	0,20	0,20	1,25	1,25	0,00	0,00	1,45	1,45
Dopolnilna sadnja	ha	1,50	1,50	3,11	3,11	0,00	0,00	4,61	4,61
Sadnja	ha	1,85	1,85	9,60	9,60	2,36	2,36	13,81	13,81
Setev	ha	0,00	0,00	0,75	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75
Obžetev	ha	14,00	3,00	62,40	17,05	1,50	0,50	77,90	20,55
Nega mladja	ha	2,35	2,35	15,78	15,78	0,00	0,00	18,13	18,13
Nega gošče	ha	24,60	24,60	38,96	38,96	0,00	0,00	63,56	63,56
Nega letvenjaka	ha	19,60	19,60	19,85	19,85	0,00	0,00	39,45	39,45
Nega drogovnjaka	ha	22,39	22,39	9,52	9,52	0,00	0,00	31,91	31,91
Premazi vršičkov	ha	6,50	1,10	7,60	1,30	6,55	1,31	20,65	3,71
Zaščita s količenjem	kos	3.600	3.600	0	0	0	0	3.600	3.600
Zaščita s tulci	kos	0	0	5.340	5.340	0	0	5.340	5.340
Zaščita mladja z ograjo	m	370	370	6.775	6.775	360	360	7.505	7.505
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	400	400	800	800	100	100	1.300	1.300
Obeleževanje sadik	kos	3.700	3.700	18.880	18.880	5.100	5.100	27.680	27.680
Vzdrževanje tulcev	kos	0	0	1.500	1.500	0	0	1.500	1.500
Odstranjevanje tulcev	kos	0	0	700	700	0	0	700	700
Odstranjevanje ograj za zaščito mladja	m	850	850	250	250	0	0	1.100	1.100

Skupna površina načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v gozdnogospodarski enoti Vitanje znaša s ponovitvami 294,80 ha. Od tega predstavlja obnova 15 %, nega pa 78 % površin. V ureditvenem obdobju načrtujemo varstvena dela, ki so opredeljena predvsem zaradi zaščite gozdnega mladja pred divjadjo.

UVOD

Gozdnogospodarski načrt (v nadaljevanju GGN) GGE Vitanje za obdobje veljavnosti 2026–2035 sledi dolgoletni tradiciji usmerjenega načrtovanja, rabe gozda in gozdnega prostora ter gospodarjenja z gozdovi na tem območju.

Začetki načrtnega urejanja gozdov segajo v leto 1954, ko je bil za državne gozdove izdelan prvi ureditveni načrt. Za zasebne gozdove je bil prvi načrt izdelan leta 1956. Prvi celoviti načrt, v katerem so bili zajeti vsi gozdovi ne glede na lastništvo pa je bil izdelan leta 1986.

Načrt je izdelan v skladu z določili Zakona o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93 in nasl.), Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in nasl.), Pravilnika o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09), Odloka o gozdnogospodarskih in lovsko upravljavskih načrtih območij (2021-2030) (Ur. l. RS, št. 116/23) ter drugih strokovnih usmeritev kot so Naravovarstvene smernice ZRSVN ter Podrobnejše kulturnovarstvene smernice ZVKDS z navedbo pravnih režimov varstva pri posegih v območje kulturne dediščine. V načrtu so upoštevani tudi veljavni odloki lokalnih skupnosti, katerih upravna območja so v območju gozdnogospodarske enote Vitanje.

Načrt je tudi upravljavski načrt za naslednja območja Nature 2000 v gozdnem prostoru: Pohorje (SI3000270), Pohorje (SI5000006) in Vitanje-Oplotnica (SI3000311).

V tekstnem delu gozdnogospodarskega načrta so uporabljene naslednje okrajšave:

DOF – digitalni ortofoto načrt,

EKOS – ekosistemska naravna vrednota,

EPO – ekološko pomembna območja,

EŠD – evidenčna številka dediščine,

GEOMORF – površinska geomorfološka naravna vrednota,

GEOMORFP – podzemeljska geomorfološka naravna vrednota,

GEOL – geološka naravna vrednota,

GGE – gozdnogospodarska enota,

GGN – gozdnogospodarski načrt,

GGO – gozdnogospodarsko območje,

GRT – gozdni rastiščni tip,

igl. – iglavci,

k. o. – katastrska občina,

KD – kulturna dediščina,

KVP – kulturnovarstveni pogoji,

KVS – kulturnovarstveno soglasje,

LD – lovška družina,

list. – listavci,

LUO – lovsko upravljavsko območje,

LZ – lesna zaloga,

MK – Ministrstvo za kulturo,

MNVP – Ministrstvo za naravne vire in prostor,

NVDP – naravna vrednota državnega pomena,

nmv – nadmorska višina,

PE – popisna enota,

Pravilnik – Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo,

PRP – prirastni odstotek,

RGR – rastiščnogojitveni razred,

Rk – rastiščni koeficient,

RS – Republika Slovenija,

SAC – posebno varstveno območje po Direktivi o habitatih,

SAZU – Slovenska akademija znanosti in umetnosti,

SiDG – Slovenski državni gozdovi,

SLP – splošno ljudsko premoženje,

SVP – stalne vzorčne ploskve,

Zavod - Zavod za gozdove Slovenije,

ZGS – Zavod za gozdove Slovenije,

ZOOL – zoološka naravna vrednota,

ZRSVN – Zavod Republike Slovenije za varstvo narave,

ZV-1 – Zakon o vodah,

ZVKDS – Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE Vitanje se nahaja v severnem delu celjskega GGO. Upravno spada GGE skoraj v celoti pod občino Vitanje, le severni del v okolici smučišča na Rogli pada pod občino Zreče. Položaj enote je razviden iz priložene topografske karte (karta 1).

Enota meji z GGE Vojnik, GGE Slovenske Konjice in GGE Zreče. Severna meja enote je hkrati območna meja z GGO Maribor. Severozahodna meja je meja z GGO Slovenj Gradec.

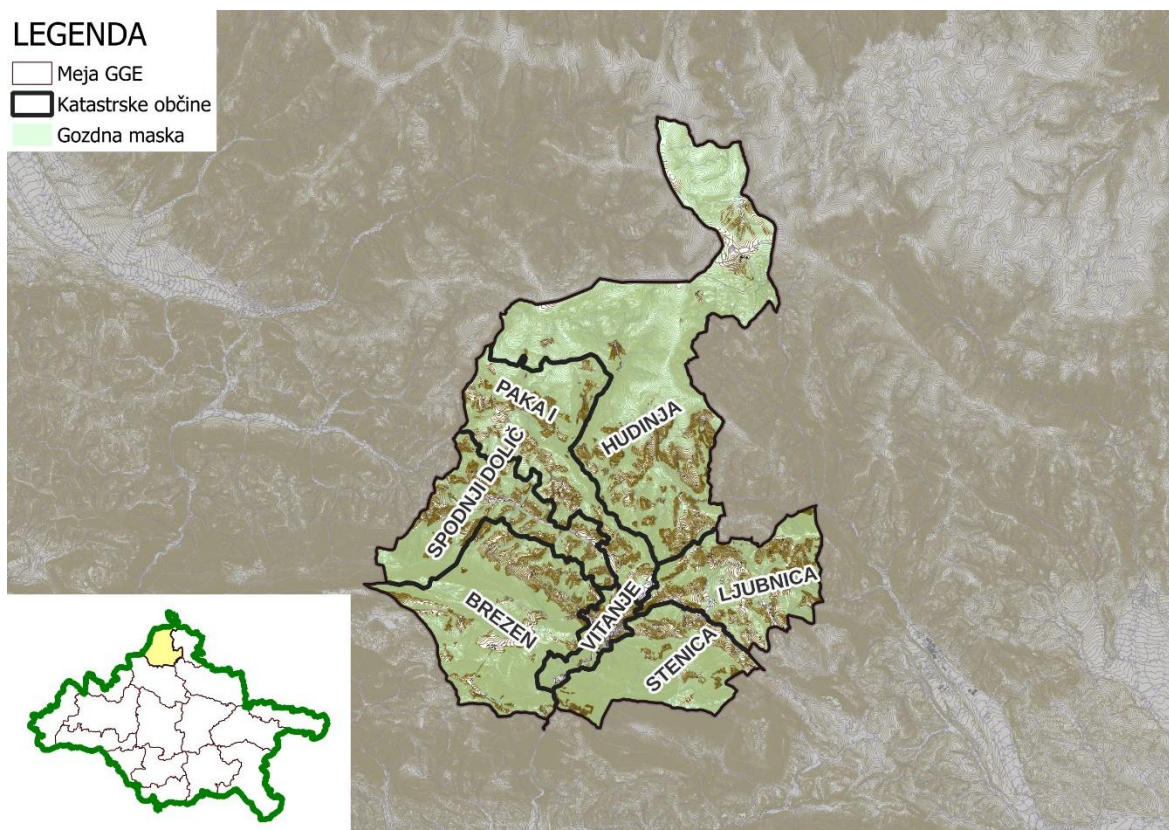
Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra k. o.	Katastrska občina	Pov. k. o. v GGE*	Pov. gozda k. o. v GGE**	Opomba
Vitanje	1091	Hudinja	1.679,07	1.309,58	del
Vitanje	1092	Paka I.	864,85	539,23	
Vitanje	1093	Spodnji Dolič	678,61	399,61	
Vitanje	1094	Brezen	1.097,75	784,91	
Vitanje	1095	Vitanje	173,08	85,78	
Vitanje	1096	Stenica	651,77	506,51	
Vitanje	1097	Ljubnica	678,89	337,76	
Zreče	1091	Hudinja	565,84	450,3	del
		Skupaj	6.389,85	4.413,68	

* podatek iz digitalizirane površine k.o., osnovna karta 1 : 25 000 (vir: Geodetska uprava Slovenije)

** podatek iz digitalizirane površine gozdne maske (vir: terenski podatki ** podatek iz digitalizirane površine gozdne maske (vir: terenski podatki ZGS)

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

Detajlna karta v merilu 1:50.000 je prikazana v kartnem delu GGN (Karta št. 1: Pregledna karta).

1.1.2 Relief

Glede na relief lahko enoto razdelimo na tri homogene dele in sicer:

- na celoten severni del enote (Rakovec, Rogla), za katerega je značilen relativno umirjen makrorelief z nadmorskimi višinami od 1.000 do 1.500 metrov. Značilna so zložna do srednje strma pobočja, ki le mestoma presegajo 20°. Prevladujejo južne in zahodne ekspozicije;
- na osrednji del enote (Spodnji Dolič, Paka, Hudinja s pritoki do Vitanja), za katerega je značilen zelo razgiban mikrorelief s številni jarki in grebeni na nadmorskih višinah od 500 do 1.000 metrov. Nad jarki prevladujejo strma humidna pobočja in
- na južni del enote (Stenica, Javorje), ki pripada tako imenovanemu Vitanjskemu nizu (Paški Kozjak - Stenica - Konjiška gora), ki se razteza od doline Pake v JV smeri mimo Vitanja proti Slovenskim Konjicam. Predela Javorje in Stenica tvorita vsak zase svoj gorski masiv, katerih grebena potekata v isti smeri, loči pa ju ozka in globoka soteska Hudinje. Značilna so strma pobočja s številnimi jarki, ki pa niso tako izraziti, kot v osrednjem delu GGE. Prevladujejo severne in zahodne ekspozicije.

Najvišjo točko predstavlja Mulejev vrh z nadmorsko višino 1.533 metrov, najnižja točka je ob Hudinji pod Fužinami z nadmorsko višino 370 metrov.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Področje GGE Vitanje pripada subalpskemu podnebjju. Značilni so vdori zračnih mas iz slovenjegraške kotline v dolinah, višje pa se temperatura niža že zaradi nadmorske višine. Zaradi naštetih dejavnikov je GGE Vitanje najhladnejša enota v celotnem celjskem območju.

Razgibanost terena povzroča ostre lokalne anomalije temperatur, predvsem temperaturne inverzije, ki se ustvarjajo zlasti v jasnih nočeh pozimi. To velja za konkavno oblikovane predele, kjer pogoste inverzije občutno znižujejo povprečno temperaturo.

Padavin je na tem področju dovolj, saj pade letno od 1100 mm (južni del enote) do 1.600 mm (višji predeli Pohorja). Značilno je, da je poleti več padavin, kot pozimi.

1.1.4 Hidrološke razmere

V enoti ni večje vodne žile. Največji vodotok v enoti predstavlja Hudinja, ki izvira v Rakovcu in prečka celotno enoto v smeri sever - jug. V Vitanju se združi s potokoma Jesenico in Hočno. V osrednjem delu enote pa je zaradi neprepustne matične podlage in razgibanega reliefa veliko manjših površinskih potokov s stalno vodo.

1.1.5 Matična podlaga

GGE Vitanje se z geološkega stališča deli na dva dela. Severni in osrednji del pripada Pohorju, ki je ostanek Centralnih Alp. Jedro Pohorja sestavlja ogromen tonaltni lakolit, ki je obdan z metamorfnimi kameninami. Južni del enote pripada Vitanjskemu nizu. Vitanjski niz pa predstavlja vzhodni podaljšek Karavank, ki ga gradijo predvsem karbonatne kamenine.

1.1.6 Tla

Glede na kameninsko podlago talne tipe v GGE Vitanje delimo v dve podsekvenci in sicer na talne tipe, ki so nastali na silikatni podlagi (Pohorje) in talne tipe na karbonatni podlagi (Stenica, Javorje).

Na silikatni podlagi se je v višjih nadmorskih višinah razvil ranker, ki ima zelo plitek, močno skeleten talni profil tipa AC. Ranker na mnogo mestih prehaja v podzolasta rjava tla, ki ponekod prehajajo v izrazite podzole. Drug tip tal na silikatni podlagi so skeletna kislj rjava tla, ki so se razvila na gnajskih, muskovitnih blestnikih, oligocenskih mehkih skrilavcih in peščenjakih in deloma tudi na filitih. Za ta tla je značilno, da so železove spojine enakomerno razporejene po celotnem talnem profilu z značilno enakomerno rjavo barvo. Gline je v tleh malo in je enakomerno razporejena po profilu. Horizont A je povečini plitek in slabo izražen. Naravna vegetacija na kisljih rjavih tleh je acidofilni bukov gozd, ki ga na Pohorju v spodnjem delu zamenjuje borov v višjih legah pa smrekov gozd. Vse to povzroča spiranje že tako na bazah revnih tal.

Na karbonatni matični podlagi so se razvile plitve rendzine, ki na suhih, južnih legah prehajajo v suhe, plitve prhninaste rendzine. Prehod do rjavih tal so rjave rendzine, ki so podobno kot rjava tla prepustna, dobro zračna in z dobro teksturo.

1.1.7 Krajinski tipi, gozdnatost

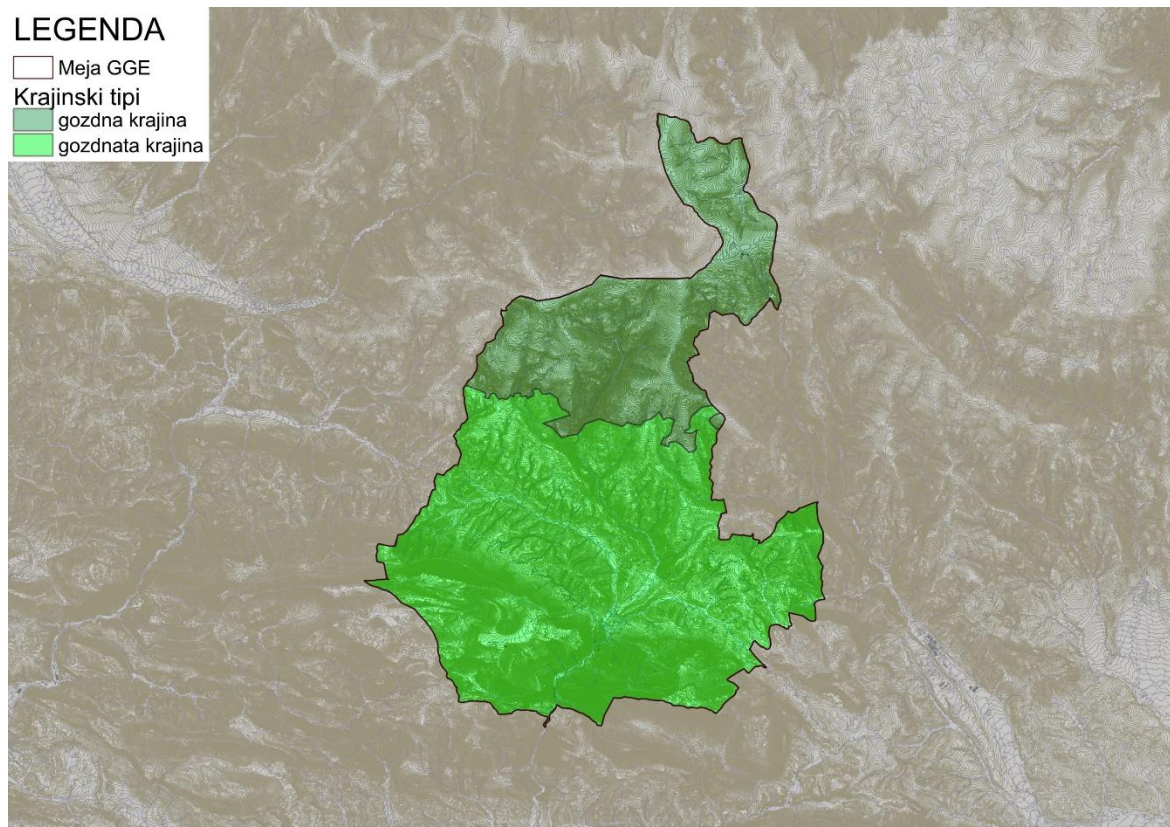
Skupna površina GGE Vitanje znaša 6.386,40 ha (podatek iz digitalizirane površine k. o.), od tega je gozdov 4.413,68 ha. Gozdnatost je 69 %. V gozdni prostor smo poleg gozda uvrstili še 99,23 ha površin. V enoti sta dva krajinska tipa in sicer:

- gozdnata krajina zajema skoraj tri četrtine skupne površine enote. Površina gozdnate krajine v enoti znaša 4.504,8 ha. Od tega je 2.733,07 ha gozda. Povprečna gozdnatost v krajini znaša 60,7 %. Gozdnato krajino v enoti najdemo na Stenici, Javorju, Breznu, Paki, Ljubnici in v spodnjem delu Rakovca in Hudinje.

- gozdna krajina se v enoti pojavlja v severnem delu enote (Rakovec, Ovčarjev vrh, Rogla). Zajema malo več kot četrtno površine enote in sicer 1.885,05 ha. Od tega je 1.680,61 ha gozdov. Povprečna gozdnatost v tej krajini je 89,2 %.

V gozdni prostor so vključene gozdne in negozdne površine (senožeti, lazi, manjši osredki znotraj gozda), ki z gozdom predstavljajo neločljivo ekološko oziroma funkcionalno celoto. Rabe negozdnih površin v gozdnem prostoru so najrazličnejše. Hkrati z izdelavo popisov sestojev smo te površine členili, kot je prikazano v preglednici 2/D.

Karta 2: Krajinski tipi v GGE Vitanje

Preglednica 2/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	6.386,40	100,0
Gozd	4.413,68	69,1
Ostala gozdna zemljišča	1,90	0,0
• daljnovodi	1,62	0,0
• obore	0,28	0,0
Ostali gozdni prostor	97,33	1,5
• močvirja	2,51	0,0
• senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	66,87	1,0
• zaraščajoče površine	4,57	0,1
• infrastrukturni objekti	20,53	0,3
• ostale površine v gozdnem prostoru	5,36	0,1
Negozdni prostor	1.876,94	29,4
• zaraščajoče površine	31,27	0,5
• ostale površine znotraj negozdnega prostora	1.845,67	28,9

1.1.8 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Za vegetacijski oris GGE Vitanje smo pred začetkom opisov sestojev izvedli fitocenološko delavnico, kjer je dr. Valerija Babij opisovalce seznanila z določanjem gozdnih rastiščnih tipov. Pri izdelovanju opisov sestojev smo za vsak sestoj določili GRT. Iz teh podatkov smo izdelali karto gozdnih rastiščnih tipov.

V tem GGN smo za poimenovanje rastiščnih tipov uporabili novo tipologijo gozdnih rastišč Slovenije (Kutnar in sod., 2012). Vegetacijske značilnosti smo povzeli po publikaciji Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina in sod., 2021).

Glede na fitogeografsko razdelitev spada južni del GGE v predalpsko fitogeografsko območje, severni in osrednji del enote pa v alpsko fitogeografsko območje. Najbolj razširjen GRT je kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico, ki zavzema (33 %) enote. Precej razširjeni so tudi GRT kisloljubno bukovje z rebrenjačo (14 %), GRT zgornjegorsko bukovje z gozdno bekico (12 %) in GRT predalpsko jelovo bukovje (12 %).

Povprečni rastiščni koeficient za enoto znaša 8,5 in je v enoti relativno visok zaradi visokega rastiščnega koeficienta RGR smrekovih monokultur na bukovih rastiščih ($R_k = 9,0$) in RGR zasmrečenih bukovij na kisljih podlagah ($R_k = 9,0$). Zaradi novega ovrednotenja rastiščnih koeficientov po GRT (Pravilnik o določitvi gozdne združbe in rastiščnega koeficienta za gozdno parcelo (Url. I. RS, št.11/17)) so se spremenili rastiščni koeficienti v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem

Karta rastišč v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3).

Preglednica 3/D-GZ: Površina in delež rastiščnih tipov v GGE

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje			
78100	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	1.456,47	33
Kisloljubno gričevno-podgorsko-gorsko bukovje			
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	613,75	14
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	4,10	< 1
Gorsko-zgornjegorsko smrekovje na silikatnih kamninah			
80300	Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	534,29	12
80100	Smrekovje s trikrpim bičnikom	96,03	2
80200	Smrekovje s smrečnim resnikom	25,81	1
Jelovo bukovje			
64300	Predalpsko jelovo bukovje	510,81	12
Gorsko – zgornjegorsko bukovje na karbonatnih in mešanih kamninah			
63200	Predalpsko gorsko bukovje	328,02	7
63600	Bukovje s polžarko	0,19	< 1
Osojno bukovje			
58100	Osojno bukovje s kresničjem	247,24	6
Gričevno - podgorsko bukovje na karbonatih in mešanih kamninah			
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	146,65	3
Toploljubno bukovje			
59200	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	108,42	2
Javorovja, velikojesenovja in lipovja			
76100	Javorovje s praprotmi	75,17	2
65100	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	19,90	< 1
60100	Pobočno velikojesenovje	5,80	< 1

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
Podgorsko – gorsko jelovje na silikatnih kamninah			
77100	Jelovje s praprotni	73,75	2
77200	Jelovje s trikrpim bičnikom	2,75	< 1
79100	Kisloljubno gorsko jelovje	2,89	< 1
Toploljubni listnati gozdovi			
56300	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	62,73	1
Bazoljubno borovje			
62100	Bazoljubno rdečeborovje	42,46	1
Barjansko smrekovje, ruševje in puhastobrezovje			
81100	Barjansko smrekovje	26,91	1
Zgornjegorsko-podvisokogorsko bukovje na karbonatih in mešanih kamninah			
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	17,95	< 1
Kisloljubno rdečeborovje			
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5,60	< 1
Vrbovje s topolom, črnojelševje in sivojelševje			
61100	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	3,00	< 1
	Skupaj	4.413,68	100

1.1.8.1 Opis pomembnejših rastiščnih tipov v enoti

➤ **Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje**

Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje je edafsko pogojen gozdni rastiščni tip, ki se pojavlja v gorskem in zgornjegorskem pasu na kisljih nekarbonatnih kamninah. V GGE Vitanje zavzema osrednji del enote med 700 in 1300 metri nadmorske višine.

Matično podlago tvorijo glinavec, laporovec, magmatske in metamorfne kamnine. Rastiščni tip porašča položna do strma pobočja, večinoma osojne lege. V GGE Vitanje je GRT prisoten na pretežno prisojnih legah. Na globokih tleh se razvijejo izrazito kislja distrična rjava tla, na strmih terenih, ki so podvrženi eroziji pa se razvijejo do tipa rankerja. V tem primeru gre za distrični ranker, ki se razvije na z bazami revnih matičnih kamninah v visokogorju s slabo mineraliziranimi oblikami humusa. Rodovitnost tal je odvisna predvsem od globine tal in njihove preskrbe z vodo. Na grebenih in na strmih prisojnih pobočjih so rastišča slabo rodovitna. Ob širokih jarkih, na srednje strmih in osojnih legah, na mestih z dobro preskrbo z vodo in hitrega razkroja organskih snovi, pa so rastišča zelo rodovitna. Zaradi pomanjkanja baz so tla zelo nestabilna in se lahko zaradi pospeševanja smreke degradirajo z zakisanjem.

V končni fazi GRT-ja v drevesni plasti prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*). Posamič ali v gnezdih so ji primešani jelka (*Abies alba*), smreka (*Picea abies*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*) in jerebika (*Sorbus aucuparia*). V enoti pa zaradi preteklega gospodarjenja prevladuje smreka, ki gradi čiste sestoje. Posamično in šopasto se primeša bukev, na mezofilnih delih rastišč ob jarkih pa gorski javor, veliki jesen, gorski brest. Na sušnih grebenih, kjer so tla plitvejša in slabše rodovitna se znatneje primeša rdeči bor.

Grmovni sloj je slabo razvit. Pojavlja se pomladek bukve (*Fagus sylvatica*), jelke (*Abies alba*) in smreke (*Picea abies*) ter robida (*Rubus idaeus*) in jerebika (*Sorbus aucuparia*).

Diagnostične vrste v zeliščni plasti so: belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), navadna zajčja deteljica (*Oxalis acetosella*), škrlatnordeča zajčica (*Prenanthes purpurea*), trlistna penuša (*Cardamine trifolia*) in vretenčasti salamonov pečat (*Polygonatum verticillatum*).

Mahovna plast je slabo izražena. Bujno se razvija predvsem na degradiranih rastiščih.

Zaradi visoke produktivnosti in velikega deleža iglavcev je gospodarska vrednost GRT kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje dobra do odlična. V močno zasmrečenih sestojih je treba biti pozoren

na način obnove. Ob prehitrih in premočnih pomladitvenih sečnjah ali redčenjih z veliko intenziteto se lahko močno razraste travna vegetacija, zlasti gozdna šašulica (*Calamagrostis arundinacea*), ki oteži pomlajevanje drevesnih vrst. Za zmanjšanje tveganj je treba znižati delež smreke (*Picea abies*), posebno na sušnejših rastiščih in jo nadomestiti z višjimi deleži bukve (*Fagus sylvatica*), jelke (*Abies alba*) in gorskega javorja (*Acer pseudoplatanus*). GRT omogoča produkcijo visokokakovostnih sortimentov vseh glavnih drevesnih vrst.

Produksijska sposobnost gozdnih rastišč – 9,4.

➤ **Kisloljubno bukovje z rebrenjačo**

Matično podlago sestavljajo glinavci, peščenjaki in kremenovi keratofirji, na kateri se razvijejo distrična rjava tla. To so zelo kislja, manj rodovitna tla. GRT je razširjen na strmih osojnih legah in v globokih jarkih pod 700 metrov nadmorske višine.

V drevesni plasti prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*) s posamično do skupinsko primesjo gradna (*Quercus petraea*), smreke (*Picea abies*), rdečega bora (*Pinus sylvestris*), in navadnega kostanja (*Castanea sativa*). Zaradi načina gospodarjenja so v GGE Vitanje sestoji močno zasmrečeni.

V grmovnem sloju se pojavlja pomladek bukve (*Fagus sylvatica*), jelke (*Abies alba*), smreke (*Picea abies*), navadna krhlika (*Fragula alnus*) in *Rubus* sp.

Zeliščni sloj je vrstno skromen. Diagnostične vrste v zeliščnem sloju so: belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), rebrenjača (*Blechnum spicant*), svečnik (*Gentiana asclepiadea*), navadna krpača (*Thelypteris limbosperma*) in savojska škržolica (*Hieracium sabaudum*). Pogoste vrste v zeliščni plasti so: navadna borovnica (*Vaccinium myrtillus*), orlova praprot (*Pteridium aquilinum*), vijugava masnica (*Deschampsia flexuosa*) in navadni črnilec (*Melampyrum pratense*).

Kljub visokemu deležu smreke je na teh rastiščih bolj smotrno pospeševati graden in ponekod, predvsem v sukcesijskih stadijih tudi rdeči bor. Ob ustrezni negi je možno vzgojiti bukev visoke kakovosti. Kjer ni težav s kostanjevim rakom, je mogoče vzgajati domači kostanj.

Produksijska sposobnost gozdnih rastišč – 7,0.

➤ **Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico**

Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico je edafsko pogojen gozdni rastiščni tip vezan na kislja in revna tla, ki se pojavlja v zgornjegorskem pasu. V GGE Vitanje ga najdemo nad 1.300 metri nadmorske višine na grebenu od Kraguljišča proti Volovici.

Matično podlago tvorijo magmatske in metamorfne kamnine, v GGE Vitanje predvsem diaforit in amfibolit s prehodi v amfibolov skrilavec. Rastiščni tip porašča planotast do uravnan svet ter položna do strma pobočja. V teh pogojih (počasen razkroj iglic iglavcev in obilne padavine) se razvijejo izrazito kislja distrična rjava tla na prehodu proti podzolu.

V drevesni plasti prevladuje smreka (*Picea abies*). Posamič so ji primešani bukev (*Fagus sylvatica*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*) in jerebika (*Sorbus aucuparia*).

Grmovni sloj je zelo slabo razvit. Pojavlja se pomladek smreke (*Picea abies*) in jerebika (*Sorbus aucuparia*).

Diagnostične vrste v zeliščni plasti so: gozdna bekica (*Luzula sylvatica*), dlakava šašulica (*Calamagrostis villosa*) in avstrijski divjakovec (*Doronicum austriacum*). V GGE Vitanje se v GRT zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico obilno pojavlja vijugava masnica (*Deschampsia flexuosa*), ki otežuje naravno pomlajevanje drevesnih vrst.

Mahovi se obilno pojavijo ob vodotokih in na odmrljem drevju. Diagnostična vrsta mahu je za GRT zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico je *Plagiothecium neglectum*.

Glavna drevesna vrsta je smreka, za njeno uspešno pomlajevanje je treba v sestojih puščati drevesne ostanke. Smotrno je ohranjati in pospeševati bukev (*Fagus sylvatica*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*) in jerebiko (*Sorbus aucuparia*). Pri gradnji gozdnih prometnic, sečnji in spravilu lesa sta zaradi občutljivosti tal za erozijo potrebna velika previdnost in dobro načrtovanje posegov.

Produksijska sposobnost gozdnih rastišč – 7,5.

➤ **Predalpsko jelovo bukovje**

Predalpski jelovo-bukovi gozdovi so conalni gozdovi gorskega sveta predalpskega fitogeografskega območja, vendar ne gradijo strnjene vegetacijskega pasu, ker se izmenjujejo z gorskimi in zgornjegorskimi bukovimi gozdovi. Na izrazito osojnih pobočjih, kjer je zračna vlažnost višja, se spustijo tudi pod 900 metrov nadmorske višine. GRT najdemo na osojnih pobočjih s strmimi do zelo strmimi nagibi (25 - 45°). GRT je vezan na karbonatno matično podlago apnenca in dolomita ponekod se pojavlja primes laporovca, roženca in glinavca, na katerih nastajajo rendzine, ki se na uravnavah razvijajo v rjave rendzine ali rjava pokarbonatna tla. V GGE Vitanje se nahaja na pobočjih Stenice in Paškega Kozjaka.

Tla so humusno akumulativna, ki jih opredeljuje vrhni dobro razvit A horizont, bogat z organsko snovjo, ki leži neposredno na matični podlagi. Ker so ponekod tla zelo plitva (rendzine) so obilne padavine zelo pomembne.

V drevesnem sloju prevladujeta jelka (*Abies alba*) in bukev (*Fagus sylvatica*). Posamezno je primešan gorski javor (*Acer pseudoplatanus*).

V grmovni plasti je zlasti pomladek drevesnih vrst, posamično se pojavljajo navadni volčin (*Daphne mezereum*), navadni srobot (*Clematis vitalba*), planinsko kosteničevje (*Lonicera alpigena*).

Zeliščna plast je dobro razvita kombinacija nevtralnih (deveterolistna konopnica (*Cardamine enneaphyllos*), navadna ciklama (*Cyclamen purpurascens*), navadna glistovnica (*Dryopteris filix-mas*), gorska rumenka (*Galeobdolon montanum*)) in zmerno kisloljubnih vrst (svilničasti svišč (*Gentiana asclepiadea*), belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), zajčja deteljica (*Oxalis acetosella*)). Razlikovalnici asociacije sta trilitna penuša (*Cardamine trifolia*) in gozdna bilnica (*Festuca altissima*).

Pospeševati in povečati je mogoče delež jelke.

Produksijska sposobnost gozdnih rastišč: 7,7.

➤ **Predalpsko gorsko bukovje**

GRT predalpsko gorsko bukovje je razširjen v podgorskem in gorskem vegetacijskem pasu na nadmorskih višinah od 600 do 900 metrov nadmorske višine. GRT v GGE najdemo v zahodnem delu Male gore in v okolici Brezna.

Združba se pojavlja na karbonatni matični podlagi. V GGE Vitanje jo srečamo na kristalastih apnencih in dolomitih. Na tej matični podlagi so se razvila rjava pokarbonatna tla z jasno izraženim glinasto-ilovnatim B horizontom. Tla uvrščamo v skupino evtričnih tal in so zelo rodovitna in obstojna.

V drevesnem sloju je konkurenčno najmočnejša bukev (*Fagus sylvatica*), ki je tudi osnovni edifikator združbe. Tvori čiste sestoje. Ostale drevesne vrste pa se pojavljajo le posamično ali v šopih. Bukvi so primešani predvsem plemeniti listavci, saj jim ekološke razmere zelo ugajajo (sveža mikroklima, talne lastnosti in lokalna površinska kamnitost). Diagnostična drevesna vrsta za GRT predalpsko gorsko bukovje je črni gaber (*Ostrya carpinifolia*). Od iglavcev se v višjih nadmorskih višinah primeša predvsem jelka.

Grmovni sloj je sestavljen predvsem iz obilnega pomladka bukve (*Fagus sylvatica*).

Diagnostične vrste v zeliščni plasti so: velecvetna mrtva kopriva (*Lamium orvala*), trilitna vetrnica (*Anemone trifolia*), peterolistna konopnica (*Cardamine pentaphyllos*), črni teloh (*Helleborus niger*) in beli šaš (*Carex alba*). V GRT predalpsko gorsko bukovje se obilno pojavlja navadna glistovnica (*Dryopteris filix-mas*), deveterolistna konopnica (*Cardamine enneaphyllos*) in trpežni golšec (*Mercurialis perennis*).

Za ta GRT so značilni relativno majhna tveganja pri gospodarjenju, velika produkcija in hkrati stabilnost sestojev, kar pomeni da je gojitvena obravnava relativno enostavna. Priporočeno je skupinsko postopno gospodarjenje, ki vključuje zastorne sečnje. Bukve (*Fagus sylvatica*) se obilno pomlajuje, od drugih drevesnih vrst je smiselno pospeševati plemenite listavce in jelko (*Abies alba*). Delež gorskega javorja (*Acer pseudoplatanus*) lahko v negovanih sestojih doseže do 10 %, kar zelo poveča vrednostno produkcijo. Z intenzivnim redčenjem in omejevanjem poškodb pri sečnji in spravilu je mogoče vzgojiti kakovostno bukovino.

Produksijska sposobnost gozdnih rastišč – 9,3.

1.1.9 Živalski svet

Pomemben del gozdnega ekosistema predstavljajo prostoživeče divje živali. Glede načina upravljanja z njimi ločimo dve skupini, divjad in zavarovane živalske vrste. Poseganje v populacije in njihovo usmerjanje je omogočeno pri večini vrst divjadi. Podrobnejše usmeritve in ukrepi za upravljanje z divjadjo in njenim okoljem v enoti so opredeljeni v Dvoletnih načrtih lovsko upravljalvskega območja.

Od divjadi je v GGE Vitanje stalno prisotna in dokaj številčna srnjad. Po lovsko upravljalvskem pomenu ji sledi navadni jelen, divji prašič in gams. Občasno se lahko v enoti pojavlja tudi damjak. Od male divjadi je najštevilčnejša lisica, sledijo kuna belica, šakal, poljski zajec, jazbec, navadni polh in kuna zlatica. Med pticami je razmeroma pogosta siva vrana, sraka in šoja. V zadnjem desetletju se je precej zmanjšala prisotnost fazana in poljske jerebice. Izjemno redki sta še pižmovka in nutrija. Prehranski in bivalni pogoji za prostoživeče živali v enoti so razmeroma dobri. Pestrost oz. raznolikost kmetijskih kultur in precej visok delež gozdnih robov omogočajo za rastlinojede vrste ugodno prehransko ponudbo.

Od zavarovanih živalskih vrst so v enoti stalno prisotni krokar, kormoran, bela štoklja, dihur, vidra, poljska vrana, siva čaplja, zelena in črna žolna, veliki detel, črna štoklja, golob grivar, kreheljc, črna liska, mali in čopasti ponirek, vodomec, kukavica ter mala in velika podlasica. Pred nekaj leti se je na Pohorju oblikoval trop volkov, ki predstavlja pomemben segment biodiverzitete v enoti. Na podlagi ugotovitev različnih metod spremljanja, se trenutno v ovršnem delu pojavlja med 10 in 12 osebkov te zavarovane vrste, katere populacijski trend je naraščajoč. Med ujedami so dobro zastopane kanje, kragulji, postovke in skobci. V okolju prilagojenem obsegu so v GGE Vitanje prisotne tudi številne vrste sov. Od gozdnih kur je na severnem delu enote moč zaznati divjega petelina in ruševca ki tu predstavljata pomemben element ohranjenosti naravnega okolja. Zastopanost ptic pevk v GGE je razmeroma dobra. Od občasno in vse leto prisotnih vrst so najštevilčnejši domači vrabec, sinica, taščica, pogorelček, zelenec, kmečka lastovka, muhar, kos, lišček, ščinkavec itn. Razmeroma dobro so v enoti zastopani tudi golob grivar in navadna grlica.

Srnjad (*Capreolus capreolus*)

V enoti je stalno prisotna, stabilna in prostorsko enakomerno zastopana vrsta, ki je z upravljalvskega oz. gospodarskega pomena prevladujoča. V zadnjih letih je zaznan rahel upad njene številčnosti, ki jo pogojujejo, glede na teritorialnost vrste predvsem fragmentiranost okolja, moteči dejavniki v njenem naravnem okolju ter okoljske spremembe. Manjši vpliv na številčnost srnjadi predstavlja druga divjad, kot so prisotnost divjega prašiča, šakala in nekaterih drugih zveri. Populacije so v dobrem zdravstvenem stanju, kar je razvidno iz večjega deleža vitalnih osebkov ter majhnim deležem ugotovljenih bolezni. Zaznani je bilo zgolj nekaj osebkov s prisotnostjo črevesnih zajedavcev, nosnega zolja in podkožnih zajedavcev. Večjih poškodb na kmetijskih kulturah ali v gozdovih ni zaznanih, razvidno pa je, da prihaja do objedanja gozdnega mladja ob prisotnosti mladovij, vendar le to pomembneje ne vpliva na razvoj gozdov. Izgube vrste se v zadnjih letih zmanjšujejo. Vrstno pomembno je izboljševanje prehranskih in bivalnih razmer, kar zagotavljamo z ustreznim številom senožetov, lazov in jas. Pomembno je zagotavljanje miru v zimskem obdobju in v pozno pomladanskem času, ob poleganju mladičev.

Navadni jelen (*Corvus corax*)

Na severnem delu enote se jelenjad redno pojavlja. Predstavlja robni del pohorskega populacijskega območja. Številčnejša je v zimskem času, ko je v višje ležečih predelih visoka snežna odeja. Njen vpliv se izraža z občasnimi škodami na gozdnem mladju listavcev (predvsem javorja, jesena, češnje, bresta, lipe, ...), jelke, macesna in smreke. Prisotnost jelenjadi v GGE je sicer nezaželena, vendar se zaradi naravnih prehranskih in bivalnih pogojev dopušča pojavljanje manjših tropov v okolju. Zaradi navzkrižnih interesov s kmetijstvom in gozdarstvom je oblikovanje večjih gostot jelenjadi nezaželeno. Navedenemu upravljalvskemu cilju je podrejeno usmerjanje populacije jelenjadi, ki predvideva razmeroma sproščen odvzem vrste iz narave. Podrobnejše usmeritve pri upravljanju z njo so navedene v lovsko upravljalvskih načrtih.

Gams (*Rupicapra rupicapra*)

Je v enoti dokaj dobro in enakomerno zastopan na območju Paškega Kozjaka in Stenice, kamor prehaja iz Konjiške gore in Pohorja. Prehodi predvsem starejših osebkov med tropi so pomembni s sociološkega vidika in širitvene strategije vrste. Tropi z vodilnimi kozami, mladiči in mlajšimi gamsi so običajno conirani na manjše območje. Vitalnost osebkov se v zadnjih letih zmanjšuje, kar je

razvidno iz uplenjenih osebkov in njihovih trofejev. Zdravstveno stanje gamsov je zadovoljivo, vpliv v okolju, predvsem s škodami v gozdovih je v večini sprejemljiv, na mestih večjih gostitev (zimovališča in mirne cone) pa je moč zaznati lokalno močnejše objedanje gozdnega mladja, predvsem jelke, plemenitih in mehkih listavcev.

Divji prašič (*Sus scrofa*)

V GGE je divji prašič stalno prisotna vrsta divjadi, vendar je njegova gostota napram ostalim enotam znatno manjša. Medletna populacijska nihanja so predvsem posledica naravnih prehranskih pogojev oziroma obrodov v gozdovih. Navadno se je pojavljal na strnjenih gozdnatih območjih višjih leg, medtem, ko je zadnja leta prisoten tudi v nižje ležečih gozdovih v okolici večjih naselij, kjer mu kmetijske površine predstavljajo dodaten vir hrane v primeru let s slabšim obrodod. Prehranski in bivalni pogoji za to vrsto so v GGE sicer ugodni, vendar trenutna številčnost ne povzroča pretiranih težav na kmetijskih površinah. Zdravstveno stanje in vitalnost prašičev je dobro, razporejenost v okolju je odvisna od naravnih pogojev in širitvene strategije vrste. Cilj upravljanja je uravnavanje njegove številčnosti na raven »ekonomske nosilne zmogljivosti okolja«, ki je opredeljena z razumno višino škod na kmetijskih kulturah. Prav tako je potrebno populacijo držati na nivoju okoljske zmogljivosti prostora, ob čimer je potrebno z odstrelom vzdrževati primerno spolno in starostno strukturo. Vpliv divjega prašiča v gozdni krajini je koristen. Z ritjem in rahljanjem tal ustvarja ugodne pogoje za nasemenitev drevesnih in grmovnih vrst.

Lisica (*Vulpes vulpes*)

Populacija lisic na območju GGE je dokaj stabilna z manjšimi medletnimi nihanji, ki so pogojena predvsem z naravnimi prehranskimi viri (gostote talnih glodavcev in drugih malih sesalcev). Medletna nihanja so predvsem posledica obojestrane zaradi garjavosti, ki se občasno pojavila kot omejitveni dejavnik prevelike populacijske gostote. Pojav stekline v zadnjem desetletju ni bil zaznan. Lisica je v gozdnem prostoru izjemno koristna, predvsem v smislu regulacije malih sesalcev.

Šakal (*Canis aureus*)

Je stalno prisotna in vse bolj pogosta divjad v nižinskih območjih enote, kjer se je začel pojavljati v zadnjem desetletju. Izrazito naraščajoč populacijski trend se izraža tudi s škodami na domačih živalih in medvrstnim odnosom. Trenutno je vpliv šakala na ostale prostoživeče živali razmeroma zanemarljiv.

Kuna belica (*Martes foina*), kuna zlatica (*Martes martes*)

Obe vrsti kun sta v GGE Vitanje dobro zastopani. V gozdu sta izjemno koristni, predvsem za uravnavanje ekološkega ravnotežja malih glodavcev. Njuna številčnost je v veliki meri pogojena s prehranskimi viri in drugimi bivalnimi pogoji v naravi. Odstrel na stanje v populacijah nima zaznavnega vpliva. Vpliv belice je lahko deloma moteč, odraža se predvsem s škodami na nepremičninah in domačih živalih.

Jazbec (*Meles meles*)

Je stalno prisotna in številčno dokaj stabilna vrsta divjadi v enoti. Občutljivost na bolezni in izgube jazbecev v prometu sta glavna dejavnika omejevanja številčnosti.

Poljski zajec (*Lepus europaeus*)

Številčnost populacije poljskega zajca je razmeroma majhna in zadnja leta zmerno nazaduje. Stanje v populaciji je odvisno predvsem od okoljskih – vremenskih razmer, človekovih dejavnosti in medvrstnih odnosov (plenjenja) z ostalimi vrstami v ekosistemu. Glavni omejitveni dejavnik rasti številčnosti je vpliv malih zveri, ptic ujed, vranov in krokarja. Odvzem poljskega zajca je simboličen, pretežen del je posledica izgub v prometu (cesta, pokos, zveri, ujede).

Raca mlakarica (*Anas platyrhynchos*)

Mlakarica je stalno prisotna divjad v vseh vodotokih in manjših vodnih telesih v GGE. Številčnost mlakarice je optimalna, usklajena z naravnimi prehranskimi in bivalnimi pogoji okolja. Odvzem vrste z odstrelom je izjemno majhen in za uravnavanje populacije nepomemben.

Sraka (*Pica pica*), šoja (*Garrulus glandarius*) in siva vrana (*Corvus cornix*)

Sraka, šoja in siva vrana so dobro zastopane in dokaj številčne vrste divjadi v GGE. Občasno se zaznava prekomeren vpliv sive vrane v okolju, ki je prepoznan s škodami v kmetijski proizvodnji (na žitih, silažnih balah...) in medvrstnim odnosom do ostalih prostoživečih živalskih vrst.

Koconoge kure, ujede, žolne, sove

Na območju GGE Vitanje sta stalno prisotna **divji petelin** (*Tetrao urogallus*) in **rušavec** (*Tetrao tetrix*), redkeje je moč zaznati tudi **gozdnega jereba** (*Bonasa bonasia*). V zadnjih desetletjih smo preko različnih projektov namenjenih ohranjanju koconogih kur na Pohorju, izvedli številne aktivnosti za revitalizacijo njihovih habitatov. Gozdne kure so ogrožene predvsem zaradi prekomernih turistično rekreacijskih dejavnosti in raznovrstnih adrenalinskih športov v gozdnem prostoru. Sicer pa ugotavljamo, da je kljub navedenemu njihova številčnost dokaj stabilna. V bodoče je treba spremljati rastišča gozdnih kur in na tej podlagi oblikovati območja mirnih con z namenom trajne ohranitve navedenih vrst.

Številčnost nekaterih vrst ptic ujed v enoti je odraz prehranskih in bivalnih pogojev v tem okolju. Razmeroma pogosto se v enoti pojavlja **kanja** (*Buteo buteo*). Številčnost **kraguljev** (*Accipiter gentilis*) in **skobcev** (*Accipiter nisus*) je nihajoča, vendar dolgoročno dokaj stabilna. V GGE je stalno prisoten **sokol selec** (*Falco peregrinus*), ki je pretežno vezan na skalovite predele. Dokaj pogosta je še navadna **postovka** (*Falco tinnunculus*). Občasno se pojavljajo tudi druge vrste ujed, med drugim tudi **sršenar** (*Pernis apivorus*). Na območju GGE se pojavljajo še **koconogi čuk** (*Aegolius funereus*), **črna žolna** (*Dryocopus martius*), **mali skovik** (*Glaucidium passerinum*), **triprsti detel** (*Picoides tridactylus*), občasno se v preletu pojavi tudi **planinski orel** (*Aquila chrysaetos*). Poleg številnih vrst ptic pevk je v GGE prisoten tudi **severni kovaček** (*Phylloscopus trochilus*) in občasno **sloka** (*Scolopax rusticola*).

Poleg zgoraj navedenih vrst, se na območju GGE Vitanje občasno ali stalno pojavljajo sledeče kvalifikacijske vrste, vezane na gozdni prostor posebnih varstvenih območij (Natura 2000):

Črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*): sodi med nočne metulje iz družine medvedkov (*Arctiidae*). Črtasti medvedek je zanimiva izjema, saj leta tudi podnevi. Pogosto ga je moč opaziti v sončnih julijskih in avgustovskih dneh, kako se spreletava po cvetočih rastlinah gozdnih robov. Metulje ogroža predvsem nočno osvetljevanje in uničevanje rastlinstva gozdnih robov. Črtasti medvedek je v Sloveniji razmeroma pogost, v severni Evropi pa je redka in ogrožena vrsta. Zato je uvrščen v evropsko direktivo o habitatih, po kateri sodi med zavarovane vrste za katere so določena varstvena območja Natura 2000.

Gozdni postavnež (*Hypodryas maturna*): Je metulj ki živi v listnatih in mešanih presvetljenih gozdovih z drevesnimi vrstami iz rodov jesen, topol in vrba, z visokim deležem grmovja v podrasti. Pogost je v dolinah potokov in rek od nižin do 800 metrov nadmorske višine.

Veliki pupek (*Triturus carnifex*): Spada med dvoživke in meri povprečno do 8 cm, ima bočno sploščen rep, trebuh je rumeno oranžen z značilnim vzorcem nepravilno oblikovanih temnih pik. Za njega je značilna spolna dvoičnost, ki se najbolj kaže v obdobju parjenja predvsem na hrbtu, ko se pri odraslih samcih pojavi kožnat, visok in izrazito nazobčan hrbtni greben. Prezimujejo na kopnem, kjer se običajno zakopljejo v zemljo. V vode prihajajo konec februarja ali v začetku marca kjer ostanejo do junija, ponekod pa tudi vse do jeseni. Parjenje se začne zgodaj spomladi.

Hribski urh (*Bombina variegata*): Je razmeroma majhna, 3,5 – 4,5 cm velika žabica z močno bradavičasto kožo. Hrbet ima sivo-rjave do temno olivne barve, po trebuhu je rumen s črnimi lisami. Na kopnem si poišče zatočišča pod odmrli lesom, kamni ter koreninami dreves in grmovja v svetlih gozdovih, ob potočkih, na močvirnih travnikih do 2100 nmv.

Navadni koščak (*Austroptamobius torrentium*): Je rak in ga najdemo v gorskih gozdnih potokih, kjer se navadno skriva v luknjah pod kamni. V dolžino zraste do 10 cm. Telo je običajno rjavih barv. Mlajši rakci se hranijo z vodnimi nevretenčarji, kasneje pa z različnim rastlinskim materialom. Koščak lahko doživi 8 let. Navadni koščak je uvrščen na rdeči seznam Republike Slovenije v kategorijo ranljive vrste.

Mali podkovernjak (*Rhinolophus hipposideros*) je netopir z značilno kožno gubo med nosnicama v obliki podkve. Za zavetišča uporablja predvsem opuščena človeška bivališča, cerkvene zvonike itn. Prezimujejo tako, da se s kremplji oprimejo stropa in otrpli visijo z njega kot suh list do pomladi.

1.1.9.1 Kakovost habitatov živalskih vrst

Življenjske razmere za prostoživeče živali v GGE so dokaj dobre, kar je pogojeno predvsem z ugodnimi bivalnimi in prehranskimi razmerami v naravnem okolju. V osrednjem delu enote so življenjski pogoji prostoživečih živalskih vrst nekoliko boljši, kar pripisujemo predvsem optimalnemu razmerju med gozdnimi in kmetijskimi površinami ter posledično boljši prehranski ponudbi. Nadalje so življenjske razmere pogojene s številnimi okoljskimi dejavniki kot so vremenske spremembe, globalno segrevanje in s tem povezani obrodi drevesnih in grmovnih vrst, zaraščanje kmetijskih zemljišč, ukrepi v kmetijski proizvodnji ter človeški vplivi. Oblike kmetovanja v GGE se zadnja desetletja spreminjajo v smeri ekološko sprejemljivejše pridelave poljščin in reje domačih živali.

Kakovost habitatov je pogojena še z izvajanjem biotehničnih in biomeliorativnih ukrepov, ki jih v okolju izvajajo upravljavci lovišč, pogosto pa tudi lastniki zemljišč zadovoljivo sodelujejo pri ukrepih za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev divjadi. V zadnjih desetletjih se zaznava precejšnje spremembe v okolju, ki so posledica neželenih antropogenih vplivov, ki se med drugim negativno odražajo tudi na populacijah divjadi in nekaterih zavarovanih vrst. Pomembno oviro za divjad v enoti predstavlja omrežje javnih prometnic in ograjevanje travnikov za namen paše drobnice ter govedi. Poleg slednjega se v zadnjih časih pojavljajo številni adrenalinski športi, kot so gorsko kolesarjenje, vožnja z motornimi in terenskimi vozili ter tudi z motornimi sanmi, kar povzroča hrup v vseh letnih časih in vpliva na razporejenost populacij in iskanju mirnih con.

V pogledu trajnega upravljanja z divjadjo in gozdovi je potrebno izpostaviti premajhen delež naravnih mladovij v zasebnih gozdovih v primerjavi z modelnim stanjem, kar lahko ponekod predstavlja vzrok povečanega vpliva rastlinojedih parkljarjev na gozdno mladje. Večja problematika je vidna na višje ležečih mestih, kjer je snežna odeja višja, divjad pa se zaradi tega zadržuje pretežno na enem območju, kjer lahko povzroča večje poškodbe na mladovjih. Drevesna sestava gozdov v GGE je s stališča zagotavljanja prehranskih virov ustrezna.

V spodnji preglednici so navedene usmeritve in ukrepi za doseg dolgoročnih ciljev upravljanja z divjadjo v GGE.

Preglednica 4: Kakovosti oziroma ohranjenosti habitatov posameznih vrst in skupin prostoživečih divjih živali

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
Srna	Prehransko in bivalno pester gozdni rob, gozdnata krajina, travišča, mirne cone, zimovališča, raznomerni gozdovi z dovolj mladovij, mir v območjih gostitve.	Stabilna, zmerno padajoča	Premajhen delež gozdnih mladovij, (posledično škode v gozdovih), zadovoljiv delež gozdnega roba, dokaj ugodno stanje glede miru v habitatu	Vzpostavitev modelnega stanja razvojnih faz gozda, kontrola človekovih vplivov v okolju – naravovarstveni nadzor
Navadni jelen	Gozdna krajina, raznovrstna drevesna sestava – plodonosne vrste, primeren delež pasišč, mirne cone, zimovališča.	Stabilna	Neprimerna drevesna sestava, premajhen delež travnih površin v gozdni krajini, nemir v habitatu.	Vzpostavitev modelnega stanja gozdov v pogledu trajnosti, predvsem starostna in vrstna sestava gozdov. Naravovarstveni nadzor, ohranjanje in osnovanje pasišč v severnem delu GGE.
Gams	Prehransko primerna, skalovita območja, mir v habitatu.	Stabilna - padajoča	Nemir v območjih prisotnosti vrste – predvsem pozimi in v času kotitve (posledično izgube divjadi, bolezni...).	Zagotavljanje miru v zimsko pomladnih mesecih (pohodništvo, vožnja z motornimi vozili, sečnja ...).
Divji prašič	Večji gozdni kompleksi, raznovrstna drevesna	Nihajoča – dolgoročno stabilna	Premajhen delež gozdnih mladovij, nemir v območjih prisotnosti vrste	Vzpostavitev modelnega stanja razvojnih faz in drevesne sestave gozda,

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
	sestava – plodnosne vrste, kaluže, koridorji za prehajanje med ekosistemi, gozdna mladovja.		(posledično izgube divjadi, bolezni,...). Porušena drevesna sestava.	kontrola človekovih vplivov v okolju – naravovarstveni nadzor . Uravnavanje številčnosti z odstrelom.
Male zveri	Biotsko raznovrstni in fragmentirani habitati, območja lisičin, prehranskih virov.	Stabilna - nihajoča	Negativni vplivi človeka, vpliv psov.	Naravovarstveni nadzori, kontrola gibanja psov v okolju.
Poljska divjad, ptice	Biotska in krajinska pestrost, hrana, skrivališča, gnezdišča, mirne cone, zimovališča, obvodni biotopi.	Stabilna	Vpliv kmetijstva, gozdarstva, prometa, človekovih dejavnosti v okolju.	Naravovarstveni nadzor, splošna osveščenost javnosti, ohranjanje naravnih habitatov vrst (remiz, grmišč, močvirij, gozdnih ostankov...).

1.2 Površina in lastništvo gozdov

V GGE Vitanje znaša površina gozdov 4.413,68 ha in se je pri novi obnovi načrta zmanjšala za 0,3 %. Glavni vzrok za zmanjšanje so krčitve gozdov in spremembe pri natančnosti določanja gozdnega roba. Trend sprememb površin je viden v preglednici 5.

Preglednica 5: Spremembe gozdnih površin v posameznih ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje	Skupna površina gozdov v ha
1986 – 1995	4.493,51
1996 – 2005	4.393,84
2006 – 2015	4.503,27
2016 – 2025	4.425,67
2026 – 2035	4.413,68

Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	2.959,32	1.279,38	174,98	4.413,68
Delež (%)	67	29	4	100

GGE Vitanje delno pokrivata dve občini in sicer na severovzhodnem delu občina Zreče, v preostalem delu enote pa občina Vitanje. Površina gozdov po posameznih občinah, skupna površina občine v GGE in gozdnatost je razvidna iz preglednice 7.

Preglednica 7: Površina gozdov v občinah znotraj GGE

Občina	Površina občine znotraj GGE	Površina gozda v občini znotraj GGE	Gozdnatost (%)
Vitanje	5.824,01	3.963,38	68
Zreče	565,84	450,30	80
Skupaj	6.389,85	4.413,68	69

Preglednica 8/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov leta 2026

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov*		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	60	60	3	3
1 do 5 ha	22	82	18	21
5 do 10 ha	9	91	20	42
10 do 30 ha	8	99	39	81
30 do 100 ha	1	100	19	100
Skupaj	100		100	

* pri številu posestnikov je upoštevan le eden-največji lastnik.

Preglednica 9/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto 2006	Delež (%) Leto 2016	Delež (%) Leto 2026	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	40	48	60	506	506
1 do 5 ha	34	26	22	184	690
5 do 10 ha	15	15	9	78	768
10 do 30 ha	10	10	8	68	836
30 do 100 ha	1	1	1	9	845

Vseh lastnikov, upoštevajoč solastnike, je 845 kar pomeni, da je povprečna lastnina posameznega lastnika zasebne gozdne posesti velika 5,2 ha.

Velikostna struktura gozdne posesti se je nekoliko spremenila. Povečal se je delež lastnikov, ki imajo gozdno posest veliko do 1 ha. Deleži lastnikov ostalih velikostnih kategorij so se zmanjšali.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

V GGE Vitanje so posamezne javne prometnice razvite predvsem v osrednjem in južnem delu enote v severnem delu pa je gostejše omrežje gozdnih cest. V celotni GGE je tako največ kategoriziranih gozdnih cest (31 %), sledijo lokalne ceste (25 %) in javne poti (16 %). Ostale prometnice so v deležu, manjšem kot 10 %. Glavne regionalne ceste potekajo po dolinah, za gospodarjenje z gozdovi pa je pomembna tudi regionalna cesta, ki poteka iz Zreče na Roglo.

Območje severnega dela GGE Vitanje na površni 202 ha (predel proti Lovrenškim jezerom) z gozdnimi cestami ni odprto.

Prekategorizacij gozdnih prometnic v preteklem ureditvenem obdobju ni bilo.

Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste*	63,72	0	63,72	14,44
Javne ceste**	80,09		80,09	18,15
Skupaj	143,81		143,81	32,59

* pri gozdnih upoštevana grafična dolžina cest znotraj meja GGE

** za izračun dolžine javnih cest so podatki zajeti dne 25. 2. 2021 (zajem za izdelavo ON)

Produktivne in povezovalne ceste smo določili na naslednji način:

- Javne ceste – produktivna cesta v območju gozda in v pasu 50 metrov od obstoječega gozdnega roba. Pri tem posebej nismo preverjali morebitnih ovir za dostop do gozda, saj je v območju GGE umestitev objektov v prostor takšna, da je možen dostop do gozda z manjšimi prilagoditvami praktično na celotnem območju. Povezovalnih cest v omrežju javnih prometnic nismo določali.
- Gozdne ceste – produktivne ceste so tiste, ki potekajo preko gozdnih površin in v pasu 200 metrov od obstoječega gozdnega roba. Vsi preostali odseki so vključeni v povezovalne gozdne ceste.

Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11).

Preglednica 11/ SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200 (m)	200-400 (m)	400-600 (m)	600-800 (m)	800-1200 (m)	nad 1200 (m)
S traktorjem	3.837,12	87	12	47	28	5	4	4
Z žičnico	20,57	< 1	-	-	100	-	-	-
Ročno	19,96	< 1	37	63	-	-	-	-
Kombinirano I	536,03	12	9	59	25	6	-	1
Skupaj	4.413,68	100	11	50	28	5	3	3

Glede na konfiguracijo terena uvrščamo GGE Vitanje v alpski tip krajine. Glede na določila 27. člena Pravilnika o gozdnih prometnicah in presoje odprtosti posameznih ureditvenih enot z gozdnimi vlakami ugotavljamo, da je okrog 44 % površine GGE Vitanje primerno odprte z gozdnimi vlakami (nad 90 m/ha gozdnih vlak), 42 % površine je pomanjkljivo odprte (med 51 in 90 m/ha gozdnih vlak), preostalih 14 % pa nezadostno odprtih (50 m/ha in manj gozdnih vlak).

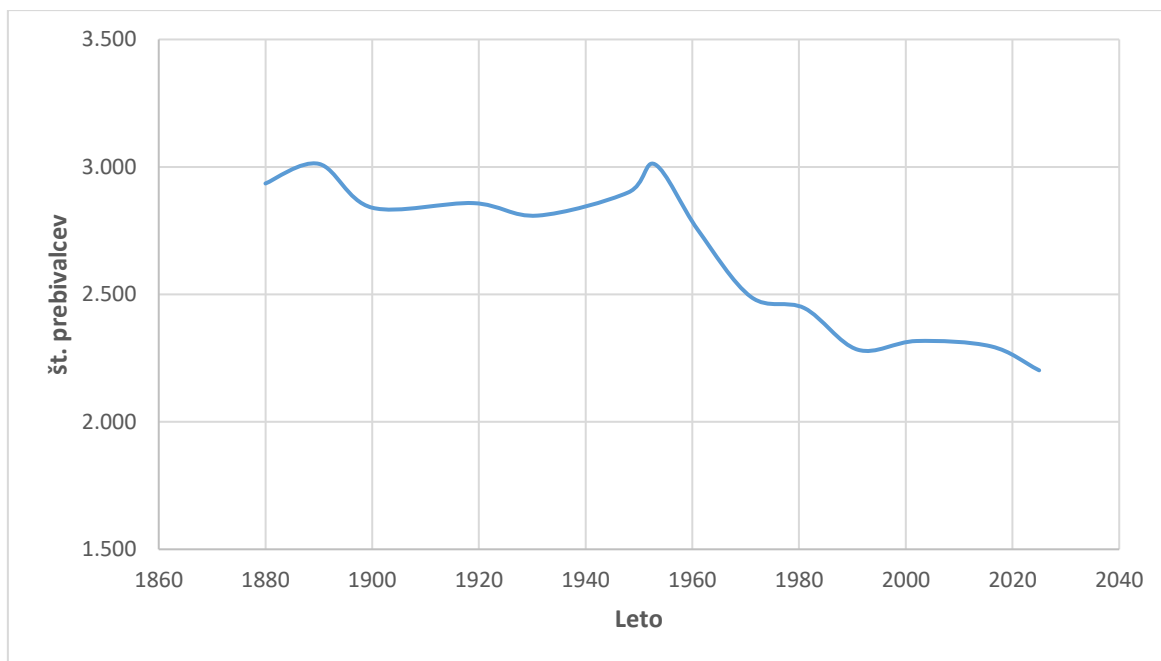
V GGE Vitanje je 543,13 km vlak. Glede na stanje na terenu je omrežje gozdnih vlak razmeroma dobro razporejeno. Manjkajo še gozdne vlake v območju Stenice (državni gozdovi južno od Vitanja) in deloma Kozjega (Pokličevega) grabna, kjer pa so varovalni gozdovi.

Spravilo lesa poteka v veliki meri še po tleh, dviga pa se delež spravila po kolesih. Glede na konfiguracijo terena zlasti v južnem delu GGE (območje Paškega Kozjaka in Stenice) je premajhen delež spravila po zraku, čeprav se glede na pojavnost strojev v zadnjem času dviguje. V območju Rakovca pa se v zadnjem ureditvenem obdobju dviguje delež strojne sečnje, predvsem v kombinirani obliki (klasični posek, obdelava s strojem na vlaki).

Za celotno območje GGE Vitanje je trenutno izdelana samo pregledna opozorilna karta plazljivih območij v merilu 1:250 000 (vir: eVode, vpogled 8. 5. 2026). Območje velike verjetnosti pojavljanja plazov je evidentirano predvsem po dnu posameznih dolin z minimalnim preходом na robne površine. Pri tem gre v teh delih zlasti za kmetijska zemljišča. Območja z veliko verjetnostjo pojavljanja plazov so opredeljena zlasti v osrednjem delu GGE, območja s srednjo verjetnostjo pojavljanja plazov pa zlasti v ovršnem delu GGE (greben v liniji Volovica – Turn – Rogla). Poznavanje teh območij je pomembno tako pri gradnji, kot tudi pri uporabi in končnem urejanju vlak v okviru izvajanja gozdne proizvodnje. V območju Doliča je opredeljena večja površina erozijskega območja z zahtevnimi protierozijskimi ukrepi, preostalo območje GGE pa je uvrščeno med območja z običajnimi protierozijskimi ukrepi. Podatki so povzeti po opozorilnih kartah v merilu 1:250 000 (vir: eVode, vpogled 8. 5. 2026).

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Območje GGE Vitanje leži pretežno v istoimenski občini, le severni del GGE (okolice smučišča Rogla) spada v občino Zreče. Urbano in gospodarsko središče enote predstavlja kraj Vitanje. Drugače prevladujejo naselja vaškega tipa, ki so dostikrat nestrjena, s posameznimi kmetijami v obliki celkov. Demografske razmere v GGE nam prikazuje grafikon 1.

Grafikon 1: Gibanje števila prebivalcev v posameznih letih

V območju GGE številčnost prebivalstva v zadnjem času upada. Podatki so povzeti iz podatkovne baze Statističnega urada RS (vpogled dne 2. 2. 2026). Upoštevani podatki so zbrani po naseljih občine Vitanje. Del občine Zreče, ki se nahaja v GGE Vitanje nima naselij.

V letu 2025 je bilo v GGE Vitanje 2.202 prebivalcev.

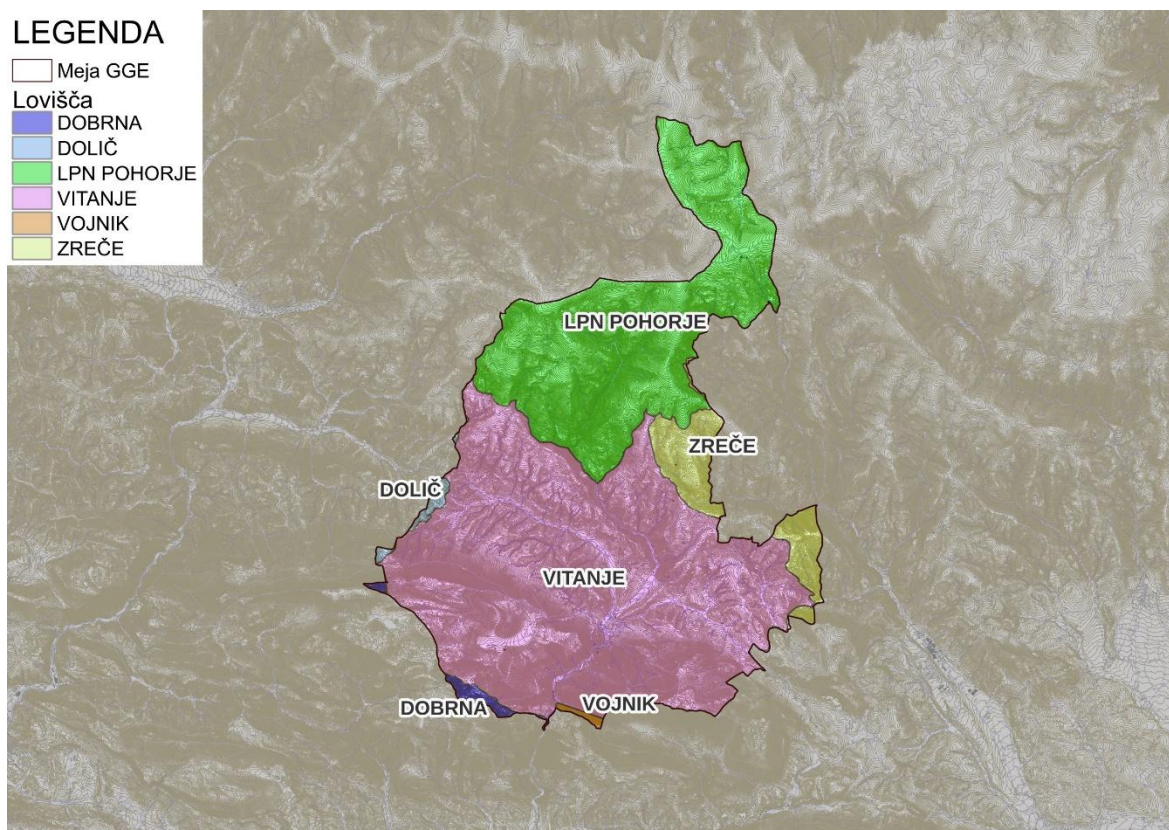
1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

Na območju GGE Vitanje z lovišči upravljata lovski družini (v nadaljevanju: LD) Zreče in Vitanje ter lovišče s posebnim namenom (v nadaljevanju: LPN) Pohorje. Medtem ko je LD Vitanje združena v Savinjsko Kozjansko lovsko upravljavsko območje (v nadaljevanju: LUO), spada LD Zreče, skupaj z LPN v Pohorsko LUO.

Lovstvo v enoti je pretežno orientirano na upravljanje s srnjadjo, divjim prašičem, gamsom, jelenjadjo in malo divjadjo. Regulacija številčnosti divjadi z odstrelom temelji na trajnostni rabi navedenih naravnih potencialov. Menimo, da so odnosi upravljavcev lovišč z lastniki zemljišč dokaj dobri, kar se kaže v skupnem reševanju poškodb od divjadi na kmetijskih in gozdnih kulturah. Večina škodnih primerov je sporazumno rešenih že na prvi stopnji (LD – lastnik). Glede na problematiko škod po divjadi je pomembno aktivno sodelovanje upravljavcev lovišč, lastnikov, lokalnih skupnosti, ZGS, lovske ter gozdarske inšpekcije. Poleg zagotavljanja preventivne zaščite problematičnih območij, je potrebno nenehno krepiti sodelovanje in pomoč na vseh področjih, ki zadevajo upravljanje z divjadjo. Lovci poleg biotehničnih in biomeliorativnih ukrepov uporabljajo tudi tehnične ukrepe (mreže, električni pastirji) ter kemična odvrčala za zaščito kmetijskih kultur. Ostali podatki o upravljavcih lovišč so navedeni v lovsko upravljavskih načrtih LUO.

Karta 3: Pregled lovišč v GGE Vitanje

Preglednica 12: Pregled lovišč v GGE Vitanje

Šifra LD	Ime LD	Površina LD v GGE (ha)	Površina gozda v LD (ha)	Delež pov LD v GGE (%)
0616	Dolič	41,82	18,31	0,7
0617	LPN Pohorje	2.016,61	1.738,68	31,6
0637	Zreče	376,92	197,66	5,9
SKUPAJ Pohorsko LUO		2.435,92	1.954,66	38,2
0906	Dobrna	53,59	39,78	0,8
0907	Vitanje	3.886,16	2.404,54	60,8
0908	Vojnik	14,75	14,72	0,2
SKUPAJ Savinjsko-Kozjansko LUO		3.954,5	2.459,04	61,8

1.5.2 Kmetijstvo

Za enoto je značilno, da klimatske in reliefne razmere (visoke nadmorske višine in vpliv subalpskega podnebja) ne dopuščajo intenzivne kmetijske proizvodnje. V enoti ni kmetijske in primestne krajine. Od negozdnih površin v enoti prevladujejo travniki in pašniki. Izjemno majhne površine njiv in odsotnost intenzivnih sadovnjakov v enoti potrjujejo neugodne razmere za intenzivno kmetijstvo. Od kmetijskih dejavnosti v tem prostoru prevladuje živinoreja, tako mesna kot mlečna, s poudarkom na pašništvu.

1.5.3 Poselitev

Urbano in gospodarsko središče v GGE predstavlja Vitanje z 827 prebivalci, ki v celotni enoti s skupno 2.202 prebivalci zavzema 38 % delež. Drugih urbanih središč v enoti ni. Prevladuje vaški tip naselja s posameznimi kmetijami v obliki manjših celkov. Gostota prebivalstva je glede na gozdno površino zelo nizka.

1.5.4 Infrastruktura

Celotno cestno omrežje v enoti je relativno dobro razvito. Nekoliko slabše je razvito na gozdnatem predelu Stenice in Javorja. Skozi osrednji del enote poteka regionalna cesta Vitanje–Zgornji Dolič–Mislinja, ki Vitanje povezuje z Velenjem kot industrijskim središčem. Večina cest je asfaltiranih. Le gozdne ceste, cesta Paka–Rakovec in cesta Rakovec–Vitanjsko Skomarje niso asfaltirane.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

Na področju GGE Vitanje sta dva opuščena kamnoloma oz. peskokopa in sicer v Vitanju in na Javorju. Prisotnih je tudi več manjših kamnolomov za pridobivanje okrasnega kamna. V GGE je tudi eno od največjih zimskošportnih središč Rogla. Področje zimsko-športnega centra je še vedno v razcvetu, kar nakazuje širitev dejavnosti (npr. Pot med krošnjami), tudi poletne aktivnosti (planinarjenje, kolesarjenje, gobarjenje) so vedno bolj prisotne. Vse to povzroča pritisk na gozd in gozdni prostor.

V enoti ni visokonapetostnih daljnovodov. Je le nekaj manjših lokalnih srednjenapetostnih elektrovodov (20 KV) s transformatorskimi postajami, ki predstavljajo le ožje koridorje skozi gozdove. Skupna površina teh koridorjev v gozdnem prostoru znaša le 1,6 ha.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Požarno najbolj ogrožene gozdove opredeljuje poleg drevesne sestave, razvojne faze, ekspozicije, nagiba ter ostalih dejavnikov, tudi večja prisotnost ljudi, saj velja, da je človek najpogostejši povzročitelj požarov v naravi.

Zakonske osnove za določanje stopenj požarne ogroženosti so podane z Uredbo o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. l. RS št. 20/2014) in Pravilniku o varstvu gozdov (Ur. l. RS št. 114/2009), po katerem je povzeta metodologija določanja požarne ogroženosti gozdov. Ocena požarne ogroženosti je narejena za osnovne ureditvene enote, to je oddelke oz. odseke. Tako dobljeno osnovno oceno požarne ogroženosti smo korigirali glede na druge dejavnike v okolju, med njimi še posebej človeški faktor. Pri človeku kot dejavniku okolja smo upoštevali obiskanost posameznih gozdnih predelov (rekreacijska, turistična funkcija) in posebne dejavnosti v posameznih predelih (vikend cone, naselja) ter s tem povezano povečano možnost nastajanja gozdnih požarov. Zaradi načrtovanja varstva gozdov pred požari se gozdovi razvrščajo v štiri stopnje požarne ogroženosti, in sicer:

- 1. stopnja: zelo velika požarna ogroženost,
- 2. stopnja: velika požarna ogroženost,
- 3. stopnja: srednja požarna ogroženost,
- 4. stopnja: majhna požarna ogroženost.

Za 1. in 2. stopnjo ogroženosti gozdov je nujna izdelava požarnega načrta, medtem ko za gozdove 3. in 4. stopnje ogroženosti zadostuje že obravnavanje ukrepov varstva pred požari v gozdnogojitvenem načrtu.

Po izvedenih izračunih v GGE Vitanje je 31,04 ha gozdov ogroženih na prvi stopnji, 293,34 ha gozdov je ogroženih na drugi stopnji in 4.081,81 ha na tretji stopnji ter 7,49 ha na četrti stopnji požarne ogroženosti gozdov.

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 12).

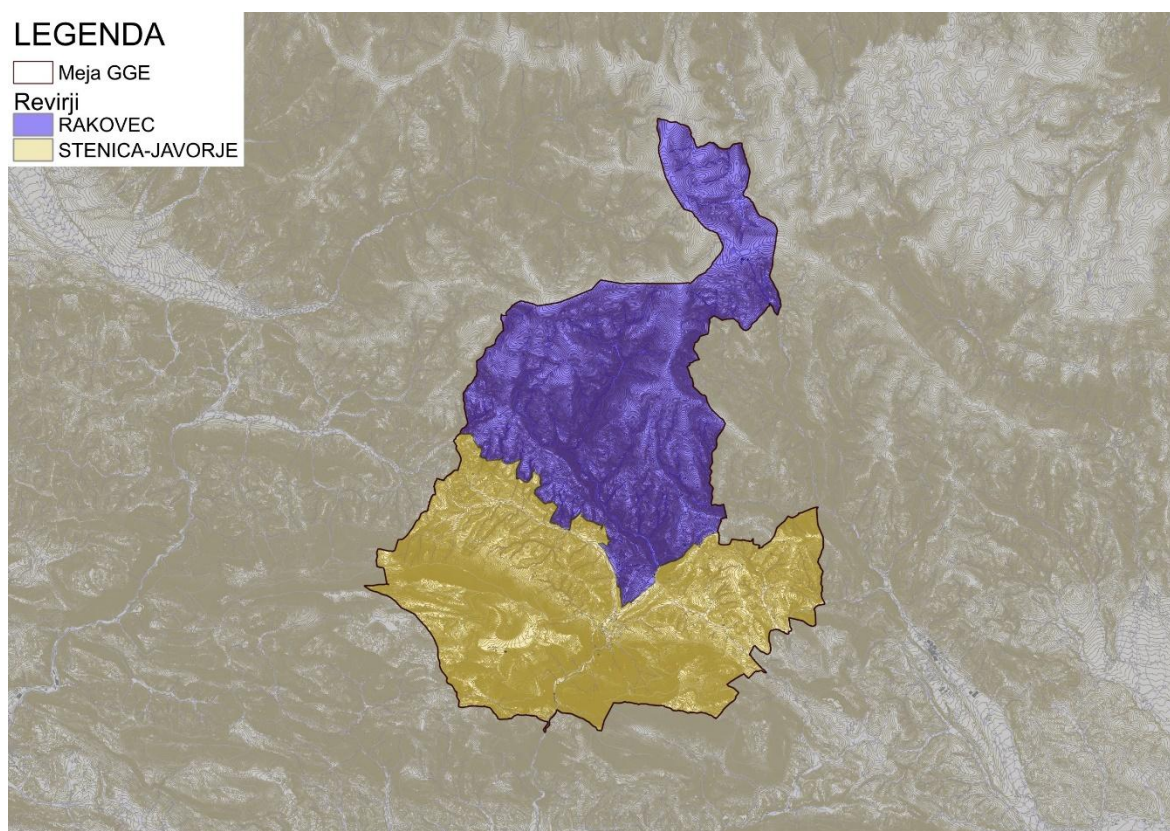
1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Celotna gozdna površina v GGE je razdeljena na 318 odsekov in 1.779 sestojev. Povprečna površina oddelka oz. odseka znaša 13,88 ha, sestoja pa 2,48 ha. Pri tem je potrebno dodati, da je sestoj eksplicitno vezan na odsek oz. na oddelek in ne gre čez več odsekov oz. oddelkov. Površina najmanjšega odseka znaša 0,14 ha, največjega pa 60,42 ha. Površina največjega sestoja znaša 44,78 ha.

Odsekov z mešanim lastništvom je 83 oz. 21 % odsekov.

GGE Vitanje je razdeljena na revir Rakovec s površino gozdov 2.297,76 ha in na revir Stenica-Javorje s površino gozdov 2.115,92. ha. Oba revirja v celoti ležita v GGE Vitanje.

Karta 4: Pregled revirjev v GGE Vitanje

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Notranja organizacija javne gozdarske službe v celjskem GGO je določena s Pravilnikom o notranji organizaciji in sistematizaciji delovnih mest. Organizacija je naravnana tako, da omogoča sodelovanje z vsemi državnimi organi in drugimi skupnostmi, hkrati pa je zagotovljena tudi javnost dela.

GGE Vitanje spada v Krajevno enoto Slovenske Konjice (KE Slovenske Konjice, Šolska ul. 19, 3210 Slovenske Konjice). Z gozdovi GGE Vitanje upravljata dva revirna gozdarja v revirjih Rakovec in Stenica-Javorje.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

2.1 Splošni opis funkcij v gozdnogospodarski enoti

V postopku valorizaciji funkcij gozdov smo kot osnovo uporabili funkcije evidentirane v GGN GGO Celje (2021–2030).

Funkcije iz GGN GGO Celje (2021–2030) smo preverili glede na strokovne podlage in podzakonske akte:

- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Vitanje za obdobje veljavnosti 2026-2035, Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Celje, št. dokumenta: 3563-0008/2025-3, 11. 2. 2026;
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Vitanje (2026 – 2035), Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Služba za kulturno dediščino, Območna enota Celje, št. dokumenta: EG-7769/2006-9, z dne 4.3.2026;
- Odlok o varovanju pitne vode v zajetjih in črpališčih na območju Občine Vitanje (Ur.l. RS, 29/2002);
- Odlok o varovanju pitne vode v zajetjih in črpališčih na območju Občine Zreče (Ur. I. RS, št. 49/2002);
- Register nepremične kulturne dediščine;
- Odlok o razglasitvi kulturnih spomenikov in spomenikov oblikovane narave v Občini Vitanje (Ur. I. RS, št. 8/1999);
- Uredba o Regijskem parku Pohorje (Ur. I. RS, št. 9/2024).

Pri pregledu strokovnih podlag in podzakonskih aktov smo ugotovili, da so bile vsebine upoštevane že pri izdelavi GGN GGO Celje (2021–2030), zato sprememb posameznih slojev funkcij nismo izdelali.

Karta funkcij predstavlja prostorsko razporeditev funkcij, njihovo ovrednotenje s stopnjo poudarjenosti in prekrivanje med posameznimi funkcijami. Karta je sestavni del kartnega dela gozdnogospodarskega načrta in je po posameznih slojih prikazana na Pregledovalniku o gozdovih.

Pregled površin funkcij gozdov v gozdnem prostoru in v gozdu po posameznih stopnjah poudarjenosti je podan v preglednici 13.

Najpomembnejše funkcije v GGE Vitanje, poleg lesnoproizvodne, so:

- funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, ki je poudarjena na 1. in 2. stopnji 89 %;
- hidrološka funkcija, ki je poudarjena na 1. in 2. stopnji na 75 % gozdnega prostora;
- lovnogospodarska funkcija, ki je poudarjena na 2. stopnji na 37 % gozdnega prostora.

Skupna površina po posameznih skupinah funkcij in stopnjah poudarjenosti je:

- ekološke funkcije na 1. stopnji se pojavljajo na 1.736,69 ha;
- ekološke funkcije na 2. stopnji se pojavljajo na 2.494,11 ha;
- socialne funkcije na 1. stopnji se pojavljajo na 284,67 ha;
- socialne funkcije na 2. stopnji se pojavljajo na 595,59 ha;
- proizvodne funkcije na 1. stopnji se pojavljajo na 4.180,61 ha;
- proizvodne funkcije na 2. stopnji se pojavljajo na 46,92 ha.

Karta funkcij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7).

V preglednici 13 so prikazane površine ploskovnih objektov funkcij po stopnjah poudarjenosti. Površin za linijske in točkovne objektov v preglednici ne navajamo.

Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	196,8	4,4	4,4	250,6	5,6	5,6	4.065,5	90,1	90,1	4.512,9
Hidrološka funkcija	731,0	16,2	16,2	2.638,9	58,5	58,5	1.143,0	25,3	25,3	4.512,9
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	924,8	20,5	20,5	3.103,4	68,8	68,8	484,7	10,7	10,7	4.512,9
Klimatska funkcija	132,3	2,9	2,9	0,0	0,0	0,0	4.380,6	97,1	97,1	4.512,9
Zaščitna funkcija	0,8	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0				0,8
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,0	0,0	0,0	77,7	1,7	1,7	4.435,2	98,3	98,3	4.512,9
Rekreacijska funkcija	110,4	2,4	2,4	119,4	2,6	2,6	4.282,9	94,9	94,9	4.512,6
Turistična funkcija	214,5	4,8	4,8	15,1	0,3	0,3	4.283,1	94,9	94,9	4.512,6
Funkcija varovanja naravnih vrednot	55,0	10,0	1,2	497,7	90,0	11,0				552,7
Funkcija varovanja kulturne dediščine	0,0	0,0	0,0	24,5	100,0	0,5				24,5
Estetska funkcija	37,3	47,8	0,8	40,7	52,2	0,9				78,0
**Poučna funkcija	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4.512,6	100,0	100,0	4.512,6
Raziskovalna funkcija	51,8	1,1	1,1	0,0	0,0	0,0	4.460,9	98,9	98,8	4.512,6
Lesnoproizvodna funkcija	4.180,6	96,4	92,6	5,6	0,1	0,1	151,9	3,5	3,4	4.338,1
Lovnogospodarska funkcija	0,0	0,0	0,0	1.682,1	100,0	37,3				1.682,1
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	14,6	18,8	0,3	63,0	81,2	1,4				77,6

* Zasenčena okna v preglednici pomenijo, da se funkcije na tej stopnji ne določa.

** Majhna površina poučne funkcije je posledica linijskega objekta, ki jim ne določamo površine.

2.2 Funkcije gozdov

2.2.1 Ekološke funkcije gozda

2.2.1.1 Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Na prvi stopnji je funkcija poudarjena ob soteski Hudinje južno od Vitanja, na pobočjih Kurnikovega hriba, Paškega Kozjaka in jugozahodnih pobočjih Male gore. Skupna površina na prvi stopnji poudarjenosti je 197 ha.

Na drugi stopnji je funkcija poudarjena na Paškem Kozjaku, na pobočjih Male gore in južno od naselja Stenica. Na drugi stopnji je funkcija poudarjena na površini 251 ha gozdnega prostora. Glavni kriteriji za določitev funkcije na 2. stopnji so bili naklon terena in ekstremne gozdne združbe.

V preostalem delu gozdnega prostora je funkcija poudarjena na tretji stopnji.

2.2.1.2 Hidrološka funkcija

Hidrološko funkcijo v GGE Vitanje predstavljamo z linijskimi (vodotoki), točkovnimi (izviri pitne vode, zajetja, črpališča, jame in brezna) in ploskovnimi (vodovarstvena območja) objekti.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, ki se nahajajo znotraj najožjega (1. varstvena cona) in ožjega (2. varstvena cona) varstvenega pasu varovanih virov pitne vode. Območja najožje in ožje varstvene cone se točkovno nahajajo ob Hudinji med Mrzdovnikovo kočjo in Smolejevo žago, severovzhodno od Ljubnice, gozdovi na grebenu med Lovrenškimi jezeri in Roglo in na pobočjih Kurnikovega hriba ter v okolici Zgornjega Brezna. Skupna površina gozdnega prostora s poudarjeno hidrološko funkcijo na 1. stopnji znaša 731 ha.

Druga stopnja poudarjenosti hidrološke funkcije obsega:

- širši varstveni pas varovanih vodnih virov – na funkcijski karti so območja prikazana kot ploskovni objekti;
- varstvene pasove ob vodotokih v širini 50 metrov na obe strani vodotoka - na funkcijski karti so vodotoki prikazani kot linijski objekti;
- karbonatni kraški svet;
- širšo okolico izvirov vode in črpališč - točkovni objekti.

Gozdovi z 2. stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije se pojavljajo predvsem v k.o Hudinja in v vzhodnem delu k.o. Paka ter na pobočjih Paškega Kozjaka in Stenice. Skupna površina gozdnega prostora s poudarjeno hidrološko funkcijo 2. stopnje znaša 2.638 ha.

2.2.1.3 Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti se pojavlja na vseh treh stopnjah poudarjenosti.

Gozdovi na prvi stopnji poudarjenosti se pojavljajo na površini 925 ha. 1. stopnja poudarjenosti se pojavlja linijsko ob vodotokih na območju med Mulejevim vrhom in Ostruhovim ter ploskovno v gozdnem rezervatu Lovrenška jezera in na grebenu Volovica–Turn–Kraguljišče. Drugi sklop pojavljanja na 1. stopnji je na pobočjih Paškega Kozjaka in Male gore na območju ekocelic, mirnih con in zimovališč.

Gozdovi z 2. stopnjo poudarjenosti se pojavljajo ploskovno v večini preostalega dela gozdov GGE. Območja na drugi stopnji so bila ovrednotena na podlagi EPO Pohorje in EPO Velenjsko – Konjiško hribovje. Skupna površina teh gozdov znaša 3.103 ha.

Preglednica 14: Pregled območij Natura 2000 ter evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov vezanih na gozdni prostor znotraj GGE Vitanje

Koda	Ime	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Vitanje
SI3000270	Pohorje	<p>hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) gozdni postavnež (<i>Euphydryas matura</i>) vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>) mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* (6230) Vrstno bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom (<i>Nardus stricta</i>) na silikatnih tleh v montanskem pasu (in submontanskem pasu v celinskem delu Evrope)* (7110) Aktivna visoka barja* (7140) Prehodna barja (91D0) Barjanski gozdovi (9410) Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpinskega pasu (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)</p>

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Koda	Ime	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Vitanje
SI3000311	Vitanje - Oplotnica	navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>) mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)
SI3000006	Pohorje	koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>) planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>) gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>) črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>) črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>) kovaček, severni kovaček (<i>Phylloscopus trochilus</i>) triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>) sloka (<i>Scolopax rusticola</i>) rušavec (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>) divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

Preglednica 15: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Vitanje

Vrsta	Območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	Poglavje 12.1.12	Poglavje 12.1.12	27.569 ha	292 ha	Nezadostno stanje ohranjenosti
gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>)	Poglavje 12.1.12	Poglavje 12.1.12	27.569 ha	292 ha	Nezadostno stanje ohranjenosti
	Poglavje 12.1.12		1.304 ha	587 ha	Nezadostno stanje ohranjenosti
vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>)	Poglavje 12.1.12	Poglavje 12.1.12	23.270 ha	289 ha	Nezadostno stanje ohranjenosti
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	Poglavje 12.1.12	Poglavje 12.1.12	17.542 ha	279 ha	Slabo stanje ohranjenosti
	Poglavje 12.1.12		1.126 ha	454 ha	Slabo stanje ohranjenosti
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	Poglavje 12.1.12	Poglavje 12.1.12	27.569 ha	292 ha	Nezadostno stanje ohranjenosti
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*	Poglavje 12.1.12	Poglavje 12.1.12	120 ha	57 ha	Nezadostno stanje ohranjenosti
koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>)	Poglavje 12.1.12	Poglavje 12.1.12	18.634 ha	735 ha	Nihajoč trend
planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>)	Poglavje 12.1.12	Poglavje 12.1.12	5.970 ha	461 ha	Neznan trend

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>)	Poglavje 12.1.12	Poglavje 12.1.12	18.634 ha	735 ha	Neznan trend
črna štorklja (<i>Ciconia nigra</i>)	Poglavje 12.1.12	Poglavje 12.1.12	17.892 ha	688 ha	Stabilen trend
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	Poglavje 12.1.12	Poglavje 12.1.12	18.479 ha	728 ha	Neznan trend
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	Poglavje 12.1.12	Poglavje 12.1.12	18.625 ha	735 ha	Neznan trend
kovaček, severni kovaček (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	Poglavje 12.1.12	Poglavje 12.1.12	18.634 ha	735 ha	Neznan trend
triprsti detel (<i>Picooides tridactylus</i>)	Poglavje 12.1.12	Poglavje 12.1.12	11.575 ha	720 ha	Padajoč trend
sloka (<i>Scolopax rusticola</i>)	Poglavje 12.1.12	Poglavje 12.1.12	6.763 ha	139 ha	Neznan trend

* Prednostne kvalifikacijske vrste

Preglednica 16: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Vitanje

Habitatni tip	Opis habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
(6230) Vrstno bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom (<i>Nardus stricta</i>) na silikatnih tleh v montanskem pasu (in submontanskem pasu v celinskem delu Evrope) *	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	255 ha	30 ha	Nezadostno stanje ohranjenosti
(7110) Aktivna visoka barja	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	29 ha	2 ha	Nezadostno stanje ohranjenosti
(7140) Prehodna barja	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	84 ha	6 ha	Ugodno stanje ohranjenosti
(91D0) Barjanski gozdovi *	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	355 ha	12 ha	Nezadostno stanje ohranjenosti
(9410) Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpinskega pasu (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	2.003 ha	192 ha	Nezadostno stanje ohranjenosti

V okviru obnove GGN GGE Vitanje smo v odseku 37317B na novo izločili ekocelico brez ukrepanja. Uvrstili smo jo kot predlog v funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti. Posledično se površina te funkcije na prvi stopnji poudarjenosti poveča za 4 ha.

2.2.1.4 Klimatska funkcija

Gozd s svojo prostorsko porazdelitvijo vpliva na klimo na lokalnem in na globalnem nivoju, tako da blaži temperaturne ekstreme in prispeva k višji zračni vlagi, kar blagodejno vpliva na počutje človeka. Poleg tega pa blaži delovanje vetra.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi v okolici objektov in smučišč na Rogli, saj varujejo rekreacijske in turistične objekte pred vremenskimi ekstremi.

Na preostalem gozdnem prostoru je klimatska funkcija poudarjena na tretji stopnji.

2.2.2 Socialne funkcije

2.2.2.1 Higiensko-zdravstvena funkcija

Higiensko-zdravstveno funkcijo opravljajo tisti gozdovi, ki varujejo bivalna in turistična naselja ter rekreacijske površine pred škodljivimi vplivi emisij, prahu, aerosolov, hrupa, plinov oz. blažijo škodljive ali nezaželene učinke industrijskih objektov.

V GGE Vitanje je funkcija poudarjena na 2. stopnji v širši okolici Vitanja.

2.2.2.2 Rekreacijska funkcija

Rekreacija v današnjem hitrem tempu življenja prihaja vedno bolj do izraza. Gozdni ekosistem kot najbolj naraven, stabilen in uravnotežen sistem, v katerem je v veliki meri ohranjen naravni pretok energije in tok kroženja snovi, daje človeku idealen rekreacijski prostor za sprostitev in nabiranje novih moči.

Merila za vrednotenje poudarjenosti rekreacijske funkcije gozdov so bila:

- obiskanost,
- dostopnost (relief in naklon terena),
- stanje gozda (razvojna faza, prehodnost, zdravstveno stanje),
- vplivno območje (število potencialnih obiskovalcev),
- oddaljenost od roba naselja,
- opremljenost z rekreacijsko infrastrukturo.

Rekreacijska funkcija se na prvi stopnji poudarjenosti nahaja v okolici smučišč in infrastrukturnih objektov na Rogli in v gozdovih po celotni GGE ob kolesarskih in planinskih poteh. Skupna površina gozdnega prostora, ki opravlja prvo stopnjo poudarjenosti je 110 ha.

Drugo stopnjo poudarjenosti zasledimo v gozdovih med Mašinžago in Volovsko planjo ter ob planinskih poteh in kolesarskih poteh.

Na prvi stopnji so poudarjene naslednje poti v skupni dolžini 63 km:

- Planinska pešpot, Zreče – Resnik - Rogla,
- Sedlo – Koča na Pesku,
- Slovenska turno kolesarska pot,
- Paški Kozjak,
- Paški Kozjak, Trebuhinja,
- Lovrenška jezera – Mulejev vrh,
- Pot – Vrhivški prelaz – Špičasti vrh,
- Sedlo Komisija – Lovrenška jezera,
- Rogla - Resnik,
- Tičnica,
- Vitanje,
- Slovenska planinska transverzala,
- Mala gora,
- Zreče - Golek,
- Vitanje – Rakovec.

Na drugi stopnji so poudarjene naslednje poti v skupni dolžini 18 km:

- Vitanje,
- Paški Kozjak,
- Smereška peč,
- Mislinja - Rogla,
- Pot – Vrh - Basališče,
- Trebuhinja,

- Goležev grad,
- Stenica – Skomarje - Rogla,
- Stenica,
- Stenica, Mala gora.

2.2.2.3 Turistična funkcija

Turistična funkcija gozdov pomeni zadovoljevanje potreb turistov, ki zaradi oddiha ali razvedrila povezanega z gozdom, začasno spremenijo kraj bivanja. V GGE je funkcija poudarjena na vseh treh stopnjah.

1. stopnjo poudarjenosti smo opredelili v gozdovih v okolici smučišč in planinskih poteh proti gozdnemu rezervatu Lovrenška jezera, Mulejevega vrha in Volovske planje na območju 242 ha.

Na 2. stopnji je funkcija poudarjena v gozdovih nad turističnim objektom Petrova bajta. Površina gozdov znaša 15 ha.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves preostali gozdni prostor v GGE.

2.2.2.4 Funkcija varovanja naravnih vrednot

Upoštewane so vse naravne vrednote, ki ležijo v gozdu oz. gozdnem prostoru GGE, ki so določena z Odlokom o razglasitvi kulturnih spomenikov in spomenikov oblikovane narave v Občini Vitanje ter zavarovano območje Regijski park Pohorje, ki je določeno z Uredbo o Regijskem parku Pohorje.

Na funkcijski karti so naravne vrednote in zavarovana območja prikazana kot ploskovni, točkovni in linijski objekti na 1. in 2. stopnji:

- 6276 Radoljna
- 1244V Socka – soteska Hudinja
- 4495V Dravinja
- 5512 Ljubnica s pritoki
- 209 Paka
- 6108 Hudinja s pritoki do Vitanja
- 230 Lovrenško barje
- 5953 Vitanje – nahajališče črnega premoga
- 5951 Hudinja - nahajališče marmorja
- 51191 Brezno v Želčevem pečovju
- 6106V Paški Kozjak
- 5011 Regijski park Pohorje

Zvrsti naravnih vrednot, identifikacijske številke ter konkretne varstvene usmeritve so opredeljene v Prilogah v poglavju 12.1.6. Konkretne varstvene usmeritve na območjih naravnih vrednot.

Pregled zavarovanih območij in pripadajočih varstvenih režimov je naveden Prilogah v poglavju 12.1.3 Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov.

2.2.2.5 Funkcija varovanja kulturne dediščine

Funkcijo varovanja kulturne dediščine opravljajo gozdovi znotraj razglašanih območij ter v določenem varovalnem oziroma vplivnem pasu okoli objektov kulturne dediščine. Kulturna dediščina s svojo raznovrstnostjo in kakovostjo predstavlja pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijski potencial.

V GGE Vitanje je več pomembnejših spomenikov. Tem predstavlja gozd v okolju primerno kuliso, s čimer postane gozdni prostor pomembni spremljajoči del spomenika, gospodarjenje z gozdom pa mora biti prilagojeno tej vlogi.

Upoštevali smo tista območja in objekte kulturne dediščine, ki ležijo v gozdnem prostoru, prav tako pa tudi tista, na katere gozd in gospodarjenje z gozdom zaradi njihove bližine lahko vpliva. Usmeritve

je pripravil Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Služba za kulturno dediščino, Območna enota Celje.

V gozdnem prostoru GGE Vitanje zasledimo objekte kulturne dediščine, ki so prikazani v preglednici 17.

Preglednica 17: Objekti kulturne dediščine v GGE Vitanje

EID	Ime	Režim	Podrežim	Odseki
10730	Vitanje - Stari grad	spomenik in vplivno območje spomenika	stavbna dediščina	37012A, 37008B
10731	Vitanje - Novi grad	spomenik in vplivno območje spomenika	stavbna dediščina	37013, 37014B
10737	Spodnji Dolič – Kašča na domačiji Spodnji Dolič 29	spomenik	stavbna dediščina	37041A
3496	Spodnji Dolič – Cerkev sv. Marjete	spomenik in vplivno območje spomenika	stavbna dediščina	37309
9281	Skomarje – Kapela ob domačiji Skomarje 58	spomenik	stavbna dediščina	37076B
9282	Paka – Encikova kapela	spomenik	stavbna dediščina	37045B
3497	Hudinja – Cerkev sv. Vida	spomenik in vplivno območje spomenika	stavbna dediščina	37063A
13915	Hudinja – Hiša Hudinja 77	dediščina	stavbna dediščina	37061B
13916	Hudinja – Ovčarjeva koča	dediščina	stavbna dediščina	37060B
22086	Hudinja – Domačija Hudinja 39	dediščina	stavbna dediščina	37090B
24213	Hudinja – Zaselek Rakovec	dediščina	naselbinska dediščina	37314, 37313D, 37307C, 37307E, 37310B
24552	Hudinja – Gospodarsko poslopje na domačiji Hudinja 33	dediščina	stavbna dediščina	37058A
27092	Spodnji Dolič – Domačija Spodnji Dolič 60	dediščina	stavbna dediščina	37044A
24481	Spodnji Dolič – Hiša Spodnji Dolič 35	dediščina	stavbna dediščina	37040B
24502	Spodnji Dolič – Domačija Spodnji Dolič 37	dediščina	stavbna dediščina	37050
25738	Hudinja – Domačija Hudinja 39	dediščina	stavbna dediščina	37302A, 37302B
24520	Hudinja – Kamenikova domačija	dediščina	stavbna dediščina	37090A
24526	Paka pri Vitanju – Poharnikov mlin	dediščina	stavbna dediščina	37047
24517	Hudinja – Ledijekova koča	dediščina	stavbna dediščina	37058B
24524	Hudinja – Završka žaga	dediščina	stavbna dediščina	37056A
24531	Paka pri Vitanju – Mrzlovška žaga	dediščina	stavbna dediščina	37078
24530	Paka pri Vitanju - Hiša Paka 4	dediščina	stavbna dediščina	37076B

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

EID	Ime	Režim	Podrežim	Odseki
24478	Paka pri Vitanju – Domačija Paka 59	dediščina	stavbna dediščina	37054A, 37054B, 37053
24487	Vitanjsko Skomarje – Petretov marof	dediščina	stavbna dediščina	37078
24507	Ljubnica - Hiša Ljubnica 7	dediščina	stavbna dediščina	37076A
24489	Ljubnica - Domačija Ljubnica 42	dediščina	stavbna dediščina	37072

Gozdovi na 2. stopnji obsegajo 25 ha.

2.2.2.6 Poučna funkcija

Poučno funkcijo opravljajo gozdovi, v katerih poteka ozaveščanje javnosti in v katerih se posreduje znanja o gozdu ter gospodarjenju z njim laični ali strokovni javnosti.

V enoti je poučna funkcija na 1. stopnji poudarjena v 50 metrskem pasu ob Škratovi učni poti.

V preostalem delu gozdnega prostora, razen v gozdovih, ograjenih z oborami, je funkcija poudarjena na tretji stopnji.

2.2.2.7 Estetska funkcija

Gozd je pomemben estetski dejavnik predvsem v kmetijski in primestni krajini, še posebej na mestih, kjer so ohranjeni le ostanki gozda. Predstavlja tudi kuliso objektom kulturne dediščine in naravnim vrednotam. V krajinskem pogledu predstavlja gozd s svojo naravnostjo in razporeditvijo v krajini poseben kontrast.

Na prvi in drugi stopnji se pojavlja v okolici objektov naravnih vrednot in kulturne dediščine. Tako zajema na 1. stopnji poudarjenosti 37 ha v okolici Lovrenškega barja in na 2. stopnji poudarjenosti (okolica zaselka Rakovec, cerkve svetega Vida, cerkve svete Marjete in Golaževega gradu) 41 ha. Na funkcijski karti so objekti prikazani kot točkovni in ploskovni objekti.

2.2.2.8 Raziskovalna funkcija

Znotraj te funkcije se določajo samo gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti. Ti gozdovi so namenjeni raziskovanju zakonitosti delovanja naravnih in gospodarjenih gozdnih ekosistemov.

V GGE Vitanje to funkcijo opravljajo gozdovi na območju gozdnih rezervatov Rakovec in Lovrenška jezera s skupno površino 54 ha.

2.2.2.9 Zaščitna funkcija

Zaščitna funkcija gozdov pomeni zaščito prometnic, naselij in drugih objektov pred naravnimi pojavi, kot so padanje kamenja in peska, snežni zameti, bočni vetrovi in zdrsi zemljišča, ter zagotavljanje varnosti bivanja in prometa. Poudarjeno zaščitno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi na strmih pobočjih nad cesto ali železnico ter pod njo, večinoma pa se pojavlja v kombinaciji z varovalno vlogo.

V GGE Vitanje so gozdovi poudarjeni na 1. in 2. stopnji zaščitne funkcije. Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije opravljajo gozdovi, ki varujejo zelo ogrožene objekte. Na prvi stopnji poudarjenosti je pobočje nad industrijskim obratom Unior ob cesti Vitanje – Socka. Površina gozdov na tej stopnji poudarjenosti je 0,76 ha.

2.2.3 Proizvodne funkcije gozda

2.2.3.1 Lesnoproizvodna funkcija gozda

Lesnoproizvodna funkcija predstavlja pomembno funkcijo v GGE, saj je večina (4.181 ha) gozdov uvrščenih v 1. stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije. To pomeni, da je v teh gozdovih dolgoročno možno sekati več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar.

V drugo stopnjo poudarjenosti spada 6 ha gozdov. V njih je dolgoročno možno sekati med 2 in 5 m³ bruto lesne mase na hektar. Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo varovalni gozdovi.

V ekocelicah in gozdnih rezervatih ne določamo lesnoproizvodne funkcije, ker so ti gozdovi izvzeti iz gospodarjenja.

2.2.3.2 Lovnogospodarska funkcija

V GGE Vitanje je lovnogospodarska funkcija poudarjena na 2. stopnji na območju LPN Pohorje, ki zajema 1.682 ha površine gozdov.

2.2.3.3 Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Razpršeno po celotni GGE Ponikva imamo evidentirane gozdne površine, kjer se izvaja dejavnost pridobivanja drugih gozdnih dobrin. Gozdovi, kjer je visok delež medovitih vrst so poudarjeni na 2. stopnji. Tako je s funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin na 2. stopnji poudarjenosti opredeljeno 63 ha gozdov.

Na 1. stopnji je funkcija poudarjena na območju semenskih sestojev v odsekih 37318C (semenski sestoj za smreko in rdeči bor) in v na novo določenem semenskem sestoju za jerebiko v odseku – 37316A ter na stojiščih čebelnjakov. Skupaj obsegajo ti gozdovi 23 ha.

Preglednica 18/OD: Semenski sestoji v GGE Vitanje

Zap. št.	Drevesna vrsta	Krajevno ime	N.m.v.	Površina (ha)	K.o.	Odsek
2.0173	<i>Picea abies</i> (L.) Karst.	Konačnik	800–950	14,6	1092	37318C
2.0174	<i>Pinus sylvestris</i> L.	Konačnik	800–950	14,6	1092	37318C
2.0467	<i>Sorbus aucuparia</i> L.	Skarlovnik	1100-1200	8,0	1092	37316A

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Večina gozdov v GGE Vitanje je uvrščenih v kategorijo večnamenskih gozdov, kjer se skupinsko postopno gospodarjenje dopolnjuje s sproščeno tehniko gojenja gozdov. V enoti je 7,3 % gozdov s posebnim namenom, kjer so dovoljeni ukrepi (Regijski park Pohorje), 3,4 % je varovalnih gozdov in 1,2 % je gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni. V zadnjo kategorijo sta uvrščena gozdna rezervata Rakovec in Lovrenška jezera.

Karta kategorij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 4).

Preglednica 19/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (v ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	2.726,39	1.075,15	83,15	3.884,69
GPN, ukrepi so dovoljeni	123,49	149,92	50,21	323,62
GPN, ukrepi niso dovoljeni	0,28	13,72	39,51	53,51
Varovalni gozdovi	109,16	40,59	2,11	151,86
Skupaj	2.959,32	1.279,38	174,98	4.413,68

Preglednica 20/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi*	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež %
RGR 2: Podgorski bukovji gozdovi	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (46 %), osojno bukovje s kresničevjem (32 %), bazoljubno rdečeborovje (5 %).	288,88	6,5
RGR 3: Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	Predalpsko jelovo bukovje (49 %), predalpsko gorsko bukovje (29 %), osojno bukovje s kresničevjem (13 %).	1.033,22	23,4
RGR 5: Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (81 %), kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico (7 %), javorovje s praprotmi (6%).	730,64	16,6
RGR 6: Toploljubna bukovja	Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje (71 %), bazoljubno rdečeborovje (15 %), osojno bukovje s kresničevjem (12 %).	66,65	1,5
RGR 37005: Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja	Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico (90 %), zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico (7 %), jelovje s praprotmi (1 %).	1.430,37	32,4
RGR 37007: Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami	Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico (78 %), kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico (15 %), smrekovje s trikrpim bičnikom (8 %).	334,93	7,6
VEČNAMENSKI GOZDOVI		3.884,69	88,0

3 OPIS STANJA GOZDOV

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi*	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež %
RGR 37005: Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja	Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico (70 %), smrekovje s trikrpim bičnikom (20 %), barjansko smrekovje (5 %).	323,62	7,3
GPN; UKREPI SO DOVOLJENI		323,62	7,3
RGR 13: Gozdovi s posebnim namenom	Smrekovje s smrečnim resnikom (36 %), kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico (23 %), smrekovje s trikrpim bičnikom (20 %).	53,51	1,2
GPN; UKREPI NISO DOVOLJENI		53,51	1,2
RGR 14: Varovalni gozdovi	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje (36 %), predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (32 %), bazoljubno rdečeborovje (12 %).	151,86	3,4
VAROVALNI GOZDOVI		151,86	3,4
SKUPAJ VSI GOZDOVI		4.413,68	100,0

* prikazani so samo trije GRT z največjim deležem

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 21/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6	19	29	25	20	310	71,22
Jelka	7	21	29	24	19	26	6,10
Bori	7	21	29	24	18	18	4,22
Macesen	8	25	31	22	14	2	0,56
Ostali iglavci	9	21	30	23	17	1	0,18
Bukev	13	23	26	21	16	54	12,49
Hrasti	20	22	22	19	18	2	0,37
Plemeniti listavci	14	26	22	21	17	15	3,46
Drugi trdi listavci	35	27	17	11	9	5	1,08
Mehki listavci	26	31	11	13	20	1	0,32
Iglavci	6	19	29	25	20	357	82,28
Listavci	15	24	24	21	16	77	17,72
Skupaj	8	20	28	24	19	434	100

Povprečna lesna zaloga GGE je višja od slovenskega povprečja in povprečne lesne zaloge GGO Celje. Drevesna sestava lesne zaloge je podana po skupinah drevesnih vrst. V skupinah **smreka**, **jelka**, **macesen** in **bukev** so zajete količine le-teh drevesnih vrst. V skupino drevesnih vrst **ostali iglavci** so združeni: tisa, duglazija in zeleni bor, v skupino **bori** sta zajeta rdeči in črni bor. Pod skupino **hrasti** spadajo: graden, dob in rdeči hrast. Med **plemenite listavce** spadajo: gorski javor, ostrolistni javor, topokrpi javor, veliki in ostrolistni jesen, gorski brest, poljski brest, lipa in lipovec, češnja ter oreh. **Drugi trdi listavci** so naslednje drevesne vrste: beli gaber, kostanj, robinja, maklen, brek, mokovec, črni gaber, mali jesen, puhasti hrast, cer, lesnika, hruška, skorš in drugi trdi listavci. Med **mehke listavce** spadajo: breza, trepetlika, topoli, črna jelša, siva jelša, vrba, jerebika, nagnoj, pajesen in drugi mehki listavci.

Debelinska struktura, ki jo ugotavljamo na stalnih vzorčnih ploskvah (v nadaljevanju SVP) kaže pri iglavcih levo asimetrično porazdelitev, pri listavcih pa desno asimetrično porazdelitev.

Preglednica 22/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	1.575.834	1.084.112	420.157	71.565
	m ³ /ha	357	366	328	409
Listavci	m ³	339.484	260.332	78.705	447
	m ³ /ha	77	88	62	3
Skupaj	m ³	1.915.318	1.344.444	498.862	72.012
	m ³ /ha	434	454	390	412

Preglednica 23: Metodologija ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina (ha)	LZ (m ³ /ha)	Število SVP	ERGR (%)	Estrat. (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE						
1	Podgorski bukovi gozdovi	288,88	421	21	22,0	5,0
	Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	1.033,22	396	84	10,9	
	Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah	730,64	475	59	10,8	
	Toploljubna bukovja	66,65	261	7	29,6	
	Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja	1.503,81	503	134	7,7	
	Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami	585,11	346	44	11,7	
OKULARNA OCENA						
1	Podgorski bukovi gozdovi	288,88	389			
	Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	1.033,22	407			
	Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah	730,64	468			
	Toploljubna bukovja	66,65	342			
	Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja	1.503,81	462			
	Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami	585,11	350			
	Gozdovi s posebnim namenom	53,51	463			
	Varovalni gozdovi	151,86	250			

Lesno zalogo gozdov smo ugotovili z meritvami na 349 SVP, ki so razporejene na vzorčni mreži 250 x 500 metrov. Vzporedno z meritvijo na SVP smo izvajali opisovanje sestojev, v okviru katerega smo za raven sestoj določili lesne zaloge na podlagi okularne ocene. Popisovalci smo uporabljali metodo okularne ocene lesne zaloge s hitro izmero sestojne temeljnice. Za posamezni sestoj smo lesno zalogo ocenjevali po drevesnih vrstah in razširjenih debelinskih razredih, ki so: I. – 10 do pod 20 cm; II. – 20 do pod 30 cm; III. – 30 do pod 40 cm; IV. – 40 do pod 50 cm in V. – nad 50 cm. Tako pridobljene podatke smo v postopku izravnave korigirali s korekcijskimi faktorji ugotovljenimi s primerjavo ocenjene in na SVP izmerjene lesne zaloge. Korekcijske faktorje za izravnavo lesne zaloge in deležev po razširjenih debelinskih razredih smo izračunali ločeno za iglavce in listavce. Korekcijski faktor za izravnavo je za iglavce 1,031 in za listavce pa 1,028. Korekcijski faktorji za izravnavo debelinskih razredov so navedeni v poglavju 12 Priloge.

Preglednica 24/D-LZU b: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina RGR (ha)	Število SVP	LZ na SVP (m ³ /ha)	Izravnana LZ (m ³ /ha)	Okularna ocena (m ³ /ha)*	E _{RGR} (%)	E _{strat} (%)
1	Podgorski bukovi gozdovi	288,88	21	421	401	389	22,0	5,0
	Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	1.033,22	84	396	419	407	10,9	
	Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah	730,64	59	475	482	468	10,8	
	Toploljubna bukovja	66,65	7	261	352	342	29,6	
	Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja	1.503,81	125	503	476	462	7,7	
	Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami	585,11	53	346	362	350	11,7	
	Gozdovi s posebnim namenom	53,51	-	-	-	463	-	
	Varovalni gozdovi	151,86	-	-	-	250	-	
Skupaj	4.413,68	349	441	434	356	-		

* ocena brez izravnave

Z meritvami na SVP smo ugotovili, da znaša ocena lesne zaloge 441 m³/ha. Z izravnavo lesnih zalog, ugotovljenih na opisih sestojev, znaša končna povprečna lesna zaloga GGE 434 m³/ha. Ob 5 % tveganju lahko trdimo, da je vzorčna napaka 5,0 % (± 22 m³/ha), oziroma, da se lesna zaloga večnamenskih gozdov v GGE Vitanje giblje v intervalu med 412 in 456 m³/ha.

V RGR Varovalni gozdovi (izločeni zaradi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitne funkcije) ter RGR Gozdovi s posebnim namenom (gozdni rezervati) nismo merili ploskev, zato nismo delali izravnave lesne zaloge.

3.2.1 Način ugotavljanja tarif

Pri izračunavanju lesnih zalog smo privzeli tarife iz prejšnjega ureditvenega obdobja in sicer tarife za enodobne sestoje (Schafferjeve tarife). Tarifne razrede smo na terenu preverjali z merjenjem višin stoječih dreves ob izdelavi opisov sestojev. Odsečne tarifne razrede smo glede na ugotovljeno stanje korigirali.

Dodatna orientacija pri popravku tarif so nam bile izmerjene srednje sestojne višine na SVP. Višine so bile izmerjene skupno 580 drevesom, med njimi prevladuje smreka z 424 izmerjenimi drevesi. Sledijo ji bukev s 71 drevesi, jelka z 40 drevesi in rdeči bor z 37 drevesi. Pri ostalih drevesnih vrstah je bilo izmerjenih manj kot 10 dreves. Merili smo višine vsaj dveh, središču ploskve najbližjih nadvladajočih, vladajočih ali sovladajočih nepoškodovanih dreves. Tako pridobljene povprečne tarifne razrede smo po RGR za glavne drevesne vrste, kjer je bilo meritev več kot 20, primerjali z ocenjenimi tarifnimi razredi. V zadnjem koraku smo glede na rezultat primerjave odsečne tarifne razrede korigirali.

3.3 Prirastek

3.3.1 Način ugotavljanja prirastka

Preglednica 25/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	1,01	2,02	2,31	1,61	0,88	7,82	80
Listavci	0,52	0,60	0,44	0,28	0,12	1,96	20
Skupaj	1,53	2,62	2,75	1,89	0,99	9,78	100

Povprečni letni prirastek je višji kot je produkcijska sposobnost rastišč GGE. Tako pri listavcih kot pri iglavcih krivulja normalne porazdelitve asimetrična v desno, kar pomeni, da tanjše drevje prispeva k skupnemu prirastku največ.

Preglednica 26/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	34.523	24.347	9.104	1.073
	m ³ /ha	7,82	8,23	7,12	6,13
Listavci	m ³	8.644	6.655	1.981	8
	m ³ /ha	1,96	2,25	1,55	0,04
Skupaj	m³	43.167	31.002	11.085	1.080
	m³/ha	9,78	10,48	8,66	6,17

Prirastek je najvišji v zasebnih gozdovih, nižji je v državnih gozdovih, najnižji pa v gozdovih lokalne skupnosti.

Tekoči letni prirastek smo izračunali iz prirastnih nizov, ki smo jih pridobili iz podatkov ponovljene izmere istih dreves na SVP. Pri tokratni obnovi GGN GGE Vitanje smo izvedli četrto zaporedno meritev na SVP. Na osnovi dveh zaporednih meritev premerov istih dreves izračunamo prirastek dreves ter na osnovi celotnega vzorca ocenimo prirastek za GGE. Vsem drevesom s pravilno izmerjenim premerom smo po metodi prirastnih odstotkov z uporabo enačbe $PRP = V_2 + V_1 / V_1$ izračunali prirastne odstotke. Nadalje smo prirastne odstotke stratificirali po skupinah drevesnih vrst in RGR. Pridobljene podatke, pri čemer je PRP odvisna spremenljivka, premer ob prvi izmeri (d_1) pa neodvisna spremenljivka, smo izravnali z uporabo inverzne ($PRP = a + b / d_1$), logaritemske ($PRP = a + b * LN(d_1)$) ali eksponentne ($PRP = a + b * e^{(d_1)}$) funkcije. Za izravnavo smo izbrali najbolje prilegajočo se funkcijo, ki je bila v večini primerov inverzna funkcija. V primerih, ko je bilo za izravnavo po osnovnem stratumu (RGR in skupina drevesnih vrst) premalo podatkov, smo za določeno skupino drevesnih vrst uporabili podatke za celotno GGE, ali pa podatke znotraj istega RGR znotraj GGO Celje.

Prirastni nizi po debelinskih stopnjah so prikazani v poglavju 12. Priloge.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Podatke o sestojih smo pridobili s terenskim opisovanjem sestojev. Pri izločanju sestojev na terenu smo kot pripomoček uporabljali digitalne ortofoto posnetke (v nadaljevanju DOF) in sestojno karto za GGN GGE Vitanje iz leta 2015 (stara sestojna karta). Sestoji so izločeni na podlagi značilnih razlik v razvojni fazi, zasnovi, negovanosti, sestojnemu sklepu, drevesni sestavi, deležu in vrstni sestavi pomladka, lesni zalogi ter skupini gozdnogojitvenih smernic. S pomočjo DOF-a, stare sestojne karte in terenskega ogleda smo v tablični aplikaciji GisMatrix izdelali opise sestojev. V primeru, da se je meja starega sestoja ujemala s sestojno mejo ugotovljeno na terenu, smo prevzeli zaris prejšnje sestojne karte. V nasprotnem primeru smo sestoj razmejili na novo. Digitalni zaris sestojev je osnova za izračun površin posameznih sestojev. Isti sestoj se znotraj odseka lahko pojavlja na več prostorsko ločenih lokacijah. Sestojne meje so usklajene z mejami odseka oz. oddelka. Izločili smo 1.781 sestojev s skupno površino 4.413,68 ha, povprečna površina sestoja znaša 2,5 ha.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev smo določili na podlagi kriterijev, ki jih določa Pravilnik in sicer na osnovi premera dreves vladajočega in sovladajočega sloja. Kriteriji so podrobneje opredeljeni v poglavju 12. Priloge.

Preglednica 27/D-RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Pomladek						Lesna zaloga	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova						
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m ³ /ha	%	cm
Mladovje	251,56	5,7									
Drogovnjak	1.085,86	24,6	10,27	1	25	49	20	6	500	0,1	28
Debeljak	2.236,19	50,7	171,53	8	4	83	13	0	478	0,1	34
Sestoj v obnovi	840,07	19,0	438,51	52	11	79	10	0	360	0,1	30
Skupaj	4.413,68	100	620,31	14					460	0,1	26

Sestoj smo uvrstili v štiri razvojne faze značilne za sistem skupinsko postopnega gospodarjenja. Kot je razvidno iz preglednice 28, je prevladujoča razvojna faza debeljak, sledi ji drogovnjak. Prostorsko se razvojne faze pojavljajo razpršeno.

Od celotne površine gozdov v GGE je na 12 % površine prisoten pomladek ustreznih sestojnih zasnov in drevesne sestave, na katerega računamo pri razvoju sestojev. Sestoji v obnovi so pomlajeni na 52 % površine s prevladujočim dobro zasnovanim pomladkom, kar daje dobro osnovo za nadaljnji razvoj teh gozdov.

Podatki o lesnih zalogah, srednjem premeru in vzorčni napaki po razvojnih fazah so pridobljeni iz SVP. Tako je vsaki SVP pripisana razvojna faza pripadajočega sestoja ter na osnovi tako ugotovljene razvojne faze obračunana lesna zaloga in srednji premer. V mladovju smo izmerili 25 stalnih vzorčnih ploskev, v drogovnjakih 80, v debeljakih 178 in v sestojih v obnovi 66. Dve ploskvi sta bili izkrčeni.

Preglednica 28/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
ha	298,59	83,57	4,19	0,47	154,43	1,11	62,91	24,72	6,04
%	47	13	1	< 1	24	< 1	10	4	1

V drevesni sestavi pomladka je delež jelke, bukve in plemenitih listavcev večji, kot je delež teh vrst v lesni zalogi, kar je dobrodošlo, saj želimo delež teh vrst povečati. Največji delež predstavlja smreka (47 %).

Preglednica 29/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	251,56	8	60	27	5	10	39	50	1	22	27	22	30
Drogovnjak	1.085,86	9	63	26	2	8	64	28	0	30	39	27	4
Debeljak	2.236,19					40	52	8	0	4	44	44	8
Sestoj v obnovi	840,07					16	66	18	0				
Skupaj:	4.413,68												

Največji delež negovanih sestojev je v debeljakih, najnižji pa v drogovnjakih. V mladovjih, drogovnjakih in debeljakih prevladuje normalen sklep. Močnejše presvetljenih je 30 % mladovij.

3.5 Tipi sestojev

Preglednica 30/TIP: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
3 - Bukovi gozdovi	154,24	3
4 – Drugi pretežno listnati gozdovi	194,82	4
5 – Gozdovi bukve in jelke	7,01	< 1
6 - Gozdovi bukve in smreke	492,45	11
7 - Gozdovi jelke	10,59	< 1
8 - Smrekovi gozdovi	2.083,18	47
9 - Borovi gozdovi	0,32	< 1
10 - Drugi pretežno iglasti gozdovi	787,02	18
12 - Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	684,05	15
Skupaj	4.413,68	100

Tipi drevesne sestave sestojev smo določili na podlagi deleža drevesnih vrst na ravni sestoja. Kriterij za določanje sestojnih tipov je podan v Pravilniku in sicer v prilogi 1. Sestojnih tipov, predpisanih s Pravilnikom, nismo podrobneje členili.

V GGE največji delež predstavljajo smrekovi gozdovi (47 %). Sledijo drugi pretežno iglasti gozdovi (18 %) in drugi gozdovi iglavcev in listavcev, ki jih je 15 %. Ostali tipi predstavljajo manjši delež gozdov.

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2).

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 31/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	191,67	5	1.554,83	40	1.656,13	43	482,06	12	3.884,69	88
GPN, ukrepi so dovoljeni	173,70	54	0,00	0	120,22	37	29,70	9	323,62	7
GPN, ukrepi niso dovoljeni	25,94	48	27,57	52	0,00	0	0,00	0	53,51	1
Varovalni gozdovi	108,84	72	43,02	28	0,00	0	0,00	0	151,86	3
Skupaj vsi gozdovi	500,15	11	1.625,42	37	1.776,35	40	511,76	12	4.413,68	100

Ohranjenost gozdov je primarni pogoj stabilnosti gozdnega ekosistema. Kriterij za določanje ohranjenosti gozdov je delež drevesnih vrst, ki so naravni sestavi gozdnega rastiščnega tipa tuje ali redko prisotne. Ohranjenost gozdov v posameznih odsekih oziroma oddelkih smo izračunali po metodologiji evklidskih razdalj s primerjavo dejanske in naravne drevesne sestave gozdnih rastiščnih tipov, ki so prisotni v odseku. Za obdelavo podatkov smo uporabili računalniški program, ki ima osnovo v metodologiji ocenjevanja spremenjenosti vrstne sestave rastlinskih skupnosti (Bončina, Robič, 1998). Kriteriji za določanje ohranjenosti so podani v Pravilniku, in sicer v prilogi 1. V splošnem velja, da je drevesna sestava spremenjena, ko je skupni delež rastišču tujih drevesnih vrst večji kot 30 %.

V GGE prevladujejo močno gozdovi (40 %). Spremenjenih gozdov je 37 %, izmenjanih je 12 % in ohranjenih je 11 %.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 32/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	2446	3	27	41	27	2
Jelka	193	1	27	54	18	0
Macesen	184	28	38	25	7	2
Ostali iglavci	26	19	20	15	45	0
Bukev	330	6	30	35	24	5
Hrasti	13	25	39	26	9	0
Plemeniti listavci	132	11	22	38	21	7
Drugi trdi listavci	15	0	7	20	20	53
Mehki listavci	20	0	11	22	42	25
Iglavci	2849	4	28	41	25	2
Listavci	510	7	27	35	23	8
Skupaj	3358	5	28	40	25	3

Kakovost drevja se nanaša izključno na lesnoproizvodno funkcijo gozda. Kakovost drevja se v skladu s Pravilnikom ugotavlja na SVP in sicer na drevju debelejšem od 30 cm. Okrajšave za kakovost (pri listavcih A1, A2, B, C, D in pri iglavcih A1, A2, B, C, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge. Kakovost ugotavljamo na podlagi zunanjih (vidnih) znakov, dejanska kakovost pa lahko od te tudi odstopa zaradi notranjih napak, ki ostanejo do poseka oz. razreza lesa nevidne.

Dreves z odlično kakovostjo je malo in predstavljajo le 5 % dreves ocenjenih na SVP. Prav dobro ocenjenih dreves je 28 %. Prevladujejo drevesa dobre kakovosti, ki predstavljajo 40 % dreves izmerjenih na SVP. Dreves z zadovoljivo kakovostjo je 25 % in s slabo kakovostjo 3 %.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 33/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,3
Veje	0,5
Osutost	0,3
Skupaj	4,1

Poškodovanost drevja se v skladu s Pravilnikom ocenjuje na SVP vsem drevesom. Pri tem se pri posameznem drevesu upošteva samo največja poškodba. Poškodovanost drevja pomembno vpliva na vitalnost dreves in kakovost gozdno lesnih sortimentov.

Od skupnega števila dreves je 4,1 % dreves poškodovanih. Izmed vseh poškodovanih dreves ima največ dreves poškodbe debela in koreničnika (80 %). Pri poškodbah vej gre za poškodbe vrha pri iglavcih in za odlom večjih vej pri listavcih, ki se pogosto zlomijo pod težo snega ali žledu. Delež poškodovanosti vej znaša 12 % in delež osutosti 7 %.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

Vpliv divjadi na gozdno mladje se na območju cele Slovenije sistematično izvaja vse od leta 1996. V letih 2009 in 2010 je ZGS opravil prvi popis objedenosti po ti. prenovljeni metodi, ki smo ga doslej ponovili petkrat – zadnjič leta 2024. Območje GGE Vitanje je umeščeno v popisno enoto (dalje: PE) Celjsko Bistriška kotlina. V njej so zajeti gozdovi s primerljivimi ekološkimi dejavniki, zato smo podatke o poškodovanosti gozdov od rastlinojedih parkljarjev povzeli iz pričujočega popisa.

Preglednica 34: Delež objedenosti po višinskih razredih in skupinah drevesnih vrst v letu 2024 v PE Celjsko Bistriška kotlina

Skup. DV	št.	< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		vz.	DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	25	19	9.309	15	5.671	9,7	11	3.645	20,6	13	1.996	33,3	13	897	51,6	13	12.209	19,9	
Jelka	10	14	7.100	8	3.067	39,6	4	1.389	64,6	3	492	41,2	2	145	20,0	5	5.092	46,0	
Bori	2	0	0	0	145	40,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	145	40,0	
Bukev	33	29	14.042	49	18.545	17,8	62	21.149	17,2	63	9.576	6,9	71	4.861	2,4	58	54.131	14,3	
Hrast	16	7	3.471	4	1.707	10,2	2	579	15,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	2.286	11,4	
Plemeniti listavci	21	14	6.627	7	2.604	40,0	2	579	20,0	1	87	33,3	0	29	100,0	4	3.298	36,8	
Drugi trdi listavci	24	17	8.362	17	6.278	10,6	19	6.568	23,3	20	3.096	13,1	13	868	10,0	18	16.809	16,0	
Mehki listavci	3	0	158	0	29	0,0	0	87	0,0	0	29	0,0	0	0	0,0	0	145	0,0	
Iglavci	26	33	16.409	23	8.882	20,5	15	5.034	32,8	16	2.488	34,9	15	1.042	47,2	19	17.446	27,7	
Listavci	33	67	32.660	77	29.163	17,8	85	28.961	18,6	84	12.788	8,6	85	5.757	4,0	81	76.669	15,5	
Skupaj	33	100	49.069	100	38.045	18,4	100	33.995	20,7	100	15.276	12,9	100	6.799	10,6	100	94.115	17,8	

Analiza poškodovanosti gozdnega mladja na ravni PE Celjsko Bistriška kotlina izvedena leta 2024 kaže precejšnje povečanje objedenosti pri iglavcih (predvsem jelki in smreki) in delno tudi pri bukvi. Objedenost jelke je poskočila iz 32 % leta 2020 na 46 %. Prav tako se je povečala poškodovanost smreke in sicer iz 4 na 20 %. Objedenost bukve, ki v PE zajema največji delež v drevesni sestavi se je iz 5 % povečala na dobrih 14 %. Če smo v predhodnih dveh merjenjih zaznali zmeren upad pri večini drevesnih vrst, je prej navedena ugotovitev pomembna rudi z vidika uravnavanja populacijskih gostot rastlinojede divjadi. Razlike v skupni objedenosti sicer niso tako očitne, vendar se je padajoč trend po več prejšnjih merjenjih spremenil, kar terja dodatno previdnost pri upravljanju z divjadjo.

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 35/OD: Odmrlo drevje v GGE

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje (n/ha)			Ležeče drevje (n/ha)			Skupaj (n/ha)			m ³ /ha
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
10 – 29 cm	17,31	3,04	20,35	12,61	2,01	14,62	29,91	5,04	34,96	14,31
30 – 49 cm	1,20	0,23	1,43	0,92	0,57	1,49	2,12	0,8	2,92	4,77
50 in več cm	0,06	0,06	0,12	0,23	0,11	0,34	0,29	0,17	0,46	1,30
Skupaj	18,57	3,32	21,89	13,75	2,69	16,44	32,32	6,02	38,34	20,38

Podatke o odmrlem drevju smo zbrali pri popisu na SVP. Evidentirali smo stoječa in ležeča odmrta drevesa. Ležeča drevesa smo upoštevali samo, če so rastle na ploskvi.

Navedeno je število odmrlih dreves na hektar za iglavce, listavce ter stoječe in ležeče drevje, ločeno po razširjenih debelinskih razredih ter skupna prostornina odmrlega drevja.

Iz zgornje preglednice je razvidno, da prevladuje tanjše odmrlo drevje iglavcev. Glede na zahteve Pravilnika o varstvu gozdov, ki določa, da mora biti delež odmrle in odmirajoče biomase glede na lesno zalogo, ki znaša 434 m³/ha, vsaj 3 %, sklepamo, da je skupna količina odmrle biomase zadostna (4,7 %), vendar ni razporejena enakomerno po vseh debelinskih razredih. Najmanj je najdebelejšega odmrlega drevja, ki je zelo pomembno v habitatnem smislu (duplarji, hrošči, itd.)

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Golosečni sistem gospodarjenja, ki je bil močno zastopan v času, ko so z gozdovi tega območja gospodarili veleposestniki in neposredno po drugi vojni, je določil stanje oz. izgled gozdov danes. Takrat se je na področju celotnega Pohorja veliko površinsko vnašala smreka.

V preteklosti se je urejalo te gozdove ločeno po sektorjih lastništva, vse do leta 1986, ko je bil sestavljen prvi celoviti načrt ne glede na lastništvo. Tako se je vseskozi spreminjala organizacija gospodarjenja z zasebnimi gozdovi, medtem ko je z družbenim sektorjem gospodaril GG Celje. Prav tako se je spreminjala površina gozdnogospodarske enote, zaradi prenosa določenih površin v druge gospodarske enote (GGE Zreče in GGE Vojnik).

Osnovni načrt za gozdove gozdnogospodarske enote je bil sestavljen za obdobje 1956-1965. V tem času so začeli s pospešenim odpiranjem gozdov z gozdnimi prometnicami, ki so omogočile kamionski prevoz lesa, s tem pa intenzivnejše gospodarjenje z gozdovi. Golosečni sistem in preproste oblike prebiranja, ki sta bila uveljavljena pred drugo svetovno vojno, pričnejo postopno zamenjevati zastorno, skupinsko postopno in prebiralno gospodarjenje. Prvih nekaj let je z zasebnimi gozdovi gospodarila Poslovna zadruga, nato pa Kmetijska zadruga Vitanje.

Prvi obnovitveni načrt za te gozdove je bil izdelan leta 1966, veljaven pa do leta 1975. Z njim se uvede gospodarjenje na osnovi sproščena tehnike gojenja gozdov, odsečno gospodarjenje pa je nadomestil parcelni način gospodarjenja. Z zasebnimi gozdovi je gospodaril gozdni obrat Vitanje.

Za leti 1976 in 1977 se je v zasebnih gozdovih gospodarilo po letnem načrtu, ki ga je potrdil občinski upravni organ. Do leta 1986 gospodari s temi gozdovi Obrat za kooperacijo Slovenske Konjice – Vitanje s sedežem v Slovenskih Konjicah.

Drugi obnovitveni načrt je bil sestavljen za obdobje 1978–1987. Tretji obnovitveni oz. prvi celoviti načrt za gozdnogospodarsko enoto Vitanje sestavljen za obdobje 1986–1995. Z gozdovi gospodarijo TOZD Pohorje, TOK Slovenske Konjice in KZ Slovenske Konjice.

Četrti obnovitveni oziroma drugi celoviti načrt je bil izdelan za obdobje 1996–2005, peti obnovitveni oziroma tretji celoviti načrt pa za obdobje 2006–2015.

Leta 1993 je bil sprejet novi Zakon o gozdovih, ki je v gozdarstvu uvedel precej korenitih sprememb. Do dejanske izvedbe sprememb v organiziranosti gozdarstva, ki jih je predpisoval novi zakon, je prišlo sredi leta 1994, ko je z delovanjem začel Zavod za gozdove Slovenije, ki je dobil pomembno vlogo pri usmerjanju gospodarjenja z zasebnimi in državnimi gozdovi. V letih 1994 ter 1995 so bile razmere glede gospodarjenja v gozdovih še precej neurejene. Lastniki v zasebnih gozdovih so velik del sečenj opravljali brez odkazila, gojitvena in varstvena dela se skorajda niso izvajala. Lastniška struktura se je zaradi procesa denacionalizacije v času veljavnosti načrta spreminjala, procesi denacionalizacije še vedno niso bili zaključeni.

S spremembami sistema gozdarstva so se bistveno zmanjšala tudi vlaganja v gozdne prometnice, še posebej je postalo zapostavljeno področje izgradnje gozdnih cest, saj je bila po letu 1991 v GGE Vitanje zgrajena samo ena nova gozdna cesta. Tudi gradnja gozdnih vlak se je sprva precej upočasnila, po letu 2000 se je stanje izboljšalo, še bolj pa po letu 2007, ko je gradnjo vlak, zaradi povečanja gospodarske vrednosti gozdov, začela s subvencijami podpirati tudi država.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

V preteklem desetletju so na gospodarjenje z gozdovi na območju GGE Vitanje vplivali predvsem naslednji dejavniki:

- gradacija smrekovih podlubnikov v letih 2016, 2017 in 2018;
- sanacija posledic vetrolooma v letu 2017;
- sanacija posledic snegoloma, ki je gozdove poškodoval leta 2021;
- ponovna gradacija smrekovih podlubnikov v letih 2022, 2023 in 2024;
- prevladujoča majhna in razdrobljena zasebna gozdna posest;
- večinoma majhna ekonomska navezanost lastnikov na prihodke iz gozda;
- nezainteresiranost in neznanje lastnikov zasebnih gozdov za izvajanje gojitvenih in varstvenih del;
- nadaljevanje neugodnih razmer na trgu lesa za kvalitetnejše sortimente;
- interes lastnikov zasebnih gozdov predvsem po sečnji debelejših sortimentov;
- omejeni pogoji gospodarjenja z gozdovi in lesom v času epidemije Covid-19 v letih 2020 in 2021;
- državne subvencije iz Programa razvoja podeželja za vlaganja v gozdno infrastrukturo.

Na obseg izvedenih sečenj v preteklem desetletju so poleg sanitarnega poseka zaradi sanacij poškodb po vremenskih ujmah in podlubnikih pomembno vplivale tudi razmere na trgu lesa. V celotnem ureditvenem obdobju je bilo prisotno precejšnje povpraševanje po lesu za ogrevanje, tako da je bil les listavcev slabše kakovosti primerno ovrednoten. Bolj neugodne pa so bile razmere na trgu za kvalitetnejše bukove sortimente, ki niso imeli primerne cene, saj se je cena bukovega lesa za ogrevanje precej približala ceni kvalitetnejše bukove hlodovine. Boljše stanje v ekonomskem pogledu je bilo v preteklem desetletju pri iglavcih, kjer je predvsem tehnični les smreke dosegal boljše cene. Po zaključku epidemije Covid-19 se je pojavilo precejšnje povpraševanje po lesu tako iglavcev, kot tudi listavcev, zato so se cene lesa občutno dvignile. Ker gre za kratek čas ob koncu ureditvenega obdobja, to na samo količino poseka v GGE ni imelo bistvenega vpliva.

Pri pregledu gospodarjenja v preteklem ureditvenem obdobju lahko opazimo razliko med načrtovanim in realiziranim obsegom del v zasebnih gozdovih. Razlika je opazna tako pri realizaciji načrtovanih sečenj, kot tudi pri izvedbi načrtovanih gozdnogojitvenih del, kjer je odstopanje med načrtovanim in izvedenim obsegom še posebej opazno. Lastniki gozdov kljub subvencijam države niso imeli dovolj zanimanja in volje za opravljanje gojitvenih del, pomanjkljivo je tudi njihovo znanje in oprema.

4.2.1 Posek

V preteklem načrtovalnem obdobju je bilo posekano 194.075 m³ lesa, kar predstavlja skupno 54% načrtovanega poseka. V zasebnih gozdovih je bila realizacija načrtovanega poseka slabe dve petini (nekoliko več pri iglavcih in malo manj pri listavcih). Glavni dejavniki, ki so vplivali na obseg izvedenega poseka so bile razmere na trgu lesa, sanacija poškodb po ujmah in podlubnikih, ekonomska nenavezanost zasebnih lastnikov na gozd, razdrobljenost zasebne gozdne posesti ter pomanjkanje zanimanja lastnikov za delo v gozdu. V državnih gozdovih je bil skupni načrtovani posek skoraj dosežen, v gozdovih lokalnih skupnosti pa je bila realizacija načrtovanega poseka malo nad polovico.

Preglednica 36/REV2-RGR: Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim posekom

Rastiščnogojitveni razred	Skupina drev. vrst	Nač. posek	Real. posek	Realizacija
		m ³	m ³	(%)
Podgorski bukovi gozdovi	Iglavci	14.749	6.506	44
	Listavci	9.904	2.248	23
	Skupaj	24.653	8.755	36
Gorska-zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	Iglavci	43.574	26.571	61
	Listavci	29.824	12.067	40
	Skupaj	73.398	38.638	53
Zasmrečena bukovja na kislilnih podlagah	Iglavci	127.230	58.187	46
	Listavci	13.208	5.991	45
	Skupaj	106.407	59.081	46
Toploljubna bukovja	Iglavci	821	449	55
	Listavci	1.042	466	45
	Skupaj	1.863	914	49
Smrekovja in jelovja na silikatih	Iglavci	16.681	8.435	51
	Listavci	4.467	1.613	36
	Skupaj	21.148	10.048	48
Varovalni gozdovi	Iglavci	926	448	48
	Listavci	1.778	141	8
	Skupaj	2.704	589	22
Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja	Iglavci	76.482	59.938	78
	Listavci	797	856	107
	Skupaj	77.279	60.794	79
Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami	Iglavci	20.261	10.137	50
	Listavci	0	20	0
	Skupaj	20.261	10.158	50
Skupaj vsi gozdovi	Iglavci	300.724	170.672	57
	Listavci	61.020	23.403	38
	Skupaj	361.744	194.075	54

Realizacija poseka po rastiščnogojitvenih razredih znaša od dobre petine do štirih petin glede na načrtovani posek. Najnižja realizacija je v RGR varovalni gozdovi (22 %), ki je drugi najmanjši po velikosti. Najvišji delež realiziranega poseka je bil v RGR Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja (79 %), ki pokriva pretežno gozdove v državni lasti.

Praviloma lahko za vse RGR ugotovimo, da je delež izkoriščenega načrtovanega poseka občutno višji pri iglavcih kot pri listavcih, razen pri RGR Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja, kjer je delež listavcev zaradi malega načrtovanega poseka celo presežen. V precejšnji meri je to posledica sanitarnih sečenj zaradi smrekovih podlubnikov, vetroloma in snegoloma ter velikega interesa lastnikov po sečnji iglavcev zaradi višje ekonomske vrednosti predvsem smrekovega lesa.

Preglednica 37 P-GGE: Realizacija poseka v obdobju 2016-2025

2016–2025	Načrtovani posek m ³	Realizacija poseka – po tekočih evidencah		Realizacija poseka – po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)	
		m ³	%	m ³	%
Iglavci	300.724	170.672	57	226.594	75
Listavci	61.020	23.403	38	29.652	79
Skupaj	361.744	194.075	54	256.246 (205.794 – 306.699)	76

Na SVP je evidentiran letni posek skupaj 5,79 m³/ha. Ob upoštevanju 5 % tveganja je interval, znotraj katerega se giblje evidentiran letni posek, od 4,65 do 6,93 m³/ha. V evidenčnih podatkih znaša obseg realiziranega poseka skupaj 4,4 m³/ha/leto. Evidenca realiziranega poseka na ravni GGE Vitanje nekoliko odstopa od intervala v primerjavi z ugotovljenim posekom na SVP. Posek iz evidenc je tako predstavljal 76 % srednje vrednosti intervala zaupanja poseka ugotovljenega na SVP. Pri spodnji meji intervala zaupanja znaša evidentiran posek 94 % poseka ugotovljenega na SVP.

Preglednica 38/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 2006 do 2025

Ureditveno obdobje	Skupina drevesnih vrst	Načrtovani posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %
2006–2015	Iglavci	240.691	168.226	70
	Listavci	35.006	21.082	60
	Skupaj	275.697	189.308	69
2016–2025	Iglavci	300.724	170.672	57
	Listavci	61.020	23.403	38
	Skupaj	361.744	194.075	54

Načrtovani posek se je od leta 2006 povečal za dobro tretjino, prav tako se je povečal realiziran posek. Realizacija sečnje glede na načrtovani posek se je s 69 % v preteklem obdobju znižala na 54 %, manjša pa je tako pri iglavcih, kot tudi pri listavcih.

Absolutne količine posekanega lesa so se napram preteklemu obdobju povečale tako pri iglavcih (1 %), kot pri listavcih (11 %).

Med pomembnimi vzroki za povečanje poseka pri listavcih je tudi intenzivnejša sečnja lesa za ogrevanje v zasebnih gozdovih in vetrolom.

Preglednica 39/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE Vitanje

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	214.430	44.298	258.728	81.386	16.673	98.059	4.908	49	4.957
Izveden - m ³	88.633	12.409	101.042	79.375	10.978	90.354	2.663	16	2.679
Realizacija - %	41	28	39	98	66	92	54	32	54
Povp. drevo -m ³	1,4	1,0	1,3	0,8	0,8	0,8	1,1	0,7	1,1

Realizacija sečenj po vrstah lastništva je ločena na zasebne gozdove, državne gozdove in gozdove lokalnih skupnosti. V vseh sektorjih lastništva je bilo posekano manj od načrtovanega.

V zasebnih gozdovih je skupni realizirani posek dosegel dobro tretjino načrtovanega. Višji delež je dosežen pri iglavcih (malo nad dvema petinama načrtovanega poseka), pri listavcih pa delež znaša malce manj kot tretjino. Glavni razlog za takšno stanje in višji odstotek poseka iglavcev je ugodnejša cena smrekovega lesa, poleg tega pa tudi sanacijske sečnje iglavcev zaradi napadov podlubnikov, vetroloma in snegoloma

V državnih gozdovih je bil načrtovani posek skoraj dosežen, saj je skupni realizirani posek znašal 92% glede na načrtovanega. Pri iglavcih je delež načrtovanega poseka skoraj dosežen (98%), medtem ko je pri listavcih realizacija malo manjša in znaša dve tretjini.

V gozdovih lokalne skupnosti se je sečnja izvajala predvsem na področju Rogle zaradi vetroloma.

Volumen povprečnega posekanega drevesa je v zasebnih gozdovih nekoliko višji kot v državnih, tako pri iglavcih, kot tudi pri listavcih. Ta razlika je posledica obsežnih sanitarnih sečenj zaradi smrekovih podlubnikov in vremenskih ujm, neizvajanja redčenj v smrekovih drogovnjakih ter sečnje debelejšega lesa v zasebnih gozdovih, ki je bila ekonomsko zanimivejša za trg.

Preglednica 40/VP: Posek po vrstah poseka za zasebne gozdove (tekoča evidenca poseka)

Državni gozdovi		Vrste poseka										Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek za umetno obnovo	Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.										
Iglavci	m ³	13.640	52.062	16	28	3.489	13.988	634	2.717	1.456	604	88.633	10	37
	%	15	58	< 1	< 1	4	16	1	3	2	1	100		
Listavci	m ³	1.819	6.400	5	7	1.584	1.638	120	436	108	291	12.409	6	23
	%	15	51	< 1	< 1	13	13	1	4	1	2	100		
Skupaj	m ³	15.459	58.461	21	35	5.073	15.626	754	3.153	1.564	894	101.042	9	35
	%	15	58	< 1	< 1	5	15	1	3	2	1	100		

Preglednica 41/VP: Posek po vrstah poseka za državne gozdove (tekoča evidenca poseka)

Državni gozdovi		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m ³	17.094	40.293	45	9.207	11.219	831	442	73	171	79.375	19	84
	%	22	50		12	14	1	1	< 1	< 1	100		
Listavci	m ³	3.478	6.464	14	311	485	219	9	0	0	10.978	15	55
	%	32	59		3	4	2	< 1	0	0	100		
Skupaj	m ³	20.572	46.757	59	9.518	11.703	1.050	451	73	171	90.354	18	79
	%	23	52		11	13	1	< 1	< 1	< 1	100		

Preglednica 42/VP: Posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti (tekoča evidenca poseka)

Gozdovi lokalnih skupnosti		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m ³	26	0	0	293	1.994	0	271	0	79	2.663	4	30
	%	1	0	0	11	75	0	10	0	3	100		
Listavci	m ³	0	0	0	0	14	0	1	0	1	16	2	10
	%	0	0	0	0	89	0	6	0	5	100		
Skupaj	m ³	26	0	0	293	2.008	0	272	0	80	2.679	4	30
	%	1	0	0	11	75	0	10	0	3	100		

Preglednica 43/VP: Posek po vrstah poseka za vse gozdove skupaj (tekoča evidenca poseka)

Državni gozdovi	Vrste poseka											Skupaj	% od LZ	% od PR
	Negovalni posek			Posek za umetno obnovo	Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Ostalo				
	Redč.	Poml.	Preb.											
Iglavci	m ³	30.760	92.355	61	28	12.989	27.201	1.466	3.431	1.529	853	170.672	12	50
	%	18	53	< 1	< 1	8	16	1	2	1	1	100		
Listavci	m ³	5.297	12.863	19	7	1.895	2.136	339	446	108	291	23.403	9	32
	%	23	56	< 1	< 1	8	9	1	2	< 1	1	100		
Skupaj	m ³	36.057	105.218	80	35	14.884	29.337	1.805	3.876	1.637	1.145	194.075	11	47
	%	19	53	< 1	< 1	8	15	1	2	1	1	100		

Negovalni posek predstavljajo redčenja, pomladitvene sečnje, končni poseki in prebiralne sečnje. Negovalni posek je v preteklem načrtovalnem obdobju predstavljal slabe tri četrtine poseka v enoti. Delež negovalnega poseka je bil tako v zasebnih gozdovih (73%) kot v državnih gozdovih (75%), dokaj podoben. Delež redčenj je nekoliko večji v državnih gozdovih (23%), kot v zasebnih gozdovih kjer znaša 15%. Razlika ni presenetljiva in je nastala zaradi manjšega obsega redčenj v drogovnjakih. Sortiment, ki se posekajo pri redčenjih v mlajših razvojnih fazah so ekonomsko manj zanimivi od tistih, ki se pridobijo pri izvedbi pomladitvenih sečenj, kar ima v zasebnih gozdovih pomembno vlogo pri izvajanju načrtovanih del. Tako je tudi delež pomladitvenih sečenj v zasebnih gozdovih večji (58%), kot v državnih gozdovih (52%). V gozdovih lokalnih skupnosti je bila posekana zanemarljivo majhna količina lesa. Sečnja se je izvedla predvsem zaradi vetroloma in nekaj krčitev.

Na **sanitarni posek** predstavljajo sanitarne sečnje zaradi različnih vzrokov (podlubniki, bolezni in glive, veter, sneg, žled, delo v gozdu). V preteklem obdobju je predstavljal dobro petino vse realizirane sečnje. V zasebnih gozdovih je bil nekoliko nižji (20%), v državnih gozdovih pa je predstavljal slabo četrtino (24%) celotnega realiziranega poseka. Največ škode v preteklem ureditvenem obdobju je naredil vetrolom decembra 2017, nato pa še snegolom leta 2021 in vetrolom 2023. Ujme in podlubniki so v glavnem poškodovali iglavce (91%).

Izredne sečnje (krčitve, nedovoljeni posek in posek zaradi ostalih vzrokov) predstavljajo 4% vsega poseka. Pri izrednih sečnjah predstavlja večino posek v zasebnih gozdovih. V državnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti je bila količina izrednega poseka zanemarljivo nizka. Največji delež pri izrednih sečnjah predstavljajo krčitve, ki se povečujejo. Posek zaradi krčitev je bil izveden zaradi kmetijske rabe, urbanizacije in infrastrukture. Zaradi ostalih vzrokov izrednega poseka je bilo v preteklem obdobju posekano največ lesa na Rogli za potrebe TRC Rogla.

4.2.1.1 Posek po skupinah drevesnih vrst

Preglednica 44/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od poseka	% od LZ
Smreka	80,0	12,4
Jelka	4,6	11,9
Bori	3,0	7,7
Macesen	0,3	6,8
Ostali iglavci	< 0,1	3,2
Bukev	8,8	8,6
Hrasti	0,1	3,9
Plemeniti listavci	2,2	8,8
Drugi trdi listavci	0,4	4,5
Mehki listavci	0,6	25,2
Iglavci	87,9	12,1
Listavci	12,1	8,6
Skupaj	100,0	11,5

Razmerje 88:12 med iglavci in listavci pri izvedenem poseku bistveno ne odstopa od načrtovanega poseka v deležu 83:18. Vzrok za večji delež posekanih iglavcev je povečan posek smreke zaradi sanacij sanitarnih sečenj, zaradi ekonomsko bolj zanimive vrednosti hlodovine iglavcev kot listavcev, saj je les smreke dosegal precej višjo povprečno prodajno ceno kot les bukke. Najvišji delež od celotnega poseka ima seveda smreka. Tudi najvišji delež poseka v odstotku od lesne zaloge posamezne drevesne vrste ima smreka. Vse ostale vrste iglavcev imajo bistveno nižji delež poseka, omenimo lahko še delež jelke v odstotku od lesne zaloge drevesne vrste, ki dosega slabih 12 %.

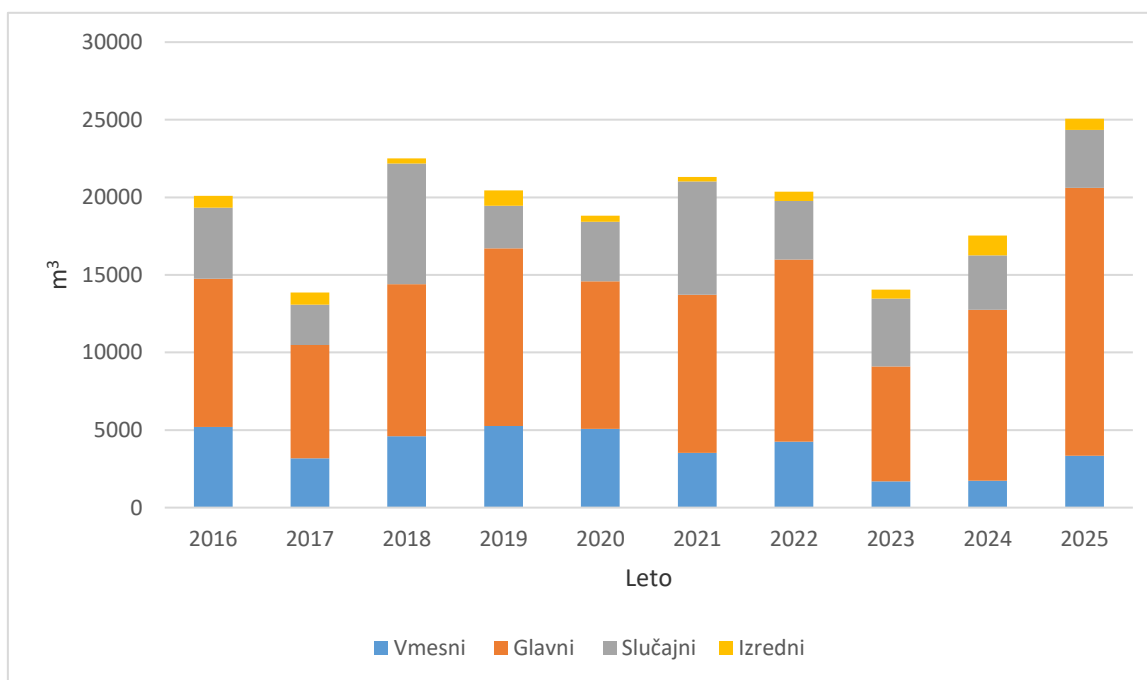
Pri listavcih ima najvišji delež med posekanimi drevesnimi vrstami bukev, ki dosega slabo desetino celotnega poseka. Delež bukke se je povečeval predvsem v zadnjih letih in sicer zaradi povečanega povpraševanja po lesu za ogrevanje. Glede na delež poseka v odstotku od lesne zaloge pa bukev dosega le slabih 9% in malo zaostaja za smreko. Plemeniti listavci dosegajo dobra 2% celotnega poseka, med njimi pa lahko najdemo vrednostno najzanimivejše sortimente. Neznaten je tudi delež drugih trdih listavcev v skupnem poseku (0,4%), kjer gre predvsem za sečnjo lesa za ogrevanje ter za posek obolelega bresta. Tudi v odstotku od lesne zaloge drevesne vrste drugi trdi listavci dosegajo nizek odstotni delež (4,5 %). Najvišji med listavci v odstotku od lesne zaloge drevesne vrste dosegajo mehki listavci (25,2). Glede na razmerje izvedenega poseka v zadnjem desetletju se je delež smreke v skupni lesni zalogi zmanjšal iz 74,18 % na 71,46 %, delež bukke pa se je povečal iz 11,57 % na 12,43 %.

Preglednica 45/ PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	8	7	8	15	25	88	38,6
Listavci	3	5	7	12	19	12	5,3
Skupaj	7	7	8	15	24	100	43,9

Pregled obsega izvedenega poseka po razširjenih debelinskih razredih v deležu od lesne zaloge kaže na prenizek posek v prvih treh debelinskih razredih. To še posebej velja za zasebne gozdove, kjer je nizek delež realizacije v prvih treh debelinskih razredih, še posebej pa v prvem, posledica izostanka negovalnih redčenj v drogovnjakih, Redčenja so bila sicer načrtovana, a se niso izvajala v zadostni meri. Vzrok so predvsem nizke prodajne vrednosti tanjših lesnih sortimentov, kjer prihodek od lesa težko pokrije visoke stroške sečnje in spravila, še posebej, če lastniki gozdov del v gozdu ne opravljajo sami, ampak za to najamejo izvajalca del. Največji delež poseka od lesne zaloge je prisoten v petem debelinskem razredu enako za iglavce in listavce. Rezultat ni presenetljiv - debelejši

sortimenti so vrednejši, dajejo pri razrezu večji izkoristek, pri tem so stroški sečnje in spravila na kubični meter lesa manjši. Sečnja debelejšega lesa lastnikom gozdov prinaša največ prihodkov in zaradi tega je bil posek dreves iz petega debelinskega razreda za lastnike gozdov najbolj zanimiv.

Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

Preglednica 46/ VPD: Posek po letih in vrstah donosov (v m³)

Leto	Vrsta donosa				Skupaj
	Vmesni	Glavni	Slučajni	Izredni	
2016	5.206	9.553	4.562	768	20.090
2017	3.173	7.313	2.593	794	13.874
2018	4.593	9.798	7.786	332	22.510
2019	5.264	11.444	2.751	986	20.445
2020	5.072	9.514	3.847	382	18.814
2021	3.535	10.175	7.304	305	21.318
2022	4.249	11.748	3.773	597	20.367
2023	1.702	7.405	4.371	563	14.041
2024	1.725	11.030	3.507	1.282	17.544
2025	3.342	17.272	3.727	730	25.071
Skupaj	37.861	105.252	44.221	6.739	194.074

Preglednica 47: Letni evidentirani posek

Leto	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Iglavci	18.115	11.672	20.102	18.205	15.565	20.222	18.627	11.971	13.787	22.384
Listavci	1.974	2.202	2.408	2.226	3.245	1.092	1.740	2.071	3.757	2.687
Skupaj	20.090	13.874	22.510	20.431	18.810	21.314	20.367	14.041	17.544	25.071

V preteklem desetletju se je evidentirani posek po letih precej spreminjal, vrsta donosa in dinamika sečenj pa sta bila povezana z izrednimi dogodki po posameznih letih. Glavnino sečnje je v vseh letih predstavljal glavni donos.

V letu 2017 je bil skupni posek najmanjši v ureditvenem obdobju, kar je posledica zmanjšane obsega rednih sečenj zaradi povečanih sanitarnih sečenj zaradi žledoloma in gradacije podlubnikov v prejšnjih letih. Velika količina posekanega lesa po žledolomu je povzročila zasičenost lesnega trga, cene lesa so precej padle. V letu 2018 je bila dosežena absolutno največja količina slučajnega donosa, delež le-tega v skupni količini poseka pa je znašal 36 %. V letu 2025 je bil dosežen najvišji skupni posek v ureditvenem obdobju. Poleg obsežnih sanitarnih sečenj je bil realiziran tudi najvišji glavni donos v ureditvenem obdobju. V letu 2017 je količina posekanega lesa precej padla glede na prejšnje leto, posekano je bilo najmanj iglavcev. V letu 2018 se je posek zopet povečal, kjer se je ponovno povečal slučajni posek zaradi sanacije vetroloma in je znašal dobro tretjino celotnega poseka. V letu 2019 je posek zopet padel, saj se je zmanjšal sanitarni posek, prav tako je bil manjši posek v letih 2020, saj je bilo gospodarjenje z gozdovi in lesom močno omejeno zaradi ukrepov v zvezi s Covid-19. V letu 2021 je bilo zaradi sanitarnih sečenj posekana druga največja količina lesa. V letih 2022, 2023 in 2024 je posek lesa ponovno padel, zaradi znižanja cen lesa.

Slučajni donos, ki ga predstavljajo sanitarne sečnje zaradi različnih vzrokov (smrekovi podlubniki, boleznin in glive, veter, sneg, žled, delo v gozdu), je v preteklem ureditvenem obdobju predstavljal dobro petino celotnega obsega sečenj. Največji delež so sanitarne sečnje dosegle v letih 2016, 2018, 2021 in 2023. V tem obdobju so slučajni donosi vplivali na zmanjšani delež negovalnih sečenj. V vseh letih ureditvenega obdobja je bilo zaradi sanitarnih sečenj posekanih več iglavcev kot listavcev.

Izredni donos je v vseh letih ureditvenega obdobja predstavljal manjši delež celotnega poseka. Malo večji obseg izrednega poseka je bilo v letih 2016, 2017, 2019, 2024 in 2025 v glavnem zaradi krčitev v kmetijski namene.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 48/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela – zasebni in državni gozdovi v GGE Vitanje

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)	Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)
Priprava sestoja	ha	50,97	31,13	61	10,78	20,60	191
Priprava tal	ha	8,98	0,2	2	8,25	6,84	83
Sadnja	ha	4,85	5,69	117	13,31	13,50	101
Setev	ha	-	-	-	1,50	0	-
Obžetev	ha	39,26	77,59	198	64,05	49,46	77
Nega mladja	ha	49,86	18,22	37	33,25	37,32	112
Nega gošče	ha	115,83	19,04	16	56,97	52,96	93
Nega letvenjaka	ha	62,71	8,04	13	40,57	28,73	71
Nega ml. drogovnjaka	ha	78,42	1,49	2	57,17	35,03	61
Varstvo pred žuželkami	dni	0	49,89	-	0	21,44	-
Zaščita s premazom	ha	0	0,15	-	0	3,41	-
Zaščita s količ. ali tulci	dni	9.700	8.230	85	1.700	12.050	709
Zaščita z ograjo	m	400	0	-	2.150	1.905	89
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	250	250	100	3.550	4.280	121
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0	29,30	-	3,32	22,06	664
Vzdrževanje travinj	ha	3,50	4,00	114	12,20	0	-
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	0	14,13	-	-	-	-
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,22	0	-	-	-	-

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)	Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)
Ohranjanje biotopov – sečnja	m ³	10,00	0	-	180,69	209,66	116
Vzdrževanje gnezdnic	kos	0	75,00	-	0	39,67	-
Ostala varstvena dela	dni	0	2,76	-	-	-	-

Preglednica 49/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela – gozdovi lokalnih skupnosti in skupaj vsi gozdovi v GGE Vitanje

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)	Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)
Priprava sestoja	ha	3,40	0	-	61,75	51,73	84
Priprava tal	ha	-	-	-	20,63	7,04	34
Sadnja	ha	0	0,17	-	18,16	19,36	107
Setev	ha	-	-	-	1,50	0	-
Obžetev	ha	-	-	-	103,31	127,05	123
Nega mladja	ha	-	-	-	83,11	55,54	67
Nega gošče	ha	0,17	0	-	172,97	72	42
Nega letvenjaka	ha	-	-	-	103,28	36,77	36
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,00	0	-	137,59	36,52	27
Varstvo pred žuželkami	dni	-	-	-	0	71,33	-
Zaščita s premazom	ha	-	-	-	0	3,56	-
Zaščita s količ. ali tulci	dni	-	-	-	11.400	20.280	178
Zaščita z ograjo	m	0	180	-	2.550	2.085	82
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0	100	-	3.800	4.630	122
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	-	-	-	3,32	51,36	1.547
Vzdrževanje travinj	ha	-	-	-	15,70	4,00	25
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	1,00	0	-	1,00	0,00	-
Pušcanje stoječe biomase v gozdu	m ³	-	-	-	0	14,13	-
Ohranjanje biotopov - nega	ha	-	-	-	0,22	0,00	-
Ohranjanje biotopov – sečnja	m ³	20,00	0	-	210,69	209,66	100
Vzdrževanje gnezdnic	kos	-	-	-	0	75,00	-
Ostala varstvena dela	dni	0	1,5	-	0	43,93	-

Pregled obsega izvedenih gozdnogojitvenih del v **zasebnih gozdovih** kaže na precejšno razliko v primerjavi z načrtovanim, saj je bila realizacija gozdnogojitvenih del dokaj nizka. Načrtovani obseg gojitvenih del s ponovitvami je bil sicer visok, precejšen obseg načrtovanih gozdnogojitvenih del pa je bil pogojen s končnimi poseki in zaključkom pomladitve starih sestojev, ki pa se niso izvedli. Priprava sestoja je bila izvedena na dobrih treh petinah načrtovanih površin. Sadnja je bila izvedena na večji površini od načrtovane. Posajene sadike so se pred objedanjem divjadi zaščitile s količki in tulci. Na zasajenih površinah so lastniki redno izvajali obžetve, tako da smo tudi obseg načrtovane obžetve presegli. Nega mladja je bila izvedena na slabih dveh petinah načrtovanih površin. Ostala

načrtovana gozdnogojitvena dela so bila realizirana v bistveno prenizkem deležu. V prvi polovici ureditvenega obdobja je bila izvedba gojitvenih del precej zmanjšana tudi zaradi nujnega izvajanja sanitarnih sečenj, ki so predstavljale prioriteta dela, ki jih je bilo potrebno opraviti zaradi sanacije smrekovih podlubnikov in vetroloma. Po spremenjenem stanju v sestojih po ujmah in napadih smrekovih podlubnikov, je bil večji poudarek na negi mlajših faz mladovij, načrtovana dela v starejših fazah (goščah, letvenjakih, drogovnjakih) pa so se izvajala v premajhnem obsegu.

Izvedba gojitvenih del je v celoti prepuščena lastnikom gozdov, ki pa kljub aktivni strokovni pomoči in spodbudam Zavoda ter državnim subvencijam v preteklem desetletju niso imeli dovolj zanimanja in volje za opravljanje načrtovanih del. Pri lastnikih je prisotno tudi pomanjkanje ustreznega znanja in opremljenosti za izvedbo del. Za vzpodbudo in izobraževanje lastnikov je Zavod v preteklem obdobju v drugi polovici izvajanja načrta izvedel pet terenskih delavnic s prikazom najpogostejših gojitvenih del in objavil kar nekaj člankov na to temo. Prav tako smo v letu 2024 pripravili predavanje za lastnike gozdov, kjer je bil poudarek tudi na pomembnosti in smiselnosti izvajanja gojitvenih del v mlajših razvojnih fazah gozda. Še posebej nizka je bila izvedba del na tistih območjih v GGE, kjer je gozdna posest razdrobljena, lastniki pa ekonomsko niso vezani na gozd in do gozda nimajo izoblikovanega trajnostnega odnosa. Večinoma so gojitvena dela izvajali tisti lastniki, ki so tudi sicer v svojem gozdu sami izvajali sečnjo in spravilo, kar pa seveda ni zadoščalo za realizacijo načrtovanih del. Lastniki gozdov, ki niso veščji dela v gozdu in nimajo primerne opreme, so najemali gozdarske izvajalce za sečnjo, zelo redko pa tudi za izvedbo gojitvenih in varstvenih del.

Tudi v **državnih gozdovih** so bila načrtovana obsežna gojitvena dela s ponovitvami. Realizacija načrtovanih del pa je bila povsem drugačna kot v zasebnih gozdovih, saj je bila bistveno višja. Priprava sestoj je bila skoraj za enkrat presežena. Sadnja je bila v celoti realizirana celo malo presežena. Obžetev je bila izvedena na dobrih treh četrtinah. Nega mladja je bila presežena (112%), zato pa je bila izvedba nege gošče malo pod načrtovano (93%). Gledano skupaj nego mladja in nego gošče pa je realizacija preseгла načrtovani obseg dela. Nekoliko manj načrtovanih del je bilo izvedenih v letvenjakih (71%) in v tanjših drogovnjakih, kjer so bila načrtovana dela realizirana na dobrih treh petinah.

V gozdovih **lokalnih skupnosti** načrtovana gozdnogojitvena dela niso bila realizirana, izvedena je bila samo sadnja in varstvena dela na območju Rogle.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

4.2.3.1 Gradnja gozdnih cest

Gradnja gozdnih cest se v preteklem obdobju ni izvajala. Redno pa je potekalo vzdrževanje gozdnih cest v skladu z letnimi programi vzdrževalnih del, ki smo jih pripravili na Zavodu skupaj z občino Vitanje. Letni obseg sredstev za redno vzdrževanje nikoli ni povsem zadoščal za izvedbo vseh del, ki bi jih bilo potrebno opraviti na gozdnih cestah. Poleg tega je bilo potrebno s temi sredstvi večkrat nujno sanirati tudi poškodbe, ki so jih na gozdnih cestah povzročale vedno pogostejše vremenske ujme. Škode, ki so nastale na gozdnih cestah po ujmah (močna neurja z obilnim deževjem), smo vnašali v aplikacijo AJDA. V letu 2023 so bile vremenske ujme najbolj pogoste. Večkrat so se pojavljale v mesecu maju in juliju, 4. avgusta pa je sledila še zadnja ujma z obsežnimi poplavami. V vseh ujmah je bilo poškodovanih osem gozdnih cest v občini Vitanje, skupna ocenjena vrednost škode je znašala 232.427,13 EUR. Nekaj škode na gozdnih cestah je naredila tudi ujma v letu 2025.

4.2.3.2 Gradnja gozdnih vlak

V zasebnih gozdovih se je omrežje gozdnih vlak v preteklem desetletju aktivno dograjevalo. K temu so pripomogla tudi sredstva iz Programa razvoja podeželja za obdobje 2014 – 2020 za ureditev gozdarske infrastrukture za povečanje gospodarske vrednosti gozdov. S temi sredstvi je država sofinancirala izvedbo del na gozdnih vlakih (novogradnje, priprave, rekonstrukcije) do višine 50 %. Zavod je lastnikom nudil strokovno pomoč pri prijavi projektov in urejanju ustrezne dokumentacije za pridobitev državnih sredstev. V preteklem ureditvenem obdobju je bilo v zasebnih gozdovih izvedeno gradnja 14 grajenih gozdnih vlak v skupni dolžini 2.631 m in rekonstrukcija 21 gozdnih vlak v dolžini 6.134 m. Večina teh vlak je bilo zgrajenih s pomočjo sredstev iz Programa razvoja podeželja, katerih višina znaša 62.380,50 evrov. Pri načrtovanju poteka tras in dimenzij novih vlak je bila upoštevana

tudi uporaba sodobnih tehnologij v gozdarstvu, saj se spravilo lesa v vedno večjem obsegu izvaja z uporabo gozdarskih prikolic.

Za vse grajene in rekonstruirane vlake smo na Zavodu izdelali elaborate gozdnih vlak. V skladu z usmeritvami v elaboratih so investitorji pred izvedbo načrtovanih del pridobili vsa potrebna soglasja.

Državni gozdovi v GGE Vitanje so večinoma dobro odprti za spravilo lesa. Kljub temu je bilo na nekaterih območjih potrebno omrežje gozdnih vlak zgostiti, zato je bila v prejšnjem desetletju izvedena novogradnja 6 pripravljenih gozdnih vlak v skupni dolžini 1.125 m, gradnja 14 grajenih gozdnih vlak v skupni dolžini 2.668 m in rekonstrukcija 4 gozdnih vlak v skupni dolžini 1.165 m. V državnih gozdovih na območju Stenice in Paškega Kozjaka, ki za spravilo lesa niso odprti z gozdnimi vlakami, se je spravilo lesa izvajalo z žičnim žerjavom.

V gozdovih lokalnih skupnosti gradnja gozdnih vlak ni bila načrtovana in se tudi ni izvajala.

4.2.4 Opravljena dela za krepitev funkcij gozdov

Največ del je bilo opravljenih v zvezi s krepitvijo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in izboljšanja življenjskega okolja prostoživečih živali, predvsem v gozdovih, ki ohranjajo pestrost življenja oziroma so pomembni kot življenjski prostor redkih in ogroženih vrst rastlin ter avtohtonih prosto živečih živali (gozdni jereb, ruševac, veliki petelin). Po evidencah so se v ta namen v predelu Stenica in Mala gora izvajala dela vzdrževanja pašnikov in travnikov v gozdu (4,00 ha) ter spravilo sena z odvozom (4,00 ha). Pri izvajanju ukrepov so sodelovali tudi člani Lovske družine Vitanje. Na območju Nature 2000 na območju Pohorja je bil izveden ukrep puščanja stoječe biomase v gozdu v skupni količini 14,13 m³. Pri gospodarjenju z gozdom smo si tako v zasebnih, kot tudi v državnih gozdovih, prizadevali ohranjati čim večji delež plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst, ki so pomemben vir prehrane za ptice in divjad, skrbeli pa smo tudi za ohranjanje pestrega gozdnega roba. Pri gospodarjenju z gozdovi so se sicer upoštevali predpisani varstveni režimi za posamezne naravne vrednote.

Gospodarjenje v gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo je potekalo tako, da so imeli posegi čim manjši vpliv na vodne vire in vodotoke. Hidrološka funkcija je zelo pomembna, saj se v gozdnih predelih po celi GE nahajajo številni izviri in zajetja pitne vode, ki so pomembni za celotno okoliško prebivalstvo. Neposeljene površine pokrite z obsežnimi gozdovi zagotavljajo ohranjanje kvalitete in količine pitne vode. Precej izvirov je še neizkoriščenih in predstavljajo velik potencial kvalitetne pitne vode v prihodnosti. Nove gozdne vlake smo načrtovali tako, da so bile čim bolj odmaknjene od vodnih virov. Pri gradnji gozdnih vlak na vodovarstvenih območjih in pri prečanju vodotokov so se dosledno upoštevali pogoji, ki so jih za gradnje vlak na teh območjih predpisale strokovne službe vodarjev. Prehodi vlak preko vodotokov so se urejali z utrjenimi muldami. Izvajalcem del pri sečnji in spravilu ter gradnji vlak smo za strojno mehanizacijo svetovali uporabo biološko razgradljivih olj.

Gozdovi v pasu ob dobro obiskanih planinskih poteh (TRC Rogla, Lovrenška jezera, na Volovici, Stenici, Javorju, razvaline Golaževega in Krajnikovega gradu, Tičnica) imajo poudarjeno turistično in rekreacijsko funkcijo. V teh gozdovih so bili načrtovani ukrepi gospodarjenja prilagojeni omenjenima funkcijama, sečnja se je izvajala malo površinsko, pri čemer so se še posebej ob planinskih poteh ohranjala stara drevesa in drevesa zanimivih oblik, pospeševala pa se je tudi čim večja pestrost drevesnih vrst. Posebna pozornost je bila namenjena tudi križanju gozdnih vlak in planinskih poti. Povsod tam, kjer so nove vlake presekale planinske poti, je bilo potrebno po končani gradnji vlak ali po zaključenem spravilu lesa urediti oziroma popraviti dostope do planinskih poti in urediti odvodnjavanje. Na vseh planinskih poteh se je obisk gozdov proti koncu ureditvenega obdobja (v času epidemije Covid-19 in po njej) izrazilo povečal. Obiskovalci gozdov so ponekod že predstavljali precejšnjo motnjo pri gospodarjenju z gozdovi, prihajalo pa je tudi do konfliktnih situacij med lastniki in uporabniki gozdov. Zaradi tega smo v tem obdobju na Zavodu začeli izvajati gozdarski nadzor, pri katerem smo uporabnike gozdov opozarjali na morebitne kršitve zakonodaje ter jim svetovali glede načinov nemoteče rabe gozdnega prostora.

Glede funkcije **varovanja naravne dediščine** je zelo pomemben gozdni rezervat Rakovec in Lovrenška jezera, soteska Hudinja-Socka, Hudinjski slap in Dantejev pekel-soteska potoka Žimpret. Gospodarjenje z gozdovi v teh predelih je potekalo v smislu ohranjanja zaščitenih in redkih naravnih vrednot.

V gozdovih s poudarjeno funkcijo **varovanja kulturne dediščine**, ki se nahajajo v vplivnem območju objektov (Golažev in Krajnikov grad, cerkev Sv. Marjete v Spodnjem Doliču, cerkev Sv. Vida na Hudinji..) so se izvajale le nujne sanitarne sečnje. Večjih posegov na teh področjih ni bilo.

Estetsko funkcijo so opravljali gozdovi okrog smučišč na Rogli in okolici TRC Rogla.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2015 – 2024

Preglednica 50/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2016 – 2025 po namenu

Namen krčitev						Skupaj ha
Urbanizacija ha	Infrastruktura ha	Kmetijstvo ha	Rudarstvo ha	Energetika ha	Drugo ha	
0,86	0,06	11,49	0,00	0,01	1,10	13,52

V območju GGE Vitanje v preteklem obdobju nismo zabeležili večjih krčitev gozdne površine. Pretežno so bile izvedene kmetijske krčitve ob obstoječih kmetijskih površinah. Podobno kot je bilo število kmetijskih krčitev je bilo tudi število drugih presoj na gozdnem robu, kjer smo skozi presoje prostorskih ureditev skušali zagotoviti pogoje za minimalni vpliv na gozd, zagotavljanje pogojev za funkcije gozdov in na gospodarjenje z gozdovi.

S področja urbanizacije smo evidentirali 24 posegov, katerih večina je bila v vplivnem območju gozda oziroma je imela vpliv na gozd. Prevladovala so mnenja in soglasja k projektom za stanovanjske objekte ter turistične objekte na Rogli (Hotel Natura, Pot med krošnjami).

Na področju infrastrukture smo evidentirali 13 posegov. Pogosto so bili to objekti, ki so sestavni del gozda ali potekajo ob gozdnem robu (vodovod, kanalizacija, rekonstrukcije lokalnih prometnic, dovozne poti, zaščite lokalnih prometnic) in se ne beležijo kot krčitev, zaradi katere se zmanjša gozdna površina.

S področja rudarstva nismo presojali posegov v gozd prav tako tudi nismo zabeležili krčitev.

V GGE smo v preteklem ureditvenem obdobju presojali 4 posege v skupini energetika. Posegi se navezujejo na zamenjavo dotrajanih nizkonapetostnih daljnovodov in transformatorskih postaj.

S področja kmetijstva je bilo največ posegov z namenom izvajanja krčitev v kmetijske namene in soglasij za gradnjo gozdnih vlak. Presojali smo 78 zadev, od tega je bilo 32 soglasij za gradnjo gozdnih vlak in 40 krčitev gozda v kmetijske namene. Med kmetijske krčitve so uvrščene tudi krčitve pohorskih planj, ki so bile izvedene v okviru naravovarstvenih projektov z namenom izboljšanja habitata za divjega petelina. Ostalo (6 zadev) so večinoma predstavljala mnenja k projektom in soglasja za gradnjo pomožnih kmetijskih objektov ob gozdu.

V skupini posegov drugo smo v obravnavanem obdobju obravnavali pet zadev. V večini primerov ni šlo za krčitev gozda. Do krčitve gozda v tej skupini je prišlo le zaradi širitve smučarskih prog na Rogli.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2015 - 2024

Dejavniki, ki so pomembno vplivali na razvoj gozdov v preteklem ureditvenem obdobju, so bili vetrolom konec leta 2017, ki je bil večinoma saniran v letu 2018 in snegolom v letu 2021. Zaradi navedenih dejavnikov je bil v prvi polovici ureditvenega obdobja povečan delež sanitarnih sečenj. Obdobje Covida-19 v letih 2020 in delno še 2021 je pomenilo motnjo v gospodarjenju z gozdovi in lesom. Zadnji dve leti načrtovalnega obdobja je bilo prisotno precej povečano povpraševanje po lesu, tako iglavcev, kot listavcev. Glavni dejavnik, ki je poleg naštetih odločilno vplival na količino posekanega lesa, je bila cena lesa na lesnem trgu.

Pri pregledu preteklega gospodarjenja z gozdovi na območju GGE Vitanje lahko ugotovimo, da je bila uspešnost usmerjanja razvoja gozdov na osnovi gozdnogospodarskega načrta GGE Vitanje za obdobje 2016-2025 v precejšnji meri odvisna od lastništva gozdov.

V zasebnih in državnih gozdovih je sicer prevladoval negovalni posek, v okviru le-tega pa so prevladovale pomladitvene sečnje (še posebej v zasebnih gozdovih). Redčenja so se izvajala skozi

celotno ureditveno obdobje. Redčenja so bila ekonomsko manj zanimiva od pomladitvenih sečenj, kar je precej vplivalo na izvajanje gospodarjenja v zasebnih gozdovih.

V državnih gozdovih, ki sicer predstavljajo 30% delež celotne površine gozdov v GGE, je gospodarjenje potekalo v skladu z usmeritvami in načrtovanimi ukrepi. Količina načrtovanega poseka in gojitvenih in varstvenih del je bila skoraj v celoti realizirana.

V zasebnih gozdovih pa je izvajanje predvidenih ukrepov precej odstopalo od načrtovanega. Realizacija načrtovanega skupnega poseka je bila slabe dve petini (41% iglavcev in 28% listavcev). Glavni dejavnik, ki je vplival na količino posekanega lesa v zasebnih gozdovih, so bile razmere na trgu lesa.

Zelo slaba je bila tudi realizacija načrtovanih gojitvenih del. Sadnja in obžetev sta bili sicer preseženi. Nega mladja je bila izvedena na dobri tretjini načrtovanih površin. V goščah, letvenjakih in tanjših drogovnjakih so bila načrtovana gojitvena dela izvedena v bistveno premajhnem obsegu. Neizvajanje gojitvenih del bo vplivalo tudi na odpornost in stabilnost sestojev v prihodnosti. V preteklem ureditvenem obdobju je Zavod izvedel eno predavanje in pet delavnic na temo gojenja gozdov, katerih se je skupno udeležilo 61 udeležencev. Kljub strokovni pomoči, usmeritvam in nasvetom Zavoda, izvedba sečnje in načrtovanih gojitvenih del v zasebnih gozdovih odvisna predvsem od pripravljenosti in usposobljenosti lastnikov gozdov za izvedbo načrtovanih ukrepov. Na manjšo motiviranost zasebnih lastnikov za izvedbo načrtovanih del so vplivale predvsem razmere na trgu lesa, večinoma majhna gozdna posest in majhna ekonomska navezanost na prihodke iz gozdov.

Del lastnikov je v svojih gozdovih aktivno in trajnostno gospodaril, izvajal sečnje in potrebna gojitvena dela. Ti lastniki so tudi ekonomsko precej odvisni od gozda, imajo potrebna znanja in opremo za delo v gozdu. Žal pa je takšnih lastnikov premalo, da bi bistveno vplivali na rezultate gospodarjenja v celotni enoti v preteklem desetletju.

Takšno stanje kaže na to, da je sedanji sistem, kjer izvedba gojitvenih del v celoti temelji le na lastnikih gozdov, v bodoče potreben ustreznih sprememb.

Precej bolj kot na področju izvajanja gojitvenih del so bili lastniki aktivni na področju gradnje gozdnih vlakov, saj so bile v preteklem ureditvenem obdobju zgrajene številne nove vlake. K temu je nekaj pripomoglo sofinanciranje za ureditev gozdne infrastrukture s strani države v okviru »Programa razvoja podeželja za obdobje 2014 – 2020«. Tako se je predvsem na zaprtih območjih precej izboljšala odprtost gozdov za spravilo lesa, s tem pa se je povečala tudi gospodarska vrednost gozdov. Večja odprtost gozdov za spravilo lesa je pripomogla tudi k uspešnejši realizaciji sanitarnih sečenj po ujmah in napadih smrekovih podlubnikov. Gradnja gozdnih cest se v preteklem desetletju ni izvajala.

Glede opravljenih del za krepitev funkcij gozdov je bilo največ ukrepov izvedenih za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in izboljšanja življenjskega okolja prostoživečih živali. V zvezi z ohranjanjem in krepitvijo ostalih ekoloških, socialnih in proizvodnih funkcij gozdov, je bilo potrebno tudi reševanje konfliktnih situacij, do katerih je prihajalo zaradi interesov, želja, potreb in zahtev lastnikov gozdov na eni strani, ter interesov in pričakovanj javnosti ter ostalih uporabnikov gozdnega prostora na drugi strani.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

Primerjava razvoja površin in gozdnih fondov v GGE Vitanje je zaradi spreminjanja meje gozdnogospodarske enote in zaradi časovno neenotnega obravnavanja posameznih lastniških kategorij otežena. Neposredna primerjava razvoja gozdnih fondov je mogoča le za zadnjih 40 let.

Preglednica 51: Gibanje površine po posameznih lastniških kategorijah v obdobju od 1986 – 2026

	Lastniška kategorija								Skupaj
	Zasebni		Državni		Lokalne skupnosti		Druge pravne osebe		
	(ha)	%	(ha)	%	(ha)	%	(ha)	%	
I. celoviti načrt (1986 –1995)	2.381,88	52,8	2.111,63	46,8			17,90*	0,4	4.511,41
II. celoviti načrt (1996 –2005)	2.915,35	66,4	1.478,49	33,6					4.393,84
III. celoviti načrt (2006 –2015)	3.003,21	66,6	1.470,45	32,7	29,61	0,7			4.503,27
IV. celoviti načrt (2016 - 2025)	2.966,48	67,0	1.306,35	29,5	152,84	3,5			4.425,67
V. celoviti načrt (2026 -2035)	2.959,32	67,0	1.279,38	29,0	174,98	4,0			4.413,68

* SLP 2

Spremembe površin pripisujemo krčivam, zaraščanju in spremembam kriterijev za opredelitev gozda.

5.1.1 Lesna zaloga, prirastek, možni posek

Preglednica 52/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1986 do 2026 za zasebne gozdove

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek**			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1986	2.381,88	249	25	274	8,75	5,42	9,98	2,87	0,22	3,09
1996	2.915,35	252	35	287	6,82	1,01	7,83	2,02	0,19	2,21
2006	3.003,21	296	56	352	7,76	1,55	9,31	2,93	0,39	3,32
2016	2.966,48	312	67	379	7,98	1,79	9,77	2,99	0,42	3,41
2026	2.959,32	366	88	454	8,23	2,25	10,48	8,70	1,97	10,67

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

** opomba: v prvem ureditvenem obdobju je relativno visok prirastek posledica pridobivanja informacije o prirastku s pomočjo izvirnih in ne preko SVP.

V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je lesna zaloga povečala, prirastek je ostal enak.

Preglednica 53/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1986 do 2026 za državne gozdove

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek**			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1986	2.111,63	228	31	259	5,42	0,57	5,98	4,05	0,33	4,38
1996	1.478,49	281	30	311	5,41	0,81	6,22	3,31	0,18	3,49
2006	1.470,45	333	41	374	6,97	1,15	8,12	5,29	0,64	5,93
2016	1.306,35	328	57	385	7,20	1,52	8,72	6,08	0,84	6,92
2026	1.279,38	328	62	390	7,12	1,55	8,66	6,12	1,14	7,26

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

Površina državnih gozdov se je v zadnjem ureditvenem obdobju zmanjšala za 2 %. Lesna zaloga se je povečala in prirastek se je zmanjšal.

Preglednica 54/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2006 do 2026 za gozdove lokalnih skupnosti

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	29,61	281	30	311	5,56	0,29	5,85	8,43	0,04	8,47
2016	152,84	398	6	404	5,71	0,11	5,82	1,74	0,01	1,75
2026	174,98	409	3	412	6,13	0,04	6,17	4,16	0,04	4,20

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

Zaradi povečanja površine gozdov lokalnih skupnosti neposredna primerjava med obdobji ni smiselna.

Preglednica 55/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1986 do 2026 za vse gozdove

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek**			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1986	4.511,41	239	28	267	7,18	0,92	8,10	3,41	0,27	3,68
1996	4.393,84	262	33	295	6,34	0,94	7,28	2,45	0,19	2,64
2006	4.503,27	308	51	359	7,49	1,41	8,9	3,74	0,47	4,20
2016	4.425,67	320	62	382	7,67	1,65	9,32	3,86	0,53	4,39
2026	4.413,68	357	77	434	7,82	1,96	9,78	7,77	1,66	9,43

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

** opomba: v prvem ureditvenem obdobju je relativno visok prirastek posledica pridobivanja informacije o prirastku s pomočjo izvirikov in ne preko SVP.

V GGE se je lesna zaloga in prirastek sta se v primerjavi z zadnjim ureditvenim obdobjem povečala.

Preglednica 56/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) 1986 – 2026

Lastniška kategorija	Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Zasebni gozdovi	1986	76	7	7			8		1	1	
	1996	73	5	9	0	0	9	0	2	1	0
	2006	71	6	7	0	0	11	0	3	1	0
	2016	71	6	6	0	0	13	1	3	1	0
	2026	68	8	5	0	0	14	0	4	1	0
Državni gozdovi	1986	78	4	6			9	0	2	1	
	1996	84	2	3	1	0	7	0	1	1	0
	2006	83	2	3	1	0	8	0	2	1	0
	2016	79	2	3	1	0	11	0	3	1	0
	2026	77	3	3	1	0	11	0	3	2	0
Gozdovi lokalnih skupnosti	2006	88	0	2	0	0	6	1	0	3	0
	2016	98	0	0	1	0	1	0	0	0	0
	2026	99	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Skupaj	1986	76	7	7			8	0	1	1	
	1996	77	4	7	0	0	9	0	2	1	0
	2006	75	5	5	1	0	10	0	3	1	0
	2016	74	4	5	1	0	12	0	3	1	0
	2026	71	6	4	1	0	13	0	4	1	0

V GGE Vitanje narašča delež bukke, jelke in plemenitih listavcev. Delež smreke in bora se je zmanjšal.

Preglednica 57/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - zasebni gozdovi

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	80	96	111	134	161	117	68	91	106	132	166	103	120
Listavci	116	131	121	146	151	131	111	130	120	149	151	125	132
Skupaj	90	102	113	136	159	120	79	98	108	134	164	107	122

Preglednica 58/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - državni gozdovi

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skup.	
Iglavci	77	86	101	108	108	98	65	81	109	138	147	97	96
Listavci	89	102	107	110	129	105	87	101	108	112	118	100	88
Skupaj	80	89	101	108	111	99	70	84	109	134	142	97	95

Preglednica 59/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) – gozdovi lokalnih skupnosti

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skup.	
Iglavci	133	97	188	122	90	118	135	98	189	122	90	123	148
Listavci	37	51	56	95	81	52	32	53	69	98	67	48	137
Skupaj	120	97	185	121	90	117	125	97	187	122	90	121	148

Preglednica 60/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) za celotno GGE

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	80	93	110	126	138	111	68	88	108	133	155	102	114
Listavci	107	122	117	136	145	124	104	122	117	139	142	118	120
Skupaj	88	98	111	127	139	113	77	94	109	134	154	105	115

V zadnjem ureditvenem obdobju se je lesna zaloga iglavcev največ povečala v petem debelinskem razredu (38 %), prav tako se je največ povečala lesna zaloga listavcev v petem debelinskem razredu (45 %). Za 2 % se je povečal prirastek pri iglavcih, pri listavcih pa za 18 %. Možni posek smo z novim ureditvenim načrtom povečali za 15 %.

Preglednica 61/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ured. obdobju	1.416.214	274.392	1.686.180
Vrast	29.528	21.627	51.155
Prirastek (desetletni)	346.087	86.743	432.831
Sečnje	170.672	23.403	194.075
Mortaliteta	65.013	19.561	84.575
Pričakovana zaloga	1.556.144	339.797	1.891.516
Ugotovljena zaloga	1.575.684	339.853	1.915.537
% dejanska LZ/pričakovana LZ	101	100	101

Preglednico Kontrolni izračun lesne zaloge prikazujemo skupno za celotno GGE Vitanje. Podatke o vrasti in prirastku smo pridobili z meritvami na SVP ter jih obračunali s pomočjo računalniškega programa xPl. Vrast predstavlja volumen dreves, ki so v prejšnjem desetletju prerasla meritveni prag 10 cm in je v preglednici predstavljena ločeno od prirastka. Povprečna desetletna vrast znaša 11,59 m³/ha (iglavci 6,69 m³/ha in listavci 4,90 m³/ha).

Iz preglednice je razvidno, da je pričakovana lesna zaloga nižja, kot je ugotovljena ob obnovi GGN. Do razlik v višini pričakovane in ugotovljene lesne zaloge prihaja zaradi številnih vzrokov, med njimi pa so najpomembnejši: spremembe v površinah gozdov, izkrcene, opuščene in novo izmerjene SVP.

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz oz. zgradb sestojev

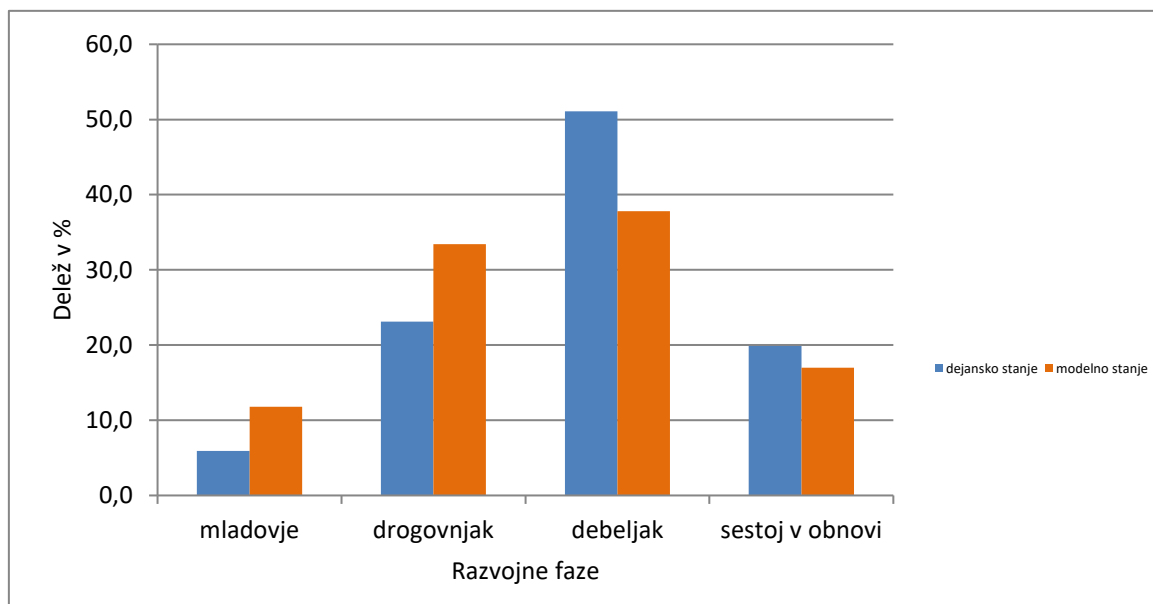
Ustrezno razmerje razvojnih faz oz. struktura sestojev je osnova za zagotavljanje trajnosti donosov v okviru lesnoproizvodne funkcije. Pri opisovanju sestojev smo evidentirali pretežno enodobno do skupinsko raznodobno zgradbo gozdov z razvojnimi fazami mladovja, drogovnjaka, debeljaka in sestoj v obnovi.

Preglednica 62/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	249,31	5,9	14	497,07	11,81	-49,8
Drogovnjak	972,19	23,1	40	1405,54	33,40	-30,8
Debeljak	2.154,41	51,2	45	1590,37	37,79	35,2
Sestoj v obnovi	832,4	19,8	20	715,33	17,00	16,9
Skupaj	4.208,31	100				

* opomba: iz deleža razvojnih faz, za katere smo izvedli presajo trajnosti, smo izvzeli RGR Varovalni gozdovi in RGR Gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenega ukrepanja.

Za določitev okvirnih proizvodnih dob in izračun modelnega razmerja razvojnih faz smo uporabili podatke iz GGN GGO Celje (2021-2030), ki so bili izračunani iz razvojnih starostih po podatkih na stalnih vzorčnih ploskvah (Kadunc in sod., 2013).

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Skupni model smo izračunali na podlagi tehtane aritmetične sredine po rastiščnogojitvenih razredih (v nadaljevanju RGR), kot utež pa je bila uporabljena površina rastiščnogojitvenega razreda.

Povprečna neto proizvodna doba v enoti znaša 99 let (bruto 110 let), s pomladitveno dobo 20 let in učinkom zastrtosti 10 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 24 let, iz drogovnjaka v debeljak pa pri starosti 64 let. Debeljake se prične obnavljati povprečno pri starosti 110 let.

S primerjavo dejanskega in modelnega stanja razvojnih faz ugotavljamo, da je razmerje razvojnih faz porušeno. Z vidika zagotavljanja trajnosti donosov je v GGE najbolj pereč presežek debeljakov (560,28 ha), primanjkljaj drogovnjakov (433,36 ha) ter primanjkljaj mladovij (247,76 ha). Stanje je posledica manj intenzivnega gospodarjenja v zasebnih gozdovih, predvsem v smislu izvajanja načrtovanih pomladitvenih sečenj, ki so za vzdrževanje modelnega stanja nujno potrebne. V zasebnih gozdovih se sestoje obnavlja na premajhnih površinah.

Porušeno razmerje razvojnih faz bo zahtevalo v prihodnosti intenzivne ukrepe predvsem na področju obnove gozdov. Velika razdrobljenost zasebnih gozdov in večje število solastnikov na posamezni parceli so razlog, da so lastniki za gospodarjenje z gozdovi nezainteresirani, največkrat neopremljeni in se dejansko v gozd podajajo samo izjemoma. Lastniki, ki so gospodarsko deloma vezani na gozd, so bolj opremljeni in usposobljeni za delo v gozdu. Hkrati opravljajo storitve tudi v drugih gozdovih (sosedska pomoč, storitvene dejavnosti kot dopolnilna dejavnost na kmetiji, samostojni podjetniki).

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Primerjava dejanskega stanja gozdnih sestojev z modelnim oz. normalnim stanjem kaže, v kakšni meri so gozdovi trajno sposobni zagotavljati posamezne funkcije. V splošnem velja, da večji odkloni od naravnega stanja povzročajo znatno ogroženost trajnosti funkcij gozdov. Ohranjen gozd, z drevesno sestavo in zgradbo blizu naravne je cilj, ki je od naravnega stanja v sprejemljivem obsegu odklonjen zaradi zagotavljanja ekoloških, socialnih in proizvodnih funkcij.

Stanje rastlinojede divjadi ni povsod usklajeno s stanjem gozdne vegetacije. To povzroča težave pri naravni in umetni obnovi sestojev, ki jih usmerjamo v vedno bolj naravno drevesno sestavo.

Z vidika zagotavljanja gozdnogojitvenih ciljev je trajnost nekaterih funkcij gozdov ogrožena tudi zaradi neuravnoteženega razmerja razvojnih faz. Slednje se kaže predvsem v zasebnih gozdovih, kjer je preveč debeljakov in premalo drogovnjakov ter mladovij. Odkloni od naravnega stanja so tu najizrazitejši. Posameznim funkcijam, predvsem iz skupine socialnih (npr. turistična, rekreacijska, higiensko-zdravstvena) ter delno ekoloških funkcij (npr. funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti), stanje z večjim deležem odraslih sestojev kratkoročno sicer ustreza, vendar je z vidika lesnoproizvodne funkcije (trajnost donosov lesa) neugodno.

Trajnost funkcij gozdov je odvisna tudi od realizacije načrtovanih ukrepov – gojitvenih in varstvenih del in možnega poseka. Vsa ta dela predvsem v zasebnih gozdovih niso bila opravljena pravočasno in v načrtovanem obsegu.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Večnamensko gospodarjenje z gozdovi, zasnovano na načelih varstva okolja in naravnih vrednot ob sočasnem trajnem in optimalnem delovanju gozdnih ekosistemov ter zagotavljanju vseh funkcij gozda je osnova za načrtno gospodarjenje z gozdovi v območju GGE Vitanje. Dolgoročni cilji prihodnjega dela, ki so poleg naravnih danosti GGE usklajeni tudi s cilji celotnega celjskega gozdnogospodarskega območja, so tako:

- Proizvodnja lesa; pod ta cilj štejemo zaposlitve v gozdno-lesnem sektorju, les za prodajo, oskrba z lesom za domače potrebe (dohodek in dopolnilni dohodek iz gozda), kot tudi gozd kot rezerva (socialna varnost).
- Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst; pod ta cilj štejemo varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij, kot tudi ohranjanje biotske raznovrstnosti na genski, vrstni in ekosistemski ravni, ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij.
- Ohranjanje voda; pod ta cilj štejemo ohranjanje dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanje in uravnavanje vodnih količin.
- Varovanje pred naravnimi nesrečami, pod ta cilj štejemo varovanje tal in gozdnih sestojev ter varovanje pred naravnimi nesrečami (npr. poplave, snežni in zemeljski plazovi, podori).
- Čiščenje zraka in regulacijo klime, pod ta cilj štejemo ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje klimatskih ekstremov v krajini ter ohranjanje gozdnih kompleksov in gozdnih otokov v primestni in kmetijski krajini.
- Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov; pod ta cilj štejemo zagotavljanje možnosti za igro, učenje, doživljanje narave in opazovanje (gozdne učne in tematske poti) ter načrtno zbiranje, opazovanje in ugotavljanje dejstev o gozdovih, njihovem izkoriščanju in rabi. Cilj je poudarjen ob gozdnih učnih poteh.
- Zagotavljanje ponorov ogljika; pod ta cilj štejemo zagotavljanje ponorov ogljika, saj je Slovenija podpisnica različnih evropskih dokumentov, na podlagi katerih se pričakuje, da gozdovi zagotavljajo določen delež ponorov ogljika. Z zagotavljanjem ponorov ogljika pripevamo k blaženju klimatskih sprememb.
- Rekreatija in turizem; pod ta cilj štejemo omogočanje različnih, predvsem okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdnem prostoru, usmerjanje rekreacijskih in turističnih aktivnosti ter pospeševanje trajnostnega turizma.
- Lov in dohodek od lova; pod ta cilj štejemo poleg upravljanja s populacijami divjadi, rekreativnega lova in lovskega turizma tudi prodajo trofej in divjačine.
- Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov; pod ta cilj štejemo izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda npr. med, gobe, gozdni sadeži (jagodičevje), plodovi (kostanj), semena (semenski sestoji), oglarjenje.
- Estetski videz krajine; pod ta cilj štejemo oblikovanje gozdnih robov, ohranjanje zanimivih dreves, oblikovanje zanimive strukture gozdov in ohranjanje prepoznavnih krajinskih oblik.
- Ohranjanje kulturne dediščine; pod ta cilj štejemo ohranjanje objektov, gozdov ali njihovih delov, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, kot tudi tiste, ki še nimajo statusa, so pa z vidika kulturne dediščine v območju pomembni, ter ohranjanje tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. steljniki, gaji, logi).

Dolgoročni gozdnogojitveni cilji (ciljno razmerje drevesnih vrst, ciljno razmerje razvojnih faz, ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst, ciljna in končna lesna zaloga) so s številkami bolj konkretno opredeljeni po posameznih RGR.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Gospodarjenje z gozdovi mora v območjih, kjer so izražene potrebe po zagotavljanju posameznih funkcij gozdov, upoštevati tudi specifične usmeritve za posamezne funkcije.

Na delih enote, kjer ekološke funkcije niso zelo izražene je potrebno debelejše debeljake intenzivno uvajati v obnovo. Predčasno uvajamo v obnovo tudi poškodovane debeljake in debeljake slabe kakovosti. S primerno jakostjo svetlitvenih in pomladitvenih sečenj je potrebno omogočiti naravno pomlajevanje jelke, gradna in plemenitih listavcev. V sestojih v obnovi, kjer je podmladek ustrezne zasnove in sestave, zaključimo z obnovo in pričnemo z intenzivno nego mladovja. V letvenjakih in tanjših drogovnjakih na bogatih rastiščih z dobro do bogato zasnovo je potrebno dosledno izvajati prva in druga redčenja. Dosledno je potrebno izvajati tudi izbiralna redčenja v drogovnjakih in tanjših debeljakih dobre do bogate sestojne zasnove oz. kakovosti. Potrebno je krepiti lesno zalogo v tanjših debeljakih odlične in prav dobre kakovosti na bogatih rastiščih. Drogovnjake slabe kakovosti in na ekstremnih rastiščih prepustimo naravnemu razvoju.

Gozdovi GGE Vitanje so združeni v posamezne RGR. Pri pregledu stanja razvojnih faz po RGR, kot tudi v pogledu celotne GGE je razvidno neusklajeno razmerje razvojnih faz v zasebnih gozdovih. Pri usmerjanju razvoja gozdov zaradi usklajevanja tega razmerja je potrebno v večji meri upoštevati tudi posamezne krajevno izražene povečane potrebe po zagotavljanju funkcij gozdov.

Razporeditev dejavnosti v prostoru mora poleg lastnikov gozdov in prebivalstva dosledno upoštevati še živalsko komponento gozda. Tako je predvsem z razporejanjem dejavnosti v prostoru potrebno zagotoviti tudi mirne cone za divjad.

Nove tehnologije, s katerimi se predvideva izvajanje del v gozdu in v gozdnem prostoru, je potrebno pred samim konkretnim delom preveriti glede na vplive na naravne danosti in dejanske potrebe.

Sodelovanje z ostalimi souporabniki prostora, kamor lahko deloma prištevamo tudi izobraževalne dejavnosti, mora v prihodnje slediti cilju zajemanja čim širšega kroga prebivalstva. Pri tem velja, kjer je le mogoče, zlasti pa pri seznanjanju in informiranju, upoštevati načelo interdisciplinarnosti in v procese ne vključevati samo gozdarstva. Potrebno je izvajati aktivnosti za usposabljanje lastnikov gozdov za potrebe izvajanja del v gozdovih.

Pri ohranjanju sedanjega ugodnega stanja nekaterih kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov ter za izboljšanje slabega stanja drugih kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju Natura 2000 ne gre za ukrepe samo znotraj meja območja Nature 2000, temveč tudi širše. Poleg dejanskim razmeram prilagojenega izvajanja ukrepov, določenih na podlagi usmeritev s področja naravovarstva (glej priloge) je smiselno izvajati tudi ukrepe, ki ne izhajajo neposredno iz smernic, imajo pa pozitiven vpliv na kvalifikacijske vrste in habitatne tipe. Pri tem pa je vseskozi potrebno obravnavati okolje celostno – torej ne samo zgolj z vidika posamezne vrste ali habitatnega tipa, temveč tudi ostalih akterjev v prostoru. Smisel glavne usmeritve pri izvajanju teh ukrepov je, da nobena vrsta ali habitatni tip ne sme biti pospeševan na račun škode druge vrste.

Prevladujoče zasebno lastništvo z neugodno lastniško strukturo in neusposobljenost in nezainteresiranost za delo v gozdu bo v prihodnje potrebno preseči z oblikovanjem združenj lastnikov gozdov. Z medparcelarnim gospodarjenjem v razdrobljeni zasebni gozdni posesti pospešujemo širitev in odpiranje pomladitvenih jeder v debeljakih in s tem omogočamo prehod debeljakov v sestoj v obnovi ali v mladovja.

Sonaravno usmerjeno gospodarjenje z gozdovi je razvidno iz načrtovanih ukrepov s področja gojenja gozdov. Glavna usmeritev gojenja gozdov mora biti oblikovanje sestojev naravne drevesne sestave, obnova sestojev pa mora v pretežni meri potekati na naraven način. Nego mladega gozda je v kar največji meri potrebno izvajati s pomočjo nadstojnega drevja, v kolikor to dopušča zmes drevesnih vrst mladega gozda. Končni posek ne sme poškodovati že izoblikovanega mladovja.

V mladovjih je potrebno okrepiti izvajanje negovalnih del.

Ohranjanje obstoječih sestojnih zasnov in obstoječe mešanosti drevesnih vrst kljub morebitnem odklonu od naravnega stanja je sprejemljivo povsod tam, kjer ne poslabšuje rastišča, obenem pa ni nevarnosti po pojavu kalamitet, ki bi znatno poslabšale zdravstveno stanje gozda.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

➤ *Usmeritve za funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev*

V odsekih, kjer funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev določa način gospodarjenja, so dovoljeni le gozdnogospodarski ukrepi, ki krepijo funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (sečnja težkih dreves, sečnja za oblikovanje stabilnih sestojev) ter sanitarne sečnje v primeru ujm, rastlinskih bolezní ali množičnega pojava škodljivcev.

V odsekih, kjer se pojavlja funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev druge stopnje, je potrebno intenzivnost gospodarjenja prilagoditi omenjeni funkciji. Ukrepi pri gospodarjenju naj bodo manj intenzivni, predvsem pri pomladitvenih sečnjah in končnih posekih. Na mestih, kjer so plitva in erodibilna tla je potrebno pravočasno izsekati težka in nagnjena drevesa ali pa kako drugače nevarna drevesa za poslabšanje rodovitnosti tal. Pri sečnji je smiselno puščati visoke panje, ki preprečujejo valjenje kamenja. Pri spravilu je potrebno uporabljati naravi prijazno tehnologijo (ročno spravilo, spravilo z žičnico, kombinacija ročno in traktorsko). Kjer razmere dopuščajo je smiselna uporaba spravila z žičnico. Na splošno lahko rečemo, da moramo vse ukrepe, ki jih izvajamo v gozdu, kjer se pojavlja funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev druge stopnje, skrbno preučiti in preveriti ranljivost gozdnega prostora zaradi predvidenega ukrepa.

Usmeritve, ki izhajajo iz Zakona o vodah se nanašajo na celotni gozdni prostor. Ogrožena območja po Zakonu o vodah so prikazana na karti 7 prostorskega dela, po slojih pa na spletnem pregledovalniku Atlas voda.

Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

V GGE Vitanje ni plazovitih območij.

Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Poplavna območja so prikazana na Karti 7, prostorskega dela, oziroma podrobneje na spletnem pregledovalniku Atlas voda. Načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, posege pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Odlaganje ali skladiščenje lesa na poplavnih območjih ni dovoljeno.

Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.

Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ogoljevanje površin,
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- zasipavanje izvirov,

- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- vlačenje lesa.

Karta P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah v merilu 1:50.000 je prikazana v prostorskem delu načrta.

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolemi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematično upravljanja in urejanja voda.

Za plazovito območje se v skladu z 89. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstoja velika verjetnost, da se pojavijo. Na tem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

Odstranitev poškodovane in odvečne zarasti v gozdnem prostoru je potrebno izvesti selektivno. Odstraniti je potrebno suho, propadajočo in poškodovano zarast iz vodnega in priobalnega zemljišča.

Skladno s 33. členom Zakona o divjadi in lovstvu je v času gnezdenja ptic med 1. marcem in 1. avgustom, prepovedano sekati zarast ob vodnih bregovih in čistiti odvodne kanale.

Propadlo in odstranjeno zarast je potrebno v dostopnih predelih v celoti odstraniti z območja na naravi neškodljiv način; v primeru vodotokov je material prepovedano odlagati v strugo, na brežino, v priobalni pas vodotoka ter na poplavno območje.

➤ **Usmeritve za hidrološko funkcijo**

Na površinah, kjer se pojavlja hidrološka funkcija, je potrebno strogo spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti. Pri gospodarjenju (sečnja, spravilo, gojitvena dela) z gozdovi je potrebno uporabljati naravi prijazno tehnologijo (bio olja, prepoved uporabe kemičnih snovi ...) in naravi neoporečne stroje. Podaljševati je potrebno proizvodno in pomladitveno dobo. Gozd na teh območjih naj bo skupinsko raznodoben s čimbolj naravno drevesno sestavo. V neposredni okolici vodnih virov se je potrebno izogibati velikopovršinskim posegom v gozd, ki bi lahko potencialno spremenili izdatnost vodnega vira.

Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Zaradi ohranitve ali doseganja dobrega stanja voda ali njihovega dobrega ekološkega potenciala so kot osnovne enote za zanesljivo ugotavljanje stanja in doseganje okoljskih ciljev določena vodna telesa površinskih voda in vodna telesa podzemnih voda (Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11 in 8/18), Vodotoki ali njihovi deli, ki ne ustrezajo merilom za določitev samostojnih vodnih teles površinskih voda, so priključeni k vodnim telesom vodotokov, v katera se stekajo).

V 14. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrty odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavila voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda,
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem,
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije,
- zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih,
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode),
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave,
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih,
- gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo ter z gradnjo objektov javne infrastrukture neposredno povezane ureditve, ki se načrtujejo na podlagi predpisov s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, če izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka tega člena,
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju GGN je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč,
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda,
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja,
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- odlaganje odpadkov.

Ukrepi se v gozdovih izvajajo na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu ZV-1) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu ZV-1).

Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri

načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člen ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

Odpadna olja je v splošnem prepovedano puščati v zabojnikih za zbiranje komunalnih odpadkov, jih odmetavati ali zlivati na tla oziroma v površinske in podzemne vode. Treba jih je oddati na za to določenih mestih (zbirni centri).

Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlito nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in stoječih voda, zunaj priobalnih zemljišč in območij poplav. Pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).

Na območju gozdov s poudarjeno hidrološko funkcijo prve stopnje je potrebno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/04 in nasl.) ter prepovedi in omejitve v posameznih vodovarstvenih režimih (režim 1, 2 in 3) iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje.

Na območju gozdov s poudarjeno 2. stopnjo hidrološke funkcije je potrebno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja ter prepovedi in omejitve v posameznih vodovarstvenih režimih (režim 1, 2 in 3) iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje.

V okviru usklajevanja posegov v vodovarstvena območja in varovane pasove vodotokov je potrebno redno sodelovanje s službo, pristojno za vode in z upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, poplavna območja, vodovarstvena območja).

Pri načrtovanju posegov na vodah in priobalna zemljišča je potrebno zagotavljati preprečevanje poslabšanja ekološkega stanja voda in preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst rastlin med izvajanjem gradbenih del na vodnih in priobalnih zemljiščih.

Posege v prostor je treba načrtovati in izvajati na način, da ne pride do poslabšanja kakovosti kopalne vode.

Prepovedano je gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda na podlagi 65. člena ZV-1.

Vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok.

Na območju so načrtovana nekatera vodovarstvena območja: Vodela 1, Cimerman, VF-3, Zreče, Škrbinček, Vitanje. V kolikor se v času veljavnosti načrta vodovarstveno območje sprejme s pravnim predpisom, v katerem je naveden tudi režim, se pri gospodarjenju z gozdovi upošteva sprejet režim. Informacije o sprejetih vodovarstvenih območjih so prikazane na Atlasu voda.

V bližnji okolici zajetij naj se ne pogožduje na taki razdalji, na kateri bi lahko prišlo do prodora korenin v zajetja ali do prodora organskih snovi ali mikrobiološkega onesnaženja v zajetje.

Na zavarovanem območju vodnega vira Cimerman v dolini Žičnice so v skladu z odlokom o varovanju pitne vode v zajetju Cimerman (Ur. l. RS, št. 71/1998) določeni varstveni pasovi in ukrepi za zavarovanje vodnega vira pred onesnaženjem. V okolici zajetja se nahajajo trije varnostni pasovi, kjer je v ožjem pasu prepovedano graditi ceste, kampe, ponikovalnice za odpadne in padavinske

vode iz cestišč, odlagališča in pretovorne postaje komunalnih in posebnih odpadkov ter začasna skladišča posebnih odpadkov, prepovedan izkop gramoza ob in v novih gramoznicah ter eksploatacijo kamna v kamnolomih in peskokopih, gnojenje tal z odplakami in odpadki ter odlaganje odpadkov. Prav tako je prepovedana uporaba rastlinskih zaščitnih sredstev in gnojil, ki vsebujejo strupene snovi, ki se v pitni vodi približujejo mejni koncentraciji, opredeljeni v predpisih o higieni neoporečnosti pitne vode in herbicidov, ki vsebujejo atrazin.

Obseg zavarovanega območja zajetij ter črpališč in varstvenih pasov na območju Zreč je urejen z odlokom o varovanju pitne vode v zajetjih in črpališčih na območju Občine Zreče, kjer se ločuje tri varstvene pasove, glede na režim varovanja. V najožjem varstvenem pasu je dovoljena le dejavnost, ki je namenjena oskrbi s pitno vodo. V območju najožjega varstvenega pasu ni dovoljena uporaba kemičnih sredstev za zaščito in uravnavanje rastlin, uničevanje podrasti in škodljivcev ter gnojenje. V ožjem varstvenem pasu je prepovedano graditi kampe, ceste, objekte, ki bistveno zmanjšujejo količino zajetja pitne vode, izvajati gnojenje tal z odplakami ali odpadki, uporabljati rastlinska zaščitna sredstva in gnojila, ki vsebujejo strupene snovi, ki se v vodi približujejo mejni koncentraciji, opredeljeni v predpisih o higieni neoporečnosti pitne vode in odlagati odpadke. V širšem varstvenem pasu je prepovedan izkop gramoza ob vodotokih in iz njih ter v novih gramoznicah, ki pomenijo nevarnost za vir pitne vode, izkop peska in kamna, sečnja in spravilo lesa v večjem obsegu brez vednosti upravljavca vodovoda, posek lesa na večji površini, tako da obstaja možnost zmanjšanja izdatnosti vodnega vira, množično vzrejo živali, gnojenje tal z odplakami in odpadki, vrtanje raziskovalnih vrtin z uporabo pomožnih sredstev, ki so vodi škodljiva. Prav tako je prepovedano uporabljati zaščitna sredstva in gnojila, ki vsebujejo strupene snovi, ki se v pitni vodi približujejo mejni koncentraciji (ogrožajo vodni vir) in so opredeljena v predpisih o higieni neoporečnosti pitne vode.

Karta P7: Varstvena območja po predpisih o vodah v merilu 1:50.000 je prikazana v prostorskem delu načrta.

➤ **Usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti**

V vseh gozdovih je potrebno pospeševati oz. vzpostavljati biotsko raznovrstnost z vzpostavljanjem naravne drevesne sestave, vzpostavljanjem uravnoteženega razmerja razvojnih faz ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Potrebno je načrtno puščanje mrtve biomase, ki naj bo po gozdovih prostorsko enakomerno razporejena s prevladujočimi debelinskimi razredi nad 30 cm. Izvajajo naj se ukrepi za izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živali ter izvajanjem del v času, na način in s pripomočki, ki najmanj ogrožajo gozdni ekosistem.

Na prvi stopnji je funkcija opredeljena tudi na območju ekocelic, zimovališč in mirnih con. V ekocelicah brez dovoljenega ukrepanja sestoj za nekaj desetletij prepustimo naravnemu razvoju. V obdobju od 1. decembra do 31. marca izvajanje gozdnogospodarskih del v zimovališčih rastlinojede parkljaste divjadi praviloma ni dopustno. Zimske sečnje drevja in grmovja se poslužujemo v primerih, kadar želimo povečati količino naravne hrane, predvsem ob nastopu visokega snega. S tem prav tako zmanjšamo krmljenje in objedenost mladja ter varujemo sestoje, saj ne koncentriramo rastlinojede parkljaste divjadi zgolj na eno območje. Prav tako je priporočena zimska sečnja dreves obraslih z bršljanom, z namenom izboljšanja prehranskih razmer rastlinojede divjadi.

Na območjih Natura 2000 se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Na območju upravljavskih con na območjih Natura 2000 (SI3000270 Pohorje, SI3000311 Vitanje – Oplotnica, SI3000006 Pohorje) je potrebno upoštevati konkretne usmeritve, ki so navedene v Prilogah v poglavju 12.1.13 Konkretne in podrobnejše usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da se ne izvaja poseganje oziroma opravljanje dejavnosti oziroma je leto v čim manjši možni meri v obdobjih, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Prikaz območij gozdov, na katere se nanašajo konkretne usmeritve, je v merilu 1:25.000 prikazan v kartnem delu načrta (Karta št. 6).

➤ **Usmeritve za klimatsko funkcijo**

V gozdovih s poudarjeno klimatsko funkcijo pospešujemo skupinsko raznodobno zgradbo in razmerje drevesnih vrst, ki je čim bolj podobno naravnemu. Pomemben je primerno oblikovan gozdni rob, ki naj bo zaprt in stopničasto zgrajen – na njem naj se ohranja stabilno drevje.

➤ **Usmeritve za higiensko-zdravstveno funkcijo**

V gozdovih s poudarjeno higiensko-zdravstveno funkcijo je potrebno ohranjati in pospeševati strukturno in vrstno pestrost ter pospeševati naravno drevesno sestavo. Z izbiralnimi redčenji je potrebno povečevati vitalnost ter stabilnost gozdov. Oblikovanje gozdnega roba v zaprti obliki je pomembno na vseh površinah s poudarjeno funkcijo.

➤ **Usmeritve za zaščitno funkcijo**

V gozdovih s poudarjeno zaščitno funkcijo je potrebno izsekati težka, nagnjena ali kako drugače nevarna drevesa nad cesto in nad objekti. Pomladitvene sečnje in končni poseki naj potekajo na majhnih površinah s poudarkom na pospeševanju naravne drevesne sestave. V gozdovih, kjer sta na prvi stopnji poudarjenosti varovalna in zaščitna funkcija, izvajamo samo sanitarne sečnje in sečnjo nevarnih dreves, ki jih podiramo prečno na pobočje (varovanje pred padajočim kamenjem).

➤ **Usmeritve za raziskovalno funkcijo**

V gozdnih rezervatih se ne gospodari, po potrebi se izvaja le najnujnejše ukrepe za prehodnost poti, ki potekajo skozi gozdne rezervate ter odstranjujemo drevesa, ki ogrožajo obiskovalce na poteh. V varovalnem pasu gozdnih rezervatov ob soglasju lastnika podaljšujemo proizvodno dobo in ukrepamo malopovršinsko.

➤ **Usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo**

V gozdovih, kjer sta rekreacijska in turistična funkcija na 1. stopnji poudarjenosti je potrebno podaljševati proizvodno in pomladitveno dobo (vendar največ za 10 do 20 let), obnova sestojev pa naj bo postopna in malopovršinska. V sestojih je potrebno pospeševati vrstno pestrost ter ohranjati posamezna debela ali vizualno zanimiva drevesa, vendar ne na račun stojnosti. Zaradi varnosti je potrebno posekati vsa suha, nevarna drevesa in odstraniti suhe veje. Po potrebi naj se izvedejo sečnje z namenom zagotavljanja varnosti obiskovalcev. Čas izvajanja del v gozdu moramo prilagoditi času, ko ni večjega obiska. Takrat je potrebno posamezne predele zapreti za obiskovalce, da se s tem zagotovi varnost.

V gozdovih, kjer sta rekreacijska in turistična funkcija na 2. stopnji poudarjenosti, je potrebno izvajati enake ukrepe kot na 1. stopnji poudarjenosti, vendar je režim blažji s funkcijama prilagojenim gospodarjenjem. Tudi na drugi stopnji v gozdu ob poteh in objektih pospešujemo vrstno pestrost in ohranjamo zanimiva in vitalna debela drevesa.

➤ **Usmeritve za poučno funkcijo**

Ob gozdnih učnih poteh, je potrebno pospeševati vitalnost, naravno sestavo in vrstno pestrost gozdnega ekosistema, ohranjati estetsko zanimiva drevesa in grmovnice. Gospodarjenje z gozdom naj bo malopovršinsko, z daljšo proizvodno dobo (vendar največ za 10 do 20 let). Po sečnji in spravilu je potrebno izvajati popoln gozdni red in vzpostaviti vsaj prvotno stanje poti. Zaradi varnosti je potrebno posekati vsa suha, nevarna drevesa in odstraniti suhe veje. Ob poteh se lahko v vrzelih dosadijo manjšinske drevesne vrste, ki bodo učne poti popestrile.

Podobne usmeritve naj veljajo za poti in gozdove ob šolah.

➤ **Usmeritve za funkcijo varovanja naravnih vrednot**

V gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot je potrebno upoštevati varstvene usmeritve ZRSVN (podrobnejše in konkretne usmeritve so navedene v poglavju Priloge).

Z naravnimi vrednotami je potrebno ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali dejavnosti, pri čemer je potrebno upoštevati naslednje splošne usmeritve:

- pri gradnji vlak, cest ali kakršnihkoli drugih objektov v neposredni bližini ali na objektih naravnih vrednot, ki so navedeni v poglavju 2.2 Socialne funkcije, je potrebno pridobiti mnenje oz. soglasje pristojnih služb (ZRSVN, MNVP);
- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti se posegi izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote;
- na drevesni naravni vrednoti se posegi izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču;
- na botanični in zoološki naravni vrednoti s posegi ne poslabšujemo življenjskih razmer rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje;
- na ekosistemski naravni vrednoti ne spreminjamo kvalitete ekosistema ter naravnih procesov v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

➤ **Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine**

Ohranjena kulturna dediščina in njena integracija v prostoru sta eden od nosilcev trajnostnega razvoja na vseh področjih. Kulturna dediščina s svojo raznovrstnostjo in kakovostjo predstavlja pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijski potencial.

Splošne usmeritve za varstvo kulturne dediščine v gozdnem prostoru:

- v območjih dediščine velja, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine;
- pri enotah kulturne dediščine se ohranja njihova materialna substanca, avtentičnost lokacije in prepoznavna lega v prostoru oz. krajini. To še posebno velja za prostorsko izpostavljene objekte (cerkve, gradove, grajske ruševine ipd.), kjer je prepovedano urejanje novih gozdnih vlak ter izsekovanje drevnine. Pri naseljih se varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba ter vedute na dediščino;
- na območjih spomenikov in v njihovih vplivnih območjih je potrebno ohraniti primarno oblikovanost prostora ter prilagoditi način gospodarjenja krajinski kvaliteti ambientov: ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture itd.). Dovoljeno je izbiralno redčenje drevja, končni poseki so nesprejemljivi. Prepovedani so tudi drugi večji negativni posegi v gozdu: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste. Zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah, kjer obstoječe vlake ne omogočajo izvoza lesa, je dovoljeno v času, ko so negativni vplivi na varovane enote KD minimalizirani;

- o načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito dediščine;
- v primeru sanitarnega poseka (primeri, ko so ogrožena življenja ljudi in premoženje) je možna strokovna odstranitev drevnine pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS.

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni;

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dotatni režim varstva arheoloških najdišč:

Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča,

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:

- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
- odstranjevanje drevesnih panjev naj se izvede s frezami,

- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- območje stavbne dediščine, varuje se:
 - gabariti, gradivo, oblikovanost,
 - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
 - celovitost dediščine v prostoru;
- območje naselbinske dediščine, varuje se:
 - morfološka zasnova naselja,
 - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
 - prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
 - varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
 - odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:
 - krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
 - značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
 - odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
 - preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;
- območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:
 - zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
 - grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
 - rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
 - vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;

- območje memorialne dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
 - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;
- območje druge dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
 - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
 - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino:

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1)

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Konkretne varstvene usmeritve za posamezne objekte kulturne dediščine se nahajajo v poglavju 12.1.15 Konkretne usmeritve za varstvo kulturne dediščine.

➤ **Usmeritve za estetsko funkcijo**

V gozdovih s poudarjeno estetsko funkcijo je pri gospodarjenju potrebno težiti k naravni drevesni sestavi, k pestremu gozdnemu robu, naravnemu pomlajevanju in k ukrepom na manjših površinah (predvsem pri pomladitvenih sečnjah ter končnih posekih). Estetska funkcija gozda zahteva pri gospodarjenju namensko puščanje zanimivih vedut in posameznih dreves, ki obogatijo kvaliteto krajine in njen izgled.

➤ **Usmeritve lovnogospodarsko funkcijo**

So pomembne predvsem v severnem delu enote, kjer v okviru lovišča s posebnim namenom Pohorje z divjadjo upravlja ZGS. Zaradi specifike okolja, naravnih danosti in lovskoupravljaljskih usmeritev in ciljev, tu prevladuje lovnogospodarski pomen trajnega upravljanja z divjadjo in njenim okoljem. V območju pojavljanja te funkcije je treba dosledno upoštevati določila, ki so podrobneje opredeljena v lovskoupravljaljskem načrtu za Pohorsko LUO. Gre predvsem za omejitve pri gospodarjenju z gozdovi v času reprodukcije in vzreje mladičev prostoživečih živali, ohranjanje pasišč, mirnih con in drugih pomembnih območij za divjad.

➤ **Usmeritve za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin**

Za zagotavljanje pogojev za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin postavljanje posebnih usmeritev ni potrebno, saj so le te že zajete deloma v preostalih funkcijah, deloma pa v splošnih usmeritvah za gospodarjenje z gozdovi. V območju pojavljanja te funkcije je potrebno upoštevati določila in postopke, ki so opredeljeni v čebelarskih redih. Ker gre za specifične usmeritve, ki niso posebej povezane z gospodarjenjem z gozdovi, jih na tem mestu posebej ne navajamo.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prostoživečih živali

Temeljna usmeritev pri upravljanju s prostoživečimi živalskimi vrstami temelji na trajni ohranitvi vseh avtohtonih vrst in njihovih življenjskih potreb. Za divjad je pomembno hkrati zagotavljati še lovsko gospodarske cilje, ki vsebujejo njihovo trajno rabo z lovom s ciljem usklajevanja odnosov med divjadjo in gozdnim ter kmetijskim prostorom. Navedene smernice naj se izvajajo preko ohranjanja in pospeševanja vrstne ter strukturne pestrosti gozdnih sestojev (raznoverstnost gozdnega drevja, grmovja, zelišč), ohranjanja in pospeševanja plodonosnih drevesnih vrst na primernih rastiščih, vzdrževanja vseh potencialnih pašnih površin, ki so primerne za zagotavljanje prehranskih in bivalnih pogojev prostoživečih živali in pospeševanja raznoverstnih biomeliorativnih ukrepov v okolju. Zaradi potencialne nevarnosti povečanih škod na gozdnem mladovju celotnega območja Pohorja, je treba nenehno usklajevati odnos med gozdom in divjadjo (jelenjadjo, gamsom in srnjadjo). Za zagotavljanje ugodnih pogojev za razvoj populacij prostoživečih živalskih vrst, je potrebno v čim večji meri izvajati usmeritve pri gospodarjenju z gozdovi, opredeljene v tem načrtu.

Večina usmeritev je zajeta v dolgoročnih ter dvoletnih lovsko upravljavskih načrtih za Savinjsko Kozjansko in Pohorsko LUO. Upravljanje z divjadjo in njihovim okoljem naj temelji na optimalnem zagotavljanju odnosov med gozdnim ter kmetijskim prostorom in divjadjo oz. ostalimi živalskimi vrstami. To naj se dolgoročno zagotavlja predvsem z ohranjanjem biotske pestrosti gozdnega ekosistema v pogledu trajnosti in mnogonamenskosti. V tem pogledu je treba težiti k vzpostavitvi naravne drevesne sestave in modelnih razmerij gozdnih sestojev v pogledu trajnosti. Z vidika prehranskih razmer naj se posebno pozornost posveča stanju v mlajših razvojnih fazah. Gospodarjenje z gozdovi naj se prilagaja življenjskim ciklusom posameznih živalskih vrst (sečnja v zimskem času, prilagojeno gospodarjenje v mirnih conah, ohranitev posameznih dreves za duplarje, časovno prilagojena gradnja infrastrukture, omejitev pri posegih v gozdni prostor, usmerjanje socialnih funkcij, sadnja plodonosnih vrst, gojitvena in varstvena dela, itn.). Posebno pozornost moramo posvečati posegom v gozdni prostor, zagotavljanju pogojev za ohranitev gozdnih kur, ujed in številnih zavarovanih živalskih vrst v tem okolju.

Pri ukrepih naj se vzdržuje primerno strukturiran gozdni rob ter zagotavlja ustrezen delež travnikov in pašnikov v gozdni krajini. Kolikor je mogoče, naj se v okolju divjadi ohranja oz. vzdržuje gozdne ostanke, remizne površine, mejice, grmišča, posamična drevesa, kaluže, obvodne biotope, mokrišča in ostale, posameznim vrstam pogojene habitate.

Z namenom zmanjšanja neželenega vpliva rastlinojede divjadi v gozdovih je treba z lovsko upravljavskimi in gozdnogospodarskimi ukrepi zagotavljati okolju sprejemljiv vpliv divjadi na naravne vire in s tem zagotavljati dolgoročno stabilnost ekosistemov. Na območjih, kjer je vpliv rastlinojede divjadi izrazitejši, je smiselno mlajše ustrezno zaščititi z ograjami, mrežami, tulci ali premazi. Vnos energije v ekosistem s krmljenjem se mora racionalno izvajati in sicer na način, ki ima minimalni vpliv na populacijska nihanja divjadi. Pomemben vzvod za doseg porušenega ravnovesja med gozdom in divjadjo je strukturno in številčno ustrezna regulacija rastlinojedih parkljarjev in divjega prašiča.

Uresničitev zastavljenih usmeritev bo možna s tesnim sodelovanjem med lastniki zemljišč, upravljavci lovišč in gozdarji. Zelo pomembno je nenehno osveščanje javnosti o pomenu usmerjanja naravnih procesov za dolgoročno ohranjanje vseh ekosistemov v enoti, ki skupaj prispevajo k ohranitvi in trajnem zagotavljanju biodiverzitete.

6.2.4 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Za 1. in 2. stopnjo ogroženosti gozdov je nujna izdelava požarnega načrta, medtem ko za gozdove 3. in 4. stopnje ogroženosti zadostuje že obravnavanje ukrepov varstva pred požari v gozdnogojitvenem načrtu.

Splošne usmeritve za požarno varnost gozdnega prostora so:

- v gozdu je prepovedano kuriti, razen zaradi uničevanja podlubnikov na za to urejenih kuriščih, ki morajo biti obdana z negorljivim materialom, prostor okoli kurišč pa mora biti očiščen vseh gorljivih snovi;
- v primeru razglašene velike oz. zelo velike požarne ogroženosti v naravnem okolju je vsakršno kurjenje, sežiganje oz. uporaba odprtega ognja prepovedana;
- ob kurjenju v naravnem okolju izven gozda morajo biti kurišča od gozdnega roba oddaljena vsaj 50 metrov, potrebno je zavarovati in nadzorovati kurišče ves čas kurjenja ali sežiganja,

po končanem kurjenju ali sežiganju je potrebno pogasiti ogenj in žerjavico ter pokriti kurišče z negorljivim materialom;

- ob povprečni hitrosti vetra večji od 6 m/s ali ob sunkih vetra močnejših od 10 m/s je potrebno prenehati kuriti, sežigati ali uporabljati odprti ogenj;
- zagotovljena mora biti prevoznost gozdnih prometnic, še posebej v sušnih mesecih;
- ob usmerjanju gospodarjenja z gozdovi je potrebno ohraniti dostopnost do virov vode za gašenje požara, posebej pa do obstoječega hidrantnega omrežja v celotni GGE Vitanje.

Pri kurjenju, sežiganju ali uporabi odprtega ognja v naravnem okolju se ne sme uporabljati gorljivih tekočin ali materialov, ki pri gorenju razvijajo močan dim ali strupene pline oziroma so kako drugače škodljivi za okolje.

Pri gospodarjenju z gozdom in gozdnim prostorom je potrebno upoštevati vsa ostala določila Uredbe o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. l. RS št. 20/14), ki se nanašajo na gozd in gozdni prostor.

6.2.5 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

Gospodarjenje s semenskimi objekti mora biti prilagojeno ohranitvi semenjakov in njihovemu semenjenju. Prednostno odstranjujemo drevesa z neželenimi lastnostmi in sproščamo krošnje fenotipsko ustreznih dreves. Z redčenji oblikujemo zgradbo gozda, ki bo omogočala boljše semenenje in skrbimo za določeno število fenotipsko ustreznih izbrancev. Z ustreznimi ukrepi (priprava sestoja) poskrbimo za odstranitev obstoječega neperspektivnega pomladka, s čimer zagotovimo boljšo prehodnost in ustrezne pogoje za nabiranje težkega semena. Zlasti semenskem sestoju jerebika moramo biti pozorni na vzdrževanje zadostne količine semenjakov v sestoju.

6.2.6 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo ter vzdrževanje gozdnih prometnic

Klasična sečnja

V GGE Vitanje pričakujemo, da bodo tudi v prihodnje večino lesne mase posekali s klasično sečnjo. Delež strojne sečnje se dviguje samo v državnem sektorju lastništva. Pa tudi v tem primeru je konfiguracija terena pogosto pomemben omejujoč dejavnik pri izvajanju sečnje. Predvsem gre slednja v kombinirane variante – torej klasični posek, nato pa strojna obdelava drevesa.

Pomemben dejavnik pri izvajanju sečnje so vodovarstvena območja, saj je večji del GGE Vitanje znotraj teh območij. Zlasti v ožjih in najožjih območjih je potrebno posek izvajati prilagojeno.

Osnovne usmeritve za izvajanje sečnje so tako:

- zaradi pomena gozdnih površin za zagotavljanje virov pitne vode ter ostalih ekoloških funkcij naj se praviloma pri sečnji uporabljajo biološko razgradljiva olja in to ne glede na morebitno poudarjenost ekoloških funkcij gozda. Zaradi kraške podlage je na večjem del območja GGE Vitanje opredeljena hidrološka funkcija 2. stopnje poudarjenosti. Na površinah, kjer niso opredeljena vodovarstvena območja, je uporaba biološko razgradljivih olj priporočljiva;
- izvajanje varnega dela in uporaba osebne varovalne opreme. Pri usmerjanju del v gozdovih je v okviru gozdarskega svetovanja potrebno lastnike opozarjati tudi na nevarnosti pri delu v gozdu. V kolikor pa lastniki niso večji dela z motorno žago, jih je potrebno pozvati, da naj za izvedbo sečnje in spravila raje najamejo usposobljenega izvajalca. Lastnike je potrebno tudi pozvati k udeležbi na tečajih varnega dela z motorno žago in varnega dela s traktorjem;
- čas sečnje mora biti prilagojen stanju gozdov, pri čemer opozarjamo na upoštevanje optimalnega časa za izvedbo. V mlajših razvojnih fazah naj se tako večina dela opravlja pozno jeseni ali pozimi, saj se s tem zmanjša delež poškodb na preostalem drevju;
- glede na stanje na terenu ter stanje sestojev ocenjujemo, da je pri spravilu lesa še vedno najprimernejša sortimentna metoda sečnje. Poldebelna ali drevesna metoda sta sprejemljivi samo v primeru končnega poseka na slabše pomlajenih ali nepomlajenih površinah (premena, umetna obnova) ali v primeru sanacije uj. Uporaba poldebelne ali celo drevesne metode z namenim strojne obdelave na začasnih deponijah lesa je v večini primerov manj primerna;

- v strmih pobočjih s plitvimi tlemi je potrebno posek usmerjati tako, da so kar najmanjše poškodbe gozdnih tal zaradi same sečnje, kot tudi kasnejšega spravila;
- več pozornosti pri izdaji upravnih odločb za klasično sečnjo je potrebno posvetiti doslednem predpisovanju pogojev za izvedbo sečnje (čas izvedbe, način izvedbe, posebna potrebna varovanja preostalih površin). Poškodbe na listavcih pri redčenjih imajo lahko namreč znaten pomen pri razvrstitvi lesa izbrancev.

Zaradi spremljave tako izvajanja same sečnje in spravila, kot tudi ugotavljanje učinka predpisanih ukrepov bo potrebna dosledna kontrola sečišč. V zvezi s tem predpisujemo naslednje usmeritve:

- na sečiščih je potrebno izvajati sprotno kontrolo in to večkrat v času izvajanja sečnje. Posebej to velja za večja sečišča (nad 100 m³ lesne mase) in za sečišča na pobočjih, kjer je opredeljena zelo velika verjetnost pojavljanja plazov oziroma velika verjetnost pojavljanja plazov. Že med samim izvajanjem dela je potrebno podati usmeritve in zahteve za korekcijo dela, v kolikor je to potrebno. Praviloma naj se navodila ali usmeritve podajo pisno;
- kontrola izvedbe vseh sečišč varstveno sanacijskih sečenj je obvezna ne glede na velikost posameznega sečišča;
- v primeru neustreznega izvajanja sečnje je potrebno pristopiti k odpravi nepravilnosti, po potrebi tudi z izdajo ustrezne upravne odločbe;
- v primerih, kjer izvajalci tudi po izdanih opozorilih ali celo upravnih odločbi, s katero jim je naložena določena obveznost, povezana s korektnim izvajanjem dela, nadaljujejo z neustreznim izvajanjem dela, je obvezno takojšnje obveščanje pristojne inšpekcije glede ugotovljenih nepravilnosti.

Strojna sečnja

Glede na stanje sestojev in konfiguracijo terena v GGE Vitanje je strojna sečnja prisotna predvsem v predelu Rakovca, na ostalih območjih pa manj. Z razvojem strojev in načinov izvajanja strojne sečnje, ki se širi tudi na bolj strma pobočja, se obseg površin, kjer jo je možno izvajati, povečuje. Vendar je potrebno pri presoji sprejemljivosti podrobno oceniti tudi nosilnost tal in same možnosti izvajanja sečnje. Zlasti je to pomembno v predelih, kjer je težje pomlajevanje in se s strojno sečnjo poškoduje velik delež obstoječega mladja. Pri morebitni odločitvi za strojno sečnjo in pri samo izvedbi je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- čas izvajanja del: v zaščiteneh območjih (NATURA 2000) in v okolici biokoridorjev se strojna sečnja ne izvaja med sončnim zahodom in sončnim vzhodom; na zimovališčih se dela ne izvajajo v času zadrževanja divjadi na tem območju; na rastiščih divjega petelina se dela ne izvajajo v času gnezdenja (marec-junij); v gozdovih s poudarjeno funkcijo naj se dela izvajajo izven sezone največjega obiska;
- izbiro stroja je potrebno prilagoditi debelini drevja ter vrsti sečnje. Vsekakor mora veljati pravilo, da v redčenjih vstopamo z manjšimi stroji, za končne poseke ali celo varstveno sanacijske sečnje pa lahko uporabimo tudi večje stroje, v kolikor gre za odstranitev celotnega sestoja. Pred izbiro stroja je potrebno obvezno pregledati tudi celotno sečišče in oceniti nosilnost tal. V predelih z manjšo nosilnostjo se strojna sečnja ne izvaja ne glede na letni čas;
- izvajanje kombinirane strojne sečnje (privlačenje celih dreves in obdelava na deponiji ali na prometnici) je na pomlajenih površinah nesprejemljivo. Dopustno je v sestojih, ki so poškodovani po morebitnih ujmah oziroma na območjih krčitev gozda s spremembo namembnosti v negozdno rabo, medtem ko se pri končnih posekih praviloma takšen način ne sme uporabljati.
- po strojni sečnji (in izvozu lesa z zgibnimi polprikoličarji) je potrebno dosledno urediti tudi vse strojne in spravilne poti zlasti tam, kjer se pojavijo večje globine kolesnic ali so večji nagibi terena. Ureditev mora biti izvedena takoj po končanih delih v sestoji in ne šele po odvozu lesa iz začasnih deponij oziroma ob združevanju urejanja v več izvedenih sečiščih naenkrat. Problem so namreč velike poškodbe na razgaljenih in poškodovanih tleh ter spiranje planuma gozdnih vlak, kar poveča stroške vzpostavitve prvotnega stanja;
- pri strojni sečnji dobimo praviloma večje koncentracije lesa ob kamionskih cestah v kratkem času. Zato je nujno pri izvajanju sečnje na ta način zagotavljati tudi sproten odvoz lesa. Takojšen odvoz v predelavo je obvezen v primeru naleta podlubnikov;
- zaradi pomembnih območij, kjer je zaznan pomemben vpliv drugih deležnikov v gozdu in gozdnem prostoru, je že v okviru priprave sečišča potrebno pristopiti k aktivnem obveščanju deležnikov – še posebej pa je te aktivnosti potrebno okrepiti v času izvajanja strojne sečnje.

Lastnik gozda oziroma njegov zastopnik je dolžan poskrbeti za pravilno in zadostno obveščanje deležnikov in usmerjanje dejavnosti (začasno zapiranje posameznih poti in oblikovanje obvozov za obiskovalce gozda);

- po končanih delih je obvezna dosledna ureditev sečišča vključno s sečnimi potmi in vsemi začasnimi deponijami, tako v sečišču, kot ob kamionskih cestah;
- osnovo za opredeljevanje do sprejemljivosti strojne sečnje predstavljajo usmeritve v dokumentu Vodila dobrega ravnanja pri strojni sečnji.

Za strojno sečnjo se praviloma odločimo v:

- poškodovanih gozdovih po ujmah (povečane nevarnosti pri delu);
- končnih posekih brez pomladka ali predelih, kjer se je možno pomlajenim površinam izogniti;
- krčitvah gozdov zaradi spremembe namembnosti.

Spravilo lesa po tleh in po kolesih

Opremljenost lastnikov gozdov in izvajalcev sečnje ni spravila s traktorskimi prikolicami je v GGE Vitanje razmeroma velika. Tako se že sedaj velik delež lesa spravi iz gozda po kolesih, kar pa zahteva ustrezno prilagojene gozdne prometnice skupaj z ustreznimi ukrepi za odvajanje meteornih vod. Širše prometnice so namreč bolj izpostavljene neposrednemu vplivu padavin. Za izvajanje spravila predpisujemo naslednje usmeritve:

- v primeru, da se zaradi novih spoznanj in ugotovitev na terenu spremeni območje zelo velike verjetnosti pojavljanja plazov ali strogo varovano območje pojavljanja erozije, je potrebno pri usmeritvah za spravilo lesa in pri novogradnjah gozdnih prometnic oziroma sami ureditvi gozdnih prometnic (rekonstrukciji, pripravi vlak) upoštevati aktualna območja. Prav tako je potrebno zagotavljati protierozijske ukrepe in ukrepe za zmanjševanje nevarnosti pojavljanja plazov tudi na preostalih območjih ne glede na velikost površine (mikrolokacije!)
- osnovna metoda pri spravilu po tleh in po kolesih ostaja še vedno sortimentna. V manjši meri v sestojih starejših razvojnih faz, posebej v sestojih v obnovi, je sprejemljiva tudi poldebela metoda. Drevesno metodo je možno uporabiti samo tam, kjer gre za krčitve gozdov (npr. v kmetijske namene) in so tla stabilna (ni nevarnosti erozije ali proženja plazov);
- pospeševati je potrebno izvoz lesa. Pri tem je ob redčenjih po površini primerno predhodno spravilo s traktorjem do gozdnih vlak (primarnih in sekundarnih), v kolikor je gostota slednjih premajhna ter šele nato izvoz lesa (predspravilo po tleh). Še zlasti je ta metoda priporočljiva v strmejših delih GGE, kjer bi z gibanjem traktorja s prikolico neposredno po terenu lahko znatno poškodovali gozdna tla;
- po spravilu lesa je potrebno dosledno urediti vse uporabljene gozdne prometnice. Zaradi potrebe po gradnji širših vlak in mestoma mehkih talnih podlag je potrebno pri trasiranju in sami gradnji paziti na potencialno ogroženost za kasnejše splazitve tako nasipne, kot tudi odkopne brežine. Po potrebi se takšne brežine tudi dodatno utrdijo (predvsem nasipne brežine) z oblaganjem s kamenjem, ki je dosegljivo vzdolž trase vlak. Posebno pozornost je potrebno posvetiti odvajanju meteornih in ostalih površinskih vod iz prometnic ter s tem povezanim utrjevanjem tako odkopne kot nasipne brežine;
- sečne ostanke iz jarkov, ki so stalno ali samo občasno vodnati (hudourniški jarki) je potrebno dosledno odstranjevati. Odstranjevanje mora biti izvedeno izven območja vodnatega dela jarka in iz brežin, kjer obstaja možnost, da bi sečne ostanke dosegle visoke vode. Kupe odstranjenih sečnih ostankov je potrebno zavarovati pred možnostjo kasnejšega prevračanja po pobočju in zdrsa v vodotoke;
- pri dokončnem urejanju sečišča in začasnih deponij lesa ob vseh kamionskih prometnicah (kategoriziranih in nekategoriziranih) je potrebno dosledno in v celoti vzpostaviti celoten sistem odvajanja meteornih vod s popolnim čiščenjem jarkov. V kolikor so vtočni ali iztočni deli cevni prepustov zaradi spravila lesa poškodovani, jih je potrebno pred končanjem del sanirati (zamenjava, dodatna ureditev, dosledno čiščenje). Hkrati je potrebno iz obcestnih jarkov dosledno odstranjevati vse ostanke sečnje.

Zaradi pomembnih območij s poudarjeno hidrološko funkcijo gozda (vodovarstvena območja), je pri spravilu potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- Obvezna je uporaba biološko razgradljivih olj za mazanje motornih žag ter v hidravličnih sistemih strojev in tehnična brežhibnost vozil pri vseh gozdarskih delih;
- Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja;

- Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla;
- V primeru izlita nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlito nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode;
- Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in drugih vodnih teles, pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

Žičniško spravilo

Spravilo z žičnicami prihaja v poštev na strmih pobočjih, neodprtih z gozdnimi vlakami. Drug parameter, ki ga je potrebno upoštevati, pa je koncentracija sečnje. Že sedaj se srečujemo z razmeroma dolgimi žičniškimi linijami in posledično z uporabo večjih strojev. Vsekakor pa bo prihodnje potrebno razmisliti tudi v uporabi manjših strojev, krajših žičnih linij in tudi manjših koncentracijah sečnje v območju spravila po zraku. Pri tem je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- pri odpiranju posameznih predelov, kjer bo predvideno spravilo po zraku, je potrebno poskrbeti za ustrezne gozdne vlake in gozdne ceste z izdelanimi stojšči žičnega žerjava ter možnimi začasnimi deponijami lesa;
- po možnosti naj se v kar največji možni meri uporablja pahljačast način žičniškega spravila (iz enega stojšča več linij);
- spravilo delov neokleščenih dreves iz gozda je sprejemljivo samo, če se del krošenj ne vleče po tleh (poškodbe tal in preostalih sestojev);
- pri ureditvi sečišča je potrebno dosledno poskrbeti tudi za ustrezno odstranjevanje oziroma ravnanje s sečnimi ostanki, v kolikor so le ti prav tako spravljani iz sečišča zaradi kasnejšega izkoriščanja za biomaso. Mletje sečnih ostankov mora biti izvedeno pred prevzemom sečišča zaradi morebitne pojava podlubnikov v sečnih ostankih;
- za varnost v območjih izvajanja spravila po zraku je odgovoren lastnik gozda oziroma njegov zastopnik. Slednji mora poskrbeti za obveščanje javnosti ter tudi za fizične zapore dostopnih poti, kjer obstaja možnost ogrožanja drugih deležnikov v gozdu.

Projektna dokumentacija za pridobitev vodnega soglasja

Za potrebe gospodarjenja z gozdovi je potrebno v prostor ustrezno razporediti gozdne prometnice. Pri umeščanju novih gozdnih prometnic je poleg upoštevanja že obstoječih, dosledno presoditi tudi morebitne vplive kumulativne vplive vseh prometnic v posameznem območju na vodotoke in na varovana območja s področja varstva voda. Tako je potrebno upoštevati naslednje:

- varstvo pred erozijo mora biti vgrajeno v celoten sistem gospodarjenja z gozdovi od načrtovanja in izvedbe odpiranja gozdnega prostora s prometnicami, preko oblike, jakosti in izvedbe sečenj do izvedbe posebnih protierozijskih ukrepov. Usmeritev velja za vse gozdove, poudarjena pa je v varovalnih gozdovih, v hudourniških območjih, v gozdovih s poudarjeno zaščitno funkcijo, v strmih grapah ter ob vodotokih. V ožjih območjih erozijskih žarišč izvajamo tehnične in biotehnične ukrepe za sanacijo žarišč, v širšem območju pa predvsem točkovne oz. malopovršinske poseke za vzdrževanje oz. ustvarjanje ustrezne strukture gozda;
- za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti **vodno soglasje**. Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasja, je potrebno upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09) glede na klasifikacijo objekta, ki se gradi.

Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;

- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Pri presoji glede vodnega soglasja je potrebno dosledno upoštevati določila **Pravilnika o podrobnejši določitvi posegov v prostor, za katere je treba pridobiti vodno soglasje** (Ur. l. RS št. 13/26).

V projektni dokumentaciji za pridobitev vodnega soglasja, ki mora slediti določilom Pravilnika o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja (Ur. l. RS št. 25/09) mora biti tekstualno in grafično ustrezno prikazan potek trase z vrisanimi vodotoki ter prikazanimi priobalnimi pasovi. Dokumentacija mora vsebovati tudi:

- značilne prereze (profile) ter oblikovanje trase gozdne prometnice in terena;
- obdelati in ustrezno prikazati odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območja gozdne prometnice in načrtovati poseg tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih;
- morebitno prečkanje grap ali strug nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba prikazati na ustrezni skici. Morebitni premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je potrebno predložiti hidravlični izračun prevodnosti visokih voda;
- zaradi varovanja vodnih in obvodnih habitatov naj bo število prečkanj vodotoka čim manjše. Na delih kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda;
- zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh);
- pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, torej gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij), se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, določenih skladno z opredelitvami v ZV-1;
- odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazovito ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah;
- odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalna in vodna zemljišča, na brežine in v pretočne profile vodotokov ter na nestabilna tla ali mesta, kjer bi lahko prišlo do splazitve ali erodiranja, ni dovoljeno;
- v kolikor trasa posega na poplavno območje je treba upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje;
- na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov ter stanja površinskih in podzemnih voda;

- za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04 in nasl.);
- za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je potrebno izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov;
- pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju GGN;
- pri načrtovanju objektov odvodnjavanja padavinskih odpadnih vod z gozdnih prometnic, zaledja gozdnih prometnic in mostu v vodotoke je treba upoštevati erozijsko delovanje voda in jih načrtovati na način, da ob nastopu visokih voda ne bo prišlo do negativnega vpliva na poplavno varnost območja.

Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:

- ni predvidene kakršnekoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže;
- ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda;
- se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače;
- bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje;
- je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže;
- investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu GZ – 1 (Ur. l. RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A);
- načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora skladno z 11. členom Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20) upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 te uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov. Na območju poplavne in z njo povezane erozijske nevarnosti, kjer še ni elementov ogroženosti, je treba skupaj z načrtovanjem prostora in ob upoštevanju pogojev in omejitev iz omenjene uredbe načrtovati in zagotoviti tudi poprejšnjo izvedbo ustreznih omilitvenih ukrepov za doseganje sprejemljivega razreda ogroženosti na območju in izven njega.

Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic

Gozdne prometnice so pomembne za lažje spravilo lesa, obenem pa pomembno odpirajo gozd in gozdni prostor za preostale dejavnosti v prostoru. Deloma so gozdne prometnice pomembne tudi za zagotavljanje pogojev za preostale funkcije gozda (večnamenske poti). V splošnem pa je potrebno za vsako novo prometnico presoditi:

- vpliv prometnice na zagotavljanje pogojev za funkcije gozdov;
- kumulativni vpliv obstoječega omrežja prometnic in novih načrtovanih prometnic na gozd, zagotavljanje pogojev za funkcije gozdov in na samo gospodarjenje z gozdovi.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po Zakonu o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02 in nasl.), je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Ur. l. RS, št. 25/09).

Pred izgradnjo posamezne gozdne prometnice je potrebno pridobiti ustrezna dovoljenja DRSV, kadar gre za gradnjo na poplavnem območju, plazljivem območju, potencialnem erozijskem območju, priobalnem zemljišču ali vodovarstvenem območju.

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09) - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu.

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavnega ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Na delih kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda z območij gozdnih prometnic je treba načrtovati z razpršenim ponikanjem, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijskih in plazljivih območjih je potrebno načrtovati in izvesti tako, da ne bo povzročalo sproščanja gibanja hribin ali kako drugače ogrožalo stabilnost zemljišča oz. potenciralo erozijske procese.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Ur. l. RS, št. 64/04 in nasl.).

V gozdarski dejavnosti lahko načeloma nastajajo le padavinske odpadne vode, katerih odvajanje mora biti usklajeno z ZV-1 in s predpisi s področja varstva okolja, npr. Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22). Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano v skladu s 64. členom ZV-1. Odpadna voda se lahko odvaja posredno v podzemno vodo le na območjih, kjer ni vodotokov in če za območje ne veljajo prepovedi iz 12. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo.

Gradnja prometnic naj v kar največji možni meri poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali v neugodnem času (obdobje povečane razmočenosti) prepovedana. V kar največji možni meri se je treba zogibati poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).

Gozdne prometnice, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti, niso dovoljene na referenčnih odsekih skladno s 5. členom Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23), na vodotokih gorvodno in dolvodno od referenčnih odsekov pa so dovoljene le, če se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo. Prečkanje gozdnih prometnic z vodotoki na referenčnih odsekih ni dovoljeno.

Investitor mora **za posege na vodnem in priobalnem zemljišču** v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot **dokazilo o pravicah graditi** po Zakonu o graditvi objektov.

Zaradi pojava novih tehnologij in tudi vse večjih strojev pa je potrebno upoštevati še naslednja določila:

- praviloma naj bodo nove gozdne prometnice namenjene izvozu lesa;
- širino in samo izvedbo gozdnih vlak je potrebno dodatno prilagoditi zagotavljanju pogojev za večnamensko rabo. Temu primerno morajo biti prometnice ustrezno široke in urejene ter v prostor umeščene tako, da se ob njih izgradnji kar najbolj ohrani sklenjen gozdni sestoj (ni novih presek), obenem pa, da povezujejo zanimive točke v prostoru;
- v strmejših predelih, kjer se srečujemo z omrežjem gozdnih prometnic, ki potekajo bolj ali manj po plastnicah, je potrebno za vsako področje presoditi, če so načrtovane gradnje dejansko smiselne. Pred umestitvijo nove prometnice v prostor je potrebno presoditi tudi vpliv celotnega omrežja prometnic na potrebe za gospodarjenje z gozdovi. Praviloma je potrebno pospeševati uporabo modernejših tehnologij spravila lesa (v izjemnih primerih tudi žičnično spravilo) in uporabo ustreznega pravnega sredstva;
- pri usmerjanju izvajanja ukrepov, povezanih z gospodarjenjem z gozdovi, je potrebno dosledno upoštevati stanje vseh prometnic in možne negativne vplive nanje, nastale zaradi uporabe v neprimernem času (razmočenost terena, večji vpliv obiska gozda). Posebej pa je potrebno dosledno izvajati vse ukrepe za sanacijo prometnic po njihovi uporabi;
- velikost deponijskega prostora ob kamionski cesti mora biti prilagojena povprečni količini pričakovanega napadlega lesa po posamezni prometnici. Deponijski prostor naj bo praviloma oblikovan tako, da kamion med nakladanjem lesa izvozi iz kamionske ceste. V kolikor pa prostorske razmere takšne velikosti ne omogočajo, je potrebno z ukrepi ob vzdrževanju ali morebitni rekonstrukciji kamionske ceste zagotoviti zadostno utrditev planuma prometnice.

Za gradnjo gozdnih prometnic na varovanih območjih narave je potrebno upoštevati naslednja varstvena priporočila:

- gradnja gozdnih cest in vlak naj se izvaja praviloma v pozno poletnem ali jesenskem obdobju;
- trasiranje gozdnih cest in vlak naj ne poteka preko naravnih vrednot in pomembnejših habitatov vrst;
- na odsekih gozdnih cest, ki so v bližini pomembnejših naravnih vrednot, zavarovanih območij ali habitatov vrst, občutljivih na motnje, naj se promet omeji z določanjem režima uporabe gozdne prometnice;
- pri umeščanju prometnic kot tudi pri sami gradnji v varovanih območjih je potrebno dosledno upoštevati določila in usmeritve službe za varstvo narave.

Projekti za gradnjo gozdnih prometnic morajo imeti vključena tudi določila, ki so povezana z ravnanjem ob nepričakovanih dogodkih na takšni prometnici, posebej v času gradnje, pa tudi v času obratovanja. Zlasti so pomembna določila, povezana z ukrepi ob nepričakovanem razlitsu za okolje nevarnih tekočin (olja, goriva). Predpisani ukrepi morajo biti preverljivi pri izvedbi, praktično izvedljivi in zadostni za morebitno sanacijo škodnega primera.

Pridobivanje lesne biomase, pri katerem se sečni ostanki deponirajo na začasnih deponijah ob prometnicah, je potrebno usmerjati tako, da bodo vplivi te dejavnosti na sosednje gozdne površine kar najmanjši. Tako za to dejavnost veljajo naslednje usmeritve:

- v primeru deponiranja iglavcev je potrebno izvesti vse ukrepe, ki so povezani s preprečevanjem širjenja podlubnikov. Lastnik gozda, ki skladišči sečne ostanke za potrebe priprave sekancev, je dolžan poskrbeti za postavitve zadostnega števila kontrolno – lovnih naprav, v izjemnih primerih pa tudi za tretiranje takšnega kupa z insekticidi;
- v primeru tretiranja z insekticidi je potrebno obvezno preveriti razpored aktivnih čebelnjakov in stojišč za čebelnjake ter druge dele narave, ki bi lahko bili prizadeti zaradi uporabe sredstev za tretiranje. V primeru premajhne oddaljenosti lokacije deponije od čebelnjaka, kjer bi obstajala možnost za negativni vpliv na čebele, je vzpostavitev začasne deponije možna samo ob uporabi za čebele nenevarnih načinov zatiranja (prekrivanje s temno folijo) ali s takojšnjo predelavo lesne mase ob pojavu naleta (sprotna spremljava stanja);
- deponije lesa za predelavo v sekance naj se umeščajo v prostor predvsem ob prometnicah, ki omogočajo izvoz lesne mase z večjimi kamioni. V kolikor zaradi same lokacije sečišča takšna umestitev ni možna in je za izvoz lesne mase predviden večji kamion, je lastnik gozda ali njegov

pooblaščenec dolžan poskrbeti za popolno sanacijo morebitnih poškodb na gozdni ali lokalni prometnici, ki odpira gozd;

- v času deponiranja je potrebno poskrbeti tudi za varnost drugih obiskovalcev gozda ter uporabnikov prometnice. Sečne ostanke je potrebno zložiti tako, da ni nevarnosti zdrsa ali porušenja kupa. V kolikor to ni neposredno možno, je potrebno takšno površino zavarovati z začasno ograjo, ki preprečuje dostop;
- pri predelavi sečnih ostankov v sekance je na skladiščih potrebno poskrbeti tudi za popoln red in ureditev skladišča v ustrezno stanje (poravnava planuma, ureditev odvodnjavanja meteornih vod). Takšno skladišče mora biti urejeno takoj po izvedenih delih.

Vzdrževanje gozdnih prometnic mora potekati takoj po končanem pridobivanju lesa v gravitacijskem območju. Pri tem je potrebno izvesti vsaj osnovno vzdrževanje, predvsem zagotavljanje odvajanja meteornih vod. Na gozdnih cestah pa je predvideno tudi periodično vzdrževanje. Pri tem je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- vzdrževanje posamezne prometnice, posebej, če slednja poteka po pobočju nad drugo prometnico, mora biti izvedeno tako, da se prepreči prelivanje meteornih vod iz vrhnje na nižje ležečo prometnico. V kolikor drugačna rešitev ni možna, je potrebno ukrepe za odvajanje meteornih vod izvesti na obeh prometnicah v celotni vplivni liniji. Ti ukrepi veljajo tako za gozdne ceste, kot tudi za gozdne vlake;
- vzdrževanje gozdnih cest mora biti izvedeno tako, da bo zagotovljena večletna normalna uporaba posamezne ceste med obdobji vzdrževanja. V primeru izrednih dogodkov (ujme, nepredvideni dogodki na prometnici) je potrebno takoj poskrbeti za osnovno sanacijo prometnice in odpravo nevarnosti, da se škodni pojav ne širi. Končno vzdrževanje pa je potrebno izvesti v najkrajšem primernem času;
- redno vzdrževanje gozdnih cest naj se izvaja praviloma na odsekih, kjer niso predvidena večja dela pri pridobivanju lesa. Odseke, ki so v slabem stanju, pa je na njih predvidena gozdna proizvodnja, se vzdržuje začasno minimalno samo z namenom zagotavljanja pogojev za izvedbo gozdne proizvodnje in transport lesa, dokončna ureditev pa se izvede po končani redni sečnji in spravi v celotnem gravitacijskem območju;
- na odsekih gozdnih cest, ki se uporablja za namene, ki niso povezani z gospodarjenjem z gozdovi, je potrebno oceniti delež takšne rabe in pridobiti še dodatna sredstva za morebitno nadstandardno vzdrževanje.

6.2.7 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Splošne usmeritve

Osnovno vodilo pri upravljanju rabe gozdnega prostora je delež gozda in njegova prostorska razporeditev, stopnja poudarjenosti funkcij gozda, omejitve, ki izhajajo iz predpisov (npr. varovalni gozdovi) in usmeritve za temeljna razvojna območja gozdov in gozdnega prostora. V splošnem velja, da se posege v gozd prvenstveno usmerja na območja slabših rastišč in na površine, ki so se v zadnjih desetletjih zarasle oziroma so v zaraščanju.

Za potrebe širitve urbanizacije naj se prednostno izkoristi obstoječe degradirane urbane površine, šele nato je mogoča širitev na območja gozdnih površin. Pri širitvah naselij v območja gozdov naj se skuša zagotoviti zadosten varnostno-oskrbni pas (vsaj v širini sestojne višine odraslega gozda – okrog 25 m), kjer naj se površine nameni za ureditev funkcionalnih površin. Pri presoji posegov v prostor je treba poskrbeti, da se s širjenjem naselij ali industrijskih con ne prekine selitvene poti divjadi.

Pri gradnji večjih linijskih objektov (plinovodi, elektrovodi ipd.) v največji možni meri izkoristiti obstoječe trasne koridorje. Pri posegih, ki fizično razdelijo prostor in prekinejo selitvene poti živalskih vrst, je treba zagotoviti nadomestne poti in ustrezne (bio)tehnične ukrepe.

Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine izvaja vedutne sečnje.

V kmetijski in primestni krajini gozdove varovati in ohranjati v obsegu, ki zagotavlja trajno uresničevanje mnogonamenske vloge gozda. Prednostno ohranjati manjše površine gozdov v

varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine. Ohranjati skupine drevja, posamezna drevesa, obvodno gozdno rastje, protivetrne pasove in omejke zunaj gozda.

V gozdnati krajini varovati gozdove na rastiščih z nadpovprečno proizvodno sposobnostjo, gozdove z močno poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami ter ohranjati selitvene povezave prostoživečih živalskih vrst med posameznimi gozdnimi kompleksi. Krčitve gozdnih površin prednostno usmerjati na gozdove v mlajši razvojni fazi s slabo zasnovano oziroma slabe kakovosti.

Merila za presojo sprejemljivosti posegov v gozdni prostor:

- V varovalnih gozdovih in gozdnih rezervatih posegi v prostor niso dopustni. V varovalnih gozdovih se posegi dopuščajo izjemoma, kadar ni nobene druge rešitve in je poseg nujen. V tem primeru je treba pridobiti dovoljenje Ministrstva pristojnega za področje gozdarstva in po potrebi izvesti ustrezne omilitvene ukrepe.
- V večnamenskih gozdovih, ki imajo na prvi stopnji poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v primerih, kadar so posegi nujni in zanje ni druge možnosti ter ob upoštevanju omilitvenih ukrepov.
- V osrednjih delih velikih kompleksov gozdov v gozdni in gozdnati krajini objektov, ki ne služijo za namen gospodarjenja z gozdovi ali za raziskovalne in poučne potrebe, ni dopustno postavljati, če je namenska raba gozdno zemljišče.
- Vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden v minimalnem potrebnem obsegu tako, da se zagotovi čim manjšo krčitev gozda in čim manjši poseg na gozdna tla ter da se razmere za gospodarjenje z okoliškimi gozdovi ne poslabšajo. Kadar to ni mogoče, je treba izvesti omilitvene ukrepe, da se ponovno vzpostavi prvotno ali izboljšano stanje (npr. vzpostavitev zaprtega gozdnega roba).
- V postopku izdelave prostorskih aktov je potrebno v območjih, ki so po namenski rabi gozdna zemljišča, odobriti umeščanje objektov, ki so praviloma namenjeni gozdarski dejavnosti. Umeščanje objektov druge namembnosti pa je sprejemljivo zgolj izjemoma ob predhodni presoji vplivov.
- Čebelnjake je dopustno postavljati samo na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne čebelnjake in na stojiščih za začasen dovoz čebel na pašo. Iz mnenja čebelarke svetovalne službe mora biti razvidno, da je postavitev čebelnjaka skladna s predpisi, ki urejajo čebelarstvo.
- Karta »Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma« iz gozdnogospodarskega načrta območja določa območja gozdnega prostora, v katerih sta načeloma mogoči ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakah in drugih poteh, pri čemer pa je ta karta le osnovna orientacijska strokovna podlaga za presojo oziroma odločanje; dopustnost tovrstne rabe je sicer treba presoditi za vsako posamezno lokacijo posebej.
- Krčenje gozdov v kmetijski namen ni dovoljeno v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom brez dovoljenega ukrepanja. V območjih z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami, so krčitve dovoljene le v primeru kadar ni mogoče pričakovati bistvenega vpliva na funkcije gozda. Na območju potencialnih erozijskih oziroma plazljivih območjih so krčitve gozda možne le na podlagi vodnega soglasja.

Nedovoljeni posegi

Pri nedovoljenih posegih v gozdni prostor zagotoviti sanacijo degradiranega prostora. Na območjih, kjer so ogrožene funkcije gozda na prvi stopnji in obstaja velika verjetnost trajne izgube gozda, je potrebno v čim krajšem času zagotoviti ustrezno obnovo gozda.

V prostorskem delu gozdnogospodarskega načrta GGE Vitanje so prikazani gozdovi, kjer krčenje ni dovoljeno in gozdovi, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno. V GGE Vitanje krčenje ni dovoljeno v varovalnih gozdovih. V enoti praviloma ni dopustno krčenje v gozdovih s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, na območju gozdnih učnih poti, na potencialnih erozijskih območjih (na območjih strogih in zahtevnih ukrepov), na plazljivih območjih z veliko do zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov, na vodnih zemljiščih, vodovarstvenih območjih in ogroženih območjih zaradi poplav. Ti gozdovi skupno obsegajo 3.439,68 ha.

Zaradi vse večjega pritiska na gozdove je treba iskati kompromise in aktivno sodelovati pri prostorskem načrtovanju. Krčitve zaradi kmetijstva na prvi pogled niso problematične (ob velikih zaraščajočih površinah), vendar se jih precejšen delež izvrši tudi v kmetijski in primestni krajini, kjer

je gozdov že tako premalo in imajo ti poudarjene funkcije. Posebno pozornost je potrebno posvetiti tistim pojavom v prostoru, katerih posledice segajo širše na gozd in gozdni prostor (npr. kamnolomi).

Krčitve v kmetijske namene predstavljajo trajno izgubo gozdne površine. Krčitev gozda je možno odobriti ob upoštevanju posameznih kriterijev.

Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno:

- trajno varovana območja gozdov - varovalni gozdovi in
- gozdni rezervati.

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, pa so:

- gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij;
- gozdovi na območju gozdnih učnih poti (50 m robni pas);
- sklenjena območja gozdov;
- plazljiva območja z veliko do zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov;
- potencialna erozijska območja, kjer veljajo strogi in zahtevni zaščitni ukrepi;
- območja vodnih in priobalnih zemljišč stoječih in tekočih voda;
- vodovarstvena območja;
- na območju pogostih in redkih poplav glede na opozorilno karto poplav;
- na območju velike in srednje poplavne nevarnosti glede na integralno karto razredov poplavne nevarnosti.

Presoja ustreznosti krčitve se izdela na podlagi ugotovitev na posameznih primerih.

Posegi morajo biti v izhodišču načrtovani tako, da ne zmanjšujejo naravnih zadrževalnih sposobnosti krovnih plasti, v prvi vrsti njihove debeline in prepustnosti. S tem se ne povečuje ali pospešuje prenos onesnaževal v globino in tudi ne povzroča poslabševanja kakovosti podzemne vode (3. člen Uredbe o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22 – ZVO-2)).

Posege v prostor je treba načrtovati in izvajati na način, da ne pride do poslabšanja kakovosti kopalne vode.

Na poplavnih območjih, plazljivih območjih, priobalnih zemljiščih, erozijskih območjih in ogroženih območjih po Zakonu o vodah, ki so prikazana na karti 7 prostorskega dela, po slojih pa na spletnem pregledovalniku Atlas voda, je potrebno pri presoji posegov v prostor upoštevati usmeritve, ki so navedene v poglavju 6.2.1 Splošne usmeritve in 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, podpoglavje Usmeritve za funkcijo varovanja gozdnih zemljišč ter podpoglavje Usmeritve za hidrološko funkcijo.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Posege v prostor, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje, natančneje določa Pravilnik o določitvi posegov v prostor, za katere je treba pridobiti vodno soglasje (Ur. l. RS, št. 13/26).

Ukrepi se v gozdovih izvajajo na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu ZV-1) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu ZV-1).

Usmeritve za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obvezna izdelava Analize tveganja so zapisane v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, podpoglavje Usmeritve za hidrološko funkcijo.

Pri načrtovanju posegov je treba preprečiti negativni vpliv na izvajanje obstoječe posebne rabe vode (že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1, in evidentirana posebna raba vode skladno z določili 108. člena ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov, na območju GGN. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode, za kar morata skladno s 105. členom ZV-1 biti izpolnjena dva pogoja:

- zagotovljen mora biti prost dostop do vodnega ali morskega dobra za osebne potrebe in športne aktivnosti (kopanje, drsanje, potapljanje ipd.),
- omogočeno mora biti gašenje požarov ter druge naloge zaščite in reševanja.

6.2.8 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih

V gozdnogospodarski enoti je 1 obora, ki skupaj obsega 0,28 ha drugih gozdnih površin. V oborah je potrebno spremljati stanje gozdnega drevja. V primeru pojava rastlinskih bolezni ali razširitve podlubnikov znotraj obore je potrebno žarišča takoj sanirati. Ob pojavu erozije, ki lahko negativno vpliva tudi na površine izven obor, pa je potrebno ogrožene dele izolirati (preprečiti dostop živalim) ter erozijske pojave odpraviti.

Skozi GGE Vitanje poteka več manjših lokalnih daljnovodov, znotraj enote pa se ne nahaja noben visokonapetostni daljnovod.

Skupna površina koridorjev v gozdnem prostoru znaša 1,6 ha. Pri čiščenju drevja pod daljnovodi je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- čas dela prilagoditi gnezdenju ptic in ekološkim potrebam ostalih prostoživečih živali;
- ostanke sečnje je potrebno odstraniti iz vodotokov, jarkov ter odstraniti z vlak, cest in poti;
- pred izvedbo posega je potrebno drevje za posek evidentirati. Urejanje lastniško-pravnih razmerij (soglasja lastnikov) je v domeni vzdrževalca elektrovida. Pred evidentiranjem drevja morajo biti zbrana vsa soglasja lastnikov.

6.3 Ukrepi

Ukrepi za doseganje ciljev pri gospodarjenju z gozdovi so določeni na nivoju celotne GGE ter za posamezne lastniške kategorije. Ukrepi so opredeljeni na podlagi stanja gozdov, dolgoročnega gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega cilja, preteklega gospodarjenja ter poudarjenosti funkcij gozdov.

6.3.1 Možni posek

Preglednica 63/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) – zasebni gozdovi

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitev	Drugo			
Iglavci	m ³	96.401	160.948	0	257.349	23,7	105,7
	%	37	63	0	100		
Listavci	m ³	16.624	41.766	0	58.390	22,4	87,7
	%	28	72	0	100		
Skupaj	m³	113.025	202.714	0	315.739	23,5	101,8
	%	36	64	0	100		

Preglednica 64/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - državni gozdovi

		Vrste poseka			Posek Skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitev	Drugo			
Iglavci	m ³	42.730	35.581	0	78.311	18,6	86
	%	55	45	0	100		
Listavci	m ³	6.260	8.356	0	14.616	18,6	73,8
	%	43	57	0	100		
Skupaj	m³	48.990	43.937	0	92.927	18,6	83,8
	%	53	47	0	100		

Preglednica 62/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitev	Drugo			
Iglavci	m ³	4.462	2.815	0	7.277	10,2	67,8
	%	61	39	0	100		
Listavci	m ³	7	60	0	67	15,0	85,7
	%	10	90	0	100		
Skupaj	m³	4.469	2.875	0	7.344	10,2	68,0
	%	61	39	0	100		

Preglednica 62/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - vsi gozdovi skupaj

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitev	Drugo			
Iglavci	m ³	143.593	199.344	0	342.937	21,8	99,3
	%	42	58	0	100		
Listavci	m ³	22.891	50.182	0	73.073	21,5	84,5
	%	31	69	0	100		
Skupaj	m ³	166.484	249.526	0	416.010	21,7	96,4
	%	40	60	0	100		

Višino možnega poseka v največji meri določa današnje stanje gozdov. Določili smo jo z upoštevanjem poudarjenosti funkcij gozdov, izkušenj preteklega gospodarjenja in družbeno-gospodarskih ter posestnih razmer. Glede na preteklo ureditveno obdobje (2016 – 2025) načrtujemo višji največji možni posek in sicer za skupno 54.266 m³ oziroma 15 %. Količina možnega poseka redčenj se je povečala za 16,5 %, količina pomladitvenih sečenj pa za 14,6 %.

Glede na porušeno razmerje razvojnih faz s primanjkljajem mladovij in drogovnjakov ter presežkom debeljakov razporejamo velik del (60 %) možnega poseka v pomladitveni posek, s ciljem izboljšanja stanja gozdov v pogledu trajnosti in večanja biotske raznovrstnosti ter stabilnosti gozdov. Pomladitveni posek načrtujemo v debeljakih in sestojih v obnovi. V debeljakih z doseženo končno lesno zalogo in nekvalitetnih debeljakih načrtujemo uvajanje v obnovo s svetlitvenimi sečnjami na skupno 526 ha. Na 11 ha debeljakov, kjer je oteženo naravno pomlajevanje načrtujemo končne poseke, ki jih bomo umetno obnovili s sadnjo. V sestojih v obnovi načrtujemo pomladitvene poseke z usmeritvami nadaljevanja obnove (507 ha), pospešenega nadaljevanja obnove (246 ha) in končnega poseka (87 ha). Skupna površina gozdov, v katerih načrtujemo ukrepe vezane na pomladitev oz. obnavljanje sestojev, znaša 1.377 ha.

Možni posek za redčenja vključuje izbiralna redčenja drogovnjakov (796 ha) ter izbiralna redčenja debeljakov (1.331 ha).

Za sestoje v GGE Vitanje je značilen večji delež pomladitvenega poseka in manjši delež redčenj, predvsem zaradi primanjkljaja mladovij in drogovnjakov ter presežka debeljakov in sestojev v obnovi.

Preglednica 65: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Obnova s sadnjo oz. setvijo	12	29,61			
	Nega mladja in gošče	50	126,57			
	Nega letvenjaka	23	57,85			
	Ni ukrepanja	14	36,32			
	Ekocelica	< 1	1,21			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	73	796,10	305.384	62.679	0,21
	Ni ukrepanja	27	288,24	81.699		
	Ekocelica	< 1	1,52	134		
Debeljak	Nega debeljaka	60	1.330,60	785.018	102.837	0,13
	Uvajanje sestoja v obnovo	24	525,86	291.233	93.387	0,32
	Končni posek	< 1	10,78	5.649	5.638	1,00
	Ni ukrepanja	16	349,56	149.296		
	Ekocelica	< 1	4,64	2.678		
	Ekocelica z ukrepanjem	1	14,75	6.705	968	0,14
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	60	507,11	188.482	79.382	0,42
	Pospešeno nadaljevanje obnove	29	246,43	80.952	53.054	0,66
	Končni posek (pri naravni obnovi)	10	86,53	18.083	18.065	1,00

Nego drogovnjakov načrtujemo na 73 % površine drogovnjakov z jakostjo 21 %, nego debeljakov na 60 % površine vseh debeljakov. V njih redčimo z intenziteto 13 %. V sestojih v obnovi načrtujemo zadržano nadaljevanje obnove s povprečno jakostjo 42 %, pospešeno nadaljevanje obnove z jakostjo 66 % ter končne poseke na površini 97,31 ha.

Karta ukrepov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8). Skladno z Zakonom o gozdovih je predvidena izdelava karte območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna, vendar takšnih območij v GGE ni.

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 66/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

	Enota	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lok. skupn.		Skupaj	
		s pon.	brez pon.	s pon.	brez pon.	s pon.	brez pon.	s pon.	brez pon.
Priprava sestoja	ha	17,78	16,78	6,20	6,20	0,00	0,00	23,98	22,98
Priprava tal	ha	0,20	0,20	1,25	1,25	0,00	0,00	1,45	1,45
Dopolnilna sadnja	ha	1,50	1,50	3,11	3,11	0,00	0,00	4,61	4,61
Sadnja	ha	1,85	1,85	9,60	9,60	2,36	2,36	13,81	13,81
Setev	ha	0,00	0,00	0,75	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75
Obžetev	ha	14,00	3,00	62,40	17,05	1,50	0,50	77,90	20,55
Nega mladja	ha	2,35	2,35	15,78	15,78	0,00	0,00	18,13	18,13
Nega gošče	ha	24,60	24,60	38,96	38,96	0,00	0,00	63,56	63,56
Nega letvenjaka	ha	19,60	19,60	19,85	19,85	0,00	0,00	39,45	39,45
Nega drogovnjaka	ha	22,39	22,39	9,52	9,52	0,00	0,00	31,91	31,91
Premazi vršičkov	ha	6,50	1,10	7,60	1,30	6,55	1,31	20,65	3,71
Zaščita s količenjem	kos	3.600	3.600	0,00	0,00	0,00	0,00	3.600	3.600
Zaščita s tulci	kos	0,00	0,00	5.340	5.340	0,00	0,00	5.340	5.340
Zaščita mladja z ograjo	m	370	370	6.775	6.775	360	360	7.505	7.505
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	400	400	800	800	100	100	1.300	1.300
Obeleževanje sadik	kos	3.700	3.700	18.880	18.880	5.100	5.100	27.680	27.680
Vzdrževanje tulcev	kos	0	0	1.500	1.500	0	0	1.500	1.500
Odstranjevanje tulcev	kos	0	0	700	700	0	0	700	700
Odstranjevanje ograj za zaščito mladja	m	850	850	250	250	0	0	1.100	1.100

Zaradi sprememb družbenoekonomskih razmer in spreminjanja demografske slike lastnikov gozdov prilagajamo koncept načrtovanja gojitvenih del. Dela načrtujemo v najboljše zasnovanih mladovjih, kjer izvedba zagotavlja predvsem krepitev biološke pestrosti in zdravja gozda ter s tem izboljšuje dolgoročno stabilnost gozdnih sestojev. Vodila pri določanju obsega so: sedanji obseg mladovij, v zadnjem desetletju realizirana dela ter novi standardi in normativi za opravljanje del.

Strategija obnove gozdov na OE Celje temelji na naravni obnovi – dinamiko sečnje v debeljakih in sestojih v obnovi v največji možni meri prilagodimo naravnemu pomlajevanju gozdov. Kjer grmovni sloj ali neprimeren pomladek onemogočata naravno pomlajevanje ciljnih, rastišču primernih drevesnih vrst, načrtujemo pripravo sestoja.

S tem načrtom predvidevamo tudi poizkusno izvedbo strojne priprave tal skupaj s setvijo na poizkusnih ploskvah v državnih gozdovih, kjer je zaradi gostega koreninskega prepleta zeliščnega sloja onemogočeno pomlajevanje klimaksnih vrst.

Umetno obnovo z ukrepoma sadnje in dopolnilne sadnje načrtujemo na skupni površini 18,9 ha. Dopolnilno sadnjo načrtujemo tam, kjer v pomladku ni zelenih drevesnih vrst in je njihov sklep rahel ali pretrgan, sestoj pa je zrel za obnovo. Povprečna načrtovana gostota dopolnilne sadnje je 1.200 sadik na hektar.

Obžetev načrtujemo na površinah, kjer je bila izvedena sadnja. S tem pomagamo sadikam v začetni fazi rasti, da jih ne preraste zeliščna oz. grmovna vegetacija.

Z veljavnim gozdnogospodarskim načrtom GGO Celje uvajamo tudi koncept situacijske nege, s katerim poizkušamo reševati težave spremenjenih družbenoekonomskih razmer (nezainteresiranost lastnikov za delo v gozdu, zviševanje starosti lastnikov in s tem nezmožnost izvajanja gojitvenih del) in povečati stabilnost mladih sestojev.

Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 9).

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

So namenjeni ohranjanju in krepitvi življenjskih razmer za prostoživeče živalske vrste v enoti. Velika večina ukrepov se podrobno načrtuje v sklopu lovsko upravljavskih načrtov LUO. Z aktivnim upravljanjem (lovom in ukrepih v okolju divjadi) je treba nenehno usklajevati ravnovesje med divjadjo in gozdom. Slednje naj se dosega z izvrševanjem v Dvoletnih načrtih lovišč navedenih ukrepov. Za usklajevanje odnosov v ekosistemu naj se čimbolj dosledno realizira načrtovan odvzem divjadi, tako po številu kot strukturi. Poleg navedenega naj upravljavci lovišč izvajajo predvidene ukrepe v habitatih kot so: urejanje življenjskega okolja divjadi, krmljenje, lovsko čuvajski ukrepi, izvajanje monitoringa divjadi, itn. V čim večji meri naj se izvajajo tudi ukrepi ki se koordinirajo prek gozdarskega načrtovanja (sadjna in zaščita sadik, nega in varstvo gozdov, ohranjanje travnih površin v gozdnem prostoru, puščanja odmrle biomase v gozdovih, postavitev gnezdnic, itn), ki jih v veliki meri izvajajo lastniki gozdov. Na ZGS preko gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov lastnikom predlagamo številne ukrepe z namenom krepitve biotopske funkcije gozdov, kot so vzdrževanje in oblikovanje gozdnih robov, grmišč, omejnikov, namensko puščanje in sadnja plodonosnega drevja na gozdnih robovih in na površinah v zaraščanju, urejanje ekocelic, mirnih con, zimovališč, rastišč za gozdne kure, itn).

Krmljenje divjadi naj poteka skladno z usmeritvami lovsko upravljavskih načrtov. Pri tem je nujno neprestano spremljati vplive, ki jih povzroči krmljenje na divjad (ocena velikosti, razširjenosti, spolne in starostne strukture populacije). Pri tem je treba nenehno spremljati naravno prehransko ponudbo in temu ustrezno prilagoditi (zmanjšati) količino dodatne krme. Krmljenje v območjih gozdnih kur naj se omeji na najmanjšo možno raven. Prav tako naj se v teh predelih omeji izvajanje skupinskih lovov. Ukrepi v slučaju prenamnožitve divjadi morajo biti aktivni in usmerjeni k čim hitrejši normalizaciji razmer. Redno vzdrževanje vodnih virov v gozdu vključno s kalužami, vzdrževanje remiznih površin, obvodnih pasov, grmišč, gozdnih ostankov, obdelovanje krmnih njiv in zalaganje solnic naj se izvaja skladno z načrti. V mirnih conah mora biti gospodarjenje z gozdom (sečnja, spravilo, gradnja gozdnih vlak) prilagojeno pomembnejšim življenjskim ciklusom divjadi (npr. čas reprodukcije in vzgoje mladičev, čas paritve koconogih kur, prezimovanje). Pri gospodarjenju z gozdom je potrebno zagotoviti primeren delež starega, trhlega in primerno debelega drevja, ki med drugim zagotavlja tudi življenjski prostor številnim vrstam duplarjev, gozdnim kuram, sovam in ujedam. Sečnja in puščanje vejnikov lahko koristno pripomore k ublažitvi ostrih pogojev za divjad, zato naj se izvaja predvsem v zimskem času, ko se soočamo z dolgotrajnejšim obdobjem pokritosti tal s snežno odejo. Pri sadnji naj se koristi zaščito z ograjami, ali individualno varovanje sadik, saj je zaradi stanja gozdov v enoti pritisk z objedanjem listavcev izjemno velik.

Turistično-rekreativne aktivnosti naj se sezonsko in prostorsko usmerja z upoštevanjem zgoraj navedenih sezonskih ciklusov prostoživečih živalskih vrst.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Preglednica 67/D-FU: Načrtovani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Enota	Obseg
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	Sajenje plodonosnih drevesnih vrst	kos	200
	Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozdu	kos	5
	Postavitev gnezdnic	kos	10
	Vzdrževanje gnezdnic	kos	40
	Vzdrževanje pasišč v gozdu	ha	10
	Puščanje stoječe biomase	m ³	200
	Puščanje podrte biomase	m ³	100
	Ohranjanje biotopov – sečnja	m ³	200
	Ohranjanje biotopov – nega	ha	0,25
	Lovnogospodarska funkcija	Sajenje plodonosnih drevesnih vrst	kos
Vzdrževanje pasišč v gozdu		ha	3

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

V okviru presoje ob izdelavi območnega gozdnogospodarskega načrta sta na robnem delu GGE Vitanje dve območji, ki jih lahko opredelimo kot pomanjkljivo odprta območja z gozdnimi cestami. Ti dve območji sta Kislica, kjer se srečujemo z dolgimi spravnimi razdaljami ter območje Zavrha, ki samo deloma sega tudi v GGE Vitanje. Ocena dolžin potrebnih gozdnih cest v obeh območjih skupaj je 2,7 km, vendar je večina obeh območij izven GGE Vitanje. Gradnja je seveda povezana s pripravljenostjo lastnikov za investiranje v gradnjo gozdne ceste. Trenutno v GGE Vitanje ni načrtovanih novih gozdnih prometnic.

Glede na stanje na terenu predvidevamo, da se bo tudi v prihodnje nadaljeval trend gradnje gozdnih vlak z vso pripadajočo infrastrukturo, pri čemer bodo te vlake vse bolj prilagojene izvozu lesa po kolesih in manj spravilu po tleh. Trenutno še ni mogoče natančno opredeliti posameznih območij, kjer se bodo gozdne vlake dejansko gradile, saj je to povezano z več dejavniki, med drugim z razpoložljivimi finančnimi viri in usmeritvami Zavoda za gozdove Slovenije. Zavod za gozdove tudi v prihodnje aktivno nadaljuje spremljanje stanja gozdov in gozdnega prostora ter izdelavo evidence gozdnih vlak.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Območje GGE Vitanje pokrivata dva krajinska tipa:

- večji del enote (61,9 %) predstavlja gozdnata krajina, ki pokriva osrednji in južni del enote;
- gozdna krajina (38,1 %), ki se nahaja v severnem delu GGE Vitanje.

V gozdni krajini, so posamično gozdno drevje ter manjše skupine gozdnega drevja redkejša. Dejansko se takšni primeri pojavljajo le na dnu posameznih dolin, kjer se srečamo s posamičnim gozdnim drevjem, pogosteje pa z manjšimi skupinami zlasti v okolici vodotokov kot obvodno drevnino. Gospodarjenje s tem drevjem je prepuščeno lastnikom posameznih parcel in upravljavcem vodotokov, usmerjamo pa ga s svetovanjem. V okviru gospodarjenja z gozdovi je potrebno zagotoviti ohranitev vsaj tistih gozdnih ostankov, ki so vezani na večje gozdne komplekse.

V gozdni krajini je negozdnih površin sicer malo, imajo pa velik pomen za večanje biotske pestrosti območja in za estetski izgled krajine.

Zato je pomembno, da pri strokovnem delu upoštevamo naslednje usmeritve:

- potrebno je sodelovati pri osveščanju javnosti, še bolj pa posameznih lastnikov, glede pomena gozdnih ostankov, omejkov ter posamičnih dreves v kmetijski krajini;
- z rednim vzdrževanjem omejkov je potrebno zagotavljati njihovo funkcioniranje in obstoj tudi ob izpadu posamezne drevesne ali grmovne vrste zaradi starosti. Posamezna drevesa je potrebno puščati do njihove fizične starosti;
- sodelovati je potrebno pri gospodarjenju z obvodno drevnino. Gospodari se naj tako, da se zagotavlja sklenjen sklep krošenj.
- sečnja obvodne drevnine je potrebno prilagoditi drstu ribjih vrst. Kjer se pojavljajo salomoidne vrste naj sečnja obvodne drevnine poteka od marca do aprila ali pa v septembru. Ob ostalih vodotokih, kjer so habitati za ribe (ščuka, bolen, klen, platnica ipd.) pa naj dela potekajo od septembra do konca januarja;
- pri obvodni vegetaciji se izogibamo puščanju starih in težkih dreves (nevarnost erozije ob izruvanju);
- skupinam gozdnega drevja na kmetijskih površinah je potrebno ohranjati strukturno pester gozdni rob.

Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij:

- za posamično gozdno drevje izven naselij moramo po potrebi izvajati preventivna varstvena dela enako kot v sklenjenih gozdovih;
- način gospodarjenja je posamično prebiranje;
- pridobivanje lesa je potrebno zaradi gnezdenja ptic v čim večji meri opraviti zunaj vegetacijske dobe;
- v ozkih pasovih gozda ob vodotokih težiti k čim večjemu deležu drevja, ki globoko korenini;
- posamezna drevesa v manjših gozdnih površinah in posamezno rastoča drevesa sredi kmetijskih površin (avtohtonih, rastišču primernih drevesnih vrst - npr. hrasti, vrbe, jelše ...) puščati do njihove fiziološke zrelosti.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Cilj ekonomske presoje je finančno vrednotenje ukrepov načrtovanih z GGN. Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je izdelana skupaj za celotno GGE in ločeno na zasebne gozdove, gozdove lokalnih skupnosti in državne gozdove. Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave ter glede na teoretično sortimentacijo.

Preglednica 68/EP1: Bruto/neto možni posek

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Bruto možni posek (m ³)	342.937	73.073	416.010
Neto možni posek (m ³)	301.785	62.112	363.897

Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in dodelave, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak. Spodbude delno pokrivajo stroške gojenja, varstvenih del in del za krepitev funkcij v zasebnih gozdovih ter stroške za vzdrževanje gozdnih cest v vseh gozdovih.

Pri ekonomski presoji gospodarjenja z gozdovi niso upoštevani stroški izgradnje sekundarnih in primarnih gozdnih prometnic ter nepredvidljivih varstvenih del (podlubniki ipd.) in stroški javne gozdarske službe.

Preglednica 69/EP1: Prikaz prihodkov od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozd lokalnih skupnosti		Skupaj	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa	27.315.500	86,51	7.076.650	76,15	468.729	63,82	34.860.879	83,80
Strošek sečnje in spravila	7.571.559	23,98	2.367.085	25,47	275.390	37,50	10.214.034	24,55
Razlika	19.743.937	62,53	4.709.566	50,68	193.339	26,33	24.646.842	59,25

Prihodek od lesa smo izračunali na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave ter glede na sortimentacijo. Uporabljene so povprečne cene sortimentov pridobljene iz podatkov gospodarskih družb. Pri vseh izračunih so upoštevani neto kubični metri možnega poseka.

Preglednica 70/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Vitanje

	Skupaj (000 €)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa)	34.861	83,80	100,0
Stroški sečnje in spravila	10.214	24,55	29,3
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	327	0,79	0,9
krepitev funkcij gozdov	14	0,03	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	475	1,14	1,4
vzdrževanje vlak	104	0,25	0,3
Stroški skupaj	11.134	26,76	31,9
Dohodek	23.727	57,03	68,1
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	45	0,11	0,1
Predvidene spodbude za krepitev funkcij	10	0,02	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	351	0,84	1,0
Skupaj predvidene spodbude	407	0,98	1,2
Stroški – spodbude	10.727	25,79	30,8
Dohodek (prihodek - stroški + spodbude)	24.134	58,01	69,2

Pri izračunih stroškov gojenja in varstva gozdov smo na podlagi določil Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur. l. RS št. 71/04 in nasl.) upoštevali normative za srednje težke delovne razmere z enotno dnino 134,03 €. Poleg stroškov dela za gojenje in varstvo gozdov smo upoštevali tudi stroške materiala, ki smo jih določili na podlagi povprečnih cen materiala (vir: Odsek za ukrepe v gozdovih). Pri izračunu subvencij smo upoštevali, da so funkcije gozdov poudarjene na drugi stopnji.

Stroški za krepitev funkcij gozdov predstavljajo sredstva za sajenje plodonosnih drevesnih vrst, vzdrževanje pasišč v gozdu in vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozdu.

Iz zgornje preglednice je razvidno, da celotni prihodki gospodarjenja z gozdovi presegajo odhodke, tako da dobiček znaša 58,01 % prihodkov od vrednosti lesa.

a) Zasebni gozdovi

Preglednica 71/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Vitanje za zasebne gozdove in gozdove lokalnih skupnosti

	Skupaj (000 €)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa)	27.316	86,51	100,0
Stroški sečnje in spravila	7.572	23,98	27,7
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	70	0,22	0,3
krepitev funkcij gozdov	10	0,03	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	255	0,81	0,9
vzdrževanje vlak	79	0,25	0,3
Stroški skupaj	7.986	25,29	29,2
Dohodek	19.330	61,22	70,8
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	33	0,10	0,1
Predvidene spodbude za krepitev funkcij	9	0,03	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	194	0,61	0,7
Skupaj predvidene spodbude	235	0,75	0,9
Stroški – spodbude	7.750	24,55	28,4
Dohodek (prihodek - stroški + spodbude)	19.565	61,97	71,6

V zgornji preglednici prikazujemo ekonomiko gospodarjenja za zasebne gozdove. Celotni prihodki gospodarjenja presegajo odhodke, čisti dobiček znaša 71,6 % vrednosti lesa.

b) Državni gozdovi

Preglednica 72/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Vitanje za državne gozdove

	Skupaj (000 €)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa)	7.077	76,15	100,0
Stroški sečnje in spravila	2.367	25,47	33,4
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	200	2,16	2,8
krepitev funkcij gozdov	1	0,02	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	220	2,37	3,1
vzdrževanje vlak	23	0,25	0,3
Stroški skupaj	2.812	30,26	39,7
Dohodek	4.265	45,89	60,3
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	0	0,00	0,0
Predvidene spodbude za krepitev funkcij	0	0,00	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	157	1,69	2,2
Skupaj predvidene spodbude	157	1,69	2,2
Stroški – spodbude	2.655	28,57	37,5
Dohodek (prihodek - stroški + spodbude)	4.422	47,58	62,5

Predvidena gojitvena dela in dela za krepitev funkcij se v državnih gozdovih ne sofinancirajo. Čisti dobiček znaša 62,5 % vrednosti lesa.

c) Gozdovi lokalnih skupnosti*Preglednica 73/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Vitanje za gozdove lokalnih skupnosti*

	Skupaj (000 €)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa)	469	63,82	100,0
Stroški sečnje in spravila	198	27,00	42,3
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	22	2,94	4,6
krepitev funkcij gozdov	2	0,29	0,4
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	0	0,00	0,0
vzdrževanje vlak	2	0,25	0,4
Stroški skupaj	224	30,47	47,7
Dohodek	245	33,35	52,3
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	13	1,74	2,7
Predvidene spodbude za krepitev funkcij	2	0,20	0,3
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	0	0,00	0,0
Skupaj predvidene spodbude	14	1,94	3,0
Stroški – spodbude	210	28,53	44,7
Dohodek (prihodek - stroški + spodbude)	259	35,29	55,3

V gozdovih lokalnih skupnosti je čisti dobiček zaradi višjih stroškov tako sečnje in spravila, kot gojitve in varstva nižji kot v zasebnih gozdovih. Celotni prihodki gospodarjenja presegajo odhodke, čisti dobiček znaša 55,3 % vrednosti lesa.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

V posamezne rastiščnogojitvene razrede so združeni gozdovi, ki imajo podobne rastiščne razmere, pri čemer smo upoštevali tudi vrstno sestavo in zgradbo gozdnih sestojev ter cilje gospodarjenja. Tako so v posamezen RGR združeni odseki, ki imajo podobne potencialne GRT. Nekatere odseke smo uvrstili v druge RGR, ker smo na novo ovrednotili GRT. Pomemben dodatni kriterij za oblikovanje je bila tudi spremenjenost oz. ohranjenost drevesne sestave.

Rastiščnogojitveni razredi so oblikovani tako, da je notranja variabilnost RGR majhna, variabilnost med RGR pa velika. Takšno oblikovanje RGR daje primerno osnovo za načrtovanje gospodarjenja z gozdovi, gospodarjenje samo in njegovo kontrolo.

Gozdovi GGE Vitanje so razdeljeni med osem rastiščnogojitvenih razredov. Največja sta RGR Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja in RGR Gorska-zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja. Najmanjši je RGR Gozdovi s posebnim namenom.

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5).

Preglednica 74/LP: Lastniške kategorije znotraj posameznih rastiščnogojitvenih razredov

Rastiščnogojitveni razred	Površina (enota)	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lok. skupnosti	Skupaj
Podgorski bukovni gozdovi	ha	242,91	45,97	0	288,88
	%	84	16	0	100
Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	ha	721,21	312,01	0	1.033,22
	%	70	30	0	100
Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah	ha	699,37	29,83	1,44	730,64
	%	96	4	< 1	100
Toploljubna bukovja	ha	42,80	23,85	0	66,65
	%	64	36	0	100
Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja	ha	908,90	594,91	0	1.503,81
	%	60	40	0	100
Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami	ha	234,69	218,5	131,92	585,11
	%	40	37	23	100
Gozdovi s posebnim namenom	ha	0,28	13,72	39,51	53,51
	%	1	26	74	100
Varovalni gozdovi	ha	109,16	40,59	2,11	151,86
	%	72	27	1	100
Skupaj	ha	2.959,32	1.279,38	174,98	4.413,68
	%	67	29	4	100

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred 02 Podgorski bukovi gozdovi

Gozdovi RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi v enoti obsegajo 6,5 % površine oziroma 288,88 ha. Gozdovi tega gospodarskega razreda pokrivajo južni del enote v okolici Vitanja in Stranic. Poraščajo blažje nagibe zmerno toplih in zmerno vlažnih rastišč ob jarkih, kjer so tla aktivna in visoko produktivna, kar se odraža v visoki produkcijski sposobnosti rastišča.

Večina gozdov 242,91 ha (84 %) je v zasebni lasti, državnih gozdov je 45,97 ha (16 %).

9.2.1.1 STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 75/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	132,87	46
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	91,86	32
62100	Bazoljubno rdečeborovje	1	13,81	5
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	12,75	4
77100	Jelovje s praprotmi	17	12,45	4
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	10,20	4
56300	Alpsko - predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1	6,43	2
59200	Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje	5	4,55	2
64300	Predalpsko jelovo bukovje	11	2,63	1
65100	Gorsko - zgornjegorsko javorovje z brestom	7	1,05	< 1
76100	Javorovje s praprotmi	7	0,28	< 1
	Skupaj	8,1	288,88	100

Najpomembnejša gozdna rastiščna tipa v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi sta predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (46 %) in osojno bukovje s kresničevjem (32 %). Ostali GRT zavzemajo manjše deleže.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 02 je 8,1. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 105 %. Prirastek znaša v razredu 8,52 m³/ha letno.

Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi prevladujejo skupinsko raznodobni bukovi gozdovi s posamično do sestojno primesjo smreke, rdečega bora ter posamično do gnezdasto primesjo plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev ter posamično primesjo mehkih listavcev.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 76/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	7	26	35	17	15	257	64	5,24	62
Listavci	9	19	39	19	14	144	36	3,28	38
Skupaj	8	24	36	18	15	401	100	8,52	100

Lesna zaloga in prirastek sta pod povprečjem celotne GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 22,0$ %.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 77/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
Dejansko Stanje	m ³ /ha	209	16	31	1	0	105	3	25	10	1
	%	52,3	4,0	7,6	0,2	0,0	26,3	0,7	6,3	2,4	0,1
Naravno Stanje	m ³ /ha										
	%	2,9	3,1		1,7		64,3	9,7	9,7	7,7	0,9

Naravno stanje drevesne sestave smo povzeli po publikaciji Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina, A. in sod., 2021). Iz tako pridobljenega naravnega razmerja drevesnih vrst smo glede na stanje rastišč in lesne zaloge v oddelku oz. odseku izračunali naravno drevesno sestavo za celoten RGR.

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 01 prevladujejo spremenjeni gozdovi, teh je 74 %, močno spremenjenih je 26 %, izmenjanih in ohranjenih gozdov je manj kot 1 %.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 78/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	17,30	0	78	22	0	7	0	93	0	80	20	0	0
Drogovnjak	39,76	1	63	36	0	2	35	63	0	45	32	16	6
Debeljak	130,37					27	63	9	0	2	56	33	9
Sestoj v obnovi	101,45					8	71	21	0				
Skupaj	288,88												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (27 %), mali jesen (25 %), črni gaber (17 %), gorski javor (16 %), smreka (5 %), gorski brest (4 %), veliki jesen (2 %), rdeči bor (1 %), macesen (1 %), ostrolistni javor (1 %), Lipa (1%), mokovec (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: smreka (40 %), bukev (22 %), rdeči bor (13 %), jelka (6 %), gorski javor (6 %), črni gaber (4 %), mali jesen (3 %), macesen (2 %), graden (1 %), veliki jesen (1 %), mokovec (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: smreka (57 %), bukev (25 %), rdeči bor (7 %), gorski javor (5 %), jelka (3 %), graden (1 %), veliki jesen (1 %), črni gaber (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 54 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (34%), smreka (26 %), gorski javor (12 %), mali jesen (10 %), jelka (8 %), črni gaber (4 %), veliki jesen (2 %), rdeči bor (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 21 SVP in sicer na drevju, ki je debelejše od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 198 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 79/K: Kakovost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	8	62	17	11	1
Jelka	0	60	40	0	0
Ostali iglavci	21	32	43	5	0
Bukev	5	48	20	23	5
Plemeniti listavci	23	9	54	14	0
Drugi trdi listavci	0	0	50	25	25
Mehki listavci	0	0	100	0	0
Skupaj iglavci	10	57	22	10	1
Skupaj listavci	10	32	35	19	4
Skupaj	10	48	27	13	2

Kakovost iglavcev v RGR je dobra, kar pomeni, da prevladuje les povprečne kakovosti (B, C – šifrant je v poglavju 12 Priloge). Pri listavcih pa je kakovost slabša kot pri iglavcih.

➤ **Poškodovanost sestojev**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 80/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	0,8
Veje	0,2
Osutost	0,2
Skupaj	1,1

9.2.1.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 81/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	14.749	6.506	44
Listavci	9.904	2.248	23
Skupaj	24.653	8.755	36

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovale pomladitvene sečnje, bilo jih je 35 %. Redčenj je bilo 31 %. Delež varstveno – sanacijskih sečenj je znašal 27 %. Posek oslabelega drevja je zavzemal 6 %. Poseka za gozdno infrastrukturo je bilo 1 %.

Preglednica 82/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	7,86	1,35	17
Sadnja	ha	-	0,40	-
Obžetev	ha	0,72	2,45	340
Nega mladja	ha	1,50	0,90	60
Nega gošče	ha	17,36	2,90	17
Nega letvenjaka	ha	9,36	1,55	17
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,95	-	-
Varstvo pred žuželkami	dni	-	4,29	-
Zaščita s količenjem	kos	-	800	-
Vzdrževanje travinj	ha	3,50	4,00	114

Obžetev in vzdrževanje travinj sta bila izvedena v večjem obsegu kot je bilo načrtovano. Od načrtovanih del so se v majhnem obsegu izvedla naslednja gojitvena in varstvena dela: priprava sestoja, nega mladja, nega gošče in nega letvenjaka. Sadnja, varstvo pred žuželkami in zaščita s količenjem niso bili načrtovani, vendar so bili izvedeni.

9.2.1.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 83/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 – 2026 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	630,67	206	77	283	6,57	2,40	8,97	1,47	0,45	1,93
2006	317,83	219	109	328	5,31	2,90	8,21	1,63	0,57	2,19
2016	339,00	234	142	376	4,85	3,34	8,19	1,92	0,66	2,58
2026	288,88	257	144	401	5,24	3,28	8,52	6,65	4,09	10,73

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

V tem ureditvenem obdobju sta se povečala prirastek in lesna zaloga. Površina se je zmanjšala za 50,12 ha. Glavni vzrok za to so spremembe pri uvrščanju odsekov v rastiščnogojitvene razrede na podlagi novo določenih GRT.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 84/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 2005 - 2025 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1996	59,7	3,5	9,4	0,1	23,0	0,3	3,4	0,5	0,1
2006	57,3	0,9	8,6	0,0	26,7	0,9	4,0	1,6	0,0
2016	54,2	0,7	7,3	0,0	31,6	1,0	3,6	1,6	0,0
2026	52,3	4,0	7,6	0,2	26,3	0,7	6,3	2,4	0,1

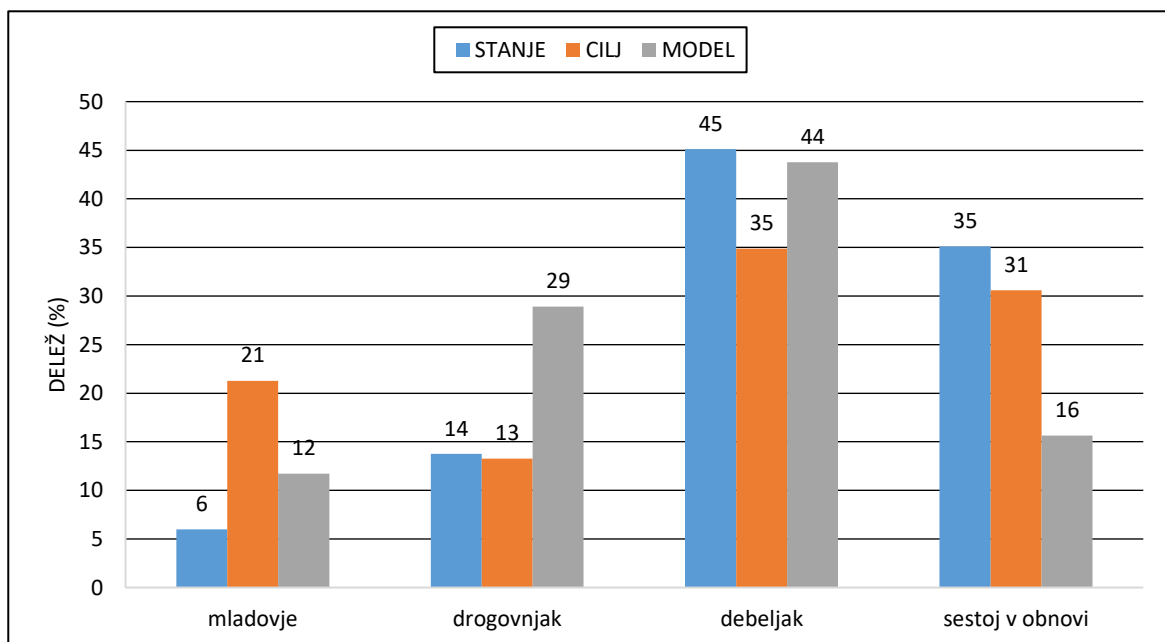
V drevesni sestavi se je povečal delež bora, jelke, macesna, plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev. Zmanjšal se je delež smreke, bukke in hrasta.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 85/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje Razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	17,30	6,0	15	33,85	11,7	-48,9
Drogovnjak	39,76	13,8	37	83,50	28,9	-52,4
Debeljak	130,37	45,1	56	126,39	43,8	3,2
Sestoj v obnovi	101,45	35,1	20	45,14	15,6	124,8
Skupaj	288,88	100,0	128			

Okvirna proizvodna doba je 128 let. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrtosti 9 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 26 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 63 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 119 let.

Grafikon 4: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 02 porušeno. Premalo je mladovij, drogovnjakov, preveč pa debeljakov in sestojev v obnovi.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi prisotne:

- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 32,98 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 183,33 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 11,66 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 32,67 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 6,26 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 182,90 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **zaščitna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,76 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 2. stopnji poudarjenosti na 41,36 ha;
- **higiensko zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 16,39 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 2. stopnji poudarjenosti na 4,42 ha;
- **estetska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 4,34 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti 0,06 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,07 ha.

Od proizvodnih funkcij sta v rastiščnogojitvenem razredu prisotni:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 288,67 ha in na 2. stopnji na 0,21 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 8,17 ha.

9.2.1.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 7 % (od tega smreka 5 %), listavci 93 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 12 % mladovij, 29 % drogovnjakov, 44 % debeljakov, 16 % sestojev v obnovi.

Povprečno lesno zalogo za vse sestoje v RGR 02 model določa na 300 m³/ha in končno na 560 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben mešan gozd smreke in bukve, s skupinsko do šopasto primesjo hrasta in plemenitih listavcev s posamično primesjo rdečega bora in ostalih drevesnih vrst iz ciljne drevesne sestave.

Ciljna drevesna sestava gozdov je: smreke 50 %, jelke 5 %, borov 7 %, bukve 30 %, hrastov 1 %, plemenitih listavcev 6 %, drugih trdih listavcev 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 21 % mladovij, 3213 % drogovnjakov, 35 % debeljakov, 31 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga znaša **379** m³/ha.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst: smreka 1 – 10 %, 2 – 60 %; bukev 1 – 5 %, 2 – 50 %; plemeniti listavci 1 – 20 %, 2 – 10 %. Uvrstitev v kakovostne razrede (1 – 5) in okrajšave za kakovost (A1, A2, B, C, D, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge.

Ciljno razmerje razvojnih faz smo postavili v okviru realnih možnosti glede na razpoložljivi možni posek ter prirastek v RGR. Osnova nam je bilo dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo

približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR in ciljem v Območnem gozdnogospodarskem načrtu.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Okvirna proizvodna doba je 128 let, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljnih drevesne sestave. Pri tem pospešujemo plemenite listavce in graden. Obliko zmesi prilagodimo ekološkim zahtevam posamezne drevesne vrste. Odstranjujemo nekakovostne predrastke. Z nego se vračamo enkrat v posameznem razvojnem stadiju mladovja, najprej tja, kjer je slabša negovanost in so zasnove dobre. Pri negi letvenjaka izvajamo ukrep pospeševanja izbrancev listavcev. Pospešujemo kakovostne osebke gradna, plemenitih listavcev, bukve in jelke.

Drogovnjaki: v sestojih z dobrimi zasnovami in pomanjkljivo negovanostjo načrtujemo izbiralna redčenja na 79 % površin drogovnjakov s povprečno jakostjo ukrepanja 18 % od lesne zaloge. Na 21 % površine sestojev, ki so že preredčeni, ne ukrepamo.

Debeljaki: v tanjših debeljakih je potrebno izvajati izbiralna redčenja povprečne jakosti 11 % na 54 % površine. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi sestojnim razmeram. Presvetljene, nekakovostne debeljake in sestoje z doseženo končno lesno zalogo (31 % debeljakov) je potrebno uvajati v obnovo, pri čemer ohranjamo semenjake ciljnih drevesnih vrst. Povprečna jakost svetlitvene sečnje naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 31 %. Preredčimo debeljake, kjer je to potrebno in nato ne ukrepamo do uvajanja v obnovo.

Sestoji v obnovi: na 64 % površine sestojev v obnovi načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 40 % od lesne zaloge. Na 26 % površine načrtujemo pospešeno obnovo s sestojnim sproščanjem pomladka s sečnjo povprečne jakosti 66 % od lesne zaloge. Na površini 10,34 ha (10 %) načrtujemo končne poseke. Dinamika obnove naj sledi širjenju obstoječih pomladitvenih jeder, kjer so le-ta formirana. V največji možni meri je potrebno izkoristiti učinke posredne nege matičnega sestoja ter izvajati načrtovana gojitvena ter varstvena dela na že obstoječih jedrih mladja in gošče, kjer posredna nega ni mogoča. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. V območjih z uspešnim naravnim pomlajevanjem so vračanja pogostejša (4–7 let), kjer pa je uspešnost pomlajevanja manjša pa so vračanja redkejša (8–10 let).

Usmeritve za drevesno sestavo

Posebej v mlajših razvojnih fazah pospešujemo rastiščem primerne listavce (bukev, plemeniti listavci, jelka in graden), skladno s ciljnim razmerjem drevesnih vrst.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi****Preglednica 86: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi**

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	31	5,40			
	Nega letvenjaka	54	9,37			
	Ni ukrepanja	15	2,53			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	79	31,33	10.884	1.973	0,18
	Ni ukrepanja	21	8,43	1.971		
Debeljak	Nega debeljaka	54	70,16	38.781	4.326	0,11
	Uvajanje sestoja v obnovo	31	40,80	20.726	6.512	0,31
	Ni ukrepanja	15	19,41	6.662		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	64	64,64	26.295	10.580	0,40
	Pospešeno nadaljevanje obnove	26	26,47	8.345	5.481	0,66
	Končni posek (pri naravni obnovi)	10	10,34	2.141	2.139	1,00

Preglednica 87/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	64	36	100
- ciljno %	64	36	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	257	144	401
- ciljna (m ³ /ha)	243	136	379
Prirastek (m ³ /ha)	5,24	3,28	8,52
Možni posek (m ³ /ha)	66,5	40,9	107,3
Možni posek (m ³ /ha/leto)	6,65	4,09	10,73
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	26	28	27
Intenziteta m. p. prirastek (%)	127	125	126
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga zmanjšala za 22 m³/ha. Delež iglavcev se bo zmanjšal za 14 m³/ha.

Preglednica 88/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m ³	4.202	15.002	0	19.204	26	127
	%	22	78	0	100		
Listavci	m ³	2.097	9.710	0	11.807	28	125
	%	18	82	0	100		
Skupaj	m ³	6.299	24.712	0	31.011	27	126
	%	20	80	0	100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Večji del možnega poseka (80 %) je tako skoncentriran na pomladitvene poseke v debeljakah in sestojih v obnovi, preostanek pa predstavljajo redčenja v drogovnjakah in debeljakah (20 %).

Preglednica 89/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	1,5	1,5
Nega mladja	ha	0,2	0,2
Nega gošče	ha	5,6	5,6
Nega letvenjaka	ha	6,9	6,9
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,8	0,8

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred 03 Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Gozdovi RGR 03 Gorska –zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja v enoti obsegajo 23,4 % površine oziroma 1.033,22 ha. Pojavljajo na višjih legah Stenice in Paškega Kozjaka. Matično podlago večinoma tvorijo apnenci in dolomiti.

Večina gozdov 721,21 ha (70 %) je v zasebni lasti, državnih gozdov je 312,01 ha (30 %).

9.2.2.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 90/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
64300	Predalpsko jelovo bukovje	11	508,17	49
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	304,17	29
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	130,26	13
77100	Jelovje s praprotmi	17	20,05	2
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	17,95	2
65100	Gorsko - zgornjegorsko javorovje z brestom	7	17,85	2
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	10,15	1
76100	Javorovje s praprotmi	7	8,23	1
59200	Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje	5	8,09	1
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	6,82	1
56300	Alpsko - predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1	1,29	< 1
63600	Bukovje s polžarko	7	0,19	< 1
	Skupaj	9,8	1.033,22	100,0

Najpomembnejša gozdna rastiščna tipa v RGR 03 Gorska –zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja sta predalpsko jelovo bukovje (49 %) in predalpsko gorsko bukovje (29 %). Ostali GRT zavzemajo manjše deleže.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 02 je 9,8. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 97 %. Prirastek znaša v razredu 10,06 m³/ha letno.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V RGR 03 Gorska –zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja prevladujejo skupinsko raznodobni bukovi gozdovi s posamično do sestojno primesjo jelke in smreke ter posamično do gnezdasto primesjo plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev ter posamično primesjo mehkih listavcev.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 91/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	6	18	32	26	18	254	61	6	18
Listavci	13	24	26	22	15	165	39	13	24
Skupaj	9	21	29	24	17	419	10	9	21

Lesna zaloga je pod povprečjem celotne GGE, prirastek je enak povprečnemu prirastku GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 10,9 \%$.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 92/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
Dejansko Stanje	m ³ /ha	213	21	19	3	1	134	1	26	4	0,5
	%	50,9	6,5	2,3	0,8	0,2	31,9	0,3	6,2	1,0	0,1
Naravno stanje	m ³ /ha										
	%	3,5	17,3		0,8		57,1	1,2	16,0	3,4	0,7

Naravno stanje drevesne sestave smo povzeli po publikaciji Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina, A. in sod., 2021). Iz tako pridobljenega naravnega razmerja drevesnih vrst smo glede na stanje rastišč in lesne zaloge v oddelku oz. odseku izračunali naravno drevesno sestavo za celoten RGR.

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 03 prevladujejo spremenjeni gozdovi, teh je 86 %, močno spremenjenih je 10 %, spremenjenih je 4 % in izmenjanih je manj kot 1 %.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 93/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	63,50	9	50	40	0	13	28	59	0	39	19	18	24
Drogovnjak	248,28	16	68	16	0	12	69	19	0	50	39	11	1
Debeljak	539,46					38	55	7	0	7	59	29	5
Sestoj v obnovi	181,98					22	66	11	0				
Skupaj	1.033,22												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (53 %), smreka (17 %), gorski javor (9 %), črni gaber (7 %), jelka (4 %), mali jesen (4 %), macesen (2 %), veliki jesen (1 %), gorski brest (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: smreka (60 %), bukev (23 %), gorski javor (6 %), jelka (4 %), rdeči bor (2 %), macesen (2 %), črni gaber (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: smreka (49%), bukev (34 %), jelka (7 %), gorski javor (5 %), rdeči bor (2 %), macesen (1 %), veliki jesen (1 %), črni gaber (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 59 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (44 %), smreka (25 %), gorski javor (13 %), jelka (7 %), črni gaber (4 %), veliki jesen (3 %), mali jesen (3%), jerebika (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 84 SVP in sicer na drevju, ki je debelejše od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 711 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 94/K: Kakovost drevja RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	3	25	46	24	2
Jelka	0	17	67	15	0
Ostali iglavci	23	46	23	4	4
Macesen	7	13	13	67	0
Bukev	8	32	37	18	5
Hrast	0	67	33	0	0
Plemeniti listavci	8	33	36	16	6
Drugi trdi listavci	0	0	13	0	88
Mehki listavci	0	0	0	0	100
Skupaj iglavci	4	25	46	23	2
Skupaj listavci	8	32	36	17	8
Skupaj	6	27	42	21	4

Kakovost iglavcev v RGR je dobra, kar pomeni, da prevladuje les povprečne kakovosti (B, C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Pri listavcih pa je kakovost slabša kot pri iglavcih.

➤ **Poškodovanost sestojev**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 95/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,5
Veje	0,4
Osutost	0,3
Skupaj	3,2

9.2.2.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 96/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	43.574	26.571	61
Listavci	29.824	12.067	40
Skupaj	73.398	38.638	53

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje, bilo jih je 50 %. Redčenj je bilo 27 %. Delež varstveno – sanacijskih sečenj je znašal 17 %. Posek oslabelega drevja je zavzemal 5 %. Poseka za gozdno infrastrukturo je bilo 1 %.

Preglednica 97/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	18,21	16,00	88
Priprava tal	ha	-	1,00	-
Sadnja	ha	0,80	2,05	256
Obžetev	ha	11,97	26,96	225
Nega mladja	ha	15,53	19,60	126
Nega gošče	ha	83,46	36,15	43
Nega letvenjaka	ha	46,36	17,95	39
Nega ml. drogovnjaka	ha	39,45	8,15	21
Varstvo pred žuželkami	dni	-	9,46	-
Zaščita s premazom	kos	-	0,15	-
Zaščita s količenjem	kos	1.600	3.550	222
Vzdrževanje tulcev	dni	-	16,78	-
Vzdrževanje gnezdnic	kos	-	75,00	-

Sadnja, obžetev, nega mladja in zaščita s količenjem so bili izvedeni v večjem obsegu kot je bilo načrtovano. Od načrtovanih del so se v majhnem obsegu izvedla naslednja gojitvena in varstvena dela: priprava sestoja, nega gošče, nega letvenjaka in nega drogovnjaka. Načrtovana niso bila naslednja dela, vendar so se izvedla: priprava tal, varstvo pred žuželkami, zaščita s premazom, vzdrževanje tulcev in vzdrževanje gnezdnic.

9.2.2.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 98/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 – 2026 v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	674,09	185	82	267	4,83	2,22	7,05	0,66	0,19	0,84
2006	852,25	206	114	320	4,97	3,43	8,40	3,18	1,46	4,64
2016	841,86	212	133	345	4,86	3,77	8,63	3,16	1,43	4,59
2026	1.033,22	254	165	419	5,54	4,52	10,06	5,62	3,48	9,10

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

V tem ureditvenem obdobju se je povečala lesna zaloga in prirastek. Površina se je povečala za 191,36 ha. Glavni vzrok za to so spremembe pri uvrščanju odsekov v rastiščnogojitvene razrede na podlagi novo določenih GRT.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 99/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 - 2026 v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1996	58,8	6,3	3,2	0,9	0,2	25,3	0,2	4,1	1,0	0,0
2006	54,8	5,6	2,8	1,0	0,3	28,7	0,2	4,9	1,6	0,1
2016	52,9	4,8	2,5	1,0	0,3	31,0	0,1	6,0	1,3	0,0
2026	50,9	6,5	2,3	0,8	0,2	31,9	0,3	6,2	1,0	0,1

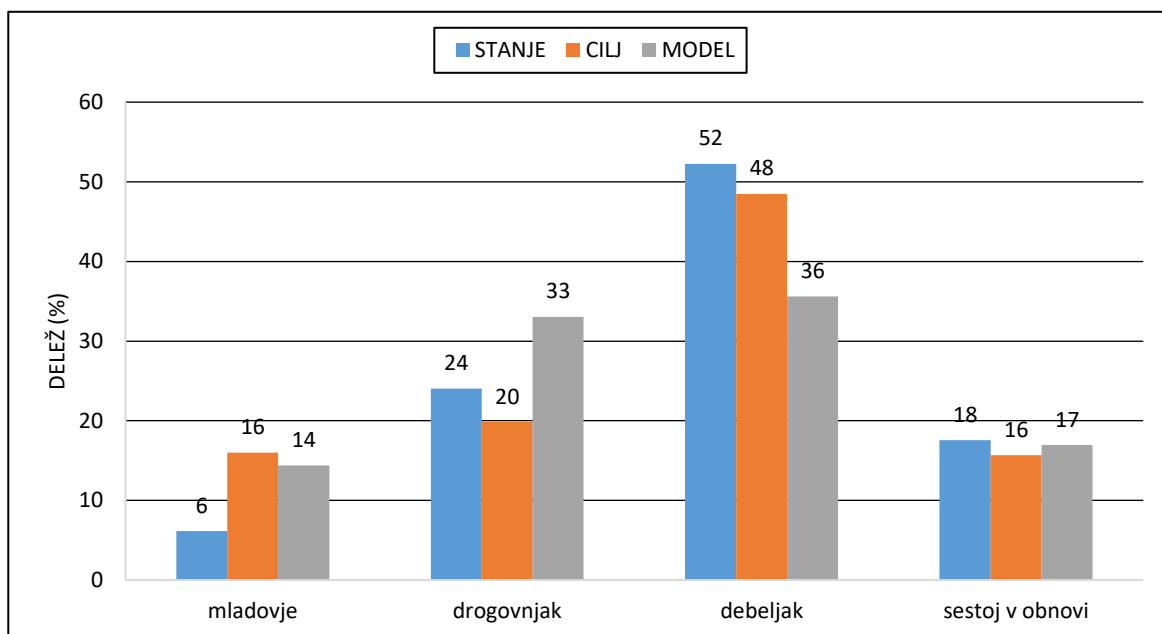
V drevesni sestavi se je povečal delež jelke, bukve, hrasta in plemenitih listavcev. Zmanjšal se je delež smreke, jelke, bora, macesna, drugih iglavcev, drugih trdih listavcev in mehkih listavcev.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 100/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Razvojna faza	Stanje		Trajanje Razvojne faze let	Model		Razlika %
	Površina ha	Delež %		Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	63,50	6,1	17	148,85	14,4	-57,3
Drogovnjak	248,28	24,0	39	341,49	33,1	-27,3
Debeljak	539,46	52,2	42	367,76	35,6	46,7
Sestoj v obnovi	181,98	17,6	20	175,12	16,9	3,9
Skupaj	1.033,22	100	118			

Okvirna proizvodna doba je 118 let. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrtosti 9 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 28 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 67 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 109 let.

Grafikon 5: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 03 porušeno. Premalo je mladovij, drogovnjakov in preveč debeljakov.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja gozdovi prisotne:

- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 212,30 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 799,72 ha;
- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 140,32 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 735,81 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 22,54 ha in na 2. stopnji na 152,19 ha;

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 2. stopnji poudarjenosti na 366,94 ha;
- **higiensko-zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 19,54 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 2. stopnji poudarjenosti na 0,68 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,19 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,16 ha.

Od proizvodnih funkcij sta v rastiščnogojitvenem razredu prisotni:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 1.033,22 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 8,59 ha.

9.2.2.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 45 % (od tega smreka 15 %), listavci 55 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 14 % mladovij, 33 % drogovnjakov, 36 % debeljakov, 17 % sestojev v obnovi.

Povprečno lesno zalogo za vse sestoje v RGR 03 model določa na 350 m³/ha in končno na 540 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben mešan gozd smreke in bukve, s skupinsko do šopasto primesjo jelke, plemenitih listavcev s posamično primesjo rdečega bora in ostalih drevesnih vrst iz ciljne drevesne sestave.

Ciljna drevesna sestava gozdov je: smreke 50 %, jelke 6 %, borov 2 %, bukve 35 %, hrastov 1 %, plemenitih listavcev 5 % in drugih trdih listavcev 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 16 % mladovij, 20 % drogovnjakov, 48 % debeljakov, 16 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga znaša **429** m³/ha.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst: smreka 1 – 5 %, 2 – 25 %; bukev 1 – 10 %, 2 – 30 %; jelka 1 – 5 %, 2 – 15 %; plemeniti listavci 1 – 10 %, 2 – 35 %. Uvrstitev v kakovostne razrede (1 – 5) in okrajšave za kakovost (A1, A2, B, C, D, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge.

Ciljno razmerje razvojnih faz smo postavili v okviru realnih možnosti glede na razpoložljivi možni posek ter prirastek v RGR. Osnova nam je bilo dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR in ciljem v Območnem gozdnogospodarskem načrtu.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Okvirna proizvodna doba je 118 let, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo jelko, plemenite listavce in bukev. Obliko zmesi prilagodimo ekološkim zahtevam posamezne drevesne vrste. Odstranjujemo nekakovostne predrastke. Z nego se vračamo enkrat (pri obžetvi večkrat) v posameznem razvojnem stadiju mladovja, najprej tja, kjer je slabša negovanost in so zasnove dobre. Pri negi letvenjaka izvajamo ukrep pospeševanja izbrancev. Pospešujemo kakovostne osebke jelke, plemenitih listavcev in bukve.

Drogovnjaki: v sestojih z dobrimi zasnovami in pomanjkljivo negovanostjo načrtujemo izbiralna redčenja na 86 % površin drogovnjakov s povprečno jakostjo ukrepanja 21 % od lesne zaloge. Na 14 % površine sestojev, ki so preredčeni, ne ukrepamo.

Debeljaki: v tanjših debeljaki je potrebno izvajati izbiralna redčenja povprečne jakosti 13 % na 59 % površine. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi sestojnim razmeram. Presvetljene, nekakovostne debeljake in sestoje z doseženo končno lesno zalogo (19 % debeljakov) je potrebno uvajati v obnovo, pri čemer ohranjamo semenjake ciljnih drevesnih vrst. Povprečna jakost svetlitvenih sečenj naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 32 %. Preredčimo debeljake, kjer je to potrebno in nato ne ukrepamo do uvajanja v obnovo. Na 22 % površine preredčenih debeljakov ne ukrepamo.

Sestoji v obnovi: na 35 % površine sestojev v obnovi načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 45 % od lesne zaloge. Na 42 % površine načrtujemo pospešeno obnovo s sestojnim sproščanjem pomladka s sečnjo povprečne jakosti 65 % od lesne zaloge. Na površini 41,34 ha (23 %) načrtujemo končne poseke. Dinamika obnove naj sledi širjenju obstoječih pomladitvenih jeder, kjer so le-ta formirana. V največji možni meri je potrebno izkoristiti učinke posredne nege matičnega sestoja ter izvajati načrtovana gojitvena ter varstvena dela na že obstoječih jedrih mladja in gošče, kjer posredna nega ni mogoča. Dinamika ukrepanja je potrjena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. V območjih z uspešnim naravnim pomlajevanjem so vračanja pogostejša (4–7 let), kjer pa je uspešnost pomlajevanja manjša pa so vračanja redkejša (8–10 let).

Usmeritve za drevesno sestavo

Posebej v mlajših razvojnih fazah pospešujemo rastiščem primerne drevesne vrste (bukev, plemeniti listavci in jelka), skladno s ciljnim razmerjem drevesnih vrst.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 101: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Obnova s sadnjo oz. setvijo	3	1,68			
	Nega mladja in gošče	40	25,57			
	Nega letvenjaka	32	20,44			
	Ni ukrepanja	25	15,81			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	86	212,86	81.870	16.889	0,21
	Ni ukrepanja	14	35,42	9.870		
Debeljak	Nega debeljaka	59	319,03	177.870	23.026	0,13
	Uvajanje sestoja v obnovo	19	99,92	56.343	18.246	0,32
	Ni ukrepanja	22	120,51	49.388		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	35	63,43	24.310	10.926	0,45
	Pospešeno nadaljevanje obnove	42	77,21	26.204	17.897	0,68
	Končni posek (pri naravni obnovi)	23	41,34	7.072	7.072	1

Preglednica 102/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	61	39	100
- ciljno %	59	41	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	254	165	419
- ciljna (m ³ /ha)	253	175	429
Prirastek (m ³ /ha)	5,54	4,52	10,06
Možni posek (m ³ /ha)	56,2	34,8	91,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	5,62	3,48	9,10
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	22	21	22
Intenziteta m. p. prirastek (%)	101	77	90
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga povečala za 10 m³/ha.

Preglednica 103/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m ³	26.189	31.895	0	58.084	22,1	101,4
	%	45	55	0	100		
Listavci	m ³	13.726	22.246	0	35.972	21,1	77,1
	%	38	62	0	100		
Skupaj	m³	39.915	54.141	0	94.056	21,7	90,5
	%	42	58	0	100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Večji del možnega poseka (58 %) je tako skoncentriran na pomladitvene poseke v debeljkih in sestojih v obnovi, preostanek pa predstavljajo redčenja v drogovnjakih in debeljkih (42 %).

Preglednica 104/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Dopolnilna sadnja	ha	1,50	1,50
Obžetev	ha	1,65	9,45
Nega mladja	ha	4,08	4,08
Nega gošče	ha	22,03	22,03
Nega letvenjaka	ha	14,40	14,40
Nega ml. drogovnjaka	ha	8,80	8,80
Zaščita s količenjem	kos	3.600	3.600

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred 05 Zasmrečena bukovja na kislil podlagah

RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisli podlagi zavzema 730,64 ha oz. 16,6 % vse gozdne površine v GGE Vitanje. V ta RGR smo uvrstili gozdove, v katere so v preteklosti vnašali smreko, danes pa njen delež v lesni zalogi presega 30 %. Površine teh gozdov se pojavljajo v okolici Vitanja, Spodnjega Doliča in po nižjih predelih Pake.

Večina gozdov – 699,37 ha (96 %) je zasebnih, 29,83 ha (4 %) pa je v državni lasti.

9.2.3.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 105/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislil podlagah

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	591,02	81
78100	Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	47,70	7
76100	Javorovje s praprotmi	7	46,04	6
77100	Jelovje s praprotmi	17	20,32	3
60100	Pobočno velikojesenovje	7	5,80	1
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	5,60	1
73100	Kisloljubno gradnovno bukovje	11	4,10	1
52100	Nižinsko črnojelševje	8	2,99	< 1
77200	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	2,75	< 1
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	2,29	< 1
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	2,03	81
	Skupaj	9,1	730,64	100

Najpomembnejša gozdna rastiščna tipa v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisli podlagi je kisloljubno bukovje z rebrenjačo (81 %). Ostali GRT zavzemajo manjše deleže.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 05 je 9,1. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 73 %. Prirastek znaša v razredu 12,55 m³/ha letno.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisli podlagi prevladujejo skupinsko raznodobni gozdovi smreke in bukve s skupinsko in šopasto primesjo gradna. Na posameznih mestih se srečamo tudi z enodobno zgradbo. Plemeniti listavci se primešajo le posamično ob jarkih.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 106/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	6	19	24	27	24	394	82	10,04	80
Listavci	15	26	16	23	20	88	18	2,51	20
Skupaj	7	20	23	27	23	482	100	12,55	100

Lesna zaloga in prirastek sta višja kot je povprečje celotne GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 11 \%$.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 107/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Ostali igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	317	40	36	0,5	1	45	4	31	3	5
	%	65,8	8,3	7,4	0,1	0,2	9,2	0,9	6,5	0,7	1,0
Naravno stanje	m ³ /ha										
	%	3,2	6,3		1,2		57	11,7	10,3	8,0	2,2

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 05 prevladujejo močno spremenjeni gozdovi, teh je 67 %, spremenjenih gozdov je 32 % in izmenjanih gozdov je 1 %. Ohranjenih gozdov v RGR 05 ni.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 108/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	15,97	6	71	12	12	3	45	53	0	44	33	18	5
Drogovnjak	142,58	11	73	14	1	6	58	37	0	30	54	15	1
Debeljak	336,66					38	51	11	0	9	48	39	4
Sestoj v obnovi	235,43					15	63	21	0				
Skupaj	730,64												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (37 %), smreka (33 %), jelka (11 %), gorski javor (8 %), kostanj (3 %), breza (2 %), rdeči bor (1 %), graden (1 %), veliki jesen (1 %), gorski brest (1 %), trepetlika (1 %), črna jelša (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: smreka (61 %), jelka (16 %), bukev (6 %), gorski javor (6 %), rdeči bor (5 %), veliki jesen (2 %), graden (1 %), kostanj (1 %), črna jelša (1 %), breza (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: smreka (69 %), bukev (8 %), jelka (7 %), rdeči bor (7 %), gorski javor (4 %), veliki jesen (2 %), graden (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 57 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: smreka (42 %), bukev (26 %), jelka (16 %), gorski javor (7 %), veliki jesen (3 %), rdeči bor (2 %), kostanj (1 %), gorski brest (1 %), beli gaber (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 59 SVP in sicer na drevju, ki je debelejše od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 559 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 109/K: Kakovost drevja RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	5	43	37	14	1
Jelka	0	48	38	14	0
Ostali iglavci	43	40	15	2	0
Macesen	29	71	0	0	0
Bukev	0	17	37	40	6
Hrast	33	30	19	18	0
Plemeniti listavci	9	20	35	27	9
Drugi trdi listavci	0	50	0	50	0
Mehki listavci	0	36	17	31	16
Skupaj iglavci	9	43	35	13	1
Skupaj listavci	7	21	33	32	7
Skupaj	9	39	34	16	2

Kakovost iglavcev v RGR je prav dobra, kar pomeni, da prevladuje les dobre kakovosti (C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Pri listavcih pa je kakovost slabša kot pri iglavcih.

➤ **Poškodovanost sestojev**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 110/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,1
Veje	0,3
Osutost	0,3
Skupaj	2,7

9.2.3.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 111/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah

	Načrtovan možni posek (m³)	Posekano (m³)	Realizacija (%)
Iglavci	127.230	58.187	46
Listavci	13.208	5.991	45
Skupaj	140.438	64.178	46

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje, bilo jih je 63 %. Redčenj je bilo 12 %. Delež varstveno – sanacijskih sečenj je znašal 13 %. Posek oslabelega drevja in posek za krčitve je zavzemal 4 %. Nedovoljenega poseka je bilo 2 % in 1 % je bilo poseka za gozdno infrastrukturo.

Preglednica 112/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	28,66	30,08	105
Priprava tal	ha	0,20	0,55	275
Sadnja	ha	4,20	3,61	86
Obžetev	ha	22,64	47,66	211
Nega mladja	ha	35,26	13,45	38
Nega gošče	ha	34,67	13,88	40
Nega letvenjaka	ha	20,64	3,90	19
Nega ml. drogovnjaka	ha	38,99	8,24	21
Varstvo pred žuželkami	dni	-	49,73	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	7.400	4.330	59
Zaščita z ograjo	m3	300	-	-
Vzdrževanje tulcev	dni	-	15,78	-
Ostala varstvena dela	dni	-	5,13	-

Gojitvena in varstvena dela so bila opravljena v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. Priprava sestoja, priprava tal in obžetev so bili izvedeni v večjem obsegu, kot je bilo načrtovano. Od načrtovanih del so se v majhnem obsegu izvedla naslednja gojitvena in varstvena dela: sadnja, nega mladja, nega gošče, nega letvenjaka, nega mlajšega drogovnjaka in zaščita s količenjem. Izvedena so bila varstvo pred žuželkami, vzdrževanje tulcev in ostala varstvena dela, ki niso bila načrtovana.

9.2.3.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 113/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 - 2026 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	1.235,94	286	22	308	8,54	0,58	9,12	1,37	0,06	1,43
2006	1.450,22	339	34	373	9,75	1,07	10,82	3,78	0,29	4,07
2016	1.435,25	349	40	389	10,16	1,25	11,41	4,05	0,42	4,47
2026	730,64	394	88	482	10,04	2,51	12,55	10,97	2,22	13,19

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

Površina se je zmanjšala za 704,61 ha. Glavni vzrok za to so spremembe pri uvrščanju odsekov v rastiščnogojitvene razrede na podlagi novo določenih GRT. Primerjava lesne zaloge in prirastka, drevesne sestave in ostalih parametrov v primerjavi s preteklimi obdobji tako ni mogoča.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 114/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 – 2026 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1996	76,8	4,1	11,9	0,2	4,3	0,2	2,1	0,2	0,2
2006	76,4	6,1	8,3	0,1	4,7	0,4	3,1	0,3	0,6
2016	75,2	6,5	7,9	0,1	5,3	0,6	3,6	0,2	0,6
2026	65,8	8,3	7,4	0,1	9,2	0,9	6,5	0,7	1,0

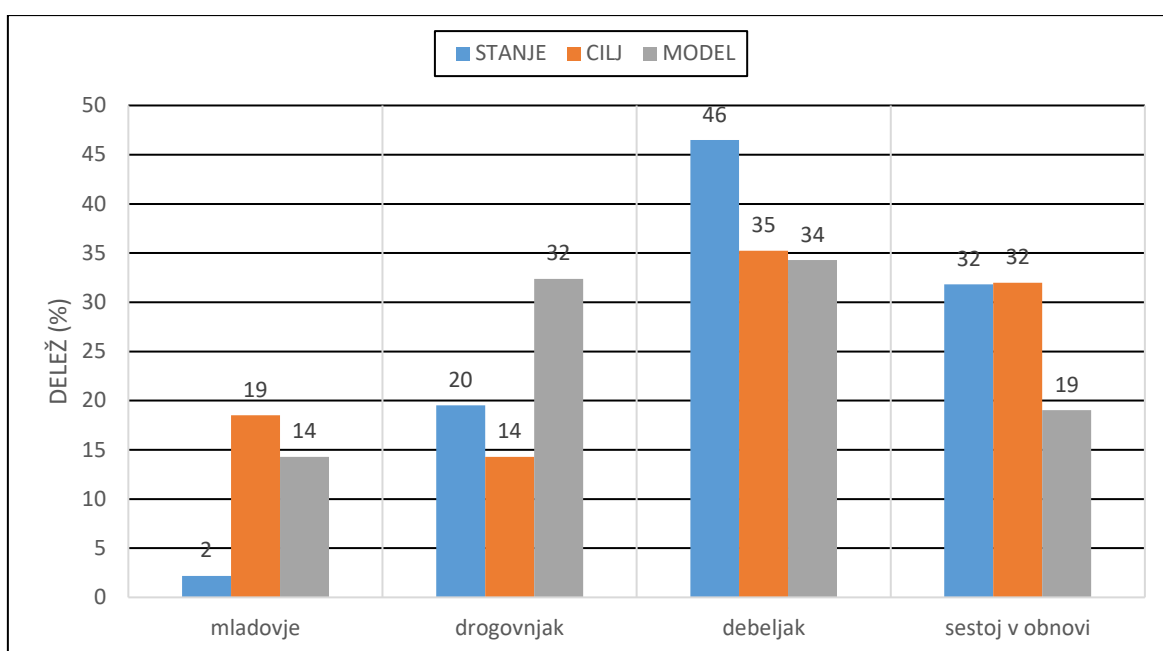
Zaradi spremembe površine primerjava zadnjega obdobja z ostalimi ni smiselna.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 115/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje Razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	15,97	2,2	15	104,38	14,3	-84,7
Drogovnjak	142,58	19,5	34	236,59	32,4	-39,7
Debeljak	336,66	46,1	36	250,51	34,3	34,4
Sestoj v obnovi	235,43	32,2	20	139,17	19,0	69,2
Skupaj	730,64	100,0	105			

Okvirna proizvodna doba je 105 let. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrtosti 10 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 25 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 59 let. Razvojna starost sestaja, pri kateri pričnemo z obnovo je 95 let.

Grafikon 6: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz močno porušeno.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah prisotne:

- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 206,44 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 105,53 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,42 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 498,88 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 2. stopnji poudarjenosti na 12,54 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **higiensko-zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 20,60 ha;
- **estetska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 8,94 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 2. stopnji poudarjenosti na 8,75 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 1. stopnji na 0,02 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,21 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,13 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,13 ha.

Od proizvodnih funkcij sta v rastiščnogojitvenem razredu prisotni:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 730,64 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 21,52 ha;
- **lovnogospodarska funkcija** na 2. stopnji na 8,15 ha.

9.2.3.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 28 % (od tega smreka 20 %, jelka 5 %, bor 3 %), listavci 72 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 14 % mladovij, 32 % drogovnjakov, 34 % debeljakov, 19 % sestojev v obnovi.

Povprečno lesno zalogo za vse sestoje v RGR 05 model določa na 320 m³/ha, končno pa na 590 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben mešan gozd smreke s skupinsko do šopasto primesjo bukve, jelke in plemenitih listavcev s posamično primesjo rdečega bora in ostalih drevesnih vrst iz ciljne drevesne sestave.

Ciljna drevesna sestava gozdov je: smreke 64 %, jelke 10 %, borov 6 %, bukve 10 %, hrastov 1 %, plemenitih listavcev 8 % in drugih trdih listavcev 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 19 % mladovij, 14 % drogovnjakov, 35 % debeljakov, 32 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga je **476** m³/ha.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst: smreka 1 – 5 %, 2 – 40 %; bukev 1 – 5 %, 2 – 15 %; jelka 1 – 5 %, 2 – 45 %; plemeniti listavci 1 – 10 %, 2 – 20 %. Uvrstitev v kakovostne razrede (1 – 5) in okrajšave za kakovost (A1, A2, B, C, D, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge.

Ciljno razmerje razvojnih faz smo postavili v okviru realnih možnosti glede na razpoložljivi možni posek ter prirastek v RGR. Osnova nam je bilo dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR in ciljem v Območnem gozdnogospodarskem načrtu.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Okvirna proizvodna doba je 105 let, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi gošče pospešujemo rastišču bolj primerne listavce. Z rahljanjem in uravnavanjem zmesi pospešujemo jelko, graden, plemenite listavce, bukev in na gozdnem robu kostanj. Pogostost in intenzivnost nege je večja tam, kjer imamo več drevesnih vrst s hitro dinamiko priraščanja. Že v gošči izvajamo ukrep pospeševanja posameznih izbrancev listavcev, ki jih pospešujemo tudi v fazi letvenjaka. Z nego se vračamo enkrat v posameznem razvojnem stadiju mladovja.

Drogovnjaki: v sestojih z dobrimi zasnovami in pomanjkljivo negovanostjo načrtujemo izbiralna redčenja na 82 % površin drogovnjakov s povprečno jakostjo ukrepanja 20 % od lesne zaloge. Na 18 % površine sestojev, ki imajo so že prereditveni ne ukrepamo.

Debeljaki: v tanjših debeljakih je potrebno izvajati izbiralna redčenja povprečne jakosti 13 % na 56 % površine. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi sestojnim razmeram. Presvetljene, nekakovostne debeljake in sestoje z doseženo končno lesno zalogo (36 % debeljakov) je potrebno uvajati v obnovo, pri čemer ohranjamo semenjake ciljnih drevesnih vrst. Povprečna jakost svetlitvenih redčenj naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 33 %. Na 9 % površine debeljakov, ki so že prereditveni ne ukrepamo.

Sestoji v obnovi: na 69 % površine sestojev v obnovi načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 43 % od lesne zaloge. Na 24 % površine načrtujemo pospešeno obnovo s sestojnim sproščanjem pomladka s sečnjo povprečne jakosti 65 % od lesne zaloge. Na 7 % površine sestojev v obnovi načrtujemo končne poseke.

Usmeritve za drevesno sestavo

Modelna drevesna sestava na rastiščih RGR 05 v zmesi vsebuje manjši delež iglavcev, zato je potrebno pospeševati listavce na račun smreke. Potrebno je namensko puščati kvalitetne semenjake listavcev. V mladju je z nego potrebno omogočiti preraščanje bukve, hrasta, jelke in plemenitih listavcev na račun smreke in borov.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem, izjemoma s sadnjo rastišču primernih listavcev, ki omogočajo hitrejšo premeno zasmrečenih sestojev v bolj rastišču primerno drevesno sestavo.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 116: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 05 Zasmrečena bukvoja na kislih podlagah

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	76	12,08			
	Nega letvenjaka	23	3,63			
	Ni ukrepanja	2	0,26			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	82	116,7	49.614	9.913	0,2
	Ni ukrepanja	18	25,88	9.011		
Debeljak	Nega debeljaka	56	188,02	116.308	14.566	0,13
	Uvajanje sestoja v obnovo	36	119,66	71.672	23.566	0,33
	Ni ukrepanja	9	28,98	9.631		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	69	161,83	69.967	30.027	0,43
	Pospešeno nadaljevanje obnove	24	57,22	22.262	14.482	0,65
	Končni posek (pri naravni obnovi)	7	16,38	3.787	3.787	1

Preglednica 117/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	82	18	100
– ciljno (%)	81	19	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	394	88	482
– ciljna (m ³ /ha)	385	91	476
Prirastek (m ³ /ha)	10,04	2,51	12,55
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	109,7	22,2	131,9
Možni posek (m ³ /ha/leto)	10,97	2,22	13,19
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	28	25	27
Intenziteta m. p. prirastek (%)	109	88	105
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga zmanjšala za 6 m³/ha. Razmerje med iglavci in listavci se bo spremenilo, povečala se bo lesna zaloga listavcev.

Preglednica 118/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

		Vrste poseka		Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek				
		Redčenja	Pomladitv.			
Iglavci	m ³	20.951	59.193	80.144	27,8	109,2
	%	26	74	100		
Listavci	m ³	3.528	12.669	16.197	25,2	88,2
	%	22	78	100		
Skupaj	m³	24.479	71.862	96.341	27,4	105,0
	%	25	75	100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Pomladitveni sečnji v debeljakih in sestojih v obnovi pripada 75 %, redčenja v drogovnjakih in debeljakih pa predstavljajo 25 %.

Preglednica 119/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	15,00	16,00
Obžetev	ha	0,30	0,60
Nega mladja	ha	1,20	1,20
Nega gošče	ha	7,55	7,55
Nega letvenjaka	ha	4,23	4,23
Nega ml. drogovnjaka	ha	5,30	5,30

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred 06 Toploljubna bukovja

RGR 06 Kisloljubni bukovi gozdovi je največji razred v GGE Vitanje, pokriva 1,5 % gozdov, kar pomeni površino 66,65 ha. Gozdovi tega RGR se pojavljajo prisojnih pobočjih Kurnikovega hriba. Matično kamnino tvorijo večinoma apnenec, mestoma pa tudi lapor in dolomitiziran apnenec.

Večina gozdov je v zasebni lasti (64 %), v državni lasti je 36 % površine.

a) Rastišče

Preglednica 120/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 06 Toploljubna bukovja

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
59200	Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje	5	47,37	71
62100	Bazoljubno rdečeborovje	1	9,94	15
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	7,86	12
65100	Gorsko - zgornjegorsko javorovje z brestom	7	1,00	2
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	0,48	1
	Skupaj	4,7	66,65	100

Najpomembnejši gozdni rastiščni tip v RGR je predalpsko – alpsko toploljubno bukovje. Pojavlja se na 71 % površine. GRT bazoljubno rdečeborovje pokriva 15 %. Ostali GRT zavzemajo manjše deleže.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 06 je 4,7. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 109 %. Prirastek znaša v razredu 5,10 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

Prevladujejo skupinsko raznodobni bukovi gozdovi s skupinsko in šopasto primesjo gradna, črnega gabra, malega jesena ter posamično primesjo smreke, bora, črnega gabra, malega jesena, plemenitih listavcev in ostalih trdih listavcev.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 121/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 06 Toploljubna bukovja

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	7	36	41	15	1	154	44	1,66	44
Listavci	26	28	9	3	34	198	56	3,44	56
Skupaj	18	31	23	8	20	352	100	5,10	100

Lesna zaloga in prirastek sta pod povprečjem celotne GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 29,5 \%$.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 122/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah RGR 06 Toploljubna bukovja

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Dejansko Stanje	m ³ /ha	92	0	62	0	154	8	9	26	1
	%	26,1	0,0	17,7	0,0	43,6	2,4	2,5	7,5	0,2
Naravno Stanje	m ³ /ha									
	%	1,4	0,2	18,7		55,5	3,6	5,2	15,4	0,1

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 06 prevladujejo spremenjeni gozdovi (75 %), ohranjenih gozdov je 25 %.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 123/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 06 Toploljubna bukovja

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	2,49	0	100	0	0	0	0	100	0	67	21	12	0
Drogovnjak	22,65	5	49	46	0	17	65	19	0	3	83	13	0
Debeljak	32,70					0	96	4	0	0	62	37	1
Sestoj v obnovi	8,81					0	77	23	0				
Skupaj	66,65												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (45 %), črni gaber (21 %), gorski javor (13 %), smreka (12 %), mali jesen (9 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov gradijo: bukev (39 %), smreka (23 %), rdeči bor (19 %), črni gaber (9 %), mali jesen (4 %), gorski javor (2 %), mokovec (2 %), veliki jesen (1 %), jerebika (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (45 %), smreka (27 %), rdeči bor (19 %), črni gaber (4 %), graden (3 %), gorski javor (2 %), mali jesen (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 59 % površine, prevladujejo pomanjkljive zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (50 %), smreka (22 %), gorski javor (17 %), črni gaber (6 %), graden (3 %), mali jesen (2 %), ostrolistni javor (1 %).

➤ **Kakovost drevja in poškodovanost sestojev**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 7 SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 37 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 124/K: Kakovost drevja v RGR 06 Toploljubna bukovja

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	0	36	36	21	7
Ostali iglavci	22	43	21	14	0
Bukev	0	33	33	33	0
Hrast	50	0	50	0	0
Drugi trdi listavci	0	0	0	100	0
Skupaj iglavci	11	39	29	18	4
Skupaj listavci	11	22	33	33	0
Skupaj	11	35	30	21	3

Kakovost drevja je prav dobra, boljše je pri iglavcih kot listavcih. Pri večinski drevesni vrsti bukvi prevladuje dobra kakovost, kar pomeni, da je les povprečne kakovosti (C).

➤ **Poškodovanost sestojev**

Preglednica 125/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 06 Toploljubna bukovja

	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,0
Veje	0,9
Osutost	0,4
Skupaj	3,2

9.2.4.1 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 126/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 06 Toploljubna bukovja

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	821	449	55
Listavci	1.042	466	45
Skupaj	1.863	914	49

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje v debeljkih in sestojih v obnovi, katerih je bilo 70 %. Redčenja v drogovnjakih in debeljkih so zavzemala 15 %, posek oslabelega drevja 7 % in sanitarni posek 2 %.

Preglednica 127/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 06 Toploljubna bukovja

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	-	1,90	-
Obžetev	ha	2,34	1,10	47
Nega mladja	ha	0,07	0,40	571
Nega gošče	ha	-	1,00	-
Nega letvenjaka	ha	0,22	0,20	91

Vsa načrtovana gojitvena in varstvena dela, razen nege mladja so bila izvedena v manjšem obsegu od načrtovanega. Izvedlo se je pripravo sestoja in nego gošče, ki nista bili načrtovani.

9.2.4.2 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 128/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 - 2026 v RGR 06 Toploljubna bukovja

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	30,26	113	62	175	3,04	1,65	4,69	0,62	0,00	0,62
2006	44,03	164	111	275	2,73	2,01	4,74	0,94	1,49	2,43
2016	43,86	159	170	329	1,70	3,15	4,85	1,02	1,06	2,08
2026	66,65	154	198	352	1,66	3,44	5,10	2,40	3,07	5,48

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je površina povečala za 22,79 ha. Glavni vzrok za to so spremembe pri uvrščanju odsekov v rastiščnogojitvene razrede na podlagi novo določenih gozdnih rastiščnih tipov. Zaradi spremembe površine primerjava z zadnjim ureditvenim obdobjem ni smiselna.

➤ Drevesna sestava

Preglednica 129/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 - 2026 v RGR 06 Toploljubna bukovja

Leto	Smreka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1996	22,0	42,6	0,0	27,1	2,1	0,8	5,4	0,0
2006	35,8	23,3	0,4	32,3	0,3	2,7	5,2	0,0
2016	30,1	18,3	0,0	43,8	1,2	0,7	5,7	0,2
2026	26,1	17,7	0,0	43,6	2,4	2,5	7,5	0,2

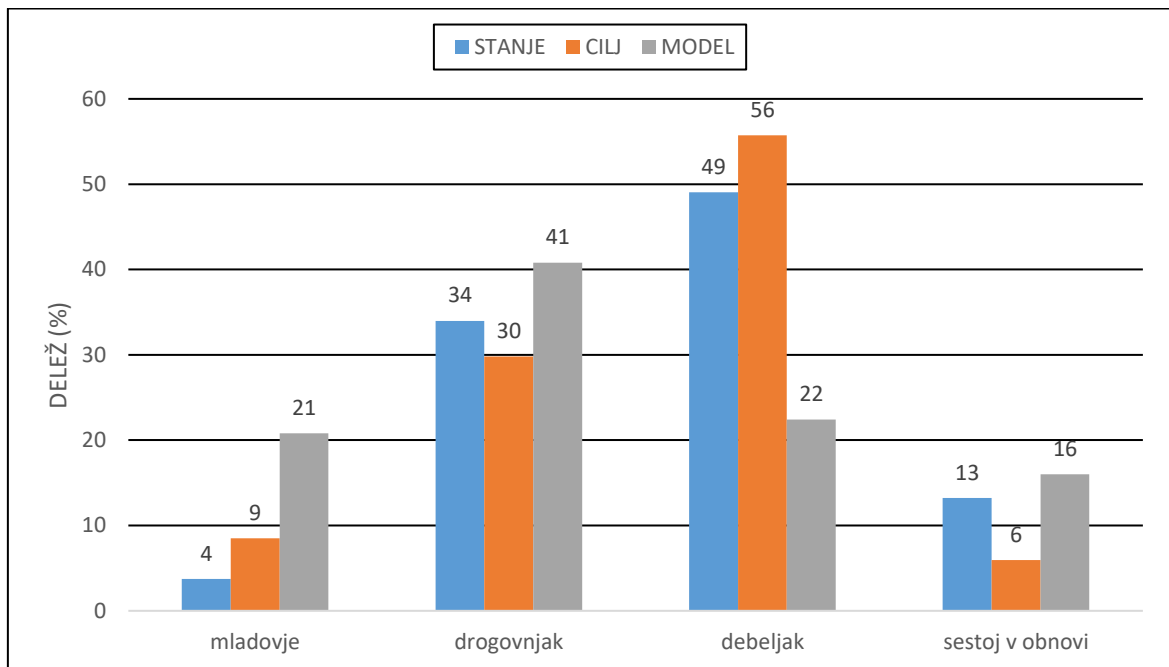
Zaradi spremembe površine primerjava z zadnjim ureditvenim obdobjem ni smiselna.

➤ **Razvojne faze in gradbe sestojev**

Preglednica 130/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 06 Toploljubna bukovja

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	2,49	3,7	26	13,86	20,8	-82,0
Drogovnjak	22,65	34,0	51	27,19	40,8	-16,7
Debeljak	32,70	49,1	28	14,93	22,4	119,0
Sestoj v obnovi	8,81	13,2	20	10,66	16,0	-17,4
Skupaj	66,65	100	125			

Okvirna proizvodna doba je 125 let. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrtosti 1325 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 33 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 84 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 112 let.

Grafikon 7: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 06 Toploljubna bukovja

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 06 porušeno. Preveč je debeljakov in sestojev v obnovi, premalo mladovij in drogovnjakov.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 06 Toploljubna bukovja gozdovi prisotne:

- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 2. stopnji poudarjenosti na 65,84 ha;
- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,08 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 49,02 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 2. stopnji poudarjenosti na 39,35 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **higiensko - zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 0,08 ha;

- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 2. stopnji poudarjenosti na 9,60 ha.

Od proizvodnih funkcij sta v rastiščnogojitvenem razredu prisotni:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 61,28 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 5,37 ha.
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 1,28 ha.

9.2.4.3 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: bori 7 %, listavci 93 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 21 % mladovij, 41 % drogovnjakov, 22 % debeljakov, 16 % sestojev v obnovi.

Po modelu je povprečna lesna zaloga 230 m³/ha, končna lesna zaloga pa 390 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben gozd bukve s posamično do skupinsko primesjo hrastov in borov ter posamično do šopasto primesjo smreke, plemenitih listavcev, drugih trdih listavcev in mehkih listavcev.

Ciljno razmerje drevesnih vrst je sledeče: smreka 22 %, bori 18 %, bukev 46 %, hrasti 3 %, plemeniti listavci 3 %, drugi trdi listavci 7 % in mehki listavci 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz je 9 % mladovij, 30 % drogovnjakov, 56 % debeljakov in 6 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga v rastiščnogojitvenem razredu je **348 m³/ha**.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst je: smreka 1 - 5 %, 2 - 35 %; bor 1 - 20 %, 2 - 40 %, bukev 1 - 5 %, 2 - 35 %. Uvrstitev v kakovostne razrede (1 – 5) in okrajšave za kakovost (A1, A2, B, C, D, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge.

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Okvirna proizvodna doba je 125 let, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo bukev, plemenite listavce in graden. Nego izvajamo enkrat v posameznem razvojnem stadiju mladovja.

Drogovnjaki: izbiralna redčenja načrtujemo na 68 % površine. Pri tem naj bo povprečna jakost 17 %. Na 32 % površine ne načrtujemo nobenih ukrepov, saj so drogovnjaki že prereditveni ali pa so rahlega sklepa.

Debeljaki: na 90 % površine načrtujemo izbiralna redčenja z jakostjo 13 %. Preredčenih debeljakov, kjer ukrepanje ni potrebno je 10 %.

Sestoji v obnovi: na površini 67 % površine načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 40 % lesne zaloge. Na 17 % površine sestojev v obnovi načrtujemo pospešeno obnovo z intenzivnim sproščanjem pomladka, s sečnjo povprečne jakosti 72 % lesne zaloge. V največji možni meri je potrebno izkoristiti učinke posredne nege matičnega sestaja ter izvajati načrtovana gojitvena ter varstvena dela na že obstoječih jedrih mladja in gošče, kjer posredna nega ni mogoča. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. Na 16 % površine sestojev načrtujemo končni posek.

Usmeritve za drevesno sestavo:

Posebej v mlajših razvojnih fazah pospešujemo rastiščem primerne listavce (graden, plemeniti listavci, bukev) skladno s ciljnim razmerjem drevesnih vrst. Delež smreke je potrebno zmanjšati (predvsem z nego v mladovjih in v drogovnjakih).

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR 06 je malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje. Obnova sestojev naj se izvaja izključno z naravnim pomlajevanjem. Na strmih, južno orientiranih pobočjih s krušljivo matično podlago je potrebno drevesno sestavo pospeševati v prid drevesnih vrst, ki globlje koreninijo (bukve, hrast, črni gaber, mali jesen) in stabilizirajo tla.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 131: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
	Nega letvenjaka	67	1,67			
	Ni ukrepanja	33	0,82			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	68	15,42	4.191	719	0,17
	Ni ukrepanja	32	7,23	2.556		
Debeljak	Nega debeljaka	90	29,36	13.482	1.801	0,13
	Ni ukrepanja	10	3,34	815		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	67	5,88	2.039	815	0,40
	Pospešeno nadaljevanje obnove	17	1,49	217	157	0,72
	Končni posek (pri naravni obnovi)	16	1,44	158	158	1,00

Preglednica 132/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	44	56	100
- ciljno %	42	58	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	154	198	352
- ciljna (m ³ /ha)	147	202	348
Prirastek (m ³ /ha)	1,66	3,44	5,10
Možni posek (m ³ /ha)	2,40	3,07	5,48
Možni posek (m ³ /ha/leto)	24,0	30,7	54,8
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	16	16	16
Intenziteta m. p. prirastek (%)	145	89	107
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga zmanjšala za 4 m³/ha.

Preglednica 133/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m ³	1.126	475	0	1.601	15,6	145,1
	%	70	30	0	100		
Listavci	m ³	1.394	655	0	2.049	15,6	89,4
	%	68	32	0	100		
Skupaj	m ³	2.520	1.130	0	3.650	15,6	107,5
	%	69	31	0	100		

Večji del možnega poseka (69 %) redčenja. Pomladitvene sečnje v sestojih v obnovi predstavljajo 31 %.

Preglednica 134/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 06 Toploljubna bukovja

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Nega gošče	ha	0,70	0,70
Nega letvenjaka	ha	1,40	1,40

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja

RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja zavzema 1.503,81 ha oz. 34,1 % vse gozdne površine v GGE Vitanje. V ta RGR smo uvrstili gozdove, ki ležijo v predelu Rakovec, in v višjih predelih Hudinje in Pake (nad 700 m nmv).

V zasebni lasti je 60 %, v državni lasti pa 40 % gozdov.

9.2.5.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 135/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
78100	Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	1.351,23	90
80300	Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	7	103,18	7
77100	Jelovje s praprotmi	17	20,93	1
76100	Javorovje s praprotmi	7	20,24	1
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	3,15	< 1
79100	Kisloljubno gorsko jelovje	13	2,89	< 1
61100	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	7	2,19	< 1
	Skupaj	9,0	1.503,81	100

Najpomembnejši gozdni rastiščni tip v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja je kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico. Pojavlja se na 90 % površine rastiščnega razreda. GRT zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico porašča 7 % površine. Ostali GRT pokrivajo manjše površine.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 05 je 9,0. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 122 %. Prirastek znaša v razredu 11,01 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V gozdovih RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja prevladujejo čisti smrekovi gozdovi (monokulture) s posamično primesjo jelke, macesna, rdečega bora, bukve in jerebice. Gorski javor se primeša le ob jarkih. Na zamočvirjenih tleh se sestojno pojavi siva jelša.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 136/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	7	20	30	25	18	462	97	10,67	97
Listavci	15	29	19	18	18	14	3	0,34	3
Skupaj	7	20	30	25	18	476	10	11,01	100

Lesna zaloga in prirastek sta večja kot je povprečje v GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 7,7 \%$.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 137/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Dejansko Stanje	m ³ /ha	403	36	18	4	1	8	0	5	0	1
	%	84,7	7,5	3,7	0,8	0,3	1,6	0,0	1,1	0,0	0,3
Naravno Stanje	m ³ /ha										
	%	17,8	19,7		0,4		53,2	0,0	4,3	0,1	0,3

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 37005 prevladujejo močno spremenjeni gozdovi, ki jih je 63 %, sledijo izmenjani (30 %). Spremenjenih gozdov je 6 % in ohranjenih 1 %.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 138/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	124,72	6	69	20	4	11	50	39	0	6	30	27	37
Drogovnjak	375,59	10	65	20	4	7	75	19	0	34	45	16	5
Debeljak	750,02					53	42	4	0	1	42	51	5
Sestoj v obnovi	253,48					17	61	22	0				
Skupaj	1.503,81												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem: smreka (72 %), bukev (17 %), jelka (4 %), gorski javor (4 %), jerebika (2 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: smreka (80 %), jelka (11 %), rdeči bor (3 %), bukev (2 %), macesen (1 %), ostali iglavci (1 %), gorski javor (1 %), breza (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: smreka (87 %), jelka (6 %), rdeči bor (4 %), macesen (1 %), bukev (1 %), gorski javor (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 56 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: smreka (66 %), jelka (22 %), bukev (6 %), gorski javor (3 %), rdeči bor (1 %), veliki jesen (1 %), jerebika (1 %).

➤ **Kakovost drevja in poškodovanost sestojev**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 134 SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 1480 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 139/K: Kakovost drevja v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	2	27	46	24	2
Jelka	1	26	52	21	0
Ostali iglavci	23	34	27	11	4
Macesen	50	17	33	0	0
Bukev	0	4	32	54	9
Hrast	0	100	0	0	0
Plemeniti listavci	7	14	31	31	17
Mehki listavci	0	0	12	64	24
Skupaj iglavci	3	27	45	23	2
Skupaj listavci	2	9	27	48	14
Skupaj	3	26	45	23	2

Kakovost drevja je dobra, boljše je pri iglavcih kot listavcih. Pri večinski drevesni vrsti smreki prevladuje dobra kakovost, kar pomeni, da je les povprečne kakovosti (C).

9.2.5.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 140/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	76.482	59.938	78
Listavci	797	856	107
Skupaj	77.279	60.794	79

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje, katerih je bilo 53 %. Redčenj je bilo 21 %. Sanitarnega poseka je bilo 13 % in poseka oslabelega drevja 12 %. Posek za gozdno infrastrukturo je znašal 1 %.

Preglednica 141/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	2,64	0,45	17
Priprava tal	ha	9,34	4,99	53
Sadnja	ha	11,66	11,53	99
Setev	ha	1,50	-	-
Obžetev	ha	47,66	30,23	63
Nega mladja	ha	25,83	19,74	76
Nega gošče	ha	24,10	14,12	59
Nega letvenjaka	ha	16,57	10,17	61
Nega ml. drogovnjaka	ha	42,03	20,13	48
Varstvo pred žuželkami	dni	-	5,25	-
Zaščita s premazom	ha	-	3,31	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.800	10.500	583,00
Zaščita z ograjo	m	1.950	1.705	87,00
Odstranjevanje zaščitnih ograj	m	3.550	4.420	125,00
Vzdrževanje tulcev	dni	3,32	16,66	502
Vzdrževanje travinj	ha	3,20	-	-
Ohranjane biotopov sečnja	m ³	30,69	92,05	300
Ostala varstvena dela	dni	-	34,41	-

Večina gojitvenih in varstvenih del je bilo opravljena v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano, razen zaščite s količenjem, odstranjevanje zaščitnih ograj in vzdrževanja tulcev. Izvedena so bila tudi varstvo pred žuželkami, zaščita s premazom in ostala varstvena dela, ki niso bila načrtovana.

9.2.5.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 142/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 - 2026 v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	872,73	435	6	441	8,28	0,12	8,40	4,36	0,01	4,37
2006	872,73	435	6	441	8,28	0,12	8,40	6,81	0,06	6,87
2016	876,68	425	5	430	9,14	0,12	9,26	6,84	0,10	6,93
2026	1.503,81	462	14	476	10,67	0,34	11,01	10,11	0,28	10,39

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

Površina RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja se je povečala za 627,13 ha. Razlog za to so na novo določeni GRT, na podlagi katerih smo oblikovali RGR. Zaradi zmanjšanja površine primerjava med obdobji ni smiselna.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 143/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 - 2026 v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Pl. list.	Meh.list.
1996	93,0	3,1	1,3	1,0	0,2	1,2	0,1	0,1
2006	93,0	3,1	1,3	1,0	0,2	1,2	0,1	0,1
2016	93,5	2,9	1,1	1,1	0,3	0,9	0,1	0,1
2026	84,7	7,5	3,7	0,8	0,3	1,6	1,1	0,3

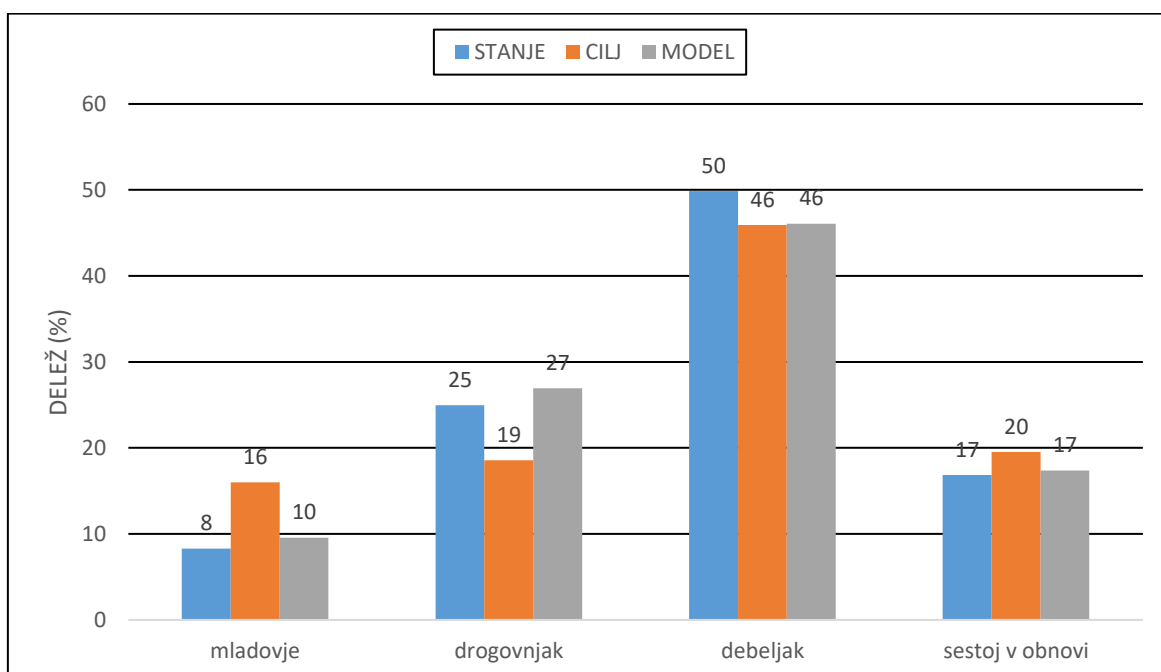
Zaradi zmanjšanje površine primerjava med obdobji ni smiselna.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 144/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze Let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	124,72	8,3	11	143,84	9,6	-13,3
Drogovnjak	375,59	25,0	31	405,37	27,0	-7,3
Debeljak	750,02	49,9	53	693,06	46,1	8,2
Sestoj v obnovi	253,48	16,9	20	261,53	17,4	-3,1
Skupaj	1.503,81	100,0	115			

Okvirna proizvodna doba je 115 leta. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrtosti 11 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 20 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 51 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 104 let.

Grafikon 8: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da razmerje razvojnih faz v RGR 37005 ni tako močno porušeno, kot v ostalih rastiščnogojitvenih razredih.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja prisotne:

- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 292,97 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 1.200,29 ha;
- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 72,78 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 1.203,70 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 2. stopnji poudarjenosti na 13,83 ha;
- **klimatska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 4,93 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **raziskovalna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,74 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 2. stopnji poudarjenosti na 1,48 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,08 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,10 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,91 ha in na 2. stopnji 0,45 ha;
- **estetska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 10,09 ha.

Od proizvodnih funkcij sta v rastiščnogojitvenem razredu prisotni:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 1.503,81 ha;
- **lovnogospodarska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti 1.088,27 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 1. stopnji poudarjenosti na 14,59 ha in na 2. stopnji poudarjenosti 21,52 ha.

9.2.5.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 70 % (od tega smreka 50 %), listavci 30 % (bukev 28 % in gorski javor 2 %).

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 10 % mladovij, 27 % drogovnjakov, 46 % debeljakov, 17 % sestojev v obnovi.

Modelna lesna zaloga vseh sestojev v RGR je 340 m³/ha, končna lesna zaloga pa 550 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben gozd smreke s posamično do skupinsko primesjo bukke, jelke, bora in macesna ter posamično do šopasto primesjo plemenitih listavcev in mehkih listavcev.

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreke 82 %, jelke 10 %, borov 4 %, bukke 3 %, in plemenitih listavcev 1 %.

V desetih letih pričakujemo naslednje ciljno razmerje razvojnih faz: 16 % mladovij, 19 % drogovnjakov, 46 % debeljakov, 20 % sestojev v obnovi.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst v desetih letih je: smreka 1 – 15 %, 2 – 40 %; jelka 1 – 15 %, 2 – 40 %; bor 1 – 20 %, 2 – 30 %.

Ciljna lesna zaloga je **482 m³/ha**.

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Okvirna proizvodna doba je 115 leta, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: nego mladovja načrtujemo v obstoječih mladovjih in v mladovjih, ki bodo nastala v tem ureditvenem obdobju s končnimi poseki v sestojih v obnovi in svetlitvenimi sečnjami v presvetljenih debeljakah. V mladju in gošči je potrebno posebno pozornost posvetiti uravnavanju zmesi drevesnih vrst, kjer pospešujemo vse listavce. Že v gošči s pozitivno izbiro pospešujemo bukev, jelko, gorski javor in ostale listavce. Nego mladja, gošče in letvenjaka opravljamo enkrat v ureditvenem obdobju. Nezadostno pomlajene dele je potrebno spopolniti s sadnjo listavcev ali setvijo bukve in jelke. Sadike listavcev je potrebno zaščititi s tulci ali jih ograditi z ograjami. Kjer travna vegetacija in malina onemogočata normalen razvoj mladja je potrebno izvajati obžetev. Kjer so bile v preteklosti postavljene zaščitne ograje je potrebno vzdrževanje le teh, da ne pride do objedanja dreves znotraj ograje.

Drogovnjaki: Povprečna jakost redčenj v drogovnjakih je 22 % od lesne zaloge, izvajati pa jih je potrebno na 88 % površine drogovnjakov. Na 12 % površine preredčenih drogovnjakov ne načrtujemo ukrepanja.

Debeljaki: vse zrele, presvetljene in pomlajene debeljake je potrebno uvajati v obnovo (na 23 % površine) zaradi uskladitve razmerja razvojnih faz. Jakost svetlitvenih sečenj naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 32 %. Pri načrtovanju svetlitvenih sečenj je potrebno ohraniti semenska drevesa bukve, gorskega javorja, jerebika, jelke in macesna ter sečnjo izvesti v letu, ko te vrste obilno semenijo. Tanjše debeljake redčimo na 66 % površine s povprečno jakostjo 14 %. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi drevesni sestavi in sestojnemu sklepu. Na 9 % površine debeljakov ne načrtujemo ukrepov. Na 4,64 ha načrtujemo ekocelico brez ukrepanja, na 1,32 ha pa ekocelico z dovoljenim ukrepanjem, kjer jakost znaša 10 %. Končni posek z namenom umetne obnove načrtujemo na 1 % površine debeljakov oziroma na 8,26 ha.

Sestoji v obnovi: na 65 % površine načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 41 % lesne zaloge. Na 29 % površine sestojev v obnovi načrtujemo pospešeno obnovo z intenzivnim sproščanjem pomladka, s sečnjo povprečne jakosti 64 % lesne zaloge. Na 7 % sestojev v obnovi je stanje gozdov takšno, da je potrebno opraviti končne poseke. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. V območjih z uspešnim naravnim pomlajevanjem so vračanja pogostejša.

Usmeritve za drevesno sestavo

V mlajših razvojnih fazah pospešujemo bukev, jelko, jerebiko, macesen in plemenite listavce. Za povečanje deleža teh vrst v mladovju je potrebno puščati kakovostne semenjake teh drevesnih vrst.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR 37005 je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem, kjer pa zaostreni ekološki pogoji, ki so posledica neustreznega gospodarjenja v preteklosti ne dopuščajo naravne obnove (obilna razrast travne vegetacije, zlasti gozdne šašulice) pa naj obnova sestojev poteka umetno s sadnjo in setvijo bukve in jelke.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 145: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Obnova s sadnjo oz. setvijo	14	17,96			
	Nega mladja in gošče	65	81,17			
	Nega letvenjaka	14	17,70			
	Ni ukrepanja	6	7,89			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	88	331,81	132.186	28.539	0,22
	Ni ukrepanja	12	43,78	17.392		
Debeljak	Nega debeljaka	66	496,61	335.479	48.023	0,14
	Uvajanje sestoja v obnovo	23	172,24	105.900	33.906	0,32
	Končni posek	1	8,26	4.519	4.516	1
	Ni ukrepanja	9	66,95	35.221		
	Ekocelica (brez ukrepov)	1	4,64	2.678		
	Ekocelica (z ukrepi)		1,32	358	36	0,1
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	65	163,76	56.410	23.096	0,41
	Pospešeno nadaljevanje obnove	29	72,69	20.798	13.214	0,64
	Končni posek	7	17,03	4.925	4.909	1

Preglednica 146/D-U-MP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	97	3	100
– ciljno (%)	97	3	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	462	14	476
– ciljna (m ³ /ha)	468	15	482
Prirastek (m ³ /ha)	10,67	0,34	11,01
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	101,1	2,8	103,9
Možni posek (m ³ /ha/leto)	10,11	0,28	10,39
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	22	20	22
Intenziteta m. p. prirastek (%)	95	83	94
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga povečala za 6 m³/ha. Kljub temu da načrtujemo manjši delež iglavcev bo njihov delež ostal enak.

Preglednica 147/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja

		Vrste poseka		Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek				
		Redčenja	Pomladitv.			
Iglavci	m ³	75.297	76.718	152.015	21,9	94,7
	%	50	50	100		
Listavci	m ³	1.301	2.923	4.224	19,8	82,7
	%	31	69	100		
Skupaj	m ³	76.598	79.641	156.239	21,8	94,4
	%	49	51	100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Pomladitvenih sečenj (51 %) je skoraj enako kot redčenj je (49 %).

Preglednica 148/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 37005 Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorja

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	6,48	6,48
Priprava tal	ha	0,75	0,75
Dopolnilna sadnja	ha	2,10	2,10
Sadnja	ha	8,05	8,05
Setev	ha	0,25	0,25
Obžetev	ha	14,95	55,10
Nega mladja	ha	12,65	12,65
Nega gošče	ha	26,93	26,93
Nega letvenjaka	ha	11,52	11,52
Nega drogovnjaka	ha	17,01	17,01
Premazi vršičkov	ha	2,30	13,60
Zaščita s tulci	kos	2.740	2.740
Zaščita mladja z ograjo	m	5.270	5.270
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	700	700
Obeleževanje sadik	kos	16.580	16.580
Vzdrževanje tulcev	kos	1.400	1.400
Odstranjevanje tulcev	kos	700	700
Odstranjevanje ograj za zaščito mladja	m	850	850

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami

RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami zavzema 585,11 ha oz. 13,3 % gozdne površine v GGE Vitanje na ovršnem delu Pohorja med Petrovo kočo, Roglo in Lovrenškimi jezeri.

Večina gozdov je v zasebni lasti (40 %), v državni lasti je 37 % in v lasti lokalnih skupnosti 23 %.

9.2.6.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 149/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
80300	Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	7	431,10	74
80100	Smrekovje s trikrpim bičnikom	5	85,41	15
78100	Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukove z belkasto bekico	9	45,05	8
81100	Barjansko smrekovje	1	16,94	3
80200	Smrekovje s smrečnim resnikom	5	6,61	1
	Skupaj	6,1	585,11	100

Najpomembnejši gozdni rastiščni tipi v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami so: zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico (74 %) in smrekovje s trikrpim bičnikom (15 %). Ostali GRT pokrivajo manjše površine.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami je 6,1. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 92 %. Prirastek znaša v razredu 5,59 m³/ha letno. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala pripisujemo porušenemu razmerju razvojnih faz.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

Prevladujejo čisti smrekovi gozdovi (monokulture) s posamično primesjo jelke, macesna, bukve in jerebike.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 150/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	4	18	28	26	24	361	100	5,57	100
Listavci	11	20	24	23	23	1	< 1	0,02	< 1
Skupaj	4	18	28	26	24	362	100	5,59	100

Lesna zaloga in prirastek sta nižja kot je povprečje za celotno GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 17,7$ %.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 151/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Bukev	Pl. list.	Meh. list.
Dejansko Stanje	m ³ /ha	359	0	0	2	1	0	0,1
	%	99,0	0,0	0,0	< 1	< 1	0,0	< 1
Naravno Stanje	m ³ /ha							
	%	83,8	5,4	0,4		7,7	1,8	0,9

➤ **Ohranjenost gozdov**

V tem rastiščnogojitvenem razredu je največ ohranjenih gozdov (50 %), sledijo močno spremenjeni gozdovi (25 %) in spremenjeni (16 %). Najmanj nje izmenjanih 10 %.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 152/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	25,33	21	24	43	12	2	43	43	12	0	33	18	50
Drogovnjak	143,32	0	54	44	2	12	72	16	0	5	30	53	13
Debeljak	361,44					32	61	7	0	0	13	65	22
Sestoj v obnovi	55,02					16	84	0					
Skupaj	585,11												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): smreka (74 %), bukev (13 %), gorski javor (5 %), macesen (4 %), jerebika (4 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: smreka (98 %), macesen (2 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: smreka (100 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 39 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: smreka (88 %), bukev (11 %), jerebika (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 44 SVP in sicer na drevju, ki je debelejše od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 380 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje po deležu kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 153/K: Kakovost drevja v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	0	7	31	57	5
Jelka	100	0	0	0	0
Macesen	0	0	0	100	0
Bukev	0	0	80	20	0
Mehki listavci	0	0	0	100	0
Skupaj iglavci	1	7	31	57	5
Skupaj listavci	0	0	67	33	0
Skupaj	1	7	31	56	5

➤ **Poškodovanost sestojev**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 154/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami

	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,4
Veje	2,7
Osutost	0,8
Skupaj	5,9

V tem rastiščnogojitvenem razredu prevladujejo poškodbe vej (2,7 %).

9.2.6.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 155/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	20.261	10.137	50
Listavci	0	20	-
Skupaj	20.261	10.158	50

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo pomladitvenih sečenj 40 %. Sanitarnih sečenj je bilo 29 %. Posek oslabelega drevja je zavzemal 16 %. Poseka za krčitve je bilo 7 %, redčenj je bilo 5 %, ostalega poseka je bilo 2 % in poseka za gozdno infrastrukturo 1 %.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Preglednica 156/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	2,42	-	-
Priprava tal	ha	10,59	-	-
Sadnja	ha	-	0,62	-
Obžetev	ha	1,12	1,55	138
Nega mladja	ha	0,33	-	-
Nega gošče	ha	4,39	-	-
Nega letvenjaka	ha	0,15	-	-
Nega ml. drogovnjaka	ha	9,36	-	-
Zaščita z ograjo	m	-	380	-
Odstranjevanje zaščitnih ograj	m	250	100	40
Vzdrževanje travinj	ha	9,00	-	-
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	1,00	-	-
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	-	14,13	-
Ohranjanje biotopov sečnja	m ³	180	117,61	65
Ostala varstvena dela	dni	-	6,51	-

Od načrtovanih del so se izvedla obžetev in odstranjevanje zaščitnih ograj ter ohranjanje biotopov v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. Od del, ki niso bila načrtovana so se izvedla sadnja, zaščita z ograjo, puščanje stoječe biomase in ostala varstvena dela.

9.2.6.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 157/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 - 2026 v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	526,59	225	0	225	3,91	0,01	3,92	1,27	0,00	1,27
2006	464,45	298	0	298	6,05	0,00	6,05	2,02	0,00	2,02
2016	446,11	373	1	374	5,67	0,01	5,68	2,27	0,00	2,28
2026	585,11	361	1	362	5,57	0,02	5,59	5,29	0,03	5,31

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

Površina RGR 37007 se je v zadnjem obdobju povečala za 139 ha, zaradi uvrščanja odsekov v rastiščnogojitvene razrede na podlagi novo določenih GRT, zato primerjava med obdobji ni smiselna.

Preglednica 158/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 - 2026 v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami

Leto	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Mehki listavci
1996	99,6	0,1	0,1	0,0	0,2
2006	99,6	0,2	0,2	0,0	0,0
2016	99,3	0,1	0,4	0,0	0,2
2026	99,0	0,0	0,6	0,2	0,1

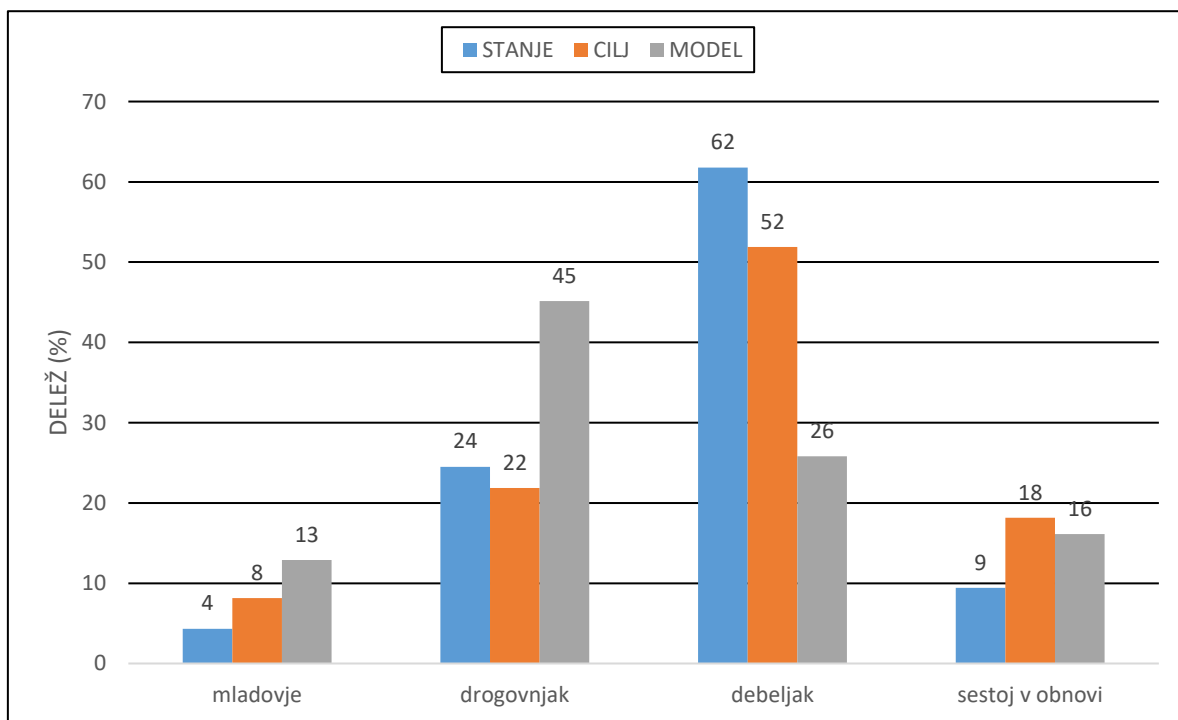
Zaradi povečanja površine v zadnjem obdobju primerjava med obdobji ni smiselna.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 159/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	25,33	4,3	20	75,50	12,9	-66,4
Drogovnjak	143,32	24,5	70	264,24	45,2	-45,8
Debeljak	361,44	61,8	40	151,00	25,8	139,4
Sestoj v obnovi	55,02	9,4	25	94,37	16,1	-41,7
Skupaj	585,11	100	155			

Okvirna proizvodna doba je 155 let. Pomladitvena doba je 25 let z učinkom zastrtosti 10 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 35 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 105 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 145 let.

Grafikon 9: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 37007 porušeno. Očiten je presežek debeljakov in primanjkljaj mladovij ter sestojev v obnovi.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami:

- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 348,10 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 235,36 ha;

- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 172,30 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 270,56 ha;
- **klimatska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 127,34 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **turistična funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 214,45 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 15,07 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 109,90 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 118,84 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 3,30 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,16 ha.
- **estetska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,28 ha;
- **raziskovalna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,28 ha;
- **poučna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,01 ha.

Od proizvodnih funkcij sta v rastiščnogojitvenem razredu prisotni:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 585,11 ha;
- **lovnogospodarska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 583,15 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 0,21 ha.

9.2.6.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 87 %, listavci 13 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 9 % mladovij, 27 % drogovnjakov, 44 % debeljakov, 19 % sestojev v obnovi.

Povprečna lesna zaloga za vse sestoje v RGR 06 je po modelu 310 m³/ha, končna lesna zaloga pa znaša 530 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodobni smrekovi gozdovi s posamično primesjo bukve, macesna, jelke in jerebike.

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreke 98 %, macesen 1 %, bukve 1 %, jelke in jerebike manj kot 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 8 % mladovij, 22 % drogovnjakov, 52 % debeljakov, 18 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga je **365** m³/ha.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst je: smreka 2 – 10 %.

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Okvirna proizvodna doba je 155 let, pomladitvena doba pa 25 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo jelko, bukev, plemenite listavce in plodonosne vrste, predvsem na račun smreke. Zaradi meliorativne vloge poskušamo pri negi ohraniti vse listavce. Že v fazi gošče pospešujemo posamezne kvalitetne osebkke s katerim nadaljujemo v letvenjaku. Zapleveljene in nepomlajene dele mladovij spopolnimo oz. zasadimo z bukvijo in macesnom, ki jih glede na prisotnost rastlinojede divjadi individualno ali kolektivno zaščitimo. Po potrebi sadike oz.

mladje večkrat obžanjemo. Ograjenim sestojem, ki so ali bodo prerasli razvojno fazo letvenjaka je potrebno ograje odstraniti.

Drogovnjaki: jakost redčenja prilagodimo sestojni zasnovi, negovanosti in sestojnemu sklepu. V tanjših drogovnjakih je potrebno izvajati druga redčenja, kjer še niso bila izvedena. Povprečna jakost v drogovnjakih je 18 % od lesne zaloge, izvajati pa jo je potrebno na 54 % površine drogovnjakov. V delu preredčenih drogovnjakov (44 %) in ekocelicah (1 %) ne načrtujemo ukrepanja.

Debeljaki: v tanjših debeljakih izvajamo izbiralna in svetlitvena redčenja, jakost redčenj je potrebno prilagoditi negovanosti sestoja. Redčenja izvajamo na 56 % površine debeljakov. Povprečna jakost redčenj je 11 % lesne zaloge. V obnovo uvajamo 21 % površine debeljakov. Obliko in jakost svetlitvenih sečenj prilagodimo rastiščnim razmeram in ekološkim zahtevam ciljnih drevesnih vrst. Kot semenjake puščamo ključne drevesne vrste (bukev, gorski javor, jelka, macesen, jerebika). Povprečna jakost sečenj je 31 % lesne zaloge. Na 1 % površine debeljakov izvedemo končne poseke z namenom umetne obnove, na 19 % ne izvajamo nobenih ukrepov, saj so že preredčeni, na 4 % površine, v ekocelicah z dovoljenim ukrepanjem, pa izvajamo redčenje s prilagojeno jakostjo (15 %).

Sestoji v obnovi: na površini 81 % površine načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 42 % lesne zaloge. Na 21 % površine sestojev v obnovi načrtujemo pospešeno obnovo s sečnjo povprečne jakosti 58 % lesne zaloge.

Usmeritve za drevesno sestavo

Pospeševati je potrebno bukev, jelko, macesen, jerebiko in plemenite listavce.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnovo sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem, kjer pa zaostrene ekološke razmere ne dopuščajo uspešnega pomlajevanja se poslužujemo umetne obnove s sadnjo ali setvijo bukve, jelke in macesna.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 160: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Obnova s sadnjo in setvijo	39	9,97			
	Nega mladja in gošče	9	2,35			
	Nega letvenjaka	20	5,04			
	Ni ukrepanja	27	6,76			
	Ekocelica (brez ukrepov)	5	1,21			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	54	78,06	24.223	4.285	0,18
	Ni ukrepanja	44	63,74	20.290		
	Ekocelica (brez ukrepov)	1	1,52	134		
Debeljak	Nega debeljaka	56	201,70	94.466	10.195	0,11
	Uvajanje sestoja v obnovo	21	76,18	29.957	9.166	0,31
	Končni posek	1	2,52	1.130	1.122	0,99
	Ekocelica (z ukrepi)	19	67,61	23.266		
	Ni ukrepanja	4	13,43	6.347	932	0,15
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	81	44,80	8.707	3.637	0,42
	Pospešeno nadaljevanje obnove	19	10,22	3.009	1.753	0,58

Preglednica 161/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	100	0	100
– ciljno (%)	100	0	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	361	1	362
– ciljna (m ³ /ha)	364	1	365
Prirastek (m ³ /ha)	5,57	0,02	5,59
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	52,9	0,3	53,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	5,29	0,03	5,31
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	15	27	15
Intenziteta m. p. prirastek (%)	95	135	95
Izravnalna doba (let)	10		

V naslednjem desetletju pričakujemo, da se bo ob realiziranem možnem poseku, glede na trenutni prirastek lesna zaloga povečala za 3 m³/ha.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Preglednica 162/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami

		Vrste poseka		Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek				
		Redčenja	Pomladitv.			
Iglavci	m ³	15.412	15.520	30.932	14,7	95
	%	50	50	100		
Listavci	m ³	0	158	158	26,7	130,7
	%	0	100	100		
Skupaj	m³	15.412	15.678	31.090	14,7	95,1
	%	50	50	100		

Polovica možnega poseka pripada pomladitvenim sečnjam in polovica redčenjem.

Preglednica 163/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 37007 Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava tal	ha	0,70	0,70
Dopolnilna sadnja	ha	1,01	1,01
Setev	ha	5,76	5,76
Sadnja	ha	0,50	0,50
Obžetev	ha	3,65	12,75
Nega gošče	ha	0,75	0,75
Nega letvenjaka	ha	1,00	1,00
Premazi vršičkov	ha	1,41	7,05
Zaščita s tulci	kos	2.600	2.600
Zaščita mladja z ograjo	m	2.235	2.235
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	600	600
Obeleževanje sadik	kos	11.100	11.100
Vzdrževanje tulcev	kos	100	100
Odstranjevanje ograj za zaščito mladja	m	250	250

9.2.7 Rastiščnogojitveni razred 13 Gozdovi s posebnim namenom

RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom zavzema 53,51 ha oz. 1,2 % vse gozdne površine v GGE Vitanje. To so gozdovi gozdnih rezervatov Rakovec in Lovrenška jezera. Ti gozdovi so izvzeti iz gospodarjenja. Njihov razvoj je prepuščen naravnim sukcesijskim procesom.

V lasti lokalnih skupnosti je 74 %, v zasebni lasti 26 % gozdov in v državni lasti 1 %.

9.2.7.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 164/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
80200	Smrekovje s smrečnim resnikom	5	19,20	36
78100	Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	12,54	23
80100	Smrekovje s trikrpim bičnikom	5	10,62	20
81100	Barjansko smrekovje	1	9,97	19
61100	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	7	0,81	2
76100	Javorovje s praprotmi	7	0,37	1
	Skupaj	5,2	53,51	100

Najpomembnejši gozdni rastiščni tip v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom je smrekovje s smrečnim resnikom. Pojavlja se na 36 % površine rastiščnega razreda. GRT kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico porašča 23 % površine. GRT Smrekovje s trikrpim bičnikom pokrivajo 20 % površine in GRT barjansko smrekovje 19 %. Preostala GRT pokrivata manjše površine.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 13 je 5,2. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 154 %. Prirastek znaša v razredu 8,02 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V gozdovih RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom sta dva gozdna rezervata, ki se med sabo razlikujeta po ekoloških razmerah, ki narekujejo zgradbo gozda, zato podajamo zgradbo gozda za vsak gozdni rezervat posebej.

V gozdnem rezervatu Rakovec se pojavljajo skupinsko raznodobni smrekovi gozdovi s skupinsko do šopasto primesjo jelke in bukve ter posamično primesjo rdečega bora, macesna, gorskega javorja, velikega jesena in mehkih listavcev. V gozdnem rezervatu Lovrenška jezera pa se pojavljajo čisti smrekovi gozdovi v razvojnih fazah debeljaka in drogovnjaka. Ob barjih se pojavlja tudi rušje.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 165/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	10	17	23	27	23	462	97	7,72	96
Listavci	19	8	18	31	24	15	3	0,31	4
Skupaj	10	17	23	27	23	477	100	8,02	100

Lesna zaloga je višja kot je povprečje v GGE. Prirastek je nižji, kot je povprečje za GGE.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 166/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Dejansko Stanje	m ³ /ha	443	18	0	1	0	7	0	5	0	3
	%	93,0	3,8	0,0	0,1	0,0	1,6	0,0	1,0	0,0	0,6
Naravno Stanje	m ³ /ha										
	%	40	12,8		17,6		39,0	0,0	5,3	0,0	5,8

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 13 prevladujejo spremenjeni gozdovi, ki jih je 52 %, sledijo ohranjeni (48 %).

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 167/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	1,46	0	0	0	100	0	0	100	0	0	0	0	0
Drogovnjak	20,98	0	32	67	2	0	0	100	0	20	6	71	3
Debeljak	31,07					0	63	37	0	17	74	10	0
Skupaj	53,51												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): smreka (98 %), rušje (2 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: smreka (97 %), siva jelša (3 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: smreka (92 %), jelka (5 %), bukev (2 %), veliki jesen (1 %).

9.2.7.1.1 Kakovost drevja

V tem RGR se ne gospodari, zato kakovosti drevja, ki je pomembna lastnost za proizvodno funkcijo ne prikazujemo.

9.2.7.1.2 Poškodovanost drevja

V tem rastiščnogojitvenem razredu ne prikazujemo poškodovanosti drevja.

9.2.7.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V gozdovih RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom se ne gospodari, zato tudi ne podajamo analize preteklega gospodarjenja.

9.2.7.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 168/GFR1: Razvoj gozdnih fondov 1996 - 2026 v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	59,23	213	4	217	3,61	0,07	3,68	0,00	0,00	0,00
2006	52,56	314	7	321	6,82	0,15	6,97	0,00	0,00	0,00
2016	52,50	451	7	458	6,90	0,13	7,03	0,00	0,00	0,00
2026	53,51	462	15	477	7,72	0,31	8,02	0,00	0,00	0,00

Površina RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom se ni bistveno spremenila.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 169/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 - 2026 v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Pl. list.	Meh.list.
1996	94,1	3,6	0,2	0,0	1,4	0,6	0,0
2006	93,4	3,9	0,2	0,2	1,5	0,5	0,3
2016	95,7	2,7	0,0	0,0	1,1	0,2	0,3
2026	93,0	3,8	0,0	0,1	1,6	1,0	0,6

V zadnjem ureditvenem obdobju se je zmanjšal delež smreke, povečal se je delež jelke, macesna, bukve, plemenitih listavcev in mehkih listavcev.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 170/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom

Razvojna faza	Stanje	
	Površina ha	Delež %
Mladovje	1,46	2,7
Drogovnjak	20,98	39,2
Debeljak	31,07	58,1
Skupaj	53,51	100,0

Modelnega stanja za gozdove s posebnim namenom ne prikazujemo, saj se v teh gozdovih ne gospodari. Prikazano je le dejansko stanje.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom:

- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 52,99 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,06 ha.
- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 39,27 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 13,73 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 13,33 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 1. stopnji na 50,76 ha na 2. stopnji poudarjenosti na 0,04 ha;
- **raziskovalna funkcija** na 1. stopnji na 50,74 ha;
- **estetska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 37,04 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 8,68 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,03 ha.
- **turistična funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti 0,02 ha;

9.2.7.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Za gozdove, prepuščene naravnemu razvoju ne postavljamo gozdnogojitvenih ciljev.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

V teh gozdovih se ne gospodari, kljub temu pa se dovoli vzdrževanje gozdne ali ogledne učne poti ter informacijskih tabel, ki so določene v načrtih za gospodarjenje z gozdovi. Ob teh poteh je dovoljeno posekati drevesa, ki neposredno ogrožajo gibanje ljudi ob soglasju ZGS.

Na območju gozdnega rezervata Lovrenška jezera je potrebno spremljati število obiskovalcev in njihove vplive ter jih usmerjati na primerne poti, ki morajo biti ustrezno opremljene in vzdrževane. Potrebno je tudi poskrbeti za primerno označitev gozdnih rezervatov.

Usmeritve za robni (varovalni) pas:

Varovalni pas predstavljajo površine v pasu do dveh sestojnih višin odraslega gozdnega drevja, v katerem se izvaja prilagojeno gospodarjenje z namenom minimaliziranja vplivov na osrednjo površino gozdov s posebnim namenom. To je robni pas, ki ne leži v tem RGR, pač pa v sosednjih RGR, zanj pa veljajo osnovne usmeritve:

- drevju v varovalnem pasu gozdov s posebnim namenom podaljšujemo proizvodno dobo glede na drevesno vrsto, ki je zastopana;
- namenoma se že v varovalnem pasu gozdov s posebnim namenom pušča estetsko in biotopsko primerna drevesa (debelejše drevje, drevje z dupli), izvaja pa se minimalen gozdni red v obsegu, ki zagotavlja preprečevanje negativnega vpliva na sosednje gozdne površine;
- dostopne poti do rezervat je potrebno načrtovati tako, da je vpliv na razvojne procese kar najmanjši.

➤ **Ukrepi**

V tem rastiščnogojitvenem razredu ne načrtujemo poseka, gojitvenih del ali drugih ukrepov.

9.2.8 Rastiščnogojitveni razred 14 Varovalni gozdovi

V GGE Vitanje so varovalni gozdovi izločeni predvsem zaradi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Ti gozdovi so zavarovani z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Površina gozdov RGR Varovalni gozdovi predstavlja 3,4 % (151,86 ha) gozdne površine celotne enote. Varovalni gozdovi pokrivajo strma jugozahodna pobočja Stenice in Kurnikovega hriba.

Pretežen del gozdov je v zasebni lasti (72 %), v državni lasti je 27 % in v lasti lokalnih skupnosti je 1 %.

9.2.8.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 171/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 14 Varovalni gozdovi

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
56300	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1	55,01	36
59200	Predalpsko – alpsko toploljubno bukovje	5	48,41	32
62100	Bazoljubno rdečeborovje	1	18,71	12
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	17,25	11
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	10,87	7
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	1,61	1
	Skupaj	3,6	151,86	100

Najpogostejši gozdni rastiščni tip v RGR 14 Varovalni gozdovi so GRT alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje, ki zavzema 36 % površine. GRT predalpsko – alpsko toploljubno bukovje pokriva 32 % površine. Ostali GRT zavzemajo manjše površine.

Povprečni rastiščni koeficient za celoten RGR znaša 3,6 m³/ha. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 100 %. Prirastek znaša v razredu 3,6 m³/ha letno.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

Na Konjiški gori prevladujejo velikopovršinsko skupinsko raznodobni gozdovi bukve s posamično do skupinsko primesjo hrastov in drugih trdih listavcev ter posamično do šopasto primesjo smreke, borov in plemenitih listavcev.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 172/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	18	24	35	20	3	71	28	0,79	22
Listavci	31	21	25	17	7	179	72	2,81	78
Skupaj	27	22	27	18	5	250	100	3,60	100

Lesna zaloga in prirastek sta manjša kot povprečje GGE. Lesna zaloga je ocenjena po bilančni metodi pri opisih sestojev, saj v tem RGR nismo postavljali SVP sistematično po celotnem RGR.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 173/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
Dejansko	m ³ /ha	39	0	32	0	0	102	8	6	63	0
Stanje	%	15,3	0,0	13,0	0,0	0,0	40,5	3,4	2,4	25,4	0,0
Naravno	m ³ /ha										
Stanje	%	1,9	0,4	17,6			39,0	15,5	4,3	21,0	0,2

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR Varovalni gozdovi prevladujejo ohranjeni gozdovi (72 %), spremenjenih je 28 %.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 174/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 14 Varovalni gozdovi

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,79	0	41	0	59	24	0	76	0	0	0	100	0
Drogovnjak	92,7	0	51	49	0	5	26	69	0	0	12	88	0
Debeljak	54,47					30	39	31	0	0	44	56	0
Sestoj v obnovi	3,90					0	100	0	0				
Skupaj	151,86												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): črni gaber (46 %), smreka (24 %), mali jesen (20 %), bukev (8 %), gorski javor (3 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: črni gaber (31 %), rdeči bor (20 %), bukev (20 %), smreka (8 %), mali jesen (7 %), graden (5 %), mokovec (4 %), puhasti hrast (4 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (58 %), smreka (21%), rdeči bor (7 %), črni gaber (6 %), gorski javor (3 %), graden (2 %), mali jesen (2 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 54 % površine, prevladuje dobra zasnova pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (30 %), črni gaber (25 %), gorski javor (16 %), mali jesen (16 %), smreka (10 %), mokovec (3 %), rdeči bor (2 %).

➤ **Kakovost drevja in poškodovanost sestojev**

Ker se kakovost drevja in poškodovanost sestojev ocenjuje na stalnih vzorčnih ploskvah, le teh pa v varovalnih gozdovih ne postavljamo, za ta RGR ni podatkov o kakovosti drevja in poškodovanosti drevja.

9.2.8.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 175/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	926	448	48
Listavci	1.778	141	8
Skupaj	2.704	589	22

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovale pomladitvene sečnje, katerih je bilo 42 %. Sanitarnega poseka je bilo 31 %, redčenj 15 %, poseka oslabelega drevja je bilo 9 % in poseka za krčitve 3 %. Poseka za krčitve je bilo 3 %. Posek za krčitve je bil izveden tam, kjer so bile izvedene razširitve ceste.

Preglednica 176/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	-	0,10	-
Sadnja	ha	-	0,15	-
Obžetev	ha	0,19	0,65	342
Nega mladja	ha	0,39	-	-
Nega gošče	ha	0,94	-	-
Nega letvenjaka	ha	0,18	-	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	-	300	-
Vzdrževanje tulcev	dni	-	0,88	-

Od predvidenih gojitvenih del je bila opravljen samo obžetev in sicer v večji meri, kot je bilo načrtovano. Opravljena so bila naslednja gojitvena in varstvena dela, ki niso bila načrtovana: priprava sestoja, sadnja, zaščita s količenjem in vzdrževanje tulcev.

9.2.8.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 177/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 – 2026 v RGR 14 Varovalni gozdovi

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	134,36	61	61	122	1,64	1,56	3,20	0,09	0,06	0,15
2006	149,38	65	117	182	1,04	1,17	2,21	0,13	0,10	0,23
2016	151,29	68	144	212	0,78	2,24	3,02	0,30	0,09	0,39
2026	151,86	71	179	250	0,79	2,81	3,60	0,63	1,76	2,39

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

Lesna zaloga in prirastek sta se povečala.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 178/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1995 - 2025 v RGR 14 Varovalni gozdovi

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list.	Mehki. list.
1996	19,7	0,2	29,8	19,8	10,2	0,1	20,1	0,1
2006	13,1	0,1	22,4	28,7	3,5	1,5	30,7	0,0
2016	16,8	0,0	15,3	30,1	3,8	2,1	31,9	0,0
2026	15,3	0,0	13,0	40,5	3,4	2,4	25,4	0,0

V zadnjih desetih letih se je zmanjšal delež smreke, bora, hrasta in drugih trdih listavcev. Povečal pa se je delež bukke.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev.**

Preglednica 179/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 14 Varovalni gozdovi

Razvojna faza	Stanje	
	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	0,79	0,5
Drogovnjak	92,70	61,0
Debeljak	54,47	35,9
Sestoj v obnovi	3,90	2,6
Skupaj	151,86	100,0

Modelnega stanja za varovalne gozdove ne prikazujemo, ker gospodarjenje s temi gozdovi ni podrejeno lesnoproizvodni funkciji.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 14 Varovalni gozdovi:

- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 149,27 ha;
- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 66,86 ha in na 2. stopnji poudarjenosti 77,17 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 11,71 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 120,37 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,01 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 78,98 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 2. stopnji poudarjenosti 8,55 ha;
- **estetska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 8,66 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji na 0,02 ha na 2. stopnji poudarjenosti na 0,05 ha;
- **higiensko zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 21,07 ha.

Od proizvodnih funkcij je v rastiščnogojitvenem razredu prisotna:

- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 1,72 ha.

9.2.8.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ *Gozdnogojitveni cilj*

V RGR 14 je dolgoročni gozdnogojitveni cilj malopovršinsko skupinsko raznodoben stabilen gozd bukve, hrastov in drugih trdih listavcev s posamično do skupinsko primesjo smreke, borov, plemenitih listavcev in mehkih listavcev.

Ciljne drevesne sestave, razmerja razvojnih faz, ciljne ter končne lesne zaloge, pričakovane kakovost gozdnega drevja in pa izravnalne dobe ne podajamo, saj so ti gozdovi prvenstveno namenjeni zagotavljanju stabilnosti, krepitvi varovalne funkcije in zaščitni funkciji.

➤ *Gozdnogojitvene usmeritve*

Gospodarjenje z gozdovi mora zagotavljati izpolnjevanje funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitne funkcije. Temu so prilagojene posamezne usmeritve, ki so naslednje:

Mladovja: v mladovjih načrtujemo izvedbo posameznih negovalnih del, ki so primarno namenjena krepitvi varovalne vloge gozda. Pri negi letvenjaka je potrebno uravnati drevesno sestavo v prid drevesnih vrst, ki globlje koreninijo (bukev, hrast, črni gaber, mali jesen).

Drogovnjaki: na 11 % površine drogovnjakov izvajamo redčenje z jakostjo 15 %. Pri tem pospešujemo drevesne vrste, ki globlje koreninijo in s tem povečujejo stojnost gozda. Pri izbiralnem redčenju dajemo prednost stabilnosti pred kakovostjo sortimentov. Na 89 % površine drogovnjakov ne načrtujemo posebnih ukrepov, temveč zaradi rahlega sklepa in vitalnosti gozda v tem obdobju te površine prepustimo naravnemu razvoju.

Debeljaki: izbiralno redčenje izvajamo na 47 % površine debeljakov z jakostjo 10 %. Na 31 % površine debeljake uvajamo v obnovo z jakostjo 30 %. Ukrepanja ne načrtujemo na 21 % površine, saj so tu gozdovi stabilni in ukrepanje ni potrebno.

Sestoji v obnovi: v tem ureditvenem obdobju načrtujemo zadržano nadaljevanje obnove na 71 % površine sestojev v obnovi z jakostjo 40 %. Na 29 % površine načrtujemo pospešeno nadaljevanje obnove z jakostjo 60 %.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni sistem nege v odraslih sestojih predstavlja izbiralno skupinsko postopno gospodarjenje. Mestoma je zaradi zagotavljanja varovalne funkcije potrebno izvajati posege samo na posameznem drevju. Obnovo sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavane.

➤ **Ukrepi****Preglednica 180: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi**

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Ni ukrepanja	100	0,79			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	11	9,92	2.416	361	0,15
	Ni ukrepanja	89	82,78	14.955		
Debeljak	Nega debeljaka	47	25,72	8.632	900	0,1
	Uvajanje v obnovo	31	17,06	6.635	1.991	0,3
	Ni ukrepanja	21	11,69	4.418		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	71	2,77	754	301	0,4
	Pospešeno nadaljevanje obnove	29	1,13	117	70	0,6

Preglednica 181/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	28	72	100
- ciljno %	28	72	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	71	179	250
- ciljna(m ³ /ha)	73	190	262
Prirastek (m ³ /ha)	0,79	2,81	3,60
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	6,3	17,6	23,9
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,63	1,76	2,39
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	9	10	10
Intenziteta m. p. prirastek (%)	80	62	66

Lesna zaloga se bo glede na stanje, možni posek in prirastek povečala za 12 m³/ha.

Preglednica 182/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

		Vrste poseka		Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek				
		Redčenja	Pomladitv.			
Iglavci	m ³	416	541	957	8,9	79,5
	%	43	57	100		
Listavci	m ³	845	1.821	2.666	9,8	62,5
	%	32	68	100		
Skupaj	m ³	1.261	2.362	3.623	9,6	66,3
	%	35	65	100		

V tem ureditvenem obdobju ne načrtujemo gojitvenih in varstvenih del v RGR 14 Varovalni gozdovi.

10 LITERATURA

- I. celoviti gozdnogospodarski načrt GGE Vitanje z obdobjem veljavnosti 1986–1995;
- II. celoviti gozdnogospodarski načrt GGE Vitanje z obdobjem veljavnosti 1996–2005;
- III. celoviti gozdnogospodarski načrt GGE Vitanje z obdobjem veljavnosti 2006–2015;
- IV. celoviti gozdnogospodarski načrt GGE Vitanje z obdobjem veljavnosti 2016–2025;
- AJDA. Aplikacija za ocenjevanje škode na kmetijskih pridelkih in za ocenjevanje škode na stvareh po naravnih nesrečah. 2025. LUZ d.d.
- Adamič O. M., Perko D., Kladnik D. 1995. Krajevni leksikon Slovenije, Ljubljana, DZS;
- Baza prostorskih podatkov ZGS. 2023. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Bončina A. in sod. 2021. Gozdni rastiščni tipi Slovenije, Univerza v Ljubljani, BF Ljubljana, Odd. za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire in Zavod za gozdove. Ljubljana: 571 str.
- Čarni A. in sod. 2002. Vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije v merilu 1:400.000. Ljubljana, Založba ZRC: 79 str.
- Čokl M. 1997. Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdom, Ljubljana.
- Diaci J., Perušek M. 2004. Možnosti ohranjanja starega in odmrlega drevja pri gospodarjenju z gozdovi. – V Staro in debelo drevje v gozdu: zbornik referatov, XXII. Gozdarski študijski dnevi. Ljubljana, Biotehniška fakulteta Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 227 – 240.
- Direkcija Republike Slovenije za vode. 2025. Atlas voda.
<https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64e> (22. 05. 2025)
- Direktiva o habitatih. 1992. Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora.
- Gašperšič F. 1995. Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdom, Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 403 str.
- Geodetske podlage ZGS. 2023. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Golob A., Skudnik M. 2007. Priročnik o vrstah Natura 2000, ki so povezane z gozdom. Ljubljana, Gozdarski inštitut Slovenije.
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Celje (2021 – 2030). 2023. Celje, Zavod za gozdove Slovenije: 272 str.
- Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 199/21 in 105/22 – ZZNŠPP)
- Hočevnar M. 1993. Dendrometrija-gozdna inventura. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 274 str.
- Izhodiščni optimalni modeli gozdov – neobjavljeno strokovno gradivo Zavoda za gozdove Slovenije; Ljubljana, december 2000.
- Kadunc A., Poljanec A., Dakskobler I., Rozman A. in Bončina A. 2013. Ugotavljanje proizvodne sposobnosti gozdnih rastišč v Sloveniji: poročilo o realizaciji projekta. Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire.
- Kotar M. 2003. Gozdarski priročnik, Univerza v Ljubljani, BF Ljubljana, Odd. za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. Ljubljana: 414 str.
- Kotar M. 2005. Zgradba, rast in donos gozda na ekoloških in fizioloških osnovah, Zveza gozdarskih društev Slovenije in Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana: 500 str.
- Kotar M. 2006. Proizvodna doba in njen pomen pri načrtovanju v gozdarstvu. Gozdarski vestnik, 45, 6: 209-222.

- Kotar M. 2000. Vpliv starosti in debeline dreves na donos gozda. XX. Gozdarski študijski dnevi, Zbornik referatov, Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 169-190.
- Kutnar L., Veselič Ž., Dakskobler I., Robič D. 2012. Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. Gozdarski vestnik, 70, 4: 195-215.
- Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Vitanje Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Celje, št dokumenta: 3563-0008/2025-3, februar 2026.
- Navodila za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (interno gradivo ZGS). 2023. ZGS, Ljubljana.
- Odlok o varovanju pitne vode v zajetjih in črpališčih na območju Občine Zreče (Ur. I. RS, št. 49/02).
- Odlok o gozdnogospodarskih in lovsko upravljavskih načrtih območij (2021-2030) (Ur. I. RS, št. 116/23).
- Odlok o kategorizaciji občinskih cest v občini Vitanje (Ur. I. RS, št. 14/2010).
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Zreče (Ur. I. št. 55/2009).
- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (OdSPRS) (Ur. I. RS, št. 76/04, 33/07 – ZPNačrt, 61/17 – ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3).
- Odredba o določitvi normativov za dela v gozdovih (Ur. I. RS, št. 11/99, 44/09 in 98/10) in Pravilnik o spremembah Odredbe o določitvi normativov za dela v gozdovih Ur. I. RS, št. 44/2009 in 98/10).
- Orožen M. in sod. 1996. Priročni krajevni leksikon Slovenije. Ljubljana, DZS: 376 str.
- Perko D. 1999. Slovenija, Pokrajine in ljudje. 2. izdaja. Ljubljana, Mladinska knjiga: 735 str.
- Perušek M. 2006. Izhodišča primernosti habitatov nekaterih kvalifikacijskih vrst ptic v gozdovih. Gozdarski vestnik, 64, 3: 160-167.
- Podatki SI STAT za leto 2024: spletna stran Statističnega urada Republike Slovenije.
http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Dem_soc/Dem_soc.asp#05 (2.2.2026)
- Pravilnik o določitvi gozdne združbe in rastiščnega koeficienta za gozdno parcelo (Ur. I. RS, št. 11/17).
- Pravilnik o določitvi posegov v prostor, za katere je treba pridobiti vodno soglasje (Ur. I. RS, št. 13/26).
- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot. (Ur. I. RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15, 7/19 in 53/23).
- Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur. I. RS, št. 71/04, 95/04, 37/05, 87/05, 73/08, 63/10, 54/14, 60/15, 86/16, 31/19, 116/22, 137/22 – popr. in 137/22).
- Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. I. RS, št. 4/09).
- Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravi in zlaganju gozdno lesnih sortimentov (Ur. I. RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13).
- Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. I. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16).
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. I. RS, št. 91/10 in 200/20).
- Pravilnik o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. I. RS, št. 79/11 in 30/17).
- Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda. 2018. (Ur. I. RS, št. 58/18).

- Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Ur. l. RS, št. 120/06).
- Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.).
- Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja. 2009. (Ur. l. RS, št. 25/09).
- Pravni režimi varstva kulturne dediščine (eVrD). 2026. Ljubljana, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.
<http://giskd6s.situla.org/evrd/> (9.5. 2025).
- Pregled rastišč v računalniški bazi ZGS po skupinah in podskupinah rastišč (ZGS).
- Pregledovalnik podatkov o gozdovih (ZGS)
<https://prostor.zgs.gov.si/pregledovalnik/>
- Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023 – 2028. 2023. Ljubljana, Vlada republike Slovenije.
http://www.natura2000.gov.si/fileadmin/user_upload/LIFE_Upravljanje/PUN_ProgramNatura.pdf (5.5. 2025).
- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (ReNGP). 2007. (Ur. l. RS, št. 111/07).
- Resolucija o strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2025. 2023. (Ur. l. RS, št. 72/23).
- Savnik R. 1976. Krajevni leksikon Slovenije. III. Knjiga. Ljubljana, DZS: 574 str.
- SAZU, Biološki inštitut Jovan Hadži. 1988. Fitocenološka karta Gozdnogospodarskega območja Celje v merilu 1 : 100.000 za celotno celjsko gozdnogospodarsko območje.
- Smernice za upravljanje divjadi v Sloveniji v obdobju 2021 – 2030. Interno gradivo ZGS.
- Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulture. 2017. Celje, ZVKDS OE Celje.
- Strokovne podlage s področja voda za potrebe prostorskega plana RS - elementi vodnega gospodarstva. 1999. Ljubljana, Podjetje za urejanje hudournikov (PUH).
- Urbančič M., Simončič P., Prus T., Kutnar L. 2007. Atlas gozdnih tal Slovenije. Gozdarski vestnik. Ljubljana, Zveza gozdarskih društev Slovenije: 100 str.
- Uredba o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS, št. 101/04 in 81/14).
- Uredba o ekološko pomembnih območjih. 2004. (Ur. l. RS, št. 48/04, 33/13, 99/13 in 47/18).
- Uredba o kategorizaciji državnih cest. 2025. (UR. l. RS, št. 67/16).
- Uredba o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja. 2016. (Ur. l. RS, št. 67/16 in 107/23).
- Uredba o prostorskem redu Slovenije. 2004. (Ur. l. RS, št. 122/04, 33/07 - ZPNačrt in 61/17 - ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3).
- Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08 in 49/20).
- Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13-ZDavNepr, 22/14 – odl. US in 42/15).
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20).
- Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. l. RS, št. 20/14).
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah. 2004. (Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 - odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19).

- Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. Ljubljana, MOP, Direkcija RS za vode.
- Podrobnejše kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Vitanje (2026-2035), Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Celje, št. Dokumenta: EG-7769/2006-9, z dne 4.3.2026.
- Veselič Ž. in sod. 2000. Izhodiščni optimalni modeli gozdov. Interno gradivo ZGS.
- Vodila dobrega ravnanja pri strojni sečnji in spravilu lesa z zgibnimi polprikoličarji (interno gradivo ZGS). 2014. ZGS, Ljubljana.
- Zakon o divjadi in lovstvu (Ur. l. RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr. in 44/22 in 158/22).
- Zakon o gozdovih - (Ur. l. RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZdavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 - ZGGLRS, 77/16 in 78/23 - ZUNPEOVE).
- Zakon o urejanju prostora (Ur. l. RS, 199/21 in 18/23 – ZDU-10 , 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP in 23/24).
- Zakon o ohranjanju narave - ZON (Ur. l. RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – Zdr-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10).
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 - ZNOrg in 78/23 - ZUNPEOVE).
- Zakon o vodah - ZV-1 (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdri-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 35/23 – odl. US, 65/20, 35/23 - odl. US in 78/23 - ZUNPEOVE).
- ZGS. 2023. Informacijska baza, gozdarski informacijski sistem. Šifrant gozdnih rastiščnih tipov.

11 NAČRT SO IZDELALI

Gozdnogospodarski načrt GGE Vitanje je izdelal Odsek načrtovanje razvoja gozdov OE Celje, v sodelovanju s KE Slovenske Konjice. Terenska dela so potekala od junija 2025 do novembra 2025. Odgovorni projektant je bil Urban Orož, univ. dipl. inž. gozd.

11.1 Sodelavci pri izdelavi načrta

Opisi sestojev: Urban Orož (opisovalec U – 2.173,99 ha), univ. dipl. inž. gozd.,
 Anže Stiplošek (opisovalec A - 641,20 ha), dipl. inž. gozd. (UN),
 mag. Matej Tajnikar (opisovalec T – 263,41 ha), univ. dipl. inž. gozd.
 Gorazd Levart (opisovalec L – 208,34 ha), dipl. inž. gozd
 Štefan Petelinek (opisovalec S - 205,23 ha), inž. gozd.,
 Simon Klaužer (opisovalec K – 204,60 ha), mag. inž. gozd.,
 Iztok Vrščaj (opisovalec V – 195,49 ha), univ. dipl. inž. gozd.

Zaradi pomanjkanja kadra na odseku za načrtovanje razvoja gozdov smo 502,48 ha opisov sestojev naredili po bilančni metodi.

Meritve na SVP so opravili: Matej Podkubovšek, dipl. inž. gozd. (VS), študentje Jurij Brumec, Matija Bogataj in Julija Krivec ter Anže Stiplošek dipl. inž. gozd (UN), Urban Orož univ. dipl. inž. gozd. in Damjan Pečovnik, dipl. upr. org., geodet.

Potrebne programe in aplikacije sta izdelala izdelal Mitja Podgornik in Miha Kostevc, mag. inž. gozd.

Vnos podatkov opisov sestojev in odsekov ter digitalizacijo so opravili popisovalci sami in Damjan Pečovnik, dipl. upr. org., geodet.

Kartni in prostorski del načrta je izdelal Damjan Pečovnik, dipl. upr. org., geodet.

Poglavje Analiza preteklega gospodarjenja je izdelal vodja KE Bojan Bračič, univ. dipl. inž. gozd., poglavja o gozdnih prometnicah (1.3, 6.2.7, 6.3.5) vodja odseka za ukrepe v gozdovih Andrej Strniša, univ. dipl. inž. gozd., poglavja o živalskem svetu oz. lovstvu (1.1.8, 1.5.1, 3.9, 6.2.3, 6.3.3) Peter Terglav, univ. dipl. inž. gozd. Poglavji 4.2.5 in 6. je napisal mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd. Funkcijska karta je povzeta iz osnutka območnega načrta za GGO Celje, ki so jo izdelali Marko Lekše, univ. dipl. inž. gozd., Aljoša Gobec, dipl. inž. gozd (UN) in mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd. Ostala poglavja in obdelave podatkov je opravil Urban Orož, univ. dipl. inž. gozd. v sodelovanju s sodelavci iz odseka za načrtovanje razvoja gozdov.

Tabelarni del načrta je izdelala Mateja Čečko, ekonomski tehnik.

Oblikovno ureditev načrta je v sodelovanju s sodelavci iz odseka za načrtovanje razvoja gozdov izdelala Mateja Čečko, ekonomski tehnik.

Kronologija izdelave načrta:

- zbiranje in obdelava podatkov za načrt: od marca 2025 do maja 2026;
- določitev osnutka načrta (Strokovni svet OE Celje): 26. 5. 2025;
- javna razgrnitev:
- javna obravnav:
- določitev predloga načrta na Svetu OE Celje (datum izdelave načrta):

Celje, 29. 5. 2026

Podpisniki:

Odgovorni nosilec obnove:
Urban Orož, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje
razvoja gozdov:
mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja OE Celje:
Aleksander Ratajc, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor ZGS:
Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

12 PRILOGE

12.1 Priloge v načrtu

12.1.1 Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
37001A	53	53	51	53	50	52	48	48
37001B	53	53	50	53	52	53	48	48
37001C	56	55	53	55	54	56	49	49
37001D	52	52	49	51	49	51	47	47
37002A	51	51	50	51	49	51	48	48
37002B	53	53	50	52	50	52	47	47
37003	52	52	49	52	50	52	47	47
37004A	54	53	52	53	51	52	48	48
37004B	52	52	49	52	50	52	47	47
37004C	51	51	48	49	47	49	47	47
37004D	53	52	52	53	51	53	47	46
37004E	54	54	53	53	52	53	47	46
37005	53	52	51	52	50	52	48	46
37006	53	53	50	52	50	51	47	46
37007A	55	56	52	54	52	54	48	47
37007B	53	53	51	52	48	52	47	47
37008A	51	52	46	49	47	50	47	45
37008B	50	50	49	50	48	49	45	44
37008C	52	52	50	50	46	49	45	44
37009	51	50	49	50	49	50	46	45
37010A	55	54	53	54	52	54	48	48
37010B	47	47	44	46	41	43	41	42
37011	50	50	50	50	49	50	48	48
37012A	50	48	44	46	45	46	44	44
37012B	50	48	48	50	48	50	46	46
37012C	50	50	49	50	48	50	47	47
37012D	44	44	43	44	44	44	44	44
37013	47	47	45	46	46	46	46	45
37014A	53	53	50	50	48	48	48	48
37014B	46	46	42	46	42	45	42	42
37015A	34	34	31	31	31	31	28	28
37015B	53	53	49	53	49	52	47	46
37015C	53	52	50	52	52	52	48	46
37015D	54	54	43	47	46	49	47	46
37016A	53	53	47	50	47	50	46	46
37016B	44	44	42	42	40	42	42	40

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
37017B	41	41	41	41	40	40	40	40
37018	53	53	50	51	50	51	47	47
37019	50	50	48	50	48	50	46	46
37020A	53	53	45	51	50	51	47	44
37020B	50	50	48	50	50	50	48	48
37021A	53	53	51	52	50	52	46	46
37021B	50	50	43	43	42	43	43	43
37022	52	56	50	52	50	52	48	48
37023	54	54	52	53	52	53	48	48
37024	53	53	51	52	51	52	50	50
37025	54	54	48	52	46	52	46	46
37026A	50	50	47	51	47	50	47	46
37026B	53	53	50	52	48	52	48	48
37026C	52	52	48	51	48	51	48	48
37026D	50	50	46	47	43	48	45	44
37027A	54	53	50	53	50	53	48	48
37027B	50	50	44	50	44	50	42	44
37027C	51	51	45	48	46	48	46	46
37028	52	53	49	53	50	53	46	46
37029A	56	56	52	55	52	55	50	50
37029B	56	56	51	54	52	54	50	50
37030A	55	55	50	52	51	52	48	48
37030B	56	56	53	55	53	55	50	50
37030C	50	50	50	49	47	48	45	42
37030D	55	55	52	52	51	52	48	48
37031	34	35	31	33	32	33	30	30
37032A	35	35	32	32	32	32	30	30
37032B	35	35	32	32	32	33	30	30
37033A	34	34	32	32	32	32	30	30
37033B	34	34	31	33	32	32	30	30
37033C	34	34	32	32	32	32	30	30
37034	35	36	32	35	33	33	30	30
37035A	53	53	51	52	52	52	48	48
37035B	53	54	51	52	51	52	47	47
37036A	35	35	33	35	34	35	32	32
37036B	36	36	34	35	35	35	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
37037	37	38	34	35	35	35	30	30
37038	37	37	35	35	33	35	30	30
37039	36	37	33	35	33	35	33	30
37040A	35	34	32	34	32	34	31	31
37040B	30	30	26	26	26	28	25	25
37041A	34	34	32	34	32	34	32	30
37042A	34	34	32	33	32	33	30	30
37042B	35	34	32	33	33	33	31	31
37043	35	35	32	33	32	32	30	30
37044A	52	52	47	52	48	52	47	47
37044B	51	51	46	48	47	49	45	45
37045A	54	54	52	53	53	53	48	50
37045B	52	52	49	52	51	52	47	48
37045C	52	52	50	52	50	52	48	48
37046	54	53	50	54	54	54	47	48
37047	54	54	51	52	49	49	46	48
37048	35	34	32	32	32	32	28	28
37049	34	34	32	33	32	33	30	30
37050	53	53	50	52	50	52	48	48
37051	54	55	52	53	52	52	48	48
37052A	52	53	50	50	50	50	46	46
37052B	54	54	51	52	51	51	46	46
37053	54	54	52	52	49	52	48	46
37054A	54	55	52	52	50	48	44	44
37054B	54	55	52	52	50	52	48	48
37054C	53	53	48	50	48	48	45	45
37054D	54	56	48	54	50	52	48	48
37055A	56	56	52	52	50	50	48	48
37055B	56	55	52	52	50	50	48	48
37056A	53	53	48	53	51	53	49	49
37056B	52	52	48	51	48	51	48	48
37057A	53	53	52	52	50	52	48	48
37057B	53	53	52	52	51	52	48	48
37058A	51	51	48	50	47	50	47	47
37058B	54	54	52	52	48	52	46	46
37059A	54	54	52	52	49	50	48	48
37059B	52	52	50	51	47	51	47	47
37060A	53	53	50	52	49	51	47	47
37060B	53	53	52	52	49	52	47	47
37060C	52	52	50	51	47	48	48	48
37061A	51	51	48	50	48	50	46	46
37061B	49	49	49	48	47	47	45	45
37062A	52	51	50	50	49	49	47	47
37062B	53	52	50	51	47	51	47	47

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
37063A	54	53	51	53	50	52	46	46
37063C	53	53	50	52	48	52	48	48
37063D	51	51	48	50	48	50	47	47
37064	53	53	52	52	50	50	48	48
37067A	52	52	50	51	48	51	48	48
37067B	50	51	50	51	49	50	48	48
37067C	52	51	49	51	49	51	48	48
37068A	47	47	43	45	45	45	44	44
37068B	53	53	50	50	49	50	48	47
37068E	50	50	48	47	46	47	45	45
37068F	50	50	48	47	46	47	45	45
37069A	52	52	51	51	50	51	48	48
37069B	53	53	49	52	51	52	49	49
37069C	54	54	50	50	50	50	49	49
37069D	54	54	51	53	51	54	50	50
37070A	52	52	49	51	49	51	47	47
37070B	50	50	49	50	48	50	47	47
37071A	53	52	49	52	50	52	49	48
37071B	52	52	47	50	48	50	48	48
37071C	52	52	47	52	48	52	48	48
37071D	52	52	48	51	47	52	46	46
37071E	51	51	49	50	48	50	48	47
37072	52	52	49	52	48	52	48	48
37073	54	52	52	53	50	53	48	48
37074A	52	52	50	52	49	52	48	48
37074B	53	53	50	52	50	52	48	48
37074C	53	53	50	52	49	52	48	48
37075A	52	52	49	52	50	52	48	48
37075B	51	50	48	50	48	50	45	45
37075C	54	54	53	53	50	53	48	48
37076A	53	52	51	52	50	52	47	46
37076B	54	53	49	53	50	54	48	47
37077	54	54	51	53	50	50	48	47
37078	54	54	51	54	49	52	49	47
37079	49	48	48	48	47	48	47	47
37080A	49	49	47	48	47	48	47	47
37080B	47	47	47	47	46	47	44	44
37080C	49	49	48	47	47	47	45	45
37081	50	49	48	47	47	46	44	44
37082	51	51	49	48	48	47	46	47
37083	50	50	49	48	48	47	46	47
37084A	48	48	48	48	48	47	45	45
37084B	52	51	51	51	50	50	47	48
37084C	52	51	50	51	51	49	51	48

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
37086A	53	53	53	52	52	50	47	47
37086B	52	52	50	50	50	50	47	47
37086C	53	52	50	50	50	50	47	47
37086D	50	50	50	48	48	47	45	45
37087A	52	51	49	48	48	47	45	45
37087B	52	51	50	51	49	47	47	46
37087C	53	51	51	50	50	47	46	45
37088	50	50	49	48	48	47	47	47
37089A	54	52	49	48	48	47	46	46
37089B	53	53	49	49	49	47	45	45
37089C	51	51	47	47	47	47	45	45
37089D	50	50	48	48	48	46	44	44
37090A	52	52	49	47	47	45	45	44
37090B	49	48	49	47	47	45	44	44
37090C	49	49	48	47	47	45	44	44
37091A	53	53	48	47	47	47	45	45
37091B	50	49	48	47	47	46	46	45
37091C	53	49	46	49	48	47	46	46
37091D	51	47	47	47	47	45	45	44
37301	54	54	54	52	52	52	50	50
37302A	52	52	51	51	50	51	47	47
37302B	54	53	53	52	50	52	50	50
37302C	53	53	53	51	48	51	48	48
37302D	52	51	49	50	48	48	48	48
37303	54	54	50	54	50	54	48	48
37304A	53	53	50	50	50	50	46	46
37304B	52	52	50	50	46	49	47	47
37304C	52	51	51	50	46	51	48	48
37304D	54	52	52	54	52	50	48	50
37304E	53	53	52	51	48	50	47	47
37304F	54	54	52	53	50	53	48	48
37305	53	53	52	51	50	50	48	48
37306A	54	54	54	53	50	53	48	48
37306B	50	50	48	50	48	50	46	46
37306C	56	56	55	54	50	54	48	48
37307A	54	54	53	53	50	53	47	47
37307B	54	53	53	50	50	53	47	47
37307C	52	51	52	50	50	50	46	46
37307D	48	48	46	48	47	47	45	45
37307E	54	53	50	52	49	53	48	48
37308A	50	50	50	49	48	48	47	47
37308B	48	47	47	46	46	46	44	44
37308D	51	50	50	48	48	48	46	46
37309A	51	50	50	48	47	48	46	46

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
37309C	48	48	47	46	46	46	44	44
37309D	48	48	47	46	46	46	44	44
37310A	50	50	49	50	46	49	46	46
37310B	52	51	51	50	48	49	46	46
37311	49	49	49	48	47	48	46	46
37312	49	49	48	48	47	48	46	46
37313A	54	54	52	52	52	52	47	47
37313B	51	50	48	48	47	51	46	46
37313C	54	54	52	52	50	52	48	48
37313D	54	54	52	52	52	52	48	48
37314	54	54	53	51	49	49	46	46
37315	53	51	50	51	49	49	46	46
37316A	54	54	52	52	50	52	48	48
37316B	53	53	52	50	50	50	48	48
37317A	55	54	53	53	50	53	50	50
37317B	55	54	54	53	53	53	48	48
37318A	56	56	54	54	52	52	48	48
37318B	56	56	54	54	52	54	48	48
37318C	56	56	54	53	53	53	50	50
37319A	52	52	50	52	50	50	47	47
37319B	53	53	51	51	51	51	48	48
37320	54	54	52	52	50	52	48	48
37321	54	53	54	52	50	52	48	48
37322	54	53	51	51	48	50	46	46
37323	55	55	51	51	51	51	50	50
37324	47	46	46	46	46	46	42	42
37325A	51	51	50	50	48	49	47	47
37325B	53	52	53	51	48	50	50	47
37325C	54	50	50	48	49	50	47	47
37326A	56	56	55	54	54	54	50	50
37326B	54	54	51	52	51	52	50	50
37327A	52	52	52	52	52	51	49	49
37327B	52	51	50	52	50	52	48	48
37328A	46	46	46	46	45	46	46	46
37328B	50	49	46	46	46	46	44	44
37329A	52	50	50	52	50	52	50	49
37329B	50	50	47	50	48	50	45	45
37329C	47	47	46	46	45	44	42	42
37330	52	52	50	48	50	51	46	46
37331A	50	50	50	50	48	48	44	44
37331B	50	48	48	48	46	48	44	44
37331C	50	50	49	50	49	50	45	45
37331D	54	54	54	53	50	53	50	50
37331E	48	48	48	48	48	48	44	44

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
37332A	53	56	54	52	50	55	48	48
37332B	52	52	50	52	51	52	48	48
37332C	53	56	54	52	50	55	48	48
37333	53	53	52	52	51	52	48	48
37334A	52	52	50	52	50	52	50	50
37334B	52	52	51	52	50	52	48	48
37335A	54	52	52	53	51	53	48	48
37335B	54	54	52	54	52	54	50	50
37336	51	51	50	51	48	51	47	47
37337A	54	52	52	52	50	52	48	48
37337B	52	52	52	52	52	52	48	48
37342	51	50	50	50	50	50	46	46
37343	53	52	50	51	50	51	45	45
37344	50	48	45	47	46	46	44	44
37345A	42	42	40	46	40	46	40	40
37346A	54	52	51	52	51	52	47	47
37346B	46	46	44	44	44	44	44	44
37346C	55	54	53	53	53	53	50	50
37346E	53	53	53	53	53	53	48	48
37346F	53	53	51	53	53	53	47	47
37349	52	51	50	51	48	50	48	48
37350	51	50	48	48	48	48	47	47
37351A	52	51	51	51	48	51	44	44
37351B	47	47	46	46	46	46	46	45
37351C	42	43	43	43	43	43	43	43
37352	52	50	50	52	49	52	47	47
37353	51	50	49	51	48	50	48	47
37354	50	48	46	48	47	48	46	46
37355	50	50	46	49	47	51	46	46
37356A	52	50	50	50	46	51	47	46
37356B	49	47	47	48	47	50	47	46
37357	53	52	50	52	48	52	48	46
37358	52	52	48	51	49	51	47	46
37359	53	52	51	52	50	52	48	46
37360	50	50	48	48	48	50	47	46
37362	52	52	50	52	49	51	48	47
37363	53	53	53	52	50	52	47	47
37364	53	53	53	50	49	50	46	46

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
37365	53	52	52	53	50	53	48	48
37367B	49	49	48	48	47	48	45	45
37367C	52	51	50	52	51	51	47	47
37367D	52	50	50	52	50	51	46	46
37367E	50	50	48	50	48	49	44	44
37368A	50	49	49	48	47	49	47	47
37369A	50	49	48	48	47	48	45	45
37369B	50	49	48	48	47	48	45	45
37369C	50	50	49	49	48	49	46	46
37369D	53	51	50	49	48	48	45	45
37372	50	50	49	49	47	49	45	49
37373	52	51	52	51	50	50	46	49
37374	50	49	49	49	47	48	45	45
37375	48	48	46	47	46	48	44	44
37376A	50	50	48	44	44	44	41	41
37376B	50	50	46	45	44	45	42	45
37376C	44	44	44	44	44	44	42	42
37377A	50	50	45	44	43	43	40	40
37377B	44	44	44	44	44	44	40	40
37377C	50	47	45	44	43	44	41	41
37377D	49	48	47	45	44	44	41	41
37378A	50	50	47	45	44	45	42	42
37378B	46	46	42	44	44	45	42	42
37413	52	52	50	50	48	50	48	48
37415	34	34	31	31	31	31	28	28
37416A	52	52	50	52	51	52	48	48
37416B	48	48	48	46	46	46	46	46
37417	51	51	50	51	49	50	47	47

12.1.2 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Rastiščnogojitveni razred 02: Podgorski bukovi gozdovi

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	111	0,0380	0,0304	0,0265	0,0241	0,0214	0,0198	0,0181	0,0167	0,0151	0,0132	0,0116	0,0099	0,0082	0,0065
JE	121	0,0000	0,0358	0,0264	0,0212	0,0178	0,0151	0,0133	0,0116	0,0103	0,0090	0,0079	0,0069	0,0060	0,0040
OI	139	0,0510	0,0326	0,0235	0,0228	0,0191	0,0175	0,0162	0,0147	0,0135	0,0124	0,0114	0,0102	0,0090	0,0078
BU	141	0,0550	0,0501	0,0363	0,0288	0,0233	0,0192	0,0164	0,0141	0,0122	0,0106	0,0094	0,0083	0,0070	0,0050
HR	151	0,0750	0,0468	0,0363	0,0297	0,0248	0,0217	0,0189	0,0160	0,0143	0,0112	0,0105	0,0090	0,0075	0,0060
PL	161	0,0612	0,0420	0,0341	0,0292	0,0256	0,0227	0,0202	0,0179	0,0157	0,0137	0,0117	0,0099	0,0080	0,0063
TL	170	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017
ML	180	0,0406	0,0284	0,0219	0,0145	0,0117	0,0097	0,0085	0,0068	0,0055	0,0044	0,0034	0,0026	0,0020	0,0000

Rastiščnogojitveni razred 03: Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	13	0,0000	0,0334	0,0304	0,0270	0,0255	0,0236	0,0216	0,0202	0,0193	0,0182	0,0171	0,0163	0,0148	0,0080
JE	23	0,0000	0,0358	0,0264	0,0212	0,0178	0,0151	0,0133	0,0116	0,0103	0,0090	0,0079	0,0069	0,0060	0,0040
OI	302	0,0250	0,0230	0,0176	0,0142	0,0118	0,0099	0,0083	0,0068	0,0056	0,0042	0,0031	0,0020	0,0009	0,0005
BU	493	0,0000	0,0536	0,0406	0,0332	0,0281	0,0243	0,0211	0,0184	0,0164	0,0144	0,0126	0,0112	0,0096	0,0070
HR	511	0,0750	0,0468	0,0363	0,0297	0,0248	0,0217	0,0189	0,0160	0,0143	0,0112	0,0105	0,0090	0,0075	0,0060
PL	613	0,0368	0,0325	0,0299	0,0274	0,0250	0,0226	0,0202	0,0179	0,0155	0,0131	0,0107	0,0083	0,0059	0,0035
TL	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017
ML	86	0,0406	0,0284	0,0219	0,0145	0,0117	0,0097	0,0085	0,0068	0,0055	0,0044	0,0034	0,0026	0,0020	0,0000

Rastiščnogojitveni razred 05: Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	113	0,0788	0,0508	0,0369	0,0329	0,0283	0,0253	0,0229	0,0205	0,0187	0,0171	0,0157	0,0143	0,0129	0,0115
JE	21	0,0500	0,0465	0,0419	0,0387	0,0319	0,0273	0,0231	0,0199	0,0169	0,0143	0,0126	0,0113	0,0103	0,0100
OI	331	0,0510	0,0326	0,0235	0,0228	0,0191	0,0175	0,0162	0,0147	0,0135	0,0124	0,0114	0,0102	0,0090	0,0078
BU	401	0,0891	0,0528	0,0411	0,0341	0,0291	0,0251	0,0217	0,0187	0,0160	0,0135	0,0111	0,0088	0,0066	0,0044
HR	551	0,0000	0,0688	0,0497	0,0395	0,0329	0,0283	0,0249	0,0222	0,0201	0,0172	0,0156	0,0142	0,0117	0,0100
PL	601	0,0600	0,0546	0,0413	0,0326	0,0257	0,0199	0,0147	0,0103	0,0068	0,0042	0,0024	0,0013	0,0009	0,0005
TL	714	0,0610	0,0357	0,0261	0,0209	0,0175	0,0151	0,0133	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064
ML	86	0,0406	0,0284	0,0219	0,0145	0,0117	0,0097	0,0085	0,0068	0,0055	0,0044	0,0034	0,0026	0,0020	0,0000

Rastiščnogojitveni razred 06: Toploljubna bukovja

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	106	0,0150	0,0143	0,0133	0,0115	0,0089	0,0063	0,0045	0,0032	0,0020	0,0017	0,0008	0,0006	0,0004	0,0002
JE	23	0,0000	0,0358	0,0264	0,0212	0,0178	0,0151	0,0133	0,0116	0,0103	0,0090	0,0079	0,0069	0,0060	0,0040
OI	302	0,0250	0,0230	0,0176	0,0142	0,0118	0,0099	0,0083	0,0068	0,0056	0,0042	0,0031	0,0020	0,0009	0,0005
BU	404	0,0300	0,0287	0,0239	0,0206	0,0181	0,0158	0,0139	0,0122	0,0102	0,0092	0,0077	0,0065	0,0053	0,0048
HR	502	0,0400	0,0348	0,0283	0,0239	0,0206	0,0176	0,0149	0,0122	0,0098	0,0074	0,0055	0,0037	0,0018	0,0010
PL	613	0,0368	0,0325	0,0299	0,0274	0,0250	0,0226	0,0202	0,0179	0,0155	0,0131	0,0107	0,0083	0,0059	0,0035
TL	734	0,0200	0,0169	0,0139	0,0117	0,0102	0,0091	0,0082	0,0070	0,0053	0,0042	0,0033	0,0023	0,0018	0,0014
ML	87	0,0315	0,0243	0,0168	0,0128	0,0098	0,0068	0,0055	0,0047	0,0034	0,0023	0,0020	0,0018	0,0015	0,0010

Rastiščnogojitveni razred 37005: Smrekove monokulture na bukovih rastiščih Pohorje

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	111	0,0575	0,0428	0,0341	0,0283	0,0242	0,0211	0,0187	0,0168	0,0152	0,0139	0,0128	0,0119	0,0111	0,0104
JE	21	0,0500	0,0465	0,0419	0,0387	0,0319	0,0273	0,0231	0,0199	0,0169	0,0143	0,0126	0,0113	0,0103	0,0100
OI	321	0,0459	0,0288	0,0223	0,0188	0,0166	0,0150	0,0138	0,0128	0,0120	0,0113	0,0107	0,0102	0,0097	0,0093
BU	402	0,0550	0,0501	0,0363	0,0288	0,0233	0,0192	0,0164	0,0141	0,0122	0,0106	0,0094	0,0083	0,0070	0,0050
HR	502	0,0400	0,0348	0,0283	0,0239	0,0206	0,0176	0,0149	0,0122	0,0098	0,0074	0,0055	0,0037	0,0018	0,0010
PL	613	0,0368	0,0325	0,0299	0,0274	0,0250	0,0226	0,0202	0,0179	0,0155	0,0131	0,0107	0,0083	0,0059	0,0035
TL	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017
ML	86	0,0406	0,0284	0,0219	0,0145	0,0117	0,0097	0,0085	0,0068	0,0055	0,0044	0,0034	0,0026	0,0020	0,0000

Rastiščnogojitveni razred 37007: Smrekovi gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	134	0,0437	0,0315	0,0240	0,0196	0,0169	0,0152	0,0141	0,0124	0,0111	0,0100	0,0091	0,0083	0,0076	0,0070
JE	23	0,0000	0,0358	0,0264	0,0212	0,0178	0,0151	0,0133	0,0116	0,0103	0,0090	0,0079	0,0069	0,0060	0,0040
OI	302	0,0250	0,0230	0,0176	0,0142	0,0118	0,0099	0,0083	0,0068	0,0056	0,0042	0,0031	0,0020	0,0009	0,0005
BU	413	0,0368	0,0325	0,0299	0,0274	0,0250	0,0226	0,0202	0,0179	0,0155	0,0131	0,0107	0,0083	0,0059	0,0035
HR	502	0,0400	0,0348	0,0283	0,0239	0,0206	0,0176	0,0149	0,0122	0,0098	0,0074	0,0055	0,0037	0,0018	0,0010
PL	601	0,0600	0,0546	0,0413	0,0326	0,0257	0,0199	0,0147	0,0103	0,0068	0,0042	0,0024	0,0013	0,0009	0,0005
TL	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017
ML	86	0,0406	0,0284	0,0219	0,0145	0,0117	0,0097	0,0085	0,0068	0,0055	0,0044	0,0034	0,0026	0,0020	0,0000

Rastiščnogojitveni razred 13: Gozdovi s posebnim namenom

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	134	0,0437	0,0315	0,0240	0,0196	0,0169	0,0152	0,0141	0,0124	0,0111	0,0100	0,0091	0,0083	0,0076	0,0070
JE	23	0,0000	0,0358	0,0264	0,0212	0,0178	0,0151	0,0133	0,0116	0,0103	0,0090	0,0079	0,0069	0,0060	0,0040
OI	302	0,0250	0,0230	0,0176	0,0142	0,0118	0,0099	0,0083	0,0068	0,0056	0,0042	0,0031	0,0020	0,0009	0,0005
BU	413	0,0368	0,0325	0,0299	0,0274	0,0250	0,0226	0,0202	0,0179	0,0155	0,0131	0,0107	0,0083	0,0059	0,0035
HR	502	0,0400	0,0348	0,0283	0,0239	0,0206	0,0176	0,0149	0,0122	0,0098	0,0074	0,0055	0,0037	0,0018	0,0010
PL	601	0,0600	0,0546	0,0413	0,0326	0,0257	0,0199	0,0147	0,0103	0,0068	0,0042	0,0024	0,0013	0,0009	0,0005
TL	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017
ML	87	0,0315	0,0243	0,0168	0,0128	0,0098	0,0068	0,0055	0,0047	0,0034	0,0023	0,0020	0,0018	0,0015	0,0010

Rastiščnogojitveni razred 14: Varovalni gozdovi

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	135	0,0227	0,0155	0,0110	0,0086	0,0069	0,0062	0,0051	0,0034	0,0026	0,0015	0,0011	0,0008	0,0006	0,0005
JE	23	0,0000	0,0358	0,0264	0,0212	0,0178	0,0151	0,0133	0,0116	0,0103	0,0090	0,0079	0,0069	0,0060	0,0040
OI	302	0,0250	0,0230	0,0176	0,0142	0,0118	0,0099	0,0083	0,0068	0,0056	0,0042	0,0031	0,0020	0,0009	0,0005
BU	404	0,0550	0,0501	0,0363	0,0288	0,0233	0,0192	0,0164	0,0141	0,0122	0,0106	0,0094	0,0083	0,0070	0,0050
HR	502	0,0400	0,0348	0,0283	0,0239	0,0206	0,0176	0,0149	0,0122	0,0098	0,0074	0,0055	0,0037	0,0018	0,0010
PL	613	0,0368	0,0325	0,0299	0,0274	0,0250	0,0226	0,0202	0,0179	0,0155	0,0131	0,0107	0,0083	0,0059	0,0035
TL	704	0,0150	0,0121	0,0084	0,0056	0,0043	0,0029	0,0022	0,0013	0,0011	0,0009	0,0007	0,0005	0,0003	0,0001
ML	87	0,0315	0,0243	0,0168	0,0128	0,0098	0,0068	0,0055	0,0047	0,0034	0,0023	0,0020	0,0018	0,0015	0,0010

12.1.3 Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

Preglednica: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

Evid. št.	Ime	Vrsta ZO	Uradna objava	Varstveni režim
5011	Regijski park Pohorje	RP	Uredba o Regijskem parku Pohorje (Uradni list RS, št. 9/24)	<p><u>Splošni varstveni režim (velja za vso območje RP Pohorje):</u> Na območju je prepovedano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izvajati posege in dejavnosti, ki bi lahko poslabšali hidrološke, geomorfološke in ekološke razmere na območju regijskega parka in zato negativno vplivali na ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov, pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti; • izvajati posege in dejavnosti na naravnih vrednotah na način, da se uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto; • naseljevati ali gojiti tujerodne rastlinske in živalske vrste; • izvajati pašo živali zunaj za to določenih območij planin ali brez pašnih redov; • v komercialne namene odvezemati iz narave rastline prosto živečih vrst in njihove plodove, vključno z glivami, razen drevja; • jahati in kolesariti zunaj cest, po katerih je dovoljen promet, ali zunaj površin, ki so za to določene v načrtu upravljanja; • gibati se zunaj urejenih in označenih poti v mirnih območjih; • postavljati in uporabljati vire svetlobe za osvetljevanje delov naravnega okolja; • graditi in postavljati nove objekte ali naprave; • spreminjati namembnost obstoječih objektov; • voziti motorna vozila na gozdnih in nekategoriziranih cestah in drugih poteh, razen za izvajanje gozdarske dejavnosti v skladu z zakonom, ki ureja gozdove, in za druge namene, dovoljene z zakonom, ki ureja ohranjanje narave; • voziti z motornimi vozili za namene organiziranih športnih, testnih in podobnih voženj, motokrosov ter v reklamne, tekmovalne in podobne namene; • uporabljati motorne sani in druga vozila na motorni pogon za vožnjo po snegu in ledu v naravnem okolju, razen za namene, dovoljene z zakonom, ki ureja ohranjanje narave. • Ne glede na prepovedi za splošni varstveni režim se v regijskem parku lahko v skladu z varstvenimi cilji iz te uredbe, načrtom upravljanja in programi ali načrti izvajanja javne službe urejanja voda, gospodarjenja s kmetijskimi zemljišči, gozdovi in divjadjo, vzdrževanja objektov gospodarske javne infrastrukture ter objektov v javni rabi, izvajanja

Evid. št.	Ime	Vrsta ZO	Uradna objava	Varstveni režim
				<p>ukrepov varstva kulturne dediščine in drugih javnih služb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izvajajo gozdarska, lovska in kmetijska dejavnost; • gradijo nove gozdne prometnice; • gradijo nestanovanjske kmetijske stavbe za opravljanje kmetijskih dejavnosti v regijskem parku za potrebe opravljanja kmetijske dejavnosti v regijskem parku; • gradijo nestanovanjske kmetijske stavbe in visoke preže za opravljanje gozdarskih in lovskih dejavnosti v regijskem parku za potrebe opravljanja gozdarske ali lovske dejavnosti v regijskem parku; • postavljajo oziroma gradijo telekomunikacijske, radionavigacijske in nadzorne naprave, namenjene zračnemu prometu; • postavljajo sončne elektrarne za samooskrbo na strehah obstoječih objektov in toplotne črpalke za centralno ogrevanje oziroma hlajenje ob obstoječih objektih; • leti z motornimi zrakoplovi s posadko ali z brezpilotnimi zrakoplovi za namene zagotavljanja obrambe države, zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah, izvajanja javnih služb in znanstvenoraziskovalne dejavnosti; • rabi voda za oskrbo s pitno vodo ter gradijo objekti za oskrbo s pitno vodo, če to ne vpliva negativno na ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov, pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti; • opravljajo rekonstrukcije in vzdrževanje na obstoječih objektih ter vzdrževalna dela v varovalnih pasovih obstoječe gospodarske javne infrastrukture in objektov v javni rabi; • opravljajo naloge in posegi javnih služb s področja urejanja obveznih gospodarskih javnih služb na področju urejanja voda v skladu s predpisi, ki urejajo vode; • izvaja ribolov v skladu z veljavnimi vodnimi dovoljenji; • izvajajo posegi na enotah kulturne dediščine v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo kulturne dediščine. <p><u>Dodatni varstveni režimi, ki veljajo za prvo varstveno območje (zanj velja tudi splošni varstveni režim):</u></p> <p>Na območju je prepovedano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odzemanje iz narave rastline ali dele rastlin prosto živečih vrst, vključno z glivami; • trgati cvetje, izkopavati, nabirati, poškodovati ali lomiti rastline ali uničevati vegetacijske formacije; • loviti, ribariti, odzemanje iz narave in vznemirjati živali ter škoditi zdravju in dobrobiti živali; • izvajati melioracijska dela;

Evid. št.	Ime	Vrsta ZO	Uradna objava	Varstveni režim
				<ul style="list-style-type: none"> • prirejati prireditve ter organizirati športna tekmovanja; • gibati se zunaj urejenih in označenih poti; • voziti z vozili na motorni pogon in kolesi; • postavljati obore in žičnate ograje. • Ne glede na prepovedi vezane na dodatni varstveni režim se v regijskem parku lahko: • odvzema divjad iz narave zaradi preprečevanja pojava in širjenja nalezljivih bolezni ali ob porušenem naravnem ravnovesju zaradi čezmernega povečanja populacije ene vrste divjadi nad nosilno zmogljivostjo ekosistema, tako da so izkazani neugodni vplivi na druge živalske ali rastlinske vrste na posebej za to določenih območjih; • odvzemajo divjad in ribe iz narave za znanstvenoraziskovalne namene in izvajajo ukrepi varstva živali prosto živečih vrst po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, pri čemer je o tem obveščen upravljavec regijskega parka; • pobira divjad ali se pobirajo njeni deli v okviru opravljanja nalog upravljanja lovišča v skladu s predpisi, ki urejajo divjad in lovstvo.

Opombe:

^A - RP Pohorje je bil sprejet z Uredbo o Regijskem parku Pohorje in z odloki Občin soustanoviteljic v letu 2024, zato še ni bil ustrezno vključen v GGN GGO Celje 2021-2030. Območje predloga za zavarovanje RP Pohorje je bilo vključeno v Naravovarstvene smernice za GGN GGO Celje (2021-2030), izdane februarja 2021 kot območje predlagane za zavarovanje (podana so bila priporočila za varstvo predlaganih območij). V poglavju Predpisi Republike Slovenije je priložena povezava na celotno besedilo Uredbe o RP Pohorje s prilogami.

* - predlog določitve gozdov s posebnim namenom na območjih, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave (skladno z Zakonom o gozdovih, 44. člen).

** - v stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden predlog poudarjenosti stopnje **funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti**.

*** - prva stopnja poudarjenosti funkcij velja za varstveni režim v prvem varstvenem območju RP Pohorje, druga stopnja poudarjenosti funkcij pa za ostalo varstveno območje, kjer velja splošni varstveni režim (razen za območja naravnih vrednot in upravljavskih con znotraj parka, ki so določena na prvi stopnji poudarjenosti funkcij).

12.1.4 Splošne varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.
- na krajinski vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjšuje krajinska pestrost ter da se ne uniči, poškoduje ali bistveno spremeni lastnosti krajinskih elementov ter njihove razporeditve v prostoru.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitev ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

12.1.5 Podrobnejše varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot

Podrobnejše varstvene usmeritve po zvrsteh naravnih vrednot izhajajo iz Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19).

12.1.5.1 Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Vibracije zaradi eksplozij ali iz drugih virov smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se lahko izvaja takšne športne in rekreacijske aktivnosti, zaradi katerih se bistveno ne spreminjajo fizične lastnosti naravne vrednote (npr. z obsežnim odstranjevanjem skal, pritrtjevanjem klinov, jeklenih vrvi in podobnim).

12.1.5.2 Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

- Sten, stropa in tal, zraka v jami ter vode, ki tečejo skozi jamo, se ne onesnažuje.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov in hrupa se ne povzroča.
- Odpadkov in drugega materiala se ne odlaga ali skladišči v jami, tekočih odpadkov se ne odvaja v jamo in se jih ne izliva v jami.
- V jamo se ne vnaša organskih snovi.

Na območju vpliva na naravno vrednoto:

- V jamskem vhodu in njegovi neposredni okolici:
- Gradnja objektov se ne izvaja, zemeljsko površje se ne spreminja, razen za namen iz 6. točke tega oddelka.
- Odpadkov se ne odlaga.
- Vhoda se ne zasipava, v neposredno okolico se ne odlaga in skladišči materiala.
- Jamski vhod se zapira le z namenom varstva naravne vrednote oziroma upravljanja z njo, pri čemer se uporabi takšne tehnične rešitve, da je omogočen nemoten prehod živali v jamo in iz nje.
- Enostavne objekte, ki nimajo vsebinske povezave z naravno vrednoto, električne in druge vode se namešča v takšni oddaljenosti, da se ohranja vidna podoba jamskega vhoda nespremenjena.
- Jamski vhod se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da je vidna podoba vhoda čim manj spremenjena.
- V vegetacijsko združbo v jamskem vhodu se ne posega s fizičnim uničevanjem, spreminjanjem vrstne sestave ipd., razen v primeru, da se s tem omogoči dostop. Obseg odstranitve vegetacije sme biti tolikšen, da se ohranijo obstoječe lastnosti mikroklima v jamskem vhodu in jami.

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.

- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Onesnažene vode se prednostno očisti.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

12.1.5.3 Geološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Delov naravne vrednote se ne lomi, razbija, odkopava ali odnaša v takem obsegu, da se uniči nahajališče oziroma okrni lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Z namenom preprečitve erozije, neugodnega delovanja atmosferilij in vegetacije se naravno vrednoto lahko fizično zaščiti (prekrije), odstrani vegetacijo in podobno.

12.1.5.4 Hidrološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Objekte in naprave za različne namene se na naravni vrednoti namešča oziroma se njihovo delovanje zagotavlja tako, da se ne prekinja zveznosti vodnega toka, da se ne spreminja ali bistveno ne spreminja količina vode in hitrost pretoka, prostorska in časovna razporeditev voda, smer toka oziroma morskih tokov, oblika in dno struge vodotoka oziroma jezera in morja ter, da se bistveno ne spremenijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote. Na slapiščih, slapovih in v koritih se ohranja naraven pretok.
- Ne slabša se kvalitete vode, ne spreminja se temperature vode. Onesnaženo vodo se prednostno očisti.
- Na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

12.1.5.5 Botanične naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču in da se ohranja rastline, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

12.1.5.6 Zoološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere za živali. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje temperature vode, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodita življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovpada z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.
- Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.
- Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.
- Eksplozij ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.
- Ponoči se naravne vrednote ne osvetljuje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali.
- Naravno vrednoto se obiskuje na način in v času, ki je za živali najmanj moteč. Obiskovalce se usmerja na določene poti. V primeru, da gre za živalsko vrsto, ki je na človekovo prisotnost izjemno občutljiva, se obiskovanje naravne vrednote lahko časovno (npr. v času razmnoževanja) ali prostorsko omeji ali prepove.
- Rekreatijske in športne aktivnosti se preusmerja na spoznavanje in doživljanje narave.

12.1.5.7 Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravno vrednoto s ene vnaša gensko spremenjenih organizmov.
- Rekreatijska in športna aktivnost, ki negativno vplivata na rastline in živali, se ne izvajata, preusmerjata se na doživljanje in spoznavanje narave.

12.1.5.8 Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.

- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

12.1.6 Konkretno varstvene usmeritve na območjih naravnih vrednot

V naravovarstvenih smernicah so obravnavane tiste naravne vrednote, ki ležijo znotraj gozdne maske, in vse tiste naravne vrednote znotraj gozdnogospodarske enote, za katere smo ocenili, da bi gospodarjenje z gozdovi lahko vplivalo na njih. V stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden **predlog** poudarjenosti stopnje funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti skladno z zakonodajo s področja gozdarstva.

Preglednica: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
6276	Radoljna	Desni pritok Drave, severovzhodno od Lovrenca na Pohorju	hidr, geomorf, zool	državni	<ul style="list-style-type: none"> Območje naj se prepusti naravnemu razvoju (brez posegov, razen za urejanje/vzdrževanje naravovarstvene infrastrukture). <i>Usmeritev velja za območje naravne vrednote Radoljna, ki se nahaja v prvem varstvenem območju RP Pohorje.</i> Na območju vodotoka in brežine naj se praviloma ne načrtuje novih gozdnih prometnic; če ni drugih rešitev, naj se prometnice načrtujejo in usklajujejo v sodelovanju z ZRSVN. Morebitna prečkanja vodotoka naj se načrtujejo čim bolj pravokotno na potok. Varujejo naj se hidrološke značilnosti vodotokov. Na območju naravne vrednote naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju obrežne vegetacije: z obrežno vegetacijo naj se gospodari na način, da se zagotavlja sklenjenost krošenj oz. zasenčenost vodnih površin. Na območju naravne vrednote naj se krčitev gozda ne izvaja. Z namenom preprečevanja plavljenja sečnih ostankov in gozdnih lesnih sortimentov ob visokih vodah naj se teh ne zлага neposredno ob vodotok oz. pas, ki ga dosega visoke vode. Odmirajoča in ekonomsko nezanimiva drevesa v oddaljenosti 10 m od same struge naj se puščajo v gozdu, razen če ogrožajo pretok vodotokov
1244V	Socka - soteska Hudinje	Prebojna soteska Hudinje, desnega pritoka Voglajne, pri Vitanju, soteške plasti	geomorf, geol	državni	
4495V	Dravinja	Desni pritok Drave, vzhodno od Majšperka, južno od Ptuja	hidr, ekos, zool	državni	
5512	Ljubnica s pritoki	Desni pritok Dravinje s pritoki z ohranjeno strugo	hidr, ekos	lokalni	
209	Paka	Zgornji tok Pake, levega pritoka Savinje, s pritoki, jugovzhodno od Mislinje	hidr, ekos	lokalni	
6108	Hudinja s pritoki do Vitanja	Desni pritok Voglajne severno od Vitanja	hidr, ekos	lokalni	

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
230	Lovrenško barje	Visokobarjanski kompleks na slemenu Planinka, severozahodno od Rogle na Pohorju	bot, zool, ekos, (geomorf), (hidr)	državni	Območje naj se prepusti naravnemu razvoju (brez posegov, razen za urejanje/vzdrževanje naravovarstvene infrastrukture). <i>Usmeritev velja za območje naravne vrednote, ki se nahaja v prvem varstvenem območju RP Pohorje.</i> Veljajo usmeritve za območje Natura 2000 Pohorje SI300027, upravljavske cone CGP Pohorje, Pohorje gozdni HT (A, C, D)
6106V	Paški Kozjak	Pretežno gozdnato, deloma zakraselo hribovje z ekstenzivnimi kmetijskimi površinami južno od Pohorja	geomorf	lokalni	<ul style="list-style-type: none"> • Nove grajene gozdne prometnice, naj se gradijo samo z naravovarstvenim soglasjem. • Krčitve gozdov naj se izvajajo s strokovnim mnenjem Zavoda RS za varstvo narave. • Ohranja naj se obstoječa površina gozda; • V manjše dislocirane površine gozda oz. površine porasle z gozdnim drevjem (ostanki gozdov, »gozdni otoki«, obvodna drevnina, posamično drevje, ...) se ne posega s krčitvami.
6042	Spodnji Dolič - hrast	Hrast nad cerkvijo sv. Marjete v Spodnjem Doliču	drev	lokalni	Na drevesih naj se izvajajo samo strokovni arboristični posegi, ki ne bodo škodili vitalnosti drevesa.
5922	Kolarjeve lipe	Lipe pri domačiji Kolar v Spodnjem Doliču	drev	lokalni	
5921	Vitanje - lipa	Lipa pri cerkvi sv. Petra v Vitanju	drev	lokalni	

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
5953	Vitanje - nahajališče črnega premoga	Opuščen rudnik črnega premoga v Vitanju	geol	lokalni	Izven gozda
5951	Hudinja - nahajališče marmorja	Leče marmorja južno od cerkve sv. Vida v Hudinji	geol	lokalni	Izven gozda

Opombe:

* - V stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden predlog poudarjenosti stopnje **funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti**.

V skladu s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot so

- z oznako **V** označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km (2. člen),
- z oznako **OP** označene naravne vrednote, pri katerih so Gauss-Kruegerjeve koordinate zaokrožene na 5 km (4. člen).

12.1.7 Pregled naravnih vrednot

Preglednica: Pregled jam na območju GGE Vitanje

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
51191	Brezno v Želčevem pečovju	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	<p>Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam ter usmeritve navedene v poglavju 2.2.1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • V neposredni okolici jam in brezen se ohranja gozdne površine, krčenje gozda naj se ne izvaja. • Novih gozdnih prometnic naj se na območju jam ne umešča oz. naj se zagotavlja ustrezen odmik od le teh. • Pri sečnji in spravilu lesa v okolici jam in brezen se uporablja biološko razgradljiva olja.

PRIPOROČILO: V letu 2006 je bil sprejet Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06), katerega namen je zbiranje in izpopolnjevanje podatkov o jamah. V 8. členu omenjenega Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja popolnejšega podatka za že znano jamo, vključno z natančnejšo določitvijo lege vhoda v že znano jamo. V kolikor razpolagate s takšnimi podatki, jih sporočite Inštitutu za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU

12.1.8 Konkretna varstvena usmeritve za ohranjanje ekološko pomembnih območij

Preglednica: Pregled ekološko pomembnih območij in pripadajočih varstvenih usmeritev

KODA	IME	OPIS	VARSTVENE USMERITVE
41200	Pohorje	<p>Obsega del alpskega hribovja v vzhodnem delu slovenskega alpskega sveta. Pohorje se razprostira južno od reke Drave med Dravogradom na zahodu in Mariborom na vzhodu, na jug pa sega do Vitanjskega podolja. Za celotno območje je značilna silikatna geološka podlaga, ki jo tvorijo paleocoidske metamorfne kamnine v obrobju in mlajše magmatske kamenine v osrednjem delu. Med prostranimi gozdnimi površinami prevladujejo evropsko pomembni bukovi gozdovi na kisljih tleh Luzulo – Fagetum, v soteskah ob potokih pa mešani listnati gozdovi <i>Tilio – Acerion</i>. Na ovršju je večje število visokih barij in ruševja, na slemenih zahodnega Pohorja pa so večje površine travišč tipa vrstno bogati nardetum. Travišča in barjanske površine so nahajališče mnogih ogroženih rastlinskih vrst; več endemnih vrst šotnega mahu idr. Ohranjeni avtohtoni bukovi gozdovi in drugi listnati gozdovi vzhodnega dela Pohorja so habitat ogroženih in mednarodno varovanih vrst hroščev alpskega in bukovega kozlička ter rogača, ki se pojavlja predvsem v nižjih toploljubnih delih. Strme doline potokov so pomemben habitatni tip listnatih gozdov ob potokih, z večjim deležem velikega jesena so pomembni tudi kot habitat ogroženih vrst metuljev, predvsem črnega apolona in gozdnega postavneža. Značilnost ovršja Pohorja so številna barja in močvirja z ruševjem, ki so evropsko pomembni habitatni tip in hkrati habitat številnih ogroženih in mednarodno varovanih vrst. Med temi izstopajo dvoživke hribski urh, alpski in veliki pupek ter kačji pastirji. Gorski gozdovi so habitat redkih in ogroženih ptic, zlasti ruševca, divjega petelina, gozdnega jereba, malega skovika, koconogega čuka, triprstega detla, goloba duplarja in povodnega kosa.</p>	<p>Kjer se ekološko pomembno območje prekriva z območjem Natura 2000 se upoštevajo usmeritve, podane za območji Natura 2000 Pohorje (SI3000270, SI5000006).</p> <p>Sicer naj se:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ohranja naj se površina gozdov, ohranjajo naj se jase v gozdu. • Pušča naj se starejše debelo drevje (predvsem listavci), ki služi kot habitatno drevje primarnim in sekundarnim duplarjem. • Ne vnaša se rastišču neprimernih rastlinskih in tujerodnih rastlinskih in živalskih vrst.
11500	Velenjsko - Konjiško hribovje	<p>Hribovje med Velenjsko kotlino in Dravinjsko dolino z veliko raznolikostjo habitatnih tipov (gozdovi, travišča, jame, skalne stene, jezera), življenjski prostor redkih in ogroženih vrst, predvsem rastlin, metuljev, ptic in netopirjev. V GGE sega območje Paškega kozjaka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ohranja naj se naravna vrstna sestava biocenoze, • Ohranja naj se površina gozdov, ohranjajo naj se jase v gozdu, • Pušča naj se starejše debelo drevje (predvsem listavci), ki služi kot habitatno drevje primarnim in sekundarnim duplarjem.

12.1.9 Pregled območij Natura 2000 vrst in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov

Preglednica: Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE

KODA IN IME	status	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE VITANJE
SI3000270 Pohorje	POO	<p>hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>) vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>) mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*</p> <p>(6230) Vrsto bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom (<i>Nardus stricta</i>) na silikatnih tleh v montanskem pasu (in submontanskem pasu v celinskem delu Evrope)* (7110) Aktivna visoka barja* (7140) Prehodna barja (91D0) Barjanski gozdovi (9410) Kisloljubni</p>
SI3000311 Vitanje - Oplotnica	POO	<p>navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>) mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)</p>
SI5000006 Pohorje	POV	<p>koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>) planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>) gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>) črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>) črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>) kovaček, severni kovaček (<i>Phylloscopus trochilus</i>) triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>) sloka (<i>Scolopax rusticola</i>) ruševac (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>) divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)</p>

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

12.1.10 Habitatni tipi

Preglednica: Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE Vitanje

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GE	Ocena stanja na območju
(6230) Vrstno bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom (<i>Nardus stricta</i>) na silikatnih tleh v montanskem pasu (in submontanskem pasu v celinskem delu Evrope) *	SI3000270 Pohorje	Volkovja potrebujejo kislo prst, razmeroma nizko količino hranil in nezasenčeno rastišče. Uspevajo od nižin do alpskega pasu na zelo vlažnih ali suhih rastiščih. Bolj jim ustreza silikatna kamninska podlaga, uspevajo pa tudi na skrivilavcih. Najdemo jih raztreseno po vsej Sloveniji, predvsem pa v Karavankah in na Pohorju. Ogrožajo jih zaraščanje z lesnimi vrstami po opustitvi paše ali košnje (zlasti tam, kjer se volkovja pojavljajo pod gozdno mejo), smučarski turizem in množično planinarjenje (onesnaževanje in pohojenost tal, spremljajoča urbanizacija), v nižinah tudi intenzifikacija rabe (dodajanje apnenca za zniževanje kislosti prsti).	255 ha	30 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U)**
(7110) Aktivna visoka barja *	SI3000270 Pohorje	Aktivna visoka barja so neodvisna od kamninske sestave okolice, saj ima ta vpliv le v fazi nastajanja. Najpomembnejši vir mineralnih snovi so poleg šibkega razkrajanja padavine, zato je v tleh le malo hranil. Podlaga je izrazito zakisana (pH 3,5-5) in revna s kalcijem. Vodni režim je odvisen zgolj od padavinske vode, ponekod delno tudi od mineralno bogate vode na obrobju visokega barja. Habitatni tip sestavljajo tako kotanje z vodo, ki nastanejo z erozijo, kot tudi dvignjeni, osušeni deli, kjer šotni mahovi ne uspevajo več. Visoka barja v Sloveniji so najbolj južno ležeča barja Evrope. Najdemo jih v gorskem svetu (Pokljuka, Jelovica, Pohorje). Zaenkrat še niso ogrožena, vendar pa so izredno občutljiva na množični turizem (poteptanje) in kakršnekoli kemične posege.	29 ha	2 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
(7140) Prehodna barja	SI3000270 Pohorje	Prehodna barja se pojavljajo večinoma na karbonatni podlagi, ki jo pokriva plitva površinska voda, podtalnica ali voda z obrobja. Prst vsebuje malo hranil, v njej prevladuje mineralna komponenta, tla so rahlo zakisana do rahlo bazična. Habitatni tip sestavljajo združbe nizkih in srednje visokih šašev, šotni in nekateri drugi mahovi, redkeje trstičja ali visoka šašja. Lahko se pojavlja samostojno ali v	84 ha	6 ha	ugodno stanje ohranjenosti (FV)**

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GE	Ocena stanja na območju
		kombinaciji z nizkimi in visokimi barji. V Sloveniji ga najdemo v alpskem, predalpskem in dinarskem območju, le eno barje je v predinarskem. Prehodna barja v gorskem svetu zaenkrat niso ogrožena, tista v nižjih predelih pa ogrožata intenzifikacija kmetijstva (izsuševanje, gnojenje) in urbanizacija.			
(91D0) Barjanski gozdovi *	SI3000270 Pohorje	Barjanski gozdovi poraščajo nepropustna, zelo kislá šotna tla od 1200-1300 m nadmorske višine. Drevesno plast predstavlja smreka, grmovno pa rušje. V Sloveniji se pojavljajo na močvirnih tleh na Pokljuki, Jelovici in Pohorju. Potencialno jih ogrožajo izsuševanja zaradi paše ter izdelava smučarskih in kolesarskih stez.	355 ha	12 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
(9410) Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (Vaccinio-Piceetea)	SI3000270 Pohorje	Pojavljajo se na karbonatni podlagi v hladnejšem podnebju. Mednje sodijo tako mraziščni gozdovi v kraških depresijah kot tudi kisloljubni smrekovi gozdovi v pasu med 1400-1600 m nadmorske višine. Med drevesi prevladujejo smreka, macesen, bukev in gorski javor. V Sloveniji se pojavljajo v alpskem in dinarskem svetu (Karavanke, Pohorje, Trnovski gozd, Nanos, Javorniki, Snežnik). Zaradi počasne regeneracije so zelo občutljivi na kakršnekoli posege.	2.003 ha	192 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**

* prednostni HT

** VIR: ZRSVN poročilo iz leta 2019 po 17. členu Direktive o habitatih (ocena stanja na celotnem območju celinske biogeografske regije)

12.1.11 Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Vitanje

Preglednica: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Vitanje

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
hribski urh (Bombina variegata)	SI3000270 Pohorje	Po obliki spominja na žabo, zraste do 5 cm, po hrbtu pa ima bradavice. Ličinke so paglavci, ki imajo ovalen trup z repom in so brez okončin. Je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča in življenjski prostor ličink so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda (glinokopi, kamnolomi, kolesnice na cesti).	27.569 ha	292 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
gozdni postavnež (Euphydryas maturna)	SI3000270 Pohorje	38-46 mm velik metulj. Zgornja stran kril ima rdečkasto osnovno barvo s črnim mrežastim vzorcem in kremasto belimi lisami. Živi v vlažnih dolinah s travniki in mešanimi gozdnimi sestoji. Gosenice se do zime skupinsko hranijo z listi velikega jesena in topola. Prezimijo v skupnih gnezdih iz listov hranilne rastline spetih s svilnatimi nitmi. Spomladi se gosenice hranijo posamič jesenom in topolom, poleg tega pa še z ozkolistnim trpotcem, vrednikovim jetičnikom, kosteničevjem ali travniško izjevko. Odrasli osebkovi se zadržujejo večinoma na gozdnih robovih in gozdnih poteh. Hranijo se na belo cvetočih rastlinah (kobulnice, navadna kalin, dobrovita ipd.). Na populacije negativno vpliva predvsem intenzifikacija kmetijske rabe travniških površin v bližini življenjskega prostora, način gospodarjenja z gozdom (odstranjevanje vegetacije na gozdnih obronkih in monokulturno pogozdovanje z iglavci) ter reguliranje manjših potokov z odstranjevanjem obrežne vegetacije.	27.569 ha	292 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
	SI3000311 Vitanje - Oplotnica		1.304 ha	587 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
mali podkovnjak (Rhinolophus hipposideros)	SI3000270 Pohorje	Najmanjši netopir v skupini podkovnjakov, ki imajo ime po nenavadni kožnati tvorbi okrog nosnic v obliki konjske podkve (trup z glavo meri okoli 4-5 cm). Ušesa so velika, koničasta, dlaka je fina in svilnata, po hrbtu je sivkasto rjava, po trebuhu nekoliko svetlejša, letalna opna je tanka in temna. Živi v toplih zavetnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice. Podnevi se zatekajo na podstrešja stavb, redkeje jame. V jamah je vrsta izpostavljena vandalizmu ali motnjam s strani obiskovalcev.	17.542 ha	279 ha	Slabo stanje ohranjenosti U2**
	SI3000311 Vitanje - Oplotnica		1.126 ha	454 ha	Slabo stanje ohranjenosti U2**
veliki pupek (Triturus carnifex)	SI3000270 Pohorje	Največja vrsta pupkov v Evropi, ki zraste do 25 cm, večinoma pa doseže okoli 18 cm. Po videzu spominja na močerada, samec ima na hrbtu žagasto nazobčan greben, samica pa živo rumeno črto. Ličinke so podobne staršem, na zunaj se razlikujejo le v tem, da imajo zunanje škrge, s čimer so vezane na življenje v vodi. Odrasel osebek se prehranjuje na kopnem, predvsem na ekstenzivnih vlažnih travnikih. Prezimuje lahko na kopnem ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo bujno obrežno in vodno rastlinje ter čisto vodo). Ogroža ga uničevanje in onesnaževanje vodnih okolij, vlaganje rib, intenzivno kmetijstvo ter ceste in promet. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.	27.569 ha	292 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
navadni koščak (Austropotamobius torrentium)*	SI3000311 Vitanje - Oplotnica	Telesna dolžina tega raka redko preseže 10 cm. Hrbtna stran je ponavadi svetlo rjava, trebušna stran je svetlejša, motno bela; površina škarij zelo groba in z velikimi zmi. Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje ribe). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene.	120 ha	57 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
koconogi čuk (Aegolius funereus)	SI5000006 Pohorje	Koconogi čuk je majhna sova z belo obrobljenim obraznim diskom in rumenimi očmi. Peruti so temno rjave z belimi pikami. Naseljuje pretežno iglaste in mešane gozdove v višjih legah (nad 800 m). Za gnezdenje potrebuje luknje, ki jih je v preteklem letu iztesala črna žolna. Hrani se z voluharicami, mišmi, rovkami in pticami pevkami. V špranjah in drevesnih rogovilah dela zaloge hrane. Lovi tako v gozdu kot na bolj odprtih predelih (jase, poseke, gozdni robovi). V Sloveniji velja za redko gnezdilko gorskega in dinarskega sveta. Samci so stalnice, samice in mladiči pa klateži.	5.970 ha	461 ha	neznan trend (UNK)***
planinski orel (Aquila chrysaetos)	SI5000006 Pohorje	Odrasli planinski orli so enotno temno rjavi z zlato obarvanim vrhom glave, mladi pa imajo belo bazo repa in belo liso v perutih. V Sloveniji so redki gnezdilci zahodnega dela države, kjer naseljujejo skalovja, pašnike in goličave v višjih nadmorskih legah. Veliko gnezdo iz vej si naredijo na skalni polici. Par si je zvest celo življenje. Prehranjujejo se s sesalci (do velikosti srne), ptiči (do velikosti laboda) in mrhovino, redko s plazilci. Lovijo v nizkem letu, pogosto v paru. So stalnice, vendar se mladiči lahko razpršijo daleč od kraja, kjer so bili izvaljeni. Ogrožajo ga človeške motnje v času gnezdenja (kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, množično planinarjenje).	18.634 ha	735 ha	neznan trend (UNK)***
gozdni jereb (Bonasa bonasia)	SI5000006 Pohorje	Pri gozdnem jerebu sta oba spola varovalno rjavo-sivo obarvana, samec pa ima črno grlo. V Sloveniji gnezdi v mirnih mešanih gozdovih, zlasti zrelih, s plodnosno podrastjo (leska, jerebika) in številnimi jasami ali posekami. Gnezdo je na tleh v kritju drevesa ali grma. V času svatovanja se oglašča s tihim piskanjem, ki zahteva dober sluh. Hrani se s popki, poganjki, listi, sadeži in semeni, mravljami in njihovimi ličinkami. Pozimi se hrani pretežno na drevesih, poleti na tleh. Je ena najbolj izrazitih stalnic, ki se premika le lokalno, kar je povezano z iskanjem hrane.	17.892 ha	688 ha	stabilen trend (S)***
črna štoklja (Ciconia nigra)	SI5000006 Pohorje	Črna štoklja je precej redkejša in živi bolj skrito življenje kot njena sestrška vrsta, bela štoklja. Gnezdi v poplavnih gozdovih s številnimi visokimi debelimi drevesi, na katerih si iz vej zgradi svoje mogočno gnezdo. V Sloveniji, kjer sodi med redke gnezdilke, so to najpogosteje belogabrovo-dobovi gozdovi, ki so prepredeni s potočki in manjšimi močvirji. Hrani se z dvoživkami, ribami in drugimi vretenčarji, ki jih lovi med počasno hojo na gozdnih jasih, vlažnih travnikih, ob stoječih in tekočih celinskih vodah. Je selivka, ki se iz tropske Afrike vrne aprila. Ogrožata jo zlasti izginjanje ustreznih gnezdišč in človekove motnje v času gnezdenja, na katere je izredno občutljiva.	17.892 ha	688 ha	stabilen trend (S)***

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	<u>SI5000006 Pohorje</u>	Je največja evropska žolna, obarvana povsem črno in z rdečo kapo. Živi v mešanih bukovo-jelovih in iglastih gozdovih, kjer si za gnezdenje teše dupla z ovalnim vhodom. Par potrebuje za uspešno gnezdenje kar 300-400 ha gozda. Med prehranjevanjem na starih drevesih (zlasti iglavcih) za seboj pušča velike luknje, v katerih išče lesne mravlje. Hrani se z ličinkami, bubami in odraslimi mravljami ter lesnimi hrošči. Je stalnica in v Sloveniji pogosta gnezdilka. Zaenkrat ni ogrožena, njena evropska populacija je narasla.	18.479 ha	728 ha	neznan trend (UNK)***
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	<u>SI5000006 Pohorje</u>	Mali skovik je najmanjša evropska sova, malce večja od vrabca. Prebiva v iglastih in mešanih gozdovih s številnimi presvetlitvami, jasami in posekami, praviloma v višjih legah. Gnezdo si naredi v duplu, ki ga je prejšnje leto iztesal veliki detel. Je stalnica, samec celo leto brani teritorij. Hrani se s pticami pevkami (meniščki, ščinkavci, čički ipd.) in malimi sesalci, ki jih lovi predvsem v jutranjem in večernem mraku, lahko pa tudi čez dan. Plen lovi na zalogo in ga shranjuje, zlasti pozimi. V Sloveniji je redka gnezdilka gorskega sveta Alp, Pohorja in Dinaridov.	18.625 ha	735 ha	neznan trend (UNK)***
kovaček, severni kovaček (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	<u>SI5000006 Pohorje</u>	Severni kovaček je do 12 cm velik ptič. Zgornji del telesa je zelenkasto rjave barve, spodnji del pa je blede rumen. Na glavi ima značilno rumeno nadočesno progno. Gnezdi v svetlih listnatih gozdovih. V Sloveniji je znan le kot redka preletna vrsta.	18.634 ha	735 ha	neznan trend (UNK)***
triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>)	<u>SI5000006 Pohorje</u>	Triprsti detel je posebnež: Kot pove že njegovo ime, ima na nogah zgolj tri in ne štiri prste kot ostali detli, in je edini detel brez rdeče barve na telesu. Samec ima rumeno kapico. Prebiva v zrelih iglasti, najpogosteje smrekovih gozdovih z velikim deležem odmrlega drevja. Duplo izteše v mehki les propadajočega drevesa. Hrani se z žuželkami, ličinkami in odraslimi lesnimi hrošči, ki jih išče pod lubjem. Je stalnica in redka gnezdilka v Sloveniji. Ogrožen je zaradi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja iz gozda.	11.575 ha	720 ha	padajoč trend (D)***
sloka (<i>Scolopax rusticola</i>)	<u>SI5000006 Pohorje</u>	Sloka prebiva v nižinskih in gorskih vlažnih gozdovih s plodonosno podrastjo (maline, robide, leska, navadna bodika, orlova praprotn). Samci zvečer in zgodaj zjutraj izvajajo značilen svatovski let, katerega glavni namen ni označevanje teritorija, temveč privabljanje še nesparjenih samic. So poliginični, naenkrat imajo tudi do 4 samice. V Sloveniji je zelo redka gnezdilka, pogostejša pa je na preletu. Gnezdo je na tleh, skrito v vegetaciji, pogosto v robidovju. Hrani se z deževniki in ličinkami žuželk, ki jih išče tako, da kljun zabada v razmočena tla ali pa z njim obrača	6.763 ha	139 ha	neznan trend (UNK)***

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		liste ter vejice. Nekatere populacije so selivske, druge stalnice, prezimujejo v Zahodni Evropi, Sredozemlju in Severni Afriki, vrnejo se marca. Ogroža jih osuševanje poplavnih gozdov, intenzivno gospodarjenje z njimi in lov v času jesenskega preleta.			
ruševca (Tetrao tetrix tetrix)	<u>SI5000006 Pohorje</u>	Samec ruševca je črn, z belim podrepnim perjem in liso v perutih, rdečo nadočesno gubo in lirasto oblikovanim repom. Samica je varovalnih rjavih tonov. Živijo na meji med gozdom in alpskimi tratami ter v ruševju. Potrebujemo posamezna drevesa, ki obkrožajo bolj odprte predele (barje, jasa). Gnezdo je na tleh v zavetju visoke vegetacije ali grma. Hranijo se pretežno z rastlinami (poganjki, iglice, storži, mačice, plodovi), le poleti tudi z nevretenčarji. So stalnice, ki se tudi pozimi zadržujejo na gnezdiščih. Ogrožata jih masovni gorski turizem in krivolov.	3.983 ha	569 ha	neznan trend (UNK)***
divji petelin (Tetrao urogallus)	<u>SI5000006 Pohorje</u>	Divji petelin je naša največja koconoga kura. Samec ima temno zelene prsi, rjave peruti in rdečo nadočesno gubo, samica je varovalnih rjavih tonov. Samice gnezdo zgradijo na tleh v gostem kritju, pogosto ob deblu drevesa. Divji petelini so stalnice, ki v Sloveniji gnezdijo v zrelih iglastih in mešanih gozdovih gorskega sveta, prepredenih s posekami in jasami, na katerih je veliko plodonosnih rastlin. Potrebujemo tudi vodni vir in predel, kjer nabirajo kamenčke za prebavo (gastrolite). Prehranjujejo se skoraj izključno z rastlinami, pozimi so to iglice in poganjki, ki jih nabirajo na drevju, v času brez snežne odeje pa se hranijo na tleh z listi, poganjki, plodovi (borovnice, brusnice, mahovnice, barjanske kopišnice). Mladiči jedo tudi pajke in žuželke. Ogroža ga intenzivna sečnja, širjenje gozdnih monokultur, vznemirjanje s strani človeka, ponekod tudi nezakonit lov.	5.537 ha	430 ha	padajoč trend (D)***

* Prednostne kvalifikacijske vrste

** VIR: ZRSVN poročilo iz leta 2019 po 17. členu Direktive o habitatih (ocena stanja na celotnem območju celinske biogeografske regije)

*** VIR: Hribski urh (*Bombina variegata*) v območju Natura 2000 Ličenca pri Poljčanah (SI3000214) – končno poročilo

**** VIR: Območje Ličenca pri Poljčanah (SI3000214) Močvirski krešič (*Carabus variolosus*) - končno poročilo

12.1.12 Konkretna in podrobnejša usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami

Usmeritve vezane na posamezna območja:

IME:	POVRŠINA v GGE (ha):
SI3000061 Vitanje - Oplotnica	587,36
Vrste: Rak: Navadni Koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>) Netopir: Mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) Metulj: Gozdni postavnež (<i>Euphydrias matura</i>)	
USMERITVE: Na območju naj se: <ul style="list-style-type: none"> • Ohranjati mozaičnost razvojnih faz, še zlasti delež debeljakov. • Ohranjati mlake in druge vodne površine. • Puščati drevesa z dupli; • Vzpostavlja naj se postopne gozdne robove s pestro grmovno in drevesno sestavo; • V oddaljenosti 15 m od stoječih in tekočih voda ter na poplavnih območjih oz. območjih pogoste prisotnosti vode naj se povečuje oz. ohranja visok delež listavcev. • Pogozdovanje z iglavci v 15 metrskem pasu ob vodotoku naj se ne izvaja, delež iglavcev naj se zmanjšuje razen v primeru naravnih smrekovih združb. • Na območju potoka naj se omeji novogradnja manipulacijskih mest za sortiranje in odlaganje hlodovine. • Omeji naj se novogradnja gozdnih prometnic. • V 5 m pasu brežine vodotokov naj se sečnja izvaja tako, da se zagotavlja stalna zastrtost vodotoka (razen pri sečnji iglavcev). 	

Usmeritve vezane na posamezne upravljavske cone:

IME	POVRŠINA
Celoten gozdni prostor Pohorje	733,57 ha
<p>VRSTE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* • hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) • gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>) • veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) • vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>) • mali podkovernjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). <p>HABITATNI TIPI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vrstno bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom (<i>Nardus stricta</i>) na silikatnih tleh v montanskem pasu (in submontanskem pasu v celinskem delu Evrope). 	
<p>Glavni poudarki usmeritev v tej coni so vezani predvsem na ohranjanju in obnovi naravnega stanja gozdov predvsem ob vodnih telesih, vzdrževanju gozdnega roba s prilagojeno vrstno sestavo in gozdov ter ohranjanju vrstno bogatih travišč na silikatni podlagi na območju. S preprečevanjem zaraščanja oz. vzdrževanjem obstoječih travišč želimo izboljšati stanje travišč, kakor tudi izboljšati strukture na prehodu v gozd.</p> <p>Območja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SI3000270 Pohorje • SI5000006 Pohorje 	
<p>USMERITVE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ohranja naj se pestra struktura razvojnih faz z bogatim grmovnim in zeliščnim slojem, pospešuje naj se minoritetne, ogrožene in plodnosne grmovne in drevesne vrste. • Ohranja naj se strukturirane gozdne robove. • Na območju presvetljenih gozdov, gozdnih jas, strukturiranih gozdnih robovih in na površinah v obnovi naj se ohranja zlasti rastline iz rodov: <i>Fraxinus</i>, <i>Populus</i>, <i>Salix</i>, <i>Quercus Ligustrum</i>, <i>Viburnum Lamium</i>, <i>Urtica</i>, <i>Epilobium</i>, <i>Corylus</i>, <i>Rubus</i>, <i>Lonicera</i>, <i>Eupatorium</i>, <i>Origanum</i>, <i>Solidago</i> in <i>Cirsium</i>. • Ohranja naj se mokrotne habitate v gozdu (luže, mlakuže, vodne kotanje) in zamočvirjene gozdne površine, v katere naj se s pravilom lesa in gradnjo oz. pripravo g. prometnic ne posega. • Z obrežno vegetacijo naj se gospodari na način, da se zagotavlja sklenjenost krošenj oz. zasenčenost vodnih površin. • Na vodotokih naj se ne skladišči lesa, prav tako naj se rampanje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo. • Vlačenje po strugi in skladiščenje lesa ob strugi, tudi izven gozdnega prostora, naj se ne izvaja. • Sečne ostanke v in ob strugi potokov je potrebno po sečni odstraniti. • Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic naj se prepreči zasipavanje in odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin v vodna telesa. • Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu. • Neselektivnih fitofarmaceutvskih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja. • Ohranja naj se površina cone habitatnega tipa (6230) na območje izven prioriternih kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov. • Izvaja naj se selektivno odstranjevanje zaraščenosti znotraj gozdnega prostora za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. • Izvaja naj se horizontalno in vertikalno strukturiranost traviščnih robnih struktur oz. gozdnega roba v pasu dveh sestojnih drevesnih višin ter ustvari postopen prehod iz kmetijskih/traviščnih površin v gozd. • Ohranjajo naj se mikrostrukture prostora: puščajo se skupine borovničevja, brusnice, jesenske vrese, plodnosna drevesa - jerebika (<i>Sorbus aucuparia</i>), cemprin (<i>Pinus cembra</i>), macesen (<i>Larix decidua</i>), posamezni grmi (leska). • Ohranjanje travišč na območju SPA Pohorje (odstranjevanje zarasti, mulčenje/ruvanje panjev) naj bo prilagojeno ekološkim zahtevam kvalifikacijskih vrst ptic območja Natura 2000 Pohorje. • S košnjo in drugimi potrebnimi ukrepi se preprečuje zaraščanje travniških površin. Intenzivneje se ukrepa na površinah v zaraščanju (s strojnim mulčenjem se revitalizira degradirane travniške površine), na ohranjenih travnikih pa se s pozno košnjo vzdržuje obstoječe stanje. 	

- Prioriteta za izvajanje ukrepov so zaraščajoča se zemljišča, ki bodo ob izdelavi gozdnogospodarskega načrta določena kot gozd oziroma drugo gozdno zemljišče.
- Na traviških naj se ne gradi oz. pripravlja novih gozdnih prometnic, rampnih prostorov ter skladišč lesa. Preko travišč naj se ne vlačijo lesa, razen po obstoječih pravilnih poteh. Na traviških naj se ne skladiščijo lesa oz. pušča sečnih ostankov. V primerih, ko ni drugih možnosti za spravilo lesa, naj se spravilo izvaja na način, da se ne poškoduje travna ruša oziroma se po spravilu vzpostavi prvotno stanje.

Usmeritve za gozdne prometnice:

- Gradnja gozdnih prometnic naj se praviloma ne izvaja v obdobju pretirane razmočenosti tal.
- Novogradnje gozdnih prometnic naj se ne načrtuje znotraj 20 metrskega pasa vodotokov ter na vplivnem območju luž, mlakuž in vodnih kotanj.

Usmeritve za strojno sečnjo:

- Na manj nosilnih tleh lahko ob upoštevanju ostalih časovnih in prostorskih omejitev strojna sečnja poteka le, ko so tla zmrznjena ali suha. Sečne poti naj bodo pokrite s sečnimi ostanki, kar zmanjšuje nastanek kolesnic.
- Strojno sečnjo se usmerja izven vplivnega območja luž, mlakuž, vodnih kotanj in vodotokov.
-

PREDLAGANI UKREPI:

- Priprava sestoja za naravno obnovo.
- Priprava tal za naravno nasemenitev ali setev.
- Priprava tal za sadnjo.
- Sadnja.
- Obžetev.
- Nega mladja.
- Zaščita mladja z ograjo.
- Vzdrževanje zaščitne ograje.
- Ohranjanje biotopov - naravni razvoj (površine namenjene izboljšanju stanja dvoživk: stoječe luže, mlake, vodne kotanje).
- Izdelava vodnih virov v gozdu.

IME	Površina v GGE
Pohorje Ptice (G)	532,36 ha
<p>VRSTE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>) • mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>) • divji petelin (<i>Tetrao Urogallus</i>) • triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>) • črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) • planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>) • gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>) • črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>), • ruševca (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>) • sloka (<i>Scolopax rusticola</i>) 	
<p>OPIS CONE: Obsega večino gozdnega prostora. Predstavlja osrednjo cono za kvalifikacijske vrste ptic omrežja Natura 2000 na Pohorju.</p> <p>Območje: SI 5000006 Pohorje</p> <p>USMERITVE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • V coni naj se določi 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti • Dela v gozdu naj se ne izvaja v času od začetka marca do konca junija (obdobje od 1. 3. do 30. 6.) • Ohranja naj se gozd z najmanj 50% deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C). • Ohranja naj se vsaj 60% delež iglavcev v lesni zalogi. • Ohranja naj se skupine bukovih dreves v pretežno iglastih gozdovih. • Odmrla in živa drevesa bukve, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z dupli, drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik naj se ohranja kot habitatno drevje. • Poveča naj se delež odmrlega stoječega lesa iglavcev (mrtva, odmirajoča drevesa in sušice) v gozdu (v povprečju vsaj 5 % dreves glede na lesno zalogo znotraj upravljavske cone ter predvsem v razširjenih debelinskih razredih B in C; pušča naj se posamezna poškodovana drevesa, ki ne predstavljajo več nevarnosti širjenja podlubnikov). • Ohranja oz. varuje se vsa pevska drevesa divjega petelina. • Ohranja naj se najmanj 5% površine gozda brez gospodarjenja v celotni coni na območju SI3000006 Pohorje (gozdni rezervati, ekocelice brez ukrepanja, omejena gradnja gozdnih prometnic). • Ohranja oz. mestoma naj se vzpostavi primeren gozdni rob (tudi notranji gozdni rob ob širitvi in vzpostavljanju pomladitvenih jeder); vzdržuje se njegova stopničasta oblika, navzočnost zanj značilnih drevesnih in grmovnih vrst oziroma postopen prehod iz kmetijskih površin v gozd s širokimi prehodi). • Obstoječe žične ograje za skupinsko zaščito gozdnega mladja naj se na območju življenjskega prostora divjega petelina in ruševca označijo, predlagamo postavitev novih lesenih ograj (na podlagi protokola projekta SUPPORT). • V zeliščni/grmovni plasti naj se v primernih gozdnih združbah ohranja in pospešuje borovnica (<i>Vaccinium myrtillus</i>). • Izboljša naj se struktura sestojev (strukturiranje gozdnih robov, vzpostavljanje preletnih koridorjev, zagotovljen sečni red, puščanje stoječih odmrlih dreves - sušic) in funkcije gozda za dvig ugodnega stanja koconogih kur. • Novo odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami ni zaželeno. Znotraj cone se omeji gradnja in priprava gozdnih prometnic; načrtovanje omrežja gozdnih prometnic naj poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. • Ob načrtovanju novih gozdnih prometnic je potrebno posebno pozornost nameniti režimu vožnje, času izgradnje prometnice, kot tudi ovrednotiti njene morebitne posledice na ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst. • Na obstoječih gozdnih prometnicah se vzpostavi režim vožnje, predvsem na slepih krakih in manj pomembnih gozdnih cestah naj se postavi zapornice (prometni znaki in zapornice). • V coni naj se zagotavlja zmerne do nizke gostote divjih prašičev, jazbecev, lisic, kun in drugih plenilcev talnih gnezd. • Rekreatijske in turistične dejavnosti naj se usmerja izven cone. Predlagamo, da rekreacijska funkcija naj v coni ne bo poudarjena na 1. stopnji (razen na območjih obstoječih in označenih planinskih/pohodnih ter kolesarskih 	

poteh). V prostorskem delu prihodnjega območnega načrta naj bodo ta območja praviloma izločena iz rekreativne rabe.

- Upravljanje z divjadjo naj se načrtuje tako, da se številčnost velike rastlinojede divjadi vzdržuje na ravni, ki zagotavlja nemoteno naravno pomlajevanje gozdnih habitatnih tipov.

Usmeritve za vrsti Planinski orel (*Aquila chrysaetos*), črna štoklja (*Ciconia nigra*):

- V okolici znanih gnezd naj se vzpostavijo ekocelice brez ukrepanja (v velikosti vsaj 1 ha v okolici gnezda).
- V okolici znanih gnezd planinskega orla naj se vzpostavijo mirne cone (mir v okolici 500 m od gnezda planinskega orla od 1. januarja do 31. avgusta).

PREDLAGANI UKREPI:

- Ohranjanje biotopov – naravni razvoj: Puščanje habitatnega drevja ter vzpostavitev trajne mreže habitatnega drevja (določitev malopovršinskih ekocelic).
- Ohranjanje biotopov – sečnja: Opredelijo se odseki z nizko intenziteto prilagojenega gospodarjenja (ekocelica z ukrepanjem).
- Ohranjanje biotopov – nega: Na izbranih odsekih s pestro zeliščno plastjo se pospešuje/ohranja borovnica, brusnica.
- Načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu: Povečati delež odmrlega/odmirajočega lesa iglavcev (v povprečju vsaj 5% odmrlega stoječega drevja glede na lesno zalogo znotraj upravljavske cone – večina (vsaj 60% odmrlega stoječega drevja) naj se zagotovi v razširjenih debelinskih stopnjah B in C). Puščajo se suha drevesa, ki po Pravilniku o varstvu gozdov ne zapadejo pod definicijo lubadarke.
- Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja, pomembnega za prehranjevanje živali.
- Obžetev.
- Zaščita mladja z leseno ograjo.
- Vzdrževanje zaščitne ograje.
- Označitev žičnatih ograj.
- Vzdrževanje pasišč v gozdu.
- Odstranjevanje ograj za zaščito mladja (žičnih).
- Osnovanje pasišč v gozdu.
- Oblikovanje, ohranjanje in vzdrževanje gozdnega roba.

Ukrepa:

- **651** Ohranjanje biotopov sečnja
- **652** Ohranjanje biotopov nega

IME	Površina v GGE
Pohorje gozdni HT (A, C, D)	201,21 ha
<p>VRSTE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>) • triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>) • koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>, • mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>) • severni kovaček (<i>Phylloscopus trochilus</i>) <p>HABITATNI TIPI: (91D0) Barjanska smrekovja - barjanski gozdovi, (7140) Prehodna barja, (7110) Aktivna visoka barja, (3160) Naravna distrofna jezera in ostale stoječe vode, (9410) Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpinskega pasu (<i>Vaccinio-Picetea</i>).</p>	
<p>OPIS CONE: Cona se pojavlja na ovršju Pohorja , deloma na območju GR Lovrenška jezera. Gre za območje z relativno visoko zastopanostjo borovnice v pritalni plasti, ki je pomemben del življenjskega prostora koconogih kur.</p> <p>Območje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SI 5000006 Pohorje • SI 3000270 Pohorje 	
<p>USMERITVE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • V coni naj se določi 1. stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. • Na območjih cone znotraj GR Lovrenška jezera naj velja režim za gozdove s posebnim pomenom (GPN Lovrenška jezera) in režim za RP Pohorje. • Ohranja naj se najmanj 5% površine cone brez gospodarjenja (ekocelice brez ukrepanja) vključujoč GPN Lovrenška jezera. • Gozdnogospodarsko izkoriščanje naj se prilagodi specifičnim ekološkim zahtevam območja/zelo dolga regeneracijska doba. • Pomlajevanje naj se izvaja v srednje velikih jedrih. • Ohranja naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz gozdnega habitatnega tipa in primerno drevesno sestavo; • Ohranja in vzdržuje naj se pretrgan sklep krošenj zaradi ohranjanja/pospeševanja borovnice (<i>Vaccinium myrtillus</i>) v zeliščni/grmovni plasti. • Poveča naj se delež odmrlega lesa iglavcev v gozdu (v povprečju vsaj 5% odmrlega stoječega drevja glede na lesno zalogo v rastiščno gojitvenem razredu). 	
<p>PREDLAGANI UKREPI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ohranjanje biotopov – naravni razvoj: Puščanje habitatnega drevja ter vzpostavitev trajne mreže habitatnega drevja (določitev malopovršinskih ekocelic: poveča naj se delež odmrlega/odmirajočega lesa iglavcev (v povprečju vsaj 5% odmrlega stoječega drevja glede na lesno zalogo v upravljavski coni). V ekocelicah se prednostno načrtujejo in izvajajo dela za vzdrževanje in izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živali). • Ohranjanje biotopov – sečnja: Opredelijo se odseki z nizko intenziteto prilagojenega gospodarjenja (ekocelica z ukrepanjem). • Načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu: na izbranih odsekih izven GR Lovrenška jezera naj se poveča delež odmrlega/odmirajočega lesa iglavcev (v povprečju vsaj 5% odmrlega stoječega drevja glede na lesno zalogo v upravljavski coni – večina (vsaj 60% odmrlega stoječega drevja) naj se zagotovi v razširjenih debelinskih stopnjah B in C). Puščajo se suha drevesa, ki po Pravilniku o varstvu gozdov ne zapadejo pod definicijo lubadarke. • Ohranjanje biotopov – nega: na izbranih odsekih izven GR Lovrenška jezera s pestro zeliščno plastjo (borovnica, brusnica). • Priprava sestoja za naravno obnovo. 	

12.1.13 Konkretna usmeritve za varstvo kulturne dediščine

Preglednica: Pregled objektov kulturne dediščine in usmeritve za njih v GGE Vitanje (vir: Usmeritve za varstvo kulturne dediščine)

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
10730	Vitanje - Stari grad	spomenik in vplivno območje spomenika	stavbna dediščina	<p>Upoštevanje splošnih kulturnovarstvenih usmeritev in varstvenega režima spomenika ter vplivnega območja. Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst.</p> <p>Za vse posege v območju spomenika je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline Ministrstva za kulturo.</p> <p>Za vse posege v vplivnem območju spomenika je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in na njihovi podlagi kulturnovarstveno soglasje pristojne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.</p>
10731	Vitanje - Novi grad	spomenik in vplivno območje spomenika	stavbna dediščina	<p>Upoštevanje splošnih kulturnovarstvenih usmeritev in varstvenega režima spomenika ter vplivnega območja. Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst.</p> <p>Za vse posege v območju spomenika je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline Ministrstva za kulturo.</p> <p>Za vse posege v vplivnem območju spomenika je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in na njihovi podlagi kulturnovarstveno soglasje pristojne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.</p>
3496	Spodnji Dolič - Cerkev sv. Marjete	spomenik in vplivno območje spomenika	stavbna dediščina	<p>Upoštevanje splošnih kulturnovarstvenih usmeritev.</p> <p>Za vse posege v vplivnem območju spomenika je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in na njihovi podlagi kulturnovarstveno soglasje pristojne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.</p>

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
9281	Skomarje - Kapela ob domačiji Skomarje 58	spomenik	stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Posegi se prilagodijo ambientalni vrednosti kapele. Za vse posege v neposredni bližini spomenika je potrebno pridobiti predhodne pisne kulturnovarstvene pogoje in na njihovi podlagi kulturnovarstveno soglasje pristojne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.
3497	Hudinja - Cerkev sv. Vida	spomenik in vplivno območje spomenika	stavbna dediščina	Upoštevanje splošnih kulturnovarstvenih usmeritev. Za vse posege v vplivnem območju spomenika je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in na njihovi podlagi kulturnovarstveno soglasje pristojne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.
24213	Hudinja - Zaselek Rakovec	dediščina	naselbinska dediščina	Upoštevanje splošnih kulturnovarstvenih usmeritev. V območju zaselka se gozdni rob ohranja. Začasne deponije lesa v gozdarskem zaselku so sprejemljive (vedno so bile njegov del), pod pogojem, da se locirajo na ravnih delih, v neposredni bližini ceste. Prepovedano je skladiščenje lesa na območju grajenih elementov zaselka (stavbe, škarpe, stopnice, ograje ipd.), prav tako spreminjanje obstoječega reliefa.
27092	Spodnji Dolič - Domačija Spodnji Dolič 60	dediščina	stavbna dediščina	Upoštevanje splošnih kulturnovarstvenih usmeritev. Ohranja se skladien gozdni rob.
25738	Hudinja - Domačija Hudinja 39	dediščina	stavbna dediščina	Upoštevanje splošnih kulturnovarstvenih usmeritev. Gozdni rob se redno vzdržuje.
24526	Paka pri Vitanju - Poharnikov mlin	dediščina	stavbna dediščina	Upoštevanje splošnih kulturnovarstvenih usmeritev. Gozdni rob se redno vzdržuje.
24517	Hudinja - Ledijekova koča	dediščina	stavbna dediščina	Upoštevanje splošnih kulturnovarstvenih usmeritev. Gozdni rob se redno vzdržuje.
24524	Hudinja - Završka žaga	dediščina	stavbna dediščina	Upoštevanje splošnih kulturnovarstvenih usmeritev. Gozdni rob se redno vzdržuje.
24530	Paka pri Vitanju - Hiša Paka 4	dediščina	stavbna dediščina	Upoštevanje splošnih kulturnovarstvenih usmeritev.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
24507	Ljubnica - Hiša Ljubnica 7	dediščina	stavbna dediščina	Upoštevanje splošnih kulturnovarstvenih usmeritev. Gozdni rob se redno vzdržuje.
24489	Ljubnica - Domačija Ljubnica 42	dediščina	stavbna dediščina	Upoštevanje splošnih kulturnovarstvenih usmeritev. Ohranja se skluden gozdni rob.

12.1.14 Pregled gozdnih cest

Preglednica: Pregled gozdnih cest v gozdnogospodarski enoti Vitanje

Zap. št.	Cesta	Ime ceste	Dolžina (m)
1	93619	RAMŠAK-ODD.350I.	480
2	93701	ODCEP PETROVA KOČA	1.022
3	93702	LOČNIŠKI VRH - FIJAVŽEVA RAVEN	1.091
4	93703	ODCEP PETELINJEVA RAVEN	1.371
5	93704	RAKOVEC - KOTA 1340 - CIMERPLAC	2.356
6	93705	RAKOVNIK – URBAN – RAKOVEC - OVČAR 1	10.277
7	93706	RAKOVNIK – URBAN – RAKOVEC - OVČAR 2	2.879
8	93707	ODCEP NOVI TRAVNIK	1.780
9	93708	RAKOVNIK – RUTNIK	1.779
10	93709	URM - VIHROVO	1.016
11	93710	ODCEP KONAČNIK	582
12	93711	LEDINSKI JAREK - IGERC	2.280
13	93713	ODCEP ŽOVS	830
14	93714	ODCEP ROŠER	784
15	93715	ODCEP ROT	773
16	93716	ODCEP SLATINŠEK	833
17	93717	ODCEP SVAROŠEK	596
18	93718	MOČENIK - FUŽINE	3.543
19	93719	FUŽINE - GRILC 1	377
20	93720	FUŽINE- GRILC 2	596
21	93721	PREVALJE – VODOVNIK - KOZJI GRABEN	3.137
22	93722	STENICA - LOVSKA KOČA - MALA GORA	2.180
23	93723	KOROŠEC - JEROMLOV GOZD	511
24	93724	VRZELAK - PLANJE 1	1.167
25	93725	VRZELAK - PLANJE 2	637
26	93727	ODCEP IRŠIČ	818
27	93728	LENARTAČ - MAGU 1	841
28	93729	LENARTAČ - MAGU 2	520
29	93730	MAJER - JEZ	388
30	93732	STUDERŽNIK - RAKOVEC	2.030
31	93733	ODCEP ŽNIDAR (JAKOP)	2.540
32	93734	ODCEP JAVORJE (LOVSKA KOČA)	943
33	93736	ODCEP KAVRE	867
34	93737	ODCEP PIŠEK	691
35	93739	LENARTAČ - POLGORA	944
36	93740	ODCEP HVAVC	744
37	93741	ODCEP PLAZOVNIK	600
38	93742	ODCEP JEZERJE	1.989
39	93744	VRZELAK - PLANJE 4	741
40	93745	STENICA - MALA GORA	1.107

Zap. št.	Cesta	Ime ceste	Dolžina (m)
41	93747	VRZELAK - PLANJE 3	745
42	93749	ODCEP ŠPEGELJ - TIMOŠEK	1.191
43	93750	ODCEP KRENKAR	479
44	93751	ODCEP ENCEK	395
45	93752	ZGORNJI PERKOVNIK - TEMNIK	347
46	93753	ODCEP MEDVED	640
47	93754	ODCEP ŽIČMAN	422
48	93755	RAKOVEC - ARNEJC	1.131
49	93801	KOČNIK - LOČNIŠKI VRH	4.197
50	93934	ODCEP ARCET - MALA GORA	1.279
51	93942	ODCEP ŽNIDAR (JAKOP)	320
52	111043	ŠTEFAN - BASALIŠČE	3.200
		SKUPAJ	72.986

12.1.15 Ostale priloge

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev se določajo na podlagi naslednjih kriterijev:

Mladovje: mlade razvojne stopnje sestoja vključno z letvenjakom, ki niso pod zastorom starejšega drevja. Zgornja meja za letvenjak je pod 10 cm srednjega premera dreves v vladajočem in sovladajočem položaju;

Drogovnjak: sestoj s srednjim premerom drevja v vladajočem in sovladajočem položaju od 10 do pod 30 cm, pomladek pa ne sme preseči 35 % pokrovnosti;

Debeljak: srednji premer dreves v vladajočem in sovladajočem položaju je 30 cm in več ob pogoju, da pomladek ne presega 35 % pokrovnosti;

Sestoj v obnavljanju: presvetljen sestoj v razvojni stopnji debeljaka, izjemoma tudi drogovnjaka, pri katerem pomladek pokriva več kot 35 % tal oziroma pri katerem naravna obnova ni vprašljiva in

Kakovost drevja se v skladu s Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot ugotavlja na drevju, debelejšem od 30 cm, po naslednjih kriterijih:

- *odlična*, če je v prvem delu drevesa les kakovosti A1, A2 ali B v drugem delu pa je les kakovosti vsaj C;
- *prav dobra*, če je v prvem in drugem delu drevesa les kakovosti C (oziroma je ob boljši kakovosti prvega dela lahko slabši drugi del);
- *dobra*, če je v prvem delu drevesa les kakovosti C, v drugem delu pa je les kakovosti D (pri iglavcih D1 ali D2);
- *zadovoljiva*, če je v prvem in drugem delu drevesa les kakovosti D (pri iglavcih D1 ali D2) oziroma je ob boljši kakovosti prvega dela lahko slabši drugi del;
- *slaba*, če je v prvem delu drevesa les kakovosti D (pri iglavcih D2 ali slabši, v drugem delu pa D3).

Klasifikacija temelji na Prilogi 2 (Kakovostni razredi za razvrščanje hlodovine) Pravilnika o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS št. 79/2011).

Listavci:

- Razred A1 vsebuje hlode za proizvodnjo rezanega furnirja,
- razred A2 vsebuje hlode za proizvodnjo luščenega furnirja,
- razred B vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa prve kakovosti,
- razred C vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa druge kakovosti,
- razred D vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa tretje kakovosti.

Iglavci:

- Razred A1 vsebuje hlode za resonančni les,
- razred A2 vsebuje hlode za proizvodnjo furnirja,
- razred B vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa prve kakovosti,
- razred C vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa druge kakovosti,
- razred D1 vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa tretje kakovosti,
- razred D2 vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa za embalažo,
- razred D3 vsebuje hlode z izrazito zverženostjo lesnih vlaken za proizvodnjo žaganega lesa za embalažo.

Korekcijski faktorji za izravnavo debelinske strukture lesne zaloge po debelinskih razredih:

Stratum	Iglavci					Listavci				
	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V
1	0,7500	0,905	1,036	1,040	1,111	0,933	1,043	0,960	1,050	1,000

Pri iglavcih smo podcenjevali deleže lesne zaloge v petem debelinskem razredu, pri listavcih pa v prvem, četrtem in petem debelinskem razredu. Deleže lesne zaloge smo pri iglavcih in listavcih precenjevali v drugem in tretjem debelinskem razredu.

12.2 Ločene priloge**12.2.1 Tabelarni del**

Obrazec E1: Zbirni pregled za celotno GGE Vitanje,

Obrazec E2: Zbirni pregled po rastiščnogojitvenih razredih za GGE Vitanje,

Obrazec E3: Zbirni pregled po lastniških kategorijah gozdov za GGE Vitanje.

12.2.1 Opisi odsekov

Obrazec E4

13 KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA

Gozdnogospodarski načrti poleg splošnega dela skladno z Zakonom o gozdovih vsebujejo še prostorski del. Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo pa prostorski del nadalje opredeli kot kartni in prostorski del, ki se izdelata kot ločene priloge h gozdnogospodarskemu načrtu gozdnogospodarske enote.

13.1 Kartni del

Kartni del vsebuje 12 kart, ki dopolnjujejo in prostorsko prikazujejo najpomembnejše lastnosti gozdnogospodarske enote in najpomembnejše usmeritve ter ukrepe.

13.1.1 Pregledna karta

Pregledna karta prikaže umestitev gozdov predmetne GGE v GGO in druge prostorske enote, kot so občine in katastrske občine. Podlaga karte je državna topografska karta s prikazanimi cestami in naselji. Prikazana je tudi površina gozdov, ločenih po lastništvu.

Karta omogoča uporabniku hiter splošen pregled nad umestitvijo gozdov v GGE in drugimi prostorskimi enotami.

V GGE je 4.413,68 ha gozdov, od tega 67 % zasebnih gozdov, 29 % državnih gozdov in 4 % gozdov lokalnih skupnosti. GGE leži v občini Vitanje in občini Zreče. Podrobnejši podatki o površini gozdov glede na občine, katastrske občine in po oblikah lastništva so prikazani v Poglavju 1.

13.1.2 Karta tipov drevesne sestave gozdov

Karta 2 prikazuje tipe drevesne sestave gozdov glede na razvojne faze/tipe sestojev in poenostavljeno drevesno sestavo (iglavci, listavci). Ločeno so prikazani sestoji listavcev (delež listavcev višji od 75 %), pretežno listavcev (delež listavcev med 50 in 75 %), pretežno iglavcev (delež iglavcev med 50 in 75 %) in sestoji iglavcev (delež iglavcev višji od 75 %). Tipi drevesne sestave gozdov so določeni na podlagi terenskega opisa sestojev, zbrani pa so v sestojni karti ZGS. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejša razdelitev tipov drevesne sestave gozdov je opredeljena in prikazana v Poglavju 3.5.

13.1.3 Karta rastišč

Karta 3 prikazuje površine gozdov po gozdnih rastiščnih tipih. Osnova za določitev gozdnih rastiščnih tipov je bila knjiga Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina in sod., 2021). Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobni podatki o površini in deležu posameznih gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč so podani v poglavju 1.1.7 Vegetacijski oris GGE.

13.1.4 Karta kategorij gozdov

Karta 4 prikazuje površine gozdov po štirih kategorijah gozdov: večnamenski gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov (gozdni rezervati), varovalni gozdovi. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

V GGE Vitanje prevladujejo večnamenski gozdovi (88,0 %), gozdov s posebnim namenom, kjer so dovoljeni ukrepi je 7,3 %, varovalnih gozdov je 3,4 % in gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni je 1,2 %.

Podrobnejši podatki o kategorijah gozdov glede na lastništvo, rastiščne tipe in rastiščnoogojitvene razrede so podani v poglavju 3.1.

13.1.5 Karta rastiščnoogojitvenih razredov

Karta rastiščnoogojitvenih razredov (RGR) prikazuje površine RGR po gozdnih odsekih iz podatkovne baze ZGS. RGR se oblikujejo po skupinah rastišč in gospodarskih kategorijah gozdov. Oblikujejo se znotraj RGR GGO, pri čemer so upoštevane tudi razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov, funkcij gozdov in stopnja njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejši opisi značilnosti posameznih RGR so podani v poglavju 9.1.

13.1.6 Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Na karti so prikazane vsebine s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti, pridobljene v postopku vgrajevanja naravovarstvenih smernic s strani ZRSVN. Namen karte je prikazati območja gozdov, na katera se nanašajo Konkretna usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami, navedene v poglavju 6.2.3.

Na karti so prikazana Ekološko pomembna območja, območja Natura 2000, naravne vrednote, zavarovana območja in upravljavske cone.

Preglednica: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti

Prikaz območij gozdov znotraj GGE za povezavo z usmeritvami iz poglavja 6.2.3	Površina (ha)
Celotni gozdni prostor	4.509,46
Ekološko pomembna območja	4.099,92
Natura 2000	1,309,43
Naravne vrednote	640,36
Zavarovana območja	412,69
Upravljavske cone	733,57
Cona G ptice	532,36
Cona ACD (gozdniHT)	201,21

13.1.7 Karta funkcij gozdov

Karta funkcij gozdov prikazuje območja s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami gozdov. Funkcije gozdov so prikazane ploskovno, linijsko in točkovno. Funkcije gozdov se kartira na podlagi tehničnih navodil, ki so del Navodil za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Karta funkcij gozdov v merilu 1:50.000 je podana kot priloga načrta v formatu pdf (interaktivni pdf).

Funkcije gozdov so bolj podrobno opredeljene v 2. poglavju - "Prikaz funkcij gozdov".

13.1.8 Karta ukrepov

Karta ukrepov prikazuje vrsto sečnje in jakost načrtovanega možnega poseka (izraženega v deležu lesne zaloge sestoja), združeno po sestojih. Možni posek se določi ob terenskih meritvah (opisi sestojev), njegova jakost pa je odvisna od stanja sestoja ter usmeritev na ravni RGR. Možni posek se ne določa v rezervatih, ekocelicah in v že negovanih sestojih. Razvojna faza mladovja prav tako ni prikazana na Karti 8.

Največ površin (1.115,08 ha) ima jakost ukrepanja nad 25 %. Najpogostejša vrsta sečnje je 101 - redčenja (1.451,44 ha). V skupini poseka 101 - redčenja je najpogostejša jakost poseka od 11 do 15 %. Pomladitveni posek ima najpogostejši delež ukrepanja nad 25 %.

Preglednica: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha)

Vrsta poseka	Delež možnega poseka od LZ (v ha)				
	1-10 %	11-15 %	16-20 %	21-25 %	nad 25 %
101 - redčenja	200,47	586,46	390,53	209,59	64,39
102 - pomladitveni posek	0	0	1,77	4,54	1.115,08
Skupaj	200,47	586,46	392,3	214,13	1.179,47

Možni posek je podrobneje opredeljen v poglavju 6.3.1

13.1.9 Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta 9 prikazuje območja načrtovanih gojitvenih oz. varstvenih del, združena v tri sklope: obnova, nega in varstvo. Gojitvena oz. varstvena dela se načrtujejo na ravni sestoja; na karti 9 so prikazana na ravni celega sestoja, čeprav so dejansko dela načrtovana samo v delu sestoja. V GGE skupna površina območij obnove znaša 29.89 ha, nege 125,38 ha in varstva 1.354,61 ha.

Podrobneje so načrtovana gojitvena in varstvena dela opredeljena v poglavju 6.3.2.

13.1.10 Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

Na karti 10 so prikazana območja, kjer posamična izbira drevja za posek ni obvezna. To so manj donosni gozdovi na rastiščih z manjšo proizvodnjo sposobnostjo, panjevci, grmišča, pionirski gozdovi, v kolikor obsegajo večje zaokrožene celote, kjer ti gozdovi predstavljajo prevladujoč delež. Na teh območjih revirni gozdar ne označi vsakega drevesa za posek, kljub temu pa je za posek potrebna odločba ZGS.

Območij za poenostavljeno izbiro drevja za posek v GGE Vitanje ni.

13.1.11 Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta 11 vsebuje najprimernejše oblike/tehnologije in omejitve glede pridobivanja gozdnih lesnih proizvodov. Karta prikazuje vse gozdne prometnice in druge prometnice, ki se lahko uporabljajo za pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov. Prevladujoč način spravila se določi na ravni odseka, kjer niso upoštevani vsi terenski pogoji, ki vplivajo na izbiro načina spravila. Natančnejše tehnološke karte so del gozdnogojitvenih načrtov, ki niso sestavni del GGN GGE.

Več o odprtosti gozdov in načinu spravila je opisano v poglavju 1.3.

13.1.12 Karta požarne ogroženosti gozdov

Karta 12 prikazuje gozdove glede na različno stopnjo požarne ogroženosti. Požarna ogroženost je določena na ravni odseka. Metodologija določitve požarno ogroženih kategorij je opisana v GGN GGO Celje 2021-2030 v Poglavlju 9. Površine kategorij požarno ogroženih gozdov so opisane v poglavju 1.6.

Požarna ogroženost je določena po štirih stopnjah ogroženosti: 1 - zelo velika ogroženost; 2 - velika ogroženost; 3 - srednja ogroženost; 4 - majhna ogroženost.

13.2 Prostorski del načrta

Prostorski del načrta je povzetek vsebin gozdnogospodarskega načrta GGE in je namenjen kot pripomoček pri usklajevanju različnih interesov v gozdnem prostoru in presojanju poseganja v gozdni prostor. Sestavljen je iz preglednic, kratkega komentarja in kart, ki so priložene kot priloga GGN GGE.

13.2.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti 1 so v merilu 1:25.000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju (po uradni evidenci rabe zemljišč MKGP), površine, ki niso določene kot gozd ter površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrcene.

Preglednica: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	Indeks (%)**
1a) Pretekli GGE	4.423,14	100
1b) Novo določene površine gozdov	24,30	0,5
1c) Novo izločene gozdne površine*	1,89	0,0
1d) Izkrcene površine v preteklem obdobju	8,81	0,2
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	4.413,68	99,8
Površine v zaraščanju (niso gozd)	35,17	

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali zaradi drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

Iz preglednice je razviden obseg novo določenih in novo izločenih površin gozdov (niso več gozd), ki se pojavljajo predvsem zaradi nove metodologije zajemanja prostorskih podatkov za ugotavljanje gozdnega roba z uporabo digitalizacije pri izračunavanju površin in uporabe ortofoto načrtov ter podatkov o rabi zemljišč, ki jo vodi MKGP (MKGP 2025). Glavni vzrok za krčitve v preteklem ureditvenem obdobju so bile krčitve zaradi kmetijstva.

13.2.2 Večfunkcionalna območja

Na Karti 2a se prikaže območja gozdov, kjer so na istem območju navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, naravna dediščina, kulturna dediščina, higiensko zdravstvena, estetska in raziskovalna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

V enoti so območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar pa se po svojem pomenu ne izključujejo (karta 2a). Najbolj pogosto se pojavljajo kombinacije estetske funkcije, funkcije varovanja naravnih vrednot, funkcije varovanje kulturne dediščine. Takih površin je v enoti 625,92 ha.

Na Karti 2b so prikazana območja gozdov, kjer prihaja do nesoglasij pri rabi gozdnega prostora; to so gozdovi, kjer so na istem območju navzoče ekološke (1. in 2. stopnja) in za okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska in poučna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Praviloma prihaja do nesoglasij na območjih, kjer so poudarjene tako ekološke kot socialne funkcije (npr. povečana rekreacija v mirnih conah vnaša nemir in povzroča stres prostoživečim živalskim vrstam).

Na območju GGE Vitanje se večfunkcionalna območja nahajajo v okolici gradu Rogle, gozdnega rezervata Lovrenška jezera in Vitanja. Skupaj predstavljajo 5,5 % gozdnega prostora.

Preglednica: Območja gozdov, kjer lahko prihaja do nesoglasij v rabi prostora

Območje	Površina ha	Delež %
1. območje (E1, S1)	220,08	4,9
2. območje (E1, S2)	1,01	0,0
3. območje (E2, S1)	12,2	0,3
4. območje (E2, S2)	14,04	0,3
Skupaj	247,33	5,5

13.2.3 Intenzivnost gospodarjenja

Na Karti P3 je v merilu 1:25.000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- 1 - zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- 2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- 3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- 4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- 5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica: Pregled površin intenzivnosti gospodarjenja

Intenzivnost gospodarjenja	Površina ha	Delež %
1. zelo velika intenzivnost	2.096	47,5
2. velika intenzivnost	1.226	27,8
3. srednja intenzivnost	611	13,8
4. majhna intenzivnost	385	8,7
5. brez načrtovanih ukrepov	97	2,2
Skupaj	4.413,68	100,0

Intenzivnost gospodarjenja v GGE Vitanje je večinoma velika in zelo velika. Kar velik delež je tudi območij s srednjo intenzivnostjo (13,8 %). Gozdov brez načrtovanih ukrepov je 2,2 %.

13.2.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi

Na Karti P4 v merilu 1:25.000 je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno – režimi ne dopuščajo izkoriščanja gozdnih proizvodov skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom ter s 44. členom Zakona o gozdovih).

Preglednica P4: Površina gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

	Površina	
	ha	%
Večnamenski gozdovi	3.884,69	88,0
Gozdovi s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni	323,62	7,3
Gozdovi s posebnim namenom, kjer niso ukrepi dovoljeni	53,51	1,2
Varovalni gozdovi	151,86	3,4
Skupaj	4.413,68	100,0

Gozdovi s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni zajemajo Regijski park Pohorje, gozdovi s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni pa zajemajo gozdna rezervata Rakovec in Lovrenška jezera. Varovalni gozdovi so razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih v skupni površini 232,69 ha.

13.2.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

Karta prikazuje gozdove za sanacijo gozdov in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja. Gozdove za sanacijo se prikaže ob upoštevanju poškodovanosti zaradi emisij in/ali plazov oziroma usadov skladno z 18. točko 3. člena Zakona o gozdovih.

V GGE Vitanje ni območij za sanacijo gozdov in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, zato karta ni bila izdelana.

13.2.6 Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in za ohranitev biotske raznovrstnosti

Karta št. 6a v merilu 1:25.000 je namenjena prikazu območij grmišč, zimovališč in mirnih con.

Preglednica: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali

	Površina	
	ha	%
Grmišče	0,00	0,0
Zimovališča	139,07	3,1
Mirne cone	431,02	9,6
Skupaj	570,09	12,6

* Delež je izračunan glede na površino gozdnega prostora (4.509,46 ha).

V enoti ni grmišč pomembnih za ohranitev prosto živečih živali.

Preglednica: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

	Površina	
	ha	%
EPO	4.099,92	90,9
Natura 2000	1.309,42	29,0

* Delež je izračunan glede na površino gozdnega prostora (4.509,46 ha).

Na področju gozdnogospodarske enote Vitanje so prisotna območja Natura 2000: SI3000270 Pohorje, SI3000311 Vitanje - Oplotnica, SI3000006 Pohorje in EPO 11500 Velenjsko – Konjiško hribovje ter 41200 Pohorje.

13.2.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na Karti št. 7 v merilu 1:25.000 so prikazana varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah in druge zbirke podatkov o vodah skladno z Usmeritvami s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Na teh območjih je glede na ZV-1 potrebno posegati v gozdni prostor na način, da se ne ogrozi stanje voda oziroma, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Na ogroženih območjih je potrebno pridobiti vodno soglasje, v kolikor bi poseganje v gozdni prostor pospeševalo erozijo oziroma drugače ogrožalo stabilnost zemljišč. Karta naj služi kot groba orientacijska osnova, konkretno poseganje naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6. Zaradi številnih slojev je karta prikazana kot interaktivni pdf, medtem ko so vsi sloji prikazani in dostopni na spletnem pregledovalniku Atlas voda.

Prikazi na Karti št. 7 zavzemajo površino gozdnega prostora, z izjemo vodotokov in referenčnih odsekov, ki so prikazani na celotni GGE.

Preglednica: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Varstvena območja		
Vodovarstvena območja - državni	0,00	0,00
Vodovarstvena območja - občinski	2.670,72	41,82
Kopalne vode	0,00	0,00
Referenčni odseki vodotokov	0,00	0,00
Referenčni odsek na jezerih	0,00	0,00
Vodna zemljišča		
Vodna zemljišča tekočih celinski vodah	50,47	0,79
Vodna zemljišča stoječih celinski vodah	0,00	0,00
Vodna telesa površinski voda		
Vodna telesa vodotokov	0,00	0,00
Vodna telesa jezer	0,00	0,00
Vodna telesa morja	0,00	0,00
Območja poplavne nevarnosti		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	0,00	0,00
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	0,00	0,00
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	0,00	0,00
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	0,00	0,00
Opozorilna karta poplav		
Območja pogostih poplav	0,00	0,00
Območja redkih poplav	0,00	0,00
Območja zelo redkih poplav	2,96	0,05
Plazovita območja	0,00	0,00
Plazljiva območja*		
Plazljiva območja iz NUV1		
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov	118,96	1,86
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	964,12	15,10
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.843,93	28,87
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	782,75	12,26
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	688,56	10,78
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	100,93	1,58
Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA*		

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Zanemarljiva stopnja verjetnosti pojavljanja	-	-
Zelo majhna stopnja verjetnosti pojavljanja	-	-
Srednja stopnja verjetnosti pojavljanja	-	-
Velika stopnja verjetnosti pojavljanja	-	-
Zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja	-	-
Potencialna erozijska območja		
Običajni zaščitni ukrepi	4.007,46	62,75
Zahtevni zaščitni ukrepi	491,79	7,70
Strogo varovanje	0,00	0,00
Celotna površina GGE	6.386,40	100

13.2.8 Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov

Karta P8 v merilu 1:25.000 prikazuje območja gozdov, kjer je krčenje prepovedano skladno s pravno podlago, s katero so razglašeni. To so območja gozdnih rezervatov, varovalnih gozdov, ter (pri)mestnih gozdov, kjer je gozd objekt razglasitve. V GGE je območij gozdov, kjer je krčenje prepovedano 192,13 ha, kar predstavlja **4,35 %** površine gozdov.

Prikazana so tudi območja gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, kar pomeni, da na teh območjih iz različnega kartnega gradiva ni absolutnih prepovedi krčenja gozdov, potrebna pa je dodatna presoja (npr. pridobitev vodnega soglasja). V ta območja so vključeni gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna, plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov (Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA – GeoZS 1:25.000, Portal e-vode, Direkcija RS za vode, 2025), erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi (Opozorilna karta erozije), plazljiva območja iz NUV1 (velika in zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja), plazovita območja (karta lavinske nevarnosti NUV1) in vsa vodovarstvena območja. V GGE je območij gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno **3.439,68 ha**, kar predstavlja **77,93 %** površine gozdov.

Na vseh ostalih površinah je krčenje gozdov dopustno ob konkretni presoji skladno z 21. členom zakona o gozdovih. V GGE je površin gozdov, kjer je krčenje gozdov dopustno ob presoji skladno z gozdarsko zakonodajo je **781,87 ha**, kar predstavlja **17,71 %** površine gozdov.

13.2.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Na karti št. P9 so v merilu 1:25.000 poleg javnih cest, gozdnih cest in vlak ločeno prikazana območja gozdov, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami in pri umeščanju novih gozdnih vlak obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih cest in vlak poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so določena v tistih odsekih, kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 4 m³/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih cest. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

V GGE je gozdnih cest **63,72** km. Produktivna dolžina javnih cest je **80,09** km. Odprtost s produktivnimi cestami je **32,59** m/ha. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, 283,02 ha.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so določena na območjih, kjer je naklon manjši od 35°, kjer je delež odprtosti odseka manjši od 75 % in kjer je možni posek večji od 4 m³/ha/letno.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih vlak. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

Skupna dolžina gozdnih vlak znaša **543,13** km in s tem odprtost gozdov z gozdnimi vlakami **123** m/ha. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami **94,81** ha.

Na površini 3.584,87 ha obstajajo omejitve pri gradnji gozdnih cest in vlak zaradi ogrožanja funkcij gozdov.